

Handläggare
Niska Lars

Datum
2019-04-04

Diarienummer
KSN-2019-0135

Kommunstyrelsen

Delegationsbeslut och anmälningsärenden perioden 27 februari - 2 april

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att med godkännande lägga förteckning över anmälningsärenden och delegationsbeslut perioden 27 februari 2019 – 2 april 2019 till protokollet.

Sammanfattning

I ärendet föreligger förteckning (**bilaga**) över anmälda delegationsbeslut till kommunstyrelsen perioden 27 februari till och med 2 april 2019.

Anmälda ärenden till kommunstyrelsen perioden 27 februari till och med 2 april 2019:

1. Anmälan om särskild partiaktivitet den 23-24 mars centerpartiet
2. Delgivning av beslut överförmyndarnämndens sammanträde 2019-02-18 § 63
3. Finansrapport per februari 2019 Uppsala kommun- och koncern
4. Kommunledningskontorets verksamhetsplan och budget 2019
5. Månadsrapport per februari 2019
6. Protokoll från arvodesberedningen den 25 februari 2019
7. Rapport om socialnämndens insatser för socialt utsatta EU-medborgare 2018
8. Verksamhetsberättelse BOiU 2018
9. Årsredovisning för Uppsala Stadshus AB 2018

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt i föreliggande ärende.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Stabsdirektör

Ärendenummer	Ärendemening	Åtgärd/handling
KSN-2019-0218	Finanschefens delegationsbeslut om upplåning 2019	Delegationsbeslut 200 mnkr genom certifikat 28 februari 2019
KSN-2019-0218	Finanschefens delegationsbeslut om upplåning 2019	Delegationsbeslut 620 mnkr genom Kommuninvest 1 mars 2019
KSN-2019-0218	Finanschefens delegationsbeslut om upplåning 2019	Delegationsbeslut 200 mnkr genom certifikat 7 mars 2019
KSN-2019-0295	Ta del av sekretessbelagda handlingar	Beslut om utlämnande
KSN-2019-0456	Ta del av sekretessbelagda handlingar	Beslut om utlämnande
KSN-2019-0610	Placering i säkerhetsklass	Säkerhetschefens delegationsbeslut om placering i säkerhetsklass
KSN-2019-0757	Arbetsgivarbeslut, uppsägning	Beslut om uppsägning
KSN-2019-0766	Avtal om ersättning till fastighetsägare i projekt Södra Gunsta	Delegationsbeslut rörande avtal om ersättning
KSN-2019-0769	Begäran om att få ut handlingar	Beslut om begäran om att få ut handlingar
KSN-2019-1026	Clean tech challenge 2019	Delegationsbeslut om ansökan Cleantech challenge 2019

Från: Holmertz Joakim (C)
Skickat: den 20 mars 2019 11:51
Till: Kommunledningskontoret (KLK)
Kopia: Niska Lars
Ämne: Anmälan särskild partiaktivitet

Kategorier: Registrera

Hej!

Jag vill härmed anmäla att Centerpartiet kommer genomföra en särskild partiaktivitet den 23-24 mars. Partiaktiviteten sträcker sig från 10:00 lördagen den 23 mars till 13:00 söndagen den 24 mars. Enligt den preliminära tidsplanen kommer den effektiva arvodesberättigande mötestiden uppgå till nio timmar, om detta skulle justeras i den slutgiltiga tidsplanen inkommer vi med kompletterande uppgifter. Närvarande kommer vara centermedlemmar med förtroendeuppdrag i Uppsala kommun.

Med vänlig hälsning,

Joakim Holmertz

Politisk sekreterare (C)

Centerpartiet
Uppsala kommun

018-727 16 16

072-580 62 33

joakim.holmertz@ uppsala.se

www.centerpartiet.se/uppsala

ÖVERFÖRMYNDARFÖRVALTNINGEN

DELGIVNING AV BESLUT

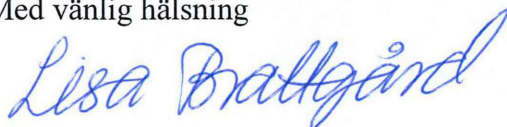
Kommunstyrelsen
Uppsala kommun
753 75 Uppsala

UPPSALA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN	
Ink.	2019-03-01
Diarienumr.	KSN-2019-0285
	Aktbil 2

Överförmyndarnämndens sammanträde 2019-02-18

Överförmyndarnämndens beslut 2019-02-18 översänds för kännedom.

Med vänlig hälsning

Lisa Brattgård
Nämndsekreterare

Bilagor: Nämndens beslut (försättsblad och aktuell beslutstext), bilagor

Överförmyndarförvaltningen

En gemensam förvaltning för kommunerna i Uppsala län.

Postadress: Uppsala kommun, Överförmyndarförvaltningen, 753 75 Uppsala
Besöksadress: Fyrisborgsgatan 1 (endast bokade besök)
Telefon: 018-727 24 60 • Fax: 018-727 24 66 • Telefontid: mån, tis, tors, fre 10.00-12.00
E-post: overformyndarnamnden@ uppsala.se • www. uppsala.se/overformyndare

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN I UPPSALA LÄN

Plats och tid

Bergius, Stationsgatan, kl. 13
Måndagen den 18 februari 2019

Beslutande

Bertil Brunn (S) Uppsala	ordförande
Heikki Tiitinen (KD Enköping)	vice ordförande
Ann-Catrine Lövling (S) Enköping	ledamot
Tommy Jakobsson (S) Älvkarleby	ledamot
Christer Lindström (M) Östhammar	ledamot
Lotta Carlberg (C) Tierp	ledamot
Mårten Blix (M) Uppsala	ledamot
Mats Hallor (L) Uppsala	ledamot
Gunilla Hamrin (S) Heby	ledamot
Bo Johnson (M) Håbo	ledamot
Birgitta Ljungberg Jansson (C) Knivsta	ledamot till 14.00
Anna Koskela Lundén (L) Knivsta	tjg. ersättare från 14.00

Övriga deltagande

Kjell Hansson (S) Enköping	ersättare
Inga Alm (C) Östhammar	ersättare
Jan-Erik Wikström (L) Uppsala	ersättare
Rose-Marie Westerholm (S) Älvkarleby	ersättare
Bernt Ove Stenmark (KD) Heby	ersättare
Solweig Lundkvist (S) Håbo	ersättare

Ida Hellrup	chef
Lisa Brattgård	sekreterare

Utses att justera

Justeringens plats och tid

Uppsala 2019-02-22 kl. 09:00

Underskrifter Sekreterare

Lisa Brattgård
_____
Lisa Brattgård

Paragraf nr 43-67

Ordförande

Bertil Brunn
_____
Bertil Brunn

Justerande

Heikki Tiitinen
_____
Heikki Tiitinen

ANSLAG/BEVIS

Organ

Sammanträdesdatum

Datum för anslags uppsättande

Förvaringsplats för protokollet

Protokollet är justerat avseende § 43-67

Överförmyndarnämnden

2019-02-18

2019-02-22 Datum för anslags nedtagande 2019-03-15

Överförmyndarförvaltningen

Underskrift

Lisa Brattgård
_____
Lisa Brattgård

Justerare

Bertil Brunn | *Heikki Tiitinen* | *Lisa Brattgård*

Utdragsbestyrkande

§ 63

Inspektionsprotokoll från Länsstyrelsen

Överförmyndarnämnden beslutar

att föra informationen till protokollet.

Föredragande

Ida Hellrup

Inledning

Den tredje oktober inspekterade länsstyrelsen överförmyndarnämnden för Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommuner, överförmyndarnämnden för Enköpings kommun och överförmyndarnämnden för Håbo kommun. Sedan den 1 januari 2019 ingår även Enköping och Håbo kommun i den gemensamma nämnden som nu omfattar samtliga kommuner i Uppsala län. På grund av detta behandlas alla tre inspektionsprotokoll i ett dokument.

Kritik

Handläggning av begäran om allmän handling (gemensam överförmyndarnämnd)

Nämnden kan konstatera att akterna inte kommit från Stadsarkivet och att de istället fanns i förvaltningens arkiv. Det finns mailkorrespondens med stadsarkivet att akterna inte finns där och även angående att akterna sedan hittats i förvaltningens arkiv. Det är inte diariefört att handlingarna skickats till den anhörige. Genomgång av rutinerna för utlämnande av handlingar har skett med handläggare. Nämnden har även kontaktat den anhörige för att höra om det fortfarande är så att han inte fått handlingarna.

Bristfällig handläggning vid ändring av ett beslut (överförmyndarnämnden i Håbo)

Det finns tydliga rutiner för hur omprövning av arvode skall göras. Av dessa följer att ett gynnande arvodesbeslut inte får ändras. Genomgång av vad som gäller har skett med de handläggare som har delegation att fatta beslut om omprövning av arvode. Det händer emellanåt att ställföreträdare vill att huvudmannen ska stå arvodet för att denne skall komma upp i beloppsgränsen för exempelvis handikappersättning. I dessa fall har nämnden upplyst att det inte går att ändra ett gynnande beslut. I just detta fall har dock handläggaren förbisett att det inte går att ändra ett gynnande beslut.

Övrig aktgranskning

Diarieföring

Nämnden har ändrat sitt sätt att diarieföra mail efter påpekande från Länsstyrelsen. Det var vissa handläggare som redan innan diarieförde på detta sätt men nu är det tydliggjort för samtliga hur diarieföring av mail ska göras.

Bevakning av årsräkningar

Nämnden har ändrat sina rutiner så att nämndsekreterare bevakar att handlingen inte kommit in istället för respektive handläggare. Med en särskilt utpekad person blir det säkrare att ingen förbiser att handlingen kommit in.

Spärr på bankkonto

I granskningsinstruktionen som nämnden antagit står det att det inte bör finnas mer än ca 45 000 kr på transaktionskontot. Detta har tolkats som att det ibland kan vara lämpligt att det finns mer pengar på transaktionskontot. Nämnden kommer se över ett förtydligande av checklistan och granskningsinstruktionen. Handläggargruppen har informerats om detta och det har konstaterats att praxis varit att ibland tillåta mer än 45 000 kr när det varit lämpligt.

Makulerat beslut

Nämnden kommer att se över att en rutin finns för att skriva tilläggsbeslut när det gäller arvode och hur det diarieförs. Handläggargruppen har också uppmärksammats på att det blivit fel i detta ärende.

Delges: Beslutsunderlag delges länsstyrelsen, beslutsunderlag och inspektionsprotokoll delges kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i samtliga samverkande kommuner.

Enheten för tillsyn
Lisa Wellenius

Rapport från inspektion den 3 oktober 2018 av Överförmyndarnämnden för Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommuner

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har efter inspektionen funnit anledning att kritisera Överförmyndarnämnden för Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommuner på följande punkt:

- Handläggning av begäran om allmän handling.

Inledning

Överförmyndarnämnden för Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommuner, Överförmyndarnämnden för Håbo kommun och Överförmyndarnämnden för Enköpings kommun har ett gemensamt kansli placerat i Uppsala kommun. Den 3 oktober 2018 inspekterade Länsstyrelsen de tre nämnderna. Länsstyrelsen upprättar en inspektionsrapport per nämnd.

Vid inspektionen av Överförmyndarnämnden för Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommuner (nämnden) granskade Länsstyrelsen 25 akter (se bilaga).

Efter granskningen höll Länsstyrelsen ett sammanträde, med kansliet och representanter från de olika nämnderna, där de frågor som uppstått vid granskningen av akterna behandlades. Vid sammanträdet medverkade Bertil Brunn och Marie Nordberg från nämnderna, Ida Hellrup, Eva Österberg och Susanna Sandström från kansliet samt Lisa Wellenius och Lotta Reimers från Länsstyrelsen. Under granskningen av akterna medverkade även Anna Östman från Länsstyrelsen.

I den mån Länsstyrelsen har funnit anledning att kommentera nämndens handläggning av ärendena framgår detta av rapporten, med hänvisning till aktuella akter.

Aktgranskning med kritik

Begäran om allmänna handlingar

Vid granskningen av akt 6470 och 11623, avslutade akter som granskades med anledning av ett klagomål till Länsstyrelsen, noterades följande. Våren 2018 har nämnden haft flera kontakter med en person rörande hans avlidne sons tidigare ställföreträdarskap. Den 23 mars 2018 har fadern vi ett samtal med nämnden begärt att få samtliga handlingar i akterna. Nämnden har meddelat att de kommer beställa akterna från stadsarkivet eftersom de är avslutade och att de återkommer

när arkivet tagit fram akterna. Den 26 mars 2018 har nämnden begärt akterna från arkivet. Sedan finns det inte någon ytterligare dokumentation angående detta. Den 11 april 2018 har fadern ringt till Länsstyrelsen och sagt att han inte har fått handlingar i akten efter begäran.

I 2 kap. tryckfrihetsförordningen (TF) finns grundläggande bestämmelser om allmänna handlingars offentlighet. Enligt 2 kap. 4 § TF är en handling allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 9 eller 10 §§ är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten. I 2 kap. 15 § TF stadgas att allmän handling som får lämnas ut, dvs. inte omfattas av sekretess, ska på begäran genast eller så snart det är möjligt på stället utan avgift tillhandahållas den som önskar ta del av handlingen. Den som önskar ta del av handlingen har i sådant fall enligt 2 kap. 16 § TF även rätt att mot fastställd avgift få kopia av handlingen. En sådan begäran ska hanteras skyndsamt.

Enligt 16 kap. 7 § föräldrabalken, FB, har en omyndig som har fyllt sexton år och den som har god man eller förvaltare rätt att ta del av de handlingar som rör ställföreträdarskapet och som förvaras hos överförmyndaren. En sådan rätt har också den enskildes make eller sambo och närmaste släktingar.

Länsstyrelsen är kritisk till nämndens handläggning av begäran om allmän handling.

Övrig aktgranskning

Diariet

Vid granskningen av akt 9179 angående ett förmynderskap noterades följande. En handling som är registrerad i diariet med diarienummer 34 har diarietförts på följande sätt:

”2018-02-05 E-post UT

Klargörande uttag på 12600 kr (Epost ut och in)”

De registrerade handlingarna är e-post från nämnden till förmyndaren samt förmyndarens svar.

Vid sammanträdet uppgav kansliet att man rutinmässigt diarietför e-post-meddelanden på detta sätt.

Enligt huvudregeln i 5 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL), ska allmän handling, när den kommit in till eller upprättats hos myndighet, utan dröjsmål registreras. Enligt 5 kap. 2 § OSL ska det av registreringen framgå *datum* då handlingen kom in eller upprättades och *diarienummer* eller annan beteckning som har åsatts handlingen samt i förekommande fall *från vem* handlingen har kommit in eller *till vem* den har expedierats och i korthet *vad handlingen rör*. I undantagsfall ska uppgifter av de två sistnämnda slagen utelämnats eller särskiljas, nämligen om det behövs för att registret i övriga delar skall kunna företes för allmänheten.

I fråga om allmänna handlingar för vilka sekretess inte gäller får dock registrering underlåtas om handlingarna hålls så ordnade att det utan svårighet kan fastställas om en handling har kommit in eller upprättats (5 kap. 1 § tredje stycket OSL). Förekomsten av offentliga handlingar i överförmyndarens akter är begränsad med

hänsyn till den starka sekretess som råder i verksamheten enligt 32 kap. 4 § OSL. Det kan inte godtas att allmänna handlingar av ett visst slag ömsom registreras och ömsom enbart hålls ordnade på visst sätt (se JO 1995/96 s. 485).

De inkommande respektive expedierade e-postmeddelandena är enligt Länsstyrelsens mening olika handlingar som ska diarieföras separat. Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sina rutiner i detta avseende.

Bevakning av årsräkningar

I akt 9190, angående ett förmynderskap, noterades att nämnden den 8 maj 2018 skickade en påminnelse angående årsräkningen för år 2017. Årsräkningen inkom den 18 maj 2018. Den 22 maj 2018 har nämnden fattat beslut om vitesföreläggande, trots att årsräkningen då hade inkommit. Föreläggandet expedierades den 31 maj 2018.

Vid sammanträdet diskuterades nämndens rutiner för bevakning av att årsräkningar lämnas in. Nämnden uppgav att enligt deras rutiner skickas den första påminnelsen den 14 mars varje år. De använder sig av ärendehanteringssystemet vid påminnelser och det kan vara så att den här akten ”fallit bort” av någon anledning.

Överförmyndaren får vid vite förelägga en ställföreträdare att fullgöra sina skyldigheter att bl.a. lämna in förteckningar samt års- och sluträkningar till överförmyndaren (se 16 kap. 13 § FB). Länsstyrelsen vill betona vikten av nämnden alltid kontrollerar att handlingen inte inkommit innan beslut om föreläggande fattas.

Spärr på bankkonton

I akt 5850, angående ett godmanskap, noterades följande. Det fanns 62 000 kr placerade på ett konto utan överförmyndarspärr den 31 december 2017. Nämnden har inte vidtagit någon åtgärd angående detta vid granskningen av årsräkningen. På en checklista, som föreskrev att det inte skulle finnas mer än 45 000 kr på ett ospärrat konto, var detta bockat som kontrollerat.

Vid sammanträdet framförde nämnden att de brukar meddela ställföreträdaren när det blir för mycket pengar placerade på ett ospärrat bankkonto.

Pengar som har satts in hos bank eller kreditmarknadsföretag får endast tas ut efter samtycke från överförmyndaren (s.k. överförmyndarspärr). Undantag från kravet på samtycke görs bl.a. avseende uttag av pengar som behöver hållas tillgängliga för den enskildes uppehälle eller vården av hens egendom om den gode mannen vid insättningen gjort förbehåll om att de får tas ut utan samtycke från överförmyndaren (se 14 kap. 8 § FB). I förarbeten (se prop. 1993/94:251 sida 260) finns följande uttalande.

Någon närmare föreskrift om hur mycket som får sättas in på en ospärrad räkning är inte praktiskt möjlig att ge. Någon sådan har inte heller funnits tidigare. Här inverkar bl.a. den enskildes personliga förhållanden, exempelvis förekomsten av familj och familjens övriga tillgångar, den enskildes tillgångar i övrigt m.m. I lagtexten har inte tagits med det av Förmynderskapsutredningen föreslagna tillägget om att medel som behövs för den enskildes utbildning kan sättas in med förbehåll om fri lyftningsrätt. En sådan möjlighet har inte ansetts nödvändig med hänsyn till att det här främst rör vuxna. I stället har

formuleringen i nu gällande lydelse av 15 kap. 6 § använts. Avsikten är att markera att det inte är fråga om att öka utrymmet för förbehåll om fri dispositionsrätt. Det finns dock anledning att erinra om en synpunkt som Riksförbundet för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna framförde i sitt remissyttrande över Förmyndarskapsutredningens betänkande, nämligen att sparsamhetsintresset inte får ta överhanden när det gäller dispositionen av enskildas förmögenhetstillgångar (se även författningskommentaren till 12 kap. 4 §).

Vid granskningen av årsräkningen bör överförmyndaren kontrollera att det är en lämplig summa placerad på konto utan överförmyndarspär. Om det är för mycket pengar placerade på ett sådant konto så bör nämnden påpeka detta för gode mannen och följa upp att detta åtgärdas.

Övriga frågor

Rutinbeskrivningar

Länsstyrelsen har inför inspektionen inhämtat och granskat kansliets skriftliga rutiner rörande årsräkningsgranskning, bevakning av redovisningshandlingar samt bevakning av arvskifte.

Handläggningstider granskning årsräkningar

Länsstyrelsen har inför inspektionen inhämtat uppgifter om handläggningstider för granskningen av årsräkningar föregående år. Nämnden uppgav att kansliet den 1 oktober 2017 hade granskat 98% av årsräkningarna för år 2016 för gemensam nämnd och Håbo kommun. Den sista av kansliets årsräkningar granskades under november månad 2017.

Gemensam nämnd

Från och med den 1 januari 2019 är Överförmyndarnämnden i Håbo kommun och Överförmyndarnämnden i Enköpings kommun en del av den gemensamma nämnden i Uppsala.

Rapporten är upprättad av Lisa Wellenius och Lotta Reimers.

Bilaga:

Granskade akter

Kopia till:

Överförmyndarnämnden

Kommunfullmäktige i Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommun

Kommunstyrelsen i Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommun

Kommunrevisorerna i Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommun

Enheten för tillsyn
Lisa Wellenius

Granskade akter

Förmyndarskap

Akt 9190, 9179, 9167, 9106, 18876 och 11681.

Förvaltarskap

Akt 8734, 9127, 6696, 1979, 14252 och 8757.

Godmanskap

Akt 5850, 11655, 6237, 9022, 9545, 7331 och 8399.

Godmanskap för ensamkommande barn

Akt 10948, 9781 och 9815.

Avslutade ställföreträdarskap

Akt 6470 och 11623.

Ansökan/anmälan om behov av god man

Akt 18479.

Enheten för tillsyn
Lisa Wellenius

Rapport från inspektion den 3 oktober 2018 av Överförmyndarnämnden för Enköpings kommun

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har efter inspektion inte funnit anledning att kritisera Överförmyndarnämnden för Enköpings kommun.

Inledning

Överförmyndarnämnden för Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommuner, Överförmyndarnämnden för Håbo kommun och Överförmyndarnämnden för Enköpings kommun har ett gemensamt kansli placerat i Uppsala kommun. Den 3 oktober 2018 inspekterade Länsstyrelsen de tre nämnderna. Länsstyrelsen upprättar en inspektionsrapport per nämnd.

Vid inspektionen av Överförmyndarnämnden för Enköpings kommun (nämnden) granskade Länsstyrelsen 8 akter (se bilaga).

Efter granskningen höll Länsstyrelsen ett sammanträde, med kansliet och representanter från de olika nämnderna, där de frågor som uppstått vid granskningen av akterna behandlades. Vid sammanträdet medverkade Bertil Brunn och Marie Nordberg från nämnderna, Ida Hellrup, Eva Österberg och Susanna Sandström från kansliet samt Lisa Wellenius och Lotta Reimers från Länsstyrelsen. Under granskningen av akterna medverkade även Anna Östman från Länsstyrelsen.

I den mån Länsstyrelsen har funnit anledning att kommentera nämndens handläggning av ärendena framgår detta av rapporten, med hänvisning till aktuella akter.

Aktgranskning med kritik

Ingen notering.

Övrig aktgranskning

Diariet

Vid granskningen av akt 16625, angående ett godmanskap noterades följande. En handling som är registrerad i diariet med diarienummer 98 har diarietförts på följande sätt:

”2018-08-14 E-post IN
+svar ang sista dag för bevis om omplacering”

De registrerade handlingarna är e-post från gode mannen samt nämndens svar.

Vid sammanträdet uppgav kansliet att man rutinmässigt diarieför e-postmeddelanden på detta sätt.

Enligt huvudregeln i 5 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL), ska allmän handling, när den kommit in till eller upprättats hos myndighet, utan dröjsmål registreras. Enligt 5 kap. 2 § OSL ska det av registreringen framgå *datum* då handlingen kom in eller upprättades och *diarienummer* eller annan beteckning som har åsatts handlingen samt i förekommande fall *från vem* handlingen har kommit in eller *till vem* den har expedierats och i korthet *vad handlingen rör*. I undantagsfall ska uppgifter av de två sistnämnda slagen utelämnats eller särskiljas, nämligen om det behövs för att registret i övriga delar skall kunna företes för allmänheten.

I fråga om allmänna handlingar för vilka sekretess inte gäller får dock registrering underlåtas om handlingarna hålls så ordnade att det utan svårighet kan fastställas om en handling har kommit in eller upprättats (5 kap. 1 § tredje stycket OSL). Förekomsten av offentliga handlingar i överförmyndarens akter är begränsad med hänsyn till den starka sekretess som råder i verksamheten enligt 32 kap. 4 § OSL. Det kan inte godtas att allmänna handlingar av ett visst slag ömsom registreras och ömsom enbart hålls ordnade på visst sätt (se JO 1995/96 s. 485).

De inkommande respektive expedierade e-postmeddelandena är enligt Länsstyrelsens mening olika handlingar som ska diarieföras separat. Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sina rutiner i detta avseende.

Övriga frågor

Rutinbeskrivningar

Länsstyrelsen har inför inspektionen inhämtat och granskat kansliets skriftliga rutiner rörande årsräkningsgranskning, bevakning av redovisningshandlingar samt bevakning av arvskifte.

Handläggningstider granskning årsräkningar

Länsstyrelsen har inför inspektionen inhämtat uppgifter om handläggningstider för granskningen av årsräkningar föregående år. Nämnden uppgav att kansliet var klara med granskningen av nämndens årsräkningar för år 2016 den 1 september 2017. Länsstyrelsen ser positivt på den korta handläggningstiden.

Gemensam nämnd

Från och med den 1 januari 2019 är Överförmyndarnämnden i Håbo kommun och Överförmyndarnämnden i Enköpings kommun en del av den gemensamma nämnden i Uppsala.

Rapporten är upprättad av Lisa Wellenius och Lotta Reimers.

Bilaga:

Granskade akter

Kopia till:

Överförmyndarnämnden i Uppsala

Kommunfullmäktige i Enköpings kommun

Kommunstyrelsen i Enköpings kommun

Kommunrevisorerna i Enköpings kommun

Enheten för tillsyn
Lisa Wellenius

Granskade akter

Förmynderskap

Akt 17151 och 17141.

Förvaltarskap

Akt 15821 och 16625.

Godmanskap

Akt 16884, 17163 och 16884.

Ansökan/anmälan om god man

Akt 18777.

Enheten för tillsyn
Lisa Wellenius

Rapport från inspektion den 3 oktober 2018 av Överförmyndarnämnden för Håbo kommun

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har efter inspektionen funnit anledning att rikta kritik mot Överförmyndarnämnden i Håbo kommun på följande punkt:

- Bristfällig handläggning vid ändring av ett beslut.

Inledning

Överförmyndarnämnden för Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby och Heby kommuner, Överförmyndarnämnden för Håbo kommun och Överförmyndarnämnden för Enköpings kommun har ett gemensamt kansli placerat i Uppsala kommun. Den 3 oktober 2018 inspekterade Länsstyrelsen de tre nämnderna. Länsstyrelsen upprättar en inspektionsrapport per nämnd.

Vid inspektionen av Överförmyndarnämnden för Håbo kommun (nämnden) granskade Länsstyrelsen 4 akter (se bilaga).

Efter granskningen höll Länsstyrelsen ett sammanträde, med kansliet och representanter från de olika nämnderna, där de frågor som uppstått vid granskningen av akterna behandlades. Vid sammanträdet medverkade Bertil Brunn och Marie Nordberg från nämnderna, Ida Hellrup, Eva Österberg och Susanna Sandström från kansliet samt Lisa Wellenius och Lotta Reimers från Länsstyrelsen. Under granskningen av akterna medverkade även Anna Östman från Länsstyrelsen.

I den mån Länsstyrelsen har funnit anledning att kommentera nämndens handläggning av ärendena framgår detta av rapporten, med hänvisning till aktuella akter.

Aktgranskning med kritik

Ändrat arvodesbeslut

I akt 13471, angående ett godmanskap, noterades följande. Den 8 maj 2017 beslutade nämnden om arvode för år 2016. Kommunen ska enligt beslutet betala arvodet. Den 22 maj 2017 ringde gode mannen och ifrågasatte om inte beslutet är fel eftersom huvudmannen brukar betala arvodet. Samma dag fattade nämnden ett nytt arvodesbeslut enligt vilket huvudmannen ska betala arvodet. I beslutet står ”nytt arvodesbeslut där huvudmannen själv betalar arvodet. En faktura kommer att komma för återbetalning av kommunalt arvode enligt tidigare felaktigt arvodesbeslut från 2017-05-08 dnr 81”.

Vid sammanträdet uppgav nämnden att de inte har som rutin att ompröva beslut till huvudmannens nackdel på detta sätt. Sedan menade nämnden att det ibland förs en diskussion om vad som är till huvudmannens nackdel på grund av att huvudmän ibland får minskade bidrag om de inte betalar arvode.

Den 1 juli 2018 upphävdes den äldre förvaltningslagen (1986:223), GFL, och ersattes av en ny förvaltningslag (2017:900), FL. Enligt 43 § FL (motsvarar 23 § GFL) ska ett överklagande ges in till den myndighet som har meddelat beslutet. Beslutsmyndigheten prövar om överklagandet har kommit in i rätt tid och om så har skett ska myndigheten skyndsamt, enligt 45 och 46 §§ FL (motsvarar 25 § GFL), överlämna överklagandet och övriga handlingar i ärendet till den högre instansen. Enligt 39 § FL får ett beslut som har överklagats ändras av den myndighet som har meddelat det som första instans enbart i sådana fall som avses i 38 § FL och bara om överklagandet och övriga handlingar i ärendet ännu inte har överlämnats till den högre instans som ska pröva överklagandet. Enligt 38 § FL ska en myndighet ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning, och beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part (motsvarar 27 § GFL). Enligt 36 § FL får ett beslut som innehåller en uppenbar felaktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel, räknefel eller något annat liknande förbiseende rättas av den myndighet som har meddelat beslutet (motsvarar 26 § GFL).

Länsstyrelsen konstaterar att nämnden har ändrat ett arvodesbeslut till nackdel för huvudmannen. Enligt det ändrade beslutet ska huvudmannen betala arvodet istället för kommunen. Detta är felaktigt både enligt FL och GFL. Länsstyrelsen är kritisk till nämndens handläggning i denna del.

Övrig aktgranskning

Diariet

I akt 14254, angående ett förmynderskap noterades följande. En handling som är registrerad i diariet med diarienummer 12 har diariet förts på följande sätt:

”2017-10-27 E-post IN
E-post FFM +svar”

De registrerade handlingarna är e-post från förmyndaren och nämndens svar.

Vid sammanträdet uppgav kansliet att man rutinemässigt diariet för e-post-meddelanden på detta sätt.

Enligt huvudregeln i 5 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL), ska allmän handling, när den kommit in till eller upprättats hos myndighet, utan dröjsmål registreras. Enligt 5 kap. 2 § OSL ska det av registreringen framgå *datum* då handlingen kom in eller upprättades och *diarienummer* eller annan beteckning som har åsatts handlingen samt i förekommande fall *från vem* handlingen har kommit in eller *till vem* den har expedierats och i korthet *vad handlingen rör*. I undantagsfall ska uppgifter av de två sistnämnda slagen utelämnats eller särskiljas, nämligen om det behövs för att registret i övriga delar

skall kunna företes för allmänheten.

I fråga om allmänna handlingar för vilka sekretess inte gäller får dock registrering underlåtas om handlingarna hålls så ordnade att det utan svårighet kan fastställas om en handling har kommit in eller upprättats (5 kap. 1 § tredje stycket OSL). Förekomsten av offentliga handlingar i överförmyndarens akter är begränsad med hänsyn till den starka sekretess som råder i verksamheten enligt 32 kap. 4 § OSL. Det kan inte godtas att allmänna handlingar av ett visst slag ömsom registreras och ömsom enbart hålls ordnade på visst sätt (se JO 1995/96 s. 485).

De inkommande respektive expedierade e-postmeddelandena är enligt Länsstyrelsens mening olika handlingar som ska diarieföras separat. Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sina rutiner i detta avseende.

Makulerat beslut

I akt 13045, angående ett förvaltarskap, noterades följande. Den 5 mars 2018 beslutade nämnden om arvode avseende förvalta egendom år 2017. Kommunen ska enligt beslutet betala arvodet. På nästa rad i diariet står det arvodesbeslut makulerat, ersätts av dnr 165. Handlingen med dnr 165 är ett arvodesbeslut som enbart avser sörja för person, med noteringen ”Ersätter tidigare beslut”. Beslutet förefaller avse hela år 2017, men ”sörja för person” ingår i uppdraget först sedan oktober 2017. Av en tjänsteanteckning från den 8 mars 2018 framgår att förvaltaren har hört av sig och vill ha arvode även för sörja för person.

Vid sammanträdet uppgav diskuterades ärendet. Nämnden framförde, efter kontroll i ärendehanteringssystemet, att förvaltaren har fått arvode enligt båda besluten och att det andra beslutet borde ha kallats tilläggsbeslut. Länsstyrelsen uppmanade nämnden att se över sina rutiner i detta avseende.

Övriga frågor

Rutinbeskrivningar

Länsstyrelsen har inför inspektionen inhämtat och granskat kansliets skriftliga rutiner rörande årsräkningsgranskning, bevakning av redovisningshandlingar samt bevakning av arvskifte.

Handläggningstider granskning årsräkningar

Länsstyrelsen har inför inspektionen inhämtat uppgifter om handläggningstider för granskningen av årsräkningar föregående år. Nämnden uppgav att kansliet den 1 oktober 2017 hade granskat 98% av årsräkningarna för år 2016 för Håbo kommun och Uppsalas gemensamma nämnd. Den sista av kansliets årsräkningar granskades under november månad 2017.

Gemensam nämnd

Från och med den 1 januari 2019 är Överförmyndarnämnden i Håbo kommun och Överförmyndarnämnden i Enköpings kommun en del av den gemensamma nämnden i Uppsala.

Rapporten är upprättad av Lisa Wellenius och Lotta Reimers.

Bilaga:

Granskade akter

Kopia till:

Överförmyndarnämnden i Uppsala
Kommunfullmäktige i Håbo kommun
Kommunstyrelsen i Håbo kommun
Kommunrevisorerna i Håbo kommun

Enheten för tillsyn
Lisa Wellenius

Granskade akter

Förmyndarskap

Akt 14254.

Förvaltarskap

Akt 13045.

Godmanskap

Akt 13959 och 13471.

Finansrapport per december 2018, Uppsala kommun- och koncern

Aktuellt ränteläge och framtidsutsikter

Den korta räntan, 3M STIBOR har stigit med 24 baspunkter sedan föregående månad. Den långa räntan, 5 åriga SWAP räntan, har stigit med 2 baspunkter sedan föregående månad. Reporäntan höjdes med 0,25 procentenheter under december. Nedan visas historiska marknadsräntor.

Ränta	2016-12-31	2017-12-31	2018-12-31
STIBOR 3 M	-0,60%	-0,47%	-0,13%
SWAP 5 år	0,25%	0,50%	0,52%
Reporänta	-0,50%	-0,50%	-0,25%

Uppsala kommunkoncern

Kommunkoncernens totala externa upplåning uppgick per rapportdatum till 16 430 mnkr fördelat på Uppsala kommun 12 430 mnkr, Uppsalahem 3 200 mnkr och Uppsala kommun Skolfastigheter 800 mnkr.

Nyckeltal extern skuld, kommunkoncern	Not	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Extern upplåning (mnkr)	1	16 430	15 497	933
Snittränta (%)	1	1,11	1,15	-0,04
Extern upplåning andel kapitalförfall inom 1 år (%)	3	31,3	30,8	0,49
Extern upplåning kapitalbindningstid (år)	3	2,56	2,42	0,14
Extern upplåning räntebindningstid (år)	4	2,63	2,51	0,12
Tillgänglig likviditet (mnkr)	5	5 534	6 013	-479
Derivatvolym andel av extern skuld (%)	6	32,1	35,6	-3,5

Uppsala kommun

Uppsala kommuns totala externa upplåning uppgick per rapportdatum till 12 430 mnkr.

Nyckeltal och uppföljning Uppsala kommun	Not	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Extern upplåning (mnkr)	1	12 430	8 986	3 444
Snittränta (%)	1	0,48	0,70	-0,22
Utlåning till kommunala bolag (mnkr)	2	14 249	10 260	3 989
Extern upplåning andel kapitalförfall inom 1 år (%)	3	25,2	19,54	5,68
Extern upplåning kapitalbindningstid (år)	3	2,89	3,03	-0,14
Extern upplåning räntebindningstid (år)	4	1,93	2,15	-0,22
Tillgänglig likviditet (mnkr)	5	3 116	3 339	-223
Derivatvolym andel av extern skuld (%)	6	11,4	18,6	-7,2
Valutaexponering (mnkr)	7	0	0	0
Borgensåtaganden kapitalskuld (mnkr)	8	1 141	1 178	-37
Marknadsvärde Pensionsstiftelsen (mnkr)	9	568	574	-6
Elhandel (öre/KWh)	10	28	27	1

NOTER FINANSRAPPORT

1. Extern upplåning och snittränta

Kommunkoncernens externa upplåning sker genom certifikat för löptider under ett år, obligationer för löptider längre än ett år och genom Kommuninvest med varierande löptider. Därutöver finns bilaterala låneavtal för finansiering om framförallt längre löptider.

Per rapportdatum uppgick kommunkoncernens externa upplåning (bruttoskuld) till 16 430, en minskning med 100 mnkr från föregående månad. Den aktuella snitträntan för koncernens upplåning uppgick till 1,11 %.

Nedan visas hur skulden är fördelad per finansieringskälla och hur det har förändrats under året.

Fördelning extern upplåning Uppsala kommunkoncern	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Obligationslån	7 400	8 350	-950
Certifikatslån	2 350	2 400	-50
Lån Kommuninvest	5 580	3 436	2 144
Bilaterala lån	1 100	1 311	-211
Summa(mnkr):	16 430	15 497	933
Aktuell snittränta (%)	1,11	1,15	-0,04

Per rapportdatum uppgick Uppsala kommuns externa upplåning (bruttoskuld) till 12 430 mnkr, oförändrad sedan föregående månad. Vid utgången av december uppgick kassa/bank till 516 mnkr.

Nedan visas hur skulden är fördelad per finansieringskälla och hur det har förändrats under året.

Fördelning extern upplåning Uppsala kommun	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Certifikat (ram 5 000mnkr)	1 850	400	1 450
Obligationslån (ram 8 000mnkr)	5 100	5 450	-350
Lån Kommuninvest	4 780	2 636	2 144
Lån Europeiska Investeringsbanken (ram 1 800mnkr)	300	300	0
Lån Nordiska Investeringsbanken (ram 600 mnkr)	400	200	200
Summa(mnkr):	12 430	8 986	3444
Aktuell snittränta	0,48	0,70	-0,22

Den aktuella snitträntan för kommunens upplåning uppgick till 0,48 %.

Kommunens lägre snittränta jämfört med koncernen förklaras dels av att kommunen har en lägre finansieringskostnad jämfört med ett kommunalt bolag, och framförallt genom att kommunen vidareförmedlat rörliga lån till Uppsalahem som sedan räntesäkrat lånen i eget namn.

2. Upplåning kommunala bolag

Bolagens upplåning sker huvudsakligen genom reversutlåning från kommunens internbank. För att möta de variationer som respektive bolag har i sina månatliga betalningar kan checkkrediter via koncernkontosystemet tillfälligt utnyttjas. Uppsalahem och Skolfastigheter har externa lån i eget namn. Bolagens upplåning sker inom de beviljade limiter och till de villkor om räntetillägg och borgensavgifter som kommunstyrelsen beslutat.

Per rapportdatum uppgick bolagens upplåning, exklusive saldo på koncernkontot till 18 250 mnkr varav, internbankens utlåning utgjorde 14 249 mnkr. Interbankens nettoutlåning till bolagen genom koncernkontot uppgick till 316 mnkr.

Nedan visas aktuell ränta beräknat på bruttoskuld, exklusive saldo på koncernkontot per bolag.

Kommunalt bolag	Aktuell ränta 2018-12-31	Lån 2018-12-31	Lån 2017-12-31	Förändring
Uppsalahem AB*	1,32%	7 150	7 111	39
Uppsala kommun Skolfastigheter AB **	1,40%	4 989	4 386	603
Uppsala Stadshus AB	1,37%	1 595	1 545	50
Uppsala Vatten och Avfall AB	1,14%	1 779	1 579	200
Uppsala kommuns Fastighets AB	1,13%	720	570	150
AB Uppsala kommun industrihus	1,31%	420	370	50
UK Sport- och Rekreativfastigheter AB	1,50%	932	591	341
Fyrishov AB	1,11%	305	305	0
UK Förvaltningsfastigheter AB	1,48%	230	166	64
Uppsala Parkering AB	1,48%	130	130	0
Uppsala Konsert & Kongress AB	-	0	18	-18
Summa upplåning kommunala bolag (mnkr)		18 250	16 771	1 479

*Uppsalahem AB har lån i eget namn om 3 200 mnkr. Bolagets nettoskuld uppgick till 6 851 mnkr. Räntebindingstiden på nettoskulden uppgår till 2,44 år och snitträntan på nettoskulden uppgår till 1,36 %.

** Uppsala kommun Skolfastigheter AB har lån i eget namn om 800 mnkr

3. Andel kapitalförfall inom 1 år och kapitalbindingstid

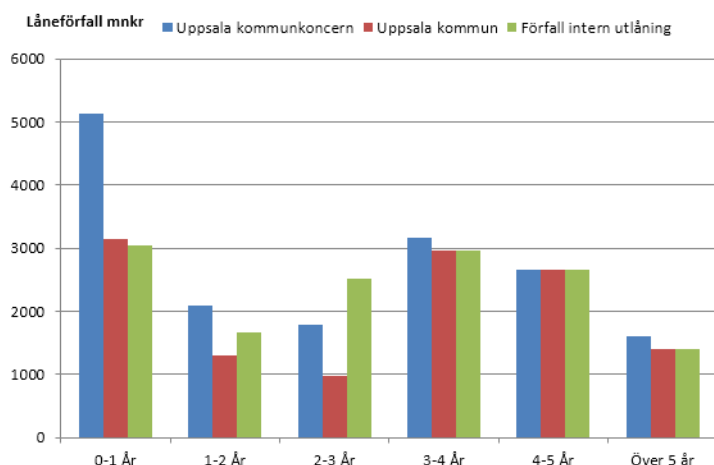
Kommunkoncernens samlade externa skuldportfölj ska i möjligaste mån vara strukturerad på ett sådant sätt att låneförfallen sprids över tiden. Den genomsnittliga kapitalbindingstiden i kommunkoncernens externa skuldportfölj ska vara minst 2 år. Därutöver ska inte mer än 40 procent av skuldportföljen förfalla inom 12 månader. Per rapportdatum förfaller inom 1 år 31,25 % av kommunkoncernens externa skulder. Den genomsnittliga kapitalbindingstiden uppgick till 2,56 år.

Uppsala kommunkoncern	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Extern upplåning andel kapitalförfall inom 1 år (%)	31,25	30,76	0,49
Extern upplåning kapitalbindingstid (år)	2,56	2,42	0,14

Per rapportdatum förfaller inom ett år 25,22 % av kommunens externa skulder. Den genomsnittliga kapitalbindingstiden uppgick till 2,89 år.

Uppsala kommun	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Extern upplåning andel kapitalförfall inom 1 år (%)	25,22	19,54	5,68
Extern upplåning kapitalbindingstid (år)	2,89	3,03	-0,14

För att möta eventuella svårigheter att uppta lån över tid ska låneskulden ha en spridd förfallostruktur. De röda staplarna visar förfallostrukturen för kommunens externa upplåning, totalt 12 430 mnkr och de gröna staplarna visar kommunens interna vidareutlåning till de kommunala bolagen, totalt 14 249 mnkr. De blåa staplarna visar förfallostrukturen för kommunkoncernens externa upplåning, totalt 16 430 mnkr.

4. Räntebindningstid

Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunkoncernens externa skuldportfölj ska inte understiga 1,5 år och bör inte överstiga 4 år. Per rapportdatum uppgick kommunkoncernens genomsnittliga räntebindningstid till 2,63 år. Kommunens räntebindningstid uppgick till 1,93 år. Kommunens kortare räntebindningstid förklaras i huvudsak av att kommunen vidareförmedlat rörliga lån till Uppsalahem som sedan räntesäkrat lånen i eget namn.

Räntebindningstid	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Uppsala kommunkoncern (år)	2,63	2,51	0,12
Uppsala kommun (år)	1,93	2,15	-0,22

5. Tillgänglig likviditet

Likviditetsreserven i kommunen, avsedd för hela kommunkoncernen, ska säkerställa upplåning när annan finansiering ej är möjlig. Kommunkoncernens totala kassa och bank uppgick per rapportdatum till 725 mnkr. I den totala likviditetsreserven ingår placeringar, kassa, kontokrediter och lånelöften. Per rapportdatum uppgår likviditetsreserven till 5 534 mnkr.

Tillgänglig likviditet, kommunkoncern	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Kassa och bank	525	999	-474
Placeringar	309	314	-5
Kontokrediter	2 200	2 200	0
Lånelöften	2 500	2 500	0
Summa mnkr:	5 534	6 013	-479

Uppsala kommuns kassa och bank uppgår till 516 mnkr. Kommunens totala likviditetsreserv uppgår till 3 116 mnkr. Därutöver finns ett certifikatsprogram om sammanlagt 5 000 mnkr varav 1 850 mnkr är utnyttjat. Vid normala marknadsförhållanden kan certifikat emitteras och likvid erhållas inom 2 dagar.

Tillgänglig likviditet, Uppsala kommun	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Kassa och bank	516	739	-223
Placeringar	0	0	0
Kontokrediter	2 000	2 000	0
Lånelöften	600	600	0
Summa mnkr:	3 116	3 339	-223

6. Derivatvolym

Räntederivat används för att förändra eller säkra räntan på ett lån utan att behöva förändra villkoren för det underliggande lånet. Hanteringen sker genom ränteswappar, som är ett finansiellt instrument som omvandlar en rörlig ränta till en fast ränta och används för att ändra den externa skuldens räntebindningstid.

Det nominella värdet av kommunkoncernens ingångna derivatkontrakt uppgick per rapportdatum till 5 270 mnkr vilket motsvarar 32,1 % av låneskulden.

Derivatutnyttjande, kommunkoncern	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Derivatutnyttjande (mnkr)	5 270	5 520	-250
Derivatautnyttjande som andel av skuld (%)	32,1	35,6	-3,5

Det nominella värdet av kommunens ingångna derivatkontrakt uppgick per rapportdatum till 1 420 mnkr vilket motsvarar 11,4 % av låneskulden. Kommunens lägre derivatutnyttjande förklaras av att kommunen i huvudsak har räntesäkrat skulden genom fasträntelån.

Derivatutnyttjande, Uppsala kommun	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Derivatutnyttjande (mnkr)	1 420	1 670	-250
Derivatautnyttjande som andel av skuld (%)	11,4	18,6	-7,2

7. Valutaexponering

Betalningsflöden i utländsk valuta skall kurssäkras om beloppet i utländsk valuta överstiger motsvarande 200 000 svenska kronor. Internbanken har ingen upplåning i utländsk valuta.

8. Borgensåtaganden

Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen beslutar om borgen utifrån principer för kommunens borgensåtaganden.

Vid utgången av 2018 uppgick kapitalskulden för borgensåtaganden till 1 141 mnkr. 800 mnkr utgörs av borgen kommunen ställt för ett kommunalt bolags upplåning genom Kommuninvest, samt högst 315 mnkr för en 25-årig borgen för en innebandy- och friidrottsarena. I december effektuerades en borgen om högst 35 miljoner för nybyggnation av tennishall som beslutades av Kommunfullmäktige 2016. Inga nya borgensåtaganden har ingåtts under år 2018. Kapitalskulden har minskat under året då underliggande lån (kapitalskuld) har amorterats och borgensåtagande löpt ut.

Kapitalskuld för borgensåtaganden	2018-12-31	2017-12-31
Förlustansvar för småhus	1	1
Externa föreningar och företag	336	373
Pensionsförpliktelser	4	4
Kommunala bolag	800	800
Summa mnkr	1 141	1 178

9. Pensionsstiftelsen

Sedan juni 2014 förvaltas finansiella placeringar om 309 mnkr för framtida pensionsutbetalningar genom Uppsala läns pensionsstiftelse. I april 2017 placerades ytterligare 219 mnkr i pensionsstiftelsen. Finansiella placeringar får ske i aktier, aktiefonder, obligationer, räntefonder och blandfonder samt i alternativa investeringar.

Avkastningen under år 2018 blev -2,1 %. Per rapportdatum uppgick marknadsvärdet till 567,8 mnkr jämfört med 573,7 mnkr vid inledningen av året.

10. Elhandel

Enligt kommunens finanspolicy ska priset på elenergi vara stabilt och förutsägbart. Inköp av elterminer sker successivt enligt fastställd elhandelsstrategi. Genom att tillämpa fastställd elhandelsstrategi blir elpriset trögrörligt och därmed förutsägbart såväl vid en prisuppgång som vid en prisnedgång på elmarknaden. Säkrat elpris per rapportdatum för 2018 är 28 öre/kWh.

Kommunledningskontoret
Finansrapport

Datum:
2019-03-14

Diarienummer:
KSN-2019-0499

Handläggare:
David Arnell, Jonas Stjernberg, Eva Hermansson-Flodin

Finansrapport per februari 2019, Uppsala kommun- och koncern

Aktuellt ränteläge och framtidsutsikter

Den korta räntan, 3M STIBOR har stigit med 1 baspunkt sedan föregående månad. Den långa räntan, 5 åriga SWAP räntan, har stigit med 4 baspunkter sedan föregående månad. Prognosen för reporäntan indikerar att nästa höjning sannolikt sker under andra halvåret 2019. Nedan visas historiska och förväntade marknadsräntor.

Ränta	2016-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2019-02-28	Prognos 2019-12-31
STIBOR 3 M	-0,60%	-0,47%	-0,13%	-0,07%	0,08%
SWAP 5 år	0,25%	0,50%	0,52%	0,48%	0,66%
Reporänta	-0,50%	-0,50%	-0,25%	-0,25%	-0,02%

Uppföljning nyckeltal Uppsala koncern

Kommunkoncernens totala externa upplåning uppgick per rapportdatum till 16 880 mnkr, en ökning med 500 mnkr jämfört med föregående månad. Skulden är fördelat på Uppsala kommun 12 880 mnkr, Uppsala 3 200 mnkr och Uppsala kommun Skolfastigheter 800 mnkr.

Nyckeltal extern skuld, koncern	Not	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Extern upplåning (mnkr)	1	16 880	16 430	450
Snittränta hittills i år (%)	1	1,05	1,11	-0,06
Extern upplåning andel kapitalförfall inom 1 år (%)	3	28,8	31,3	-2,45
Extern upplåning kapitalbindningstid (år)	3	2,64	2,56	0,08
Extern upplåning räntebindningstid (år)	4	2,72	2,63	0,09
Tillgänglig likviditet (mnkr)	5	6 310	5 534	776
Derivatvolym andel av extern skuld (%)	6	33,0	32,1	0,9

Uppföljning nyckeltal Uppsala kommun

Uppsala kommuns totala externa upplåning uppgick per rapportdatum till 12 880 mnkr, en ökning med 500 mnkr jämfört med föregående månad.

Nyckeltal och uppföljning Uppsala kommun	Not	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Extern upplåning (mnkr)	1	12 880	12 430	450
Snittränta hittills i år (%)	1	0,52	0,48	0,04
Utlåning till kommunala bolag (mnkr)	2	14 699	14 249	450
Extern upplåning andel kapitalförfall inom 1 år (%)	3	23,2	25,2	-2,02
Extern upplåning kapitalbindningstid (år)	3	2,94	2,89	0,05
Extern upplåning räntebindningstid (år)	4	2,08	1,93	0,15
Tillgänglig likviditet (mnkr)	5	3 497	3 116	381
Derivatvolym andel av extern skuld (%)	6	14,1	11,4	2,7
Valutaexponering (mnkr)	7	0	0	0
Borgensåtaganden kapitalskuld (mnkr)	8	1 141	1 141	0
Marknadsvärde Pensionsstiftelsen (mnkr)	9	594	562	32
Elhandel (öre/KWh)	10	31	28	3

NOTER FINANSRAPPORT

1. Extern upplåning och snittränta

Kommunkoncernens externa upplåning sker genom certifikatslån för löptider under ett år, obligationslån för löptider över ett år och lån genom Kommuninvest för varierade löptider. Därtill finns bilaterala låneavtal för finansiering om framförallt längre löptider.

Per rapportdatum uppgick kommunkoncernens externa upplåning (bruttoskuld) till 16 880 mnkr, en ökning med 500 mnkr från föregående månad. Snitträntan hittills i år uppgår till 1,05%.

Fördelning extern upplåning Uppsala kommunkoncern	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Obligationslån	7 800	7 400	400
Certifikatslån	2 050	2 350	-300
Lån Kommuninvest	5 930	5 580	350
Bilaterala lån	1 100	1 100	0
Summa(mnkr):	16 880	16 430	450
Snittränta hittills i år (%)	1,05	1,11	-0,06

Per rapportdatum uppgick Uppsala kommuns externa upplåning (bruttoskuld) till 12 880 mnkr, en ökning med 500 mnkr från föregående månad. Vid utgången av februari uppgick kassa/bank till 797 mnkr.

Fördelning extern upplåning Uppsala kommun	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Obligationslån (ram 8 000mnkr)	5 500	5 100	400
Certifikat (ram 5 000mnkr)	1 550	1 850	-300
Lån Kommuninvest	5 130	4 780	350
Lån Europeiska Investeringsbanken*	300	300	0
Lån Nordiska Investeringsbanken (ram 600 mnkr)	400	400	0
Summa(mnkr):	12 880	12 430	450
Snittränta hittills i år (%)	0,52	0,48	0,04

*Låneram om 1800 mnkr förföll i januari 2019.

Snitträntan hittills i år uppgår till 0,52%.

Kommunens lägre ränta jämfört med koncernen förklaras framförallt av att kommunen vidareförmedlat lån med rörlig ränta till Uppsalahem som sedan räntesäkrat lånen i eget namn.

2. Utlåning till kommunala bolag

Bolagens upplåning sker inom de limiter och till de villkor om räntetillägg och borgenavgifter som kommunstyrelsen beslutat.

Upplåning sker huvudsakligen genom reversutlåning (lån) från kommunens internbank. Uppsalahem och Skolfastigheter har även externa lån i eget namn. Bolagen har även checkräkningskrediter knutna till koncernkontosystemet för att möta variationer i likviditetsflöden.

Per rapportdatum uppgick bolagens upplåning, exklusive saldo på koncernkontot till 18 700 mnkr varav internbankens utlåning utgjorde 14 699 mnkr. Internbankens nettoutlåning till bolagen genom koncernkontot uppgick till 12 mnkr.

Tabellen nedan visar följande:

- 1) Bolagens snittränta hittills i år exkl. koncernkontot baserat på lån i (2)
- 2) Bolagens interna lån via internbanken samt lån i eget namn.
- 3) Bolagens koncernkontoutnyttjande, negativt tal är ett tillgodohavande och positivt tal är lån genom koncernkontot.
- 4) Summan av lån (2) och lån koncernkontot (3).
- 5) Förändringen av bolagens lånevolym under året.
- 6) Kommunstyrelsens beslutade lånelimit för året.

Kommunalt bolag	Snittränta lån hittills i år (1)	Lån 19-02-28 (2)	Lån 18-12-31 (2)	Lån koncern- konto 19-02-28 (3)	Lån koncern- konto 18-12-31 (3)	Total nettopp låning 19-02-28 (4)	Total nettopp låning 18-12-31 (4)	Förändring nettopp låning 2019 (5)	Total lånelimit 2019 (6)
Uppsalahem AB*	1,35%	7 200	7 150	-34,9	22,5	7 165	7 173	-7	8 000
Uppsala kommun Skolfastigheter AB **	1,45%	4 989	4 989	69,3	37,1	5 058	5 026	32	6 000
Uppsala Vatten och Avfall AB	1,20%	1 779	1 779	22,4	3,8	1 801	1 783	19	2 079
Uppsala Stadshus AB	1,46%	1 675	1 595	1,3	119,8	1 676	1 715	-39	1 950
UK Sport- och Rekreativfastigheter AB	1,50%	932	932	35,8	-52,4	968	880	88	1 430
Uppsala kommuns Fastighets AB	1,16%	720	720	19,7	16,0	740	736	4	900
AB Uppsala kommun industrihus	1,36%	590	420	-30,4	129,6	560	550	10	800
Fyrishov AB	1,11%	305	305	1,3	0,2	306	305	1	370
UK Förvaltningsfastigheter AB	1,45%	380	230	9,3	102,2	389	332	57	760
Uppsala Parkering AB	1,50%	130	130	-57,6	-56,2	72	74	-1	210
Uppsala konsert och Kongress AB				-3,6	0,4	-4	0	-4	15
Nya Destination Uppsala AB				-29,3	-9,8	-29	-10	-20	0
AB Uppsala Stadsteater				4,2	3,1	4	3	1	10
Uppsala R2 AB				-0,1	-0,1	0	0	0	0
Uppsala bostadsförmedling AB				4,8	2,2	5	2	3	20
Summa kommunala bolag (mnkr)		18 700	18 250	12	319	18 712	18 569	144	22 544

*Uppsalahem AB har lån i eget namn om 3 200 mnkr. Bolagets nettoskuld uppgick till 6 850 mnkr.

Räntebindingstiden på nettoskulden uppgår till 2,27 år och snitträntan på nettoskulden uppgår till 1,33 %.

** Uppsala kommun Skolfastigheter AB har lån i eget namn om 800 mnkr

3. Andel kapitalförfall inom 1 år och kapitalbindingstid

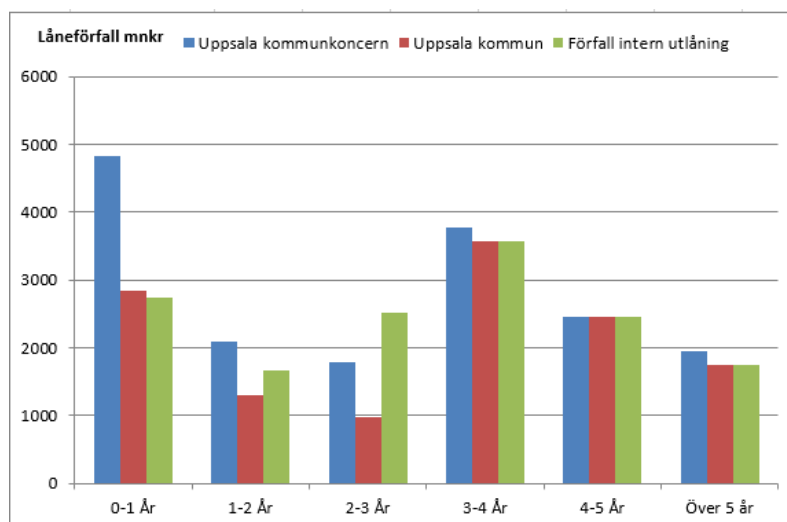
Kommunkoncernens samlade externa skuldportfölj ska i möjligaste mån vara strukturerad på ett sådant sätt att låneförfallen sprids över tid och den genomsnittliga kapitalbindingstiden ska vara minst 2 år. Därutöver ska inte mer än 40 % av skuldportföljen förfalla inom 12 månader. Per rapportdatum förfaller inom 1 år 28,8 % av kommunkoncernens externa skulder och den genomsnittliga kapitalbindingstiden uppgick till 2,64 år.

Uppsala kommunkoncern	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Extern upplåning andel kapitalförfall inom 1 år (%)	28,80	31,25	-2,45
Extern upplåning kapitalbindingstid (år)	2,64	2,56	0,08

Per rapportdatum förfaller inom ett år 23,20 % av kommunens externa skuld och den genomsnittliga kapitalbindingstiden uppgick till 2,94 år.

Uppsala kommun	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Extern upplåning andel kapitalförfall inom 1 år (%)	23,20	25,22	-2,02
Extern upplåning kapitalbindingstid (år)	2,94	2,89	0,05

För att begränsa refinansieringsrisken ska låneskulden ha en spridd förfallostruktur. De röda staplarna visar förfallostrukturen för kommunens externa upplåning, totalt 12 880 mnkr och de gröna staplarna visar förfallostrukturen för kommunens interna vidareutlåning, totalt 14 699 mnkr. De blåa staplarna visar förfallostrukturen för koncernens externa upplåning, totalt 16 880 mnkr.

4. Räntebindningstid

Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunkoncernens externa skuldportfölj ska inte understiga 1,5 år och bör inte överstiga 4 år. Per rapportdatum uppgick kommunkoncernens räntebindningstid till 2,72 år och kommunens till 2,08 år. Kommunens kortare räntebindningstid förklaras av att kommunen vidareförmedlat lån till rörlig ränta till Uppsalahem som sedan räntesäkrat lånet i eget namn.

Räntebindningstid	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Uppsala kommunkoncern (år)	2,72	2,63	0,09
Uppsala kommun (år)	2,08	1,93	0,15

5. Tillgänglig likviditet

Likviditetsreserven i kommunen, avsedd för hela kommunkoncernen, ska säkerställa upplåning när annan finansiering ej är möjlig. Kommunkoncernens totala kassa och bank uppgick per rapportdatum till 802 mnkr. I den totala likviditetsreserven ingår placeringar, kassa och bank, kontokrediter och lånelöften. Per rapportdatum uppgår likviditetsreserven till 6 310 mnkr.

Tillgänglig likviditet, kommunkoncern	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Kassa och bank	802	525	277
Placeringar	308	309	-1
Kontokrediter	2 200	2 200	0
Lånelöften*	3 000	2 500	500
Summa mnkr:	6 310	5 534	776

*Uppsalahems lånelöften uppgår till 2 300 mnkr. Kommunen har rätt att utnyttja dessa delar för att refinansiera de lån som Uppsalahem har med Uppsala kommun. Kortfristiga lån per rapportdatum uppgår till 1 300 mnkr.

Uppsala kommuns kassa och bank uppgår till 797 mnkr. Kommunens totala likviditetsreserv uppgår till 3 497 mnkr. Därutöver finns ett certifikatsprogram om sammanlagt 5 000 mnkr varav 1 550 mnkr är utnyttjat. Vid normala marknadsförhållanden kan certifikat emitteras och likvid erhållas inom 2 dagar.

Tillgänglig likviditet, Uppsala kommun	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Kassa och bank	797	516	281
Placeringar	0	0	0
Kontokrediter	2 000	2 000	0
Lånelöften	700	600	100
Summa mnkr:	3 497	3 116	381

6. Derivatvolym

Räntederivat används för att förändra eller säkra räntan på ett lån utan att behöva förändra villkoren för det underliggande lånet. Hanteringen sker genom ränteswappar, som är ett finansiellt instrument som omvandlar en rörlig ränta till en fast ränta. Det nominella värdet av kommunkoncernens ingångna derivatkontrakt uppgick per rapportdatum till 5 570 mnkr vilket motsvarar 33,0 % av låneskulden.

Derivatutnyttjande, kommunkoncern	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Derivatutnyttjande (mnkr)	5 570	5 270	300
Derivatautnyttjande som andel av skuld (%)	33,0	32,1	0,9

Det nominella värdet av kommunens ingångna derivatkontrakt uppgick per rapportdatum till 1 820 mnkr vilket motsvarar 14,1 % av låneskulden. Det lägre derivatutnyttjande förklaras av att kommunen i huvudsak har räntesäkrat skulden genom fasträntelån.

Derivatutnyttjande, Uppsala kommun	2019-02-28	2018-12-31	Förändring
Derivatutnyttjande (mnkr)	1 820	1 420	400
Derivatautnyttjande som andel av skuld (%)	14,1	11,4	2,7

7. Valutaexponering

Betalningsflöden i utländsk valuta skall kurssäkras om beloppet i utländsk valuta överstiger motsvarande 200 000 svenska kronor. Internbanken har ingen upplåning i utländsk valuta.

8. Borgensåtaganden

Kommunstyrelsen eller Kommunfullmäktige beslutar om borgen utifrån antagna borgensprinciper. Information om kapitalskuld för befintliga borgensåtaganden inhämtas årsvis från bankerna.

Vid utgången av 2018 uppgick kapitalskulden för borgensåtaganden till 1 141 mnkr. 800 mnkr utgörs av borgen kommunen ställt för ett kommunalt bolags upplåning genom Kommuninvest, samt högst 315 mnkr för en 25-årig borgen för en innebandy- och friidrottsarena. Inga nya borgensåtaganden har ingåtts under år 2019.

Kapitalskuld för borgensåtaganden	2018-12-31	2017-12-31
Förlustansvar för småhus	1	1
Externa föreningar och företag	336	373
Pensionsförpliktelser	4	4
Kommunala bolag	800	800
Summa mnkr	1 141	1 178

9. Pensionsstiftelsen

Sedan juni 2014 förvaltas finansiella placeringar om 309 mnkr för framtida pensionsutbetalningar genom Uppsala läns pensionsstiftelse. I april 2017 placerades ytterligare 219 mnkr i pensionsstiftelsen. Finansiella placeringar får ske i aktier, aktiefonder, obligationer, räntefonder och blandfonder samt i alternativa investeringar.

Avkastningen under februari uppgick till 1,9 %. Per rapportdatum uppgick marknadsvärdet till 593,9 mnkr jämfört med 561,9 mnkr vid inledningen av året.

10. Elhandel

Enligt kommunens finanspolicy ska priset på elenergi vara stabilt och förutsägbart. Inköp av elterminer sker successivt enligt fastställd elhandelsstrategi. Genom att tillämpa fastställd elhandelsstrategi blir elpriset trögrörligt och därmed förutsägbart såväl vid en prisuppgång som vid en prisnedgång på elmarknaden. Säkrat elpris per rapportdatum för 2019 är 31 öre/kWh.

Kommunledningskontoret
Verksamhetsplan

Datum:
2019-02-26

Diarienummer:
KSN-2018-3705

Handläggare:
Susanne Angemo

Verksamhetsplan och budget 2019

För kommunledningskontoret

Ett aktiverande dokument som KLK:s ledningsgrupp
fattade beslut om den 27 februari 2019

Innehåll

Inledning	3
Ansvar och uppdrag.....	3
Organisation.....	4
Utmaningar och förutsättningar 2019	5
Prioriterade utvecklingsinsatser 2019.....	6
Verksamhetsplanering 2019	8
1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	9
2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i	11
3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.....	13
4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet	15
5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.....	16
6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.....	17
7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.....	18
8. Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället	19
9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	21
Budget 2019	25
Ärenden till kommunstyrelsen	26
Risker	27
Uppföljning	28

Inledning

Kommunledningskontorets verksamhetsplan syftar till att beskriva förvaltningens planering och prioriteringar för 2019.

Ansvar och uppdrag

Kommunledningskontoret är kommunfullmäktiges-, kommunstyrelsens- och valnämndens förvaltning. Kommunledningskontoret samordnar och leder kommunens verksamheter utifrån kommungemensamma politiska frågor och stabernas verksamhetsområden. Kontoret ansvarar för att styra, stödja, följa upp och utveckla kommunen inom flera olika områden.

- Leda arbetet med kommunfullmäktiges övergripande styrdokument *Mål och budget*.
- Ta fram beslutsunderlag och administrera den demokratiska processen samt följa upp kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrdokument.
- Styra och följa upp kommunens övergripande ekonomi, inklusive finansförvaltning, medels-förvaltning och budget.
- Stödja nämnder och förvaltningar med juridisk kompetens.
- Strategiskt utveckla informationsförvaltning och arkiv samt ansvara för kommunens slutarkiv.
- Driva kommunens näringslivsfrågor samt regional utveckling och internationella frågor,
- Leda och samordna kommunens upphandlingsarbete
- Leda och samordna kommunens trygghets- och säkerhetsarbete, •
- Leda det övergripande arbetet mot miljömässig hållbarhet och minskade klimatutsläpp.
- Leda det övergripande arbetet med social hållbarhet, folkhälsofrågor, mångfalds- och jämställdhetsarbetet samt demokratiutveckling.
- Styra kommunens arbetsgivarfrågor och företräda Uppsala kommun som arbetsgivare. Leda, utveckla och samordna kommunens gemensamma arbete med kompetensförsörjning och ledarutveckling.
- Leda den kommunövergripande IT-verksamheten med fokus på utveckling och digitalisering.
- Leda och samordna kommunens kommunikationsarbete och kommunikationskanaler.
- Samordna, utveckla och förvalta kommunens kvalitetsarbete och gemensamma ledningssystem.
- Leda och utveckla förvaltningsövergripande service inom områdena måltid, städ, transporter och kundservice.
- I egenskap av valnämndens kansli sköta det administrativa valarbetet.

Organisation

Kommunledningskontorets arbete styrs och leds av stadsdirektören. På kontoret arbetar cirka 1300 medarbetare. Kontoret är en centraliserad stabsorganisation och är organiserat i fyra områden.

Kansli, strategi och planering

Området består av de sex avdelningarna kvalitet och planering, utveckling och utredning, social hållbarhet, ekologisk hållbarhet, säkerhet och beredskap samt kansli. Avdelningarna samordnar arbetet gentemot politiken och skapar förutsättningar för en ökad politisk genomslagskraft i hela kommunkoncernen. I uppdraget ingår att säkra kommunens mål- och budgetprocess, kommunövergripande informationsförvaltning, lednings-, planerings- och beredningsarbete samt att utveckla och vårda det strategiska säkerhets- och hållbarhetsarbetet. I uppdraget ingår även att leverera verksamhetsstöd, skapa normerande processer och utveckla den egna verksamheten.

Staber

Området består av de fem staberna ekonomi, HR, kommunikation, IT och upphandling. Respektive stab har ett uppdrag att leverera verksamhetsstöd och att utveckla kommungemensamma arbetssätt och styrning inom området. Staberna säkerställer tillsammans ett effektivt och samordnat stöd till kommunkoncernens verksamheter.

Gemensam service

Området består av de tre avdelningarna måltidsservice, städservice samt service som hanterar transporter och kundservice. Genom att vara en effektiv leverantör av intern service möjliggör gemensam service för kommunens verksamheter att ägna sig åt sin kärnverksamhet. Gemensam service styrs av kommunstyrelsens utskott för kommungemensam service.

Näringsliv och destination

Området består av de två avdelningarna näringsliv etablering och näringsliv utveckling inom Uppsala kommun samt de tre avdelningarna möten och evenemang, turistservice och projektledning inom Nya Destination Uppsala AB. Den samordnade organisationen möjliggör en gemensam målbild med en effektiv och leveranskraftig organisation. Näringsliv och destination arbetar strategiskt och operativt för att möta näringslivet och skapa de bästa förutsättningarna för alla branscher, bland annat besöksnäringen.

Utmaningar och förutsättningar 2019

Kommunledningskontoret inleder 2019 med en delvis ny organisation. Förändringarna syftar bland annat till att säkerställa kompetensförsörjningen och för att få ökad kraft till utveckling och bättre samordning och styrning i det verksamhetsnära stödet. Det ska ge förutsättningar för att verka och upplevas som Ett kommunledningskontor. Under året kommer förvaltningens ledningsstruktur fortsätta att vässas och dess uppgifter samordnas, stärkas och utvecklas för att kunna möta kraven på effektivitet och leva upp till politikens förväntningar och verksamhetens behov.

Arbetet med att integrera hållbarhetsstyrning mot Agenda 2030 i ordinarie styrning och ledning fortsätter. Gemensamma och effektiva processer med ökad delaktighet för och samarbete mellan nämnder och bolagsstyrelser införs. Arbetet med långsiktig finansiell planering i hela kommunkoncernen utvecklas. Ett nytt digitalt handläggarstöd införs under 2019 och ett nytt HR-system upphandlas. Övergången till en helt digital verksamhet fortgår genom bland annat E-arkiv, informationshanteringsplaner och uppbyggnad av informationsförvaltningsstruktur.

Under 2019 ska beredningsprocessen fortsätta att utvecklas för att möta den nya politiska situationen med ett mittenstyre som styr i minoritet. Beredningsrutiner och handläggning av ärenden behöver ses över. Även 2019 är ett valår där mycket fokus kommer att ligga på att genomföra ett val till Europaparlamentet i maj.

Vi behöver ta nästa steg när det gäller kompetensförsörjningsarbetet. Att arbeta för att behålla och utveckla befintliga medarbetare är nyckeln till en attraktiv arbetsgivare. Genom marknadsföring och stöd till chefer i rekrytering behöver vi också satsa mer på de yrkesgrupper som är svårare att attrahera och anställa.

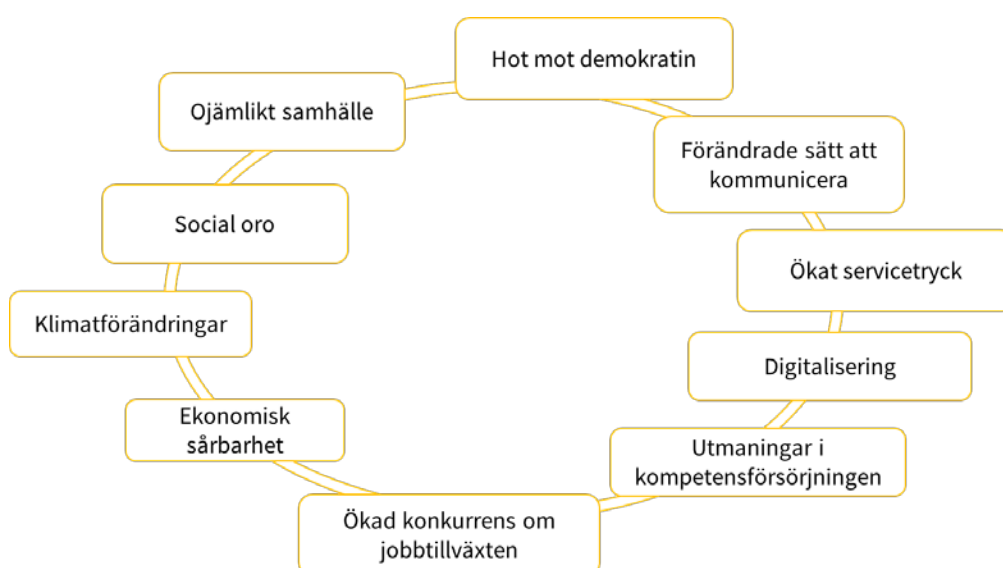

Bild: Identifierade faktorer i omvärlden som påverkar kommunledningskontoret och möjligheten att nå verksamhetens mål.

Prioriterade utvecklingsinsatser 2019

Kommunledningskontorets verksamhetsplan har ett treårsperspektiv för att följa tidsperspektivet i Mål och budget och kommunstyrelsens verksamhetsplan. Det innebär ett utrymme att planera genomförandet under en längre tidsperiod än ett år. Några utvecklingsinsatser bedöms som särskilt viktiga att ha ett gemensamt fokus på under 2019 för att säkerställa att en förflyttning sker. Prioriteringen görs utifrån politisk förväntan, behov i verksamheten, avgörande för kommande planering eller investering, stor effektivisering eller lagstiftning.

Ny resursfördelningsmodell och utvecklad ekonomistyrningsförmåga

Under året ska en ny modell tas fram och beslutas för en mer ändamålsenlig resursfördelning. Bemanningen ska säkerställas för en god styrning och redovisning av kommunens stadsbyggnadsprojekt för att kontinuerligt kunna leverera en samlad bild av konsekvenserna av Uppsalas tillväxt.

Införande av system för E-handel och effektivare inköpsprocess

Under året ska ett nytt e-handelssystem finnas på plats, vilket beräknas att generera en årlig besparing på 21 miljoner kronor när systemet används fullt ut. Det interna stödet och dialogerna med leverantörer ska utvecklas för en ökad affärsmässighet och bidra till förbättrat näringslivsklimat.

Utvecklad analys av näringslivsklimatet och förbättrat innovationsstöd

Vi ska fortsätta att utveckla kommunens mätning och analys av nöjdkundindex inom näringslivet och stärka bilden internt och externt av hur viktigt det är. Målsättningen är att stärka näringslivsklimatet och förbättra Uppsalas position i olika företagsrankingar. Stödet till kommunens verksamheter i innovationsarbetet ska stärkas för att öka antalet innovationsinsatser och säkerställa effekter internt och externt.

Stärkt kris- och riskhanteringsförmåga

Under året ska flera åtgärder genomföras för att stärka kommunens förmåga att hantera samhällsstörningar, bland annat övning Havsörn. Kommunens försäkringsskydd ska ses över och det systematiska riskhanteringsarbetet kopplat till försäkringsskyddet ska utvecklas.

Utvecklat samarbete med polisen och områdesarbete mot segregation

Under 2019 ska ett nytt samverkansavtal med polisen tas fram. I samband med revideringen ses organisering och omfattning av avtalet över. Samordningen för genomförande av handlingsplan Gottsunda/Valsätra fortsätter. Det ska generera förslag på modell för hur kommunen ska arbeta för att motverka segregation.

Åtgärder för bättre luft och samarbeten för hållbar utveckling

Nuvarande åtgärdsprogram för luft ska revideras. Åtgärder behöver formuleras och genomföras för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för luft inte överskrids på Kungsgatan. Under året ska ytterligare samarbeten inom hållbar utveckling etableras och kommunikationsinsatser ska bidra till nya nätverk och samarbetspartners.

Genomförande av europaparlamentsval

Europaparlamentsvalet genomförs 26 maj. Arbete inför, under och efter innebär stor arbetsinsats för kommunen. Åtgärder för att öka valdeltagandet samt ett säkert och tillgängligt val ska genomföras. Efter valet ska utvärdering genomföras.

Nytt handläggarsstöd och informationshanteringsplaner för alla nämnder

Kommunens nuvarande handläggarsstöd DokÄ ska bytas ut och ett nytt system ska implementeras under året. Det nya systemet ska förbättra ärendeberedningsprocessen och bidra till effektivare arbete mellan handläggare och politik. Samtliga nämnder ska ta fram informationshanteringsplaner under projektledning av kommunledningskontoret. Arbetet ska leda till kvalitetssäkring samt digital och rättssäker informationsförvaltning.

Utveckling av kommunikationsplattformar och förbättrad medborgarservice

Kommunens interna och externa plattformar för kommunikation ska förbättras genom att kravspecifikationer formuleras och nya versioner arbetas fram under året. Ett servicelöfte ska tas fram och ett kontaktcenter etableras. Målsättningen är att underlätta för chefer och medarbetare samt förbättra kommunens förmåga att tillhandahålla snabb och tillgänglig medborgarservice. Under året ska även en väg in för föreningar skapas för att förenkla kontakten med kommunen samt skapa ordning och reda i kommunens föreningsstöd.

Utvecklade processer för analys, synpunktshantering, planering och uppföljning

En årsplan för analyser ska tas fram i syfte att förbättra kommunens analysförmåga och möta upp politikens efterfrågan. Prioriterade områden för djupare analyser ska identifieras. Kommunens synpunkthantering ska bli mer lätt att använda för invånarna samt bidra till verksamhetsutveckling. Kommunens planerings- och uppföljningsprocesser ska kartläggas och utvecklas i syfte att öka förståelse för processen och förenkla arbetet. Det ska ge förutsättningar för förbättrad leverans i delarna, ökad fokus på analys samt mindre tid på administrering av processen.

Effektiv, modern arbetsplats och attraktiv arbetsgivare

En strategisk kompetensförsörjningsplan ska tas fram och ett aktivt arbete genomförs med ledarskapsutveckling. Inför flytt till nya stadshuset tas en handlingsplan fram som samlar våra utvecklingsinsatser för att nå målet om en modern arbetsplats. Det omfattar allt från digitala arbetsytor till digital kompetens hos chefer och medarbetare. Rensning av kommunens digitala arbetsytor beräknas ge lägre kostnader för onödiga licenser samt generera tidsbesparingar för chefer och medarbetare.

Ny telefonleverantör och stärkt IT styrning

Under 2019 ska Uppsala kommun byta telefonleverantör, vilket kommer att innebära en besparing på 90 miljoner kronor under avtalsperioden. Samtliga leverantörsavtal inom IT ska ses över i syfte att stärka leverantörsstyrning, ge ökad leverans och kostnadsbesparingar. Förvaltningsmodellen inom IT (PM3) ska tydliggöras, beskrivas och inventeras för ökad kontroll och kostnadsbesparingar.

Verksamhetsplanering 2019

Målet för kommunledningskontorets verksamhetsplan är att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Kommunfullmäktiges nio inriktningsmål styr verksamheten och strävar mot att skapa en gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten. De sätter fokus på ett gott liv i ett hållbart samhälle och en modern kommun.

Kommunledningskontorets olika perspektiv

Kommunledningskontorets gemensamma uppdrag är att svara upp mot de politiska ambitionerna och de behov som finns inom kommunens verksamheter och bolag. Kontoret behöver även utveckla sin egen verksamhet för att bli effektivare och med ökad kvalitet möta den politiska styrningen och ge stöd till kommunkoncernen. Det innebär att kontoret behöver genomföra utvecklingsinsatser ur flera perspektiv.

Politisk styrning

Politisk styrning genom uppdrag i Mål och budget, åtgärder i program och handlingsplaner samt nämndmål i kommunstyrelsens verksamhetsplan. Här ingår även kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Dessa ingår i kommunstyrelsens och kommunledningskontorets verksamhetsplan.

Kommunövergripande styrning

Kommunövergripande och normativ styrning och utveckling inom stabers och avdelningars verksamhetsområden. Utgår ifrån identifierade utvecklingsbehov hos förvaltningar och bolag. Dessa ingår i kommunledningskontorets verksamhetsplan.

Egen förvaltning

Intern styrning och utveckling av kommunledningskontoret som egen förvaltning. Här ingår implementering av normativ styrning i den egna förvaltningen och intern utveckling som kräver samordning eller gemensamma insatser. Dessa ingår i kommunledningskontorets verksamhetsplan.

Respektive stab och avdelning

Intern styrning och utveckling av staber och avdelningar. Dessa hanteras av respektive stab eller avdelning och beskrivs inte i kommunledningskontorets verksamhetsplan.

Prioriterade leveranser 2019

De prioriterade utvecklingsinsatserna i föregående avsnitt synliggörs i tabellerna under inriktningsmålen som prioriterade leveranser 2019. För dessa leveranser anges även förväntade effekter av insatsen samt hur dessa ska följas upp under året.

Relaterade styrdokument

I Mål och budget bilaga 11 finns en lista över gällande aktiverande och normerande styrdokument som berör kommunledningskontoret. I kommunstyrelsens verksamhetsplan redovisas de politiskt beslutade planer och program som innehåller åtgärder riktade till kommunstyrelsen samt de jämställdhetspolitiska delmålen som kommunstyrelsens åtgärder ska bidra till.

1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Hållbar ekonomisk utveckling är en av förutsättningarna för välfärd och behövs för att säkra människors jobb, försörjning och sociala trygghet. När fler Uppsalabor kommer i arbete, förbättras också förutsättningarna för att trygga välfärden för invånarna. En hållbar ekonomi innebär att kostnaderna inte överstiger intäkterna och att kostnaderna inte överförs på kommande generationer. Varje skattekrona ska användas på ett ansvarsfullt sätt och skatteuttaget inte vara högre än nödvändigt. Samtidigt måste det finnas utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen. Kommunens medel ska fortsätta att investeras på ett sätt som gör att de bidrar till en hållbar utveckling. Kommunens upphandling ska bidra till ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Kommunens resurser ska fördelas jämställt. Kvinnor och män, flickor och pojkar har lika rättigheter och ska ges lika villkor och möjligheter att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
Uppdrag 1.1: I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet. (KS)	Näringsliv och destination	2019–2021
Uppdrag 1.2: Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten. (KS och fastighetsbolagen)	Ekonomi	Löpande
Uppdrag 1.4: Fortsätta att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling. (KS)	Upphandling och inköp	Löpande
Uppdrag 1.5: Inrätta ett upphandlingsråd. (KS)	Upphandling och inköp	2019
Uppdrag 1.6: Utvärdera och utveckla arbetet med den sociala investeringsfonden samt riktlinje för sociala investeringar i syfte att lyfta in idrott- och friluftsliv. (KS)	Social hållbarhet	2019
Uppdrag 1.10: Inrätta en mikrofond för sociala företag. (KS)	Social hållbarhet	2019
Uppdrag 1.12: Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning.	Social hållbarhet	2019–2022

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
Prioriterad leverans 2019 Förvaltningsmål F1.1 Utveckla resursfördelningen för att möta ekonomiska utmaningar i en växande kommun. Förväntad effekt: Ändamålsenlig resursfördelning samt bättre planeringsunderlag avseende behov. Uppföljning: Nöjdhet och acceptans hos politik och kommunledning (KLG).	Ekonomi	2019–2020
Prioriterad leverans 2019 Förvaltningsmål F1.2 Säkerställa bemanningen för en god styrning och redovisning av kommunens stadsbyggnadsprojekt. Förväntad effekt: Ordning och reda. Koncerngemensam och samlad bild över konsekvenser av tillväxten fram till år 2030 och år 2050. Uppföljning: Att stadsbyggnadsförvaltningen, utvecklingsledningsgrupp samhällsbyggnad samt politik upplever att effekten är uppnådd.	Ekonomi	2019
Förvaltningsmål F1.3 Utveckla ägarstyrningen i bolagskoncernen.	Ekonomi	2019
Förvaltningsmål F1.4 Samordna och effektivisera administrationen.	Ekonomi	2019–2020

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F1.5 Införa system för e-handel som gör det lättare för verksamheten att handla rätt och minskar kostnader.</p> <p>Förväntad effekt: Lättare att göra rätt och tidsbesparing i verksamheten. Beräknad årlig besparing på 21 mnkr när samtliga beställningar görs i systemet. Uppföljning: Att systemet finns på plats i december 2019.</p>	Upphandling och inköp	2019–2020
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F1.6 Utveckla det interna stödet i upphandlingar inom stadsbyggnad så att affärsmässiga avtal uppnås.</p> <p>Förväntad effekt: Affärsmässiga avtal som säkerställer Uppsalas fortsatta tillväxt. Uppföljning: Upphandlingar är genomförda och har medfört besparingar.</p>	Upphandling och inköp	2019
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F1.7 Öka dialogen med leverantörsmarknaden genom leverantörsträffar, marknadsundersökningar inför upphandling samt avtalsuppföljning.</p> <p>Förväntad effekt: Uppsala kommun ses som en än mer attraktiv affärspartner vilket resulterar i fler och bättre anbud och förbättrat näringslivsklimat. Uppföljning: Mätning av nöjdhetsindex, antal leverantörsträffar samt RFI (metod att få in synpunkter).</p>	Upphandling och inköp	2019
<p>Förvaltningsmål F1.8 Införa ett virtuellt portföljkontor för att samordna och prioritera utvecklingsinitiativ.</p>	IT	2019
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F1.9 Utveckla förvaltningsmodellen inom IT (PM3). Alla förvaltningsobjekt ska vara beskrivna och roller besatta med ett tydligt ansvarstagande i linje- och förvaltningsorganisation.</p> <p>Förväntad effekt: Ökad kontroll, effektivitet och kostnadsbesparingar i kommunens IT-systempark. Uppföljning: Varje kvartal.</p>	IT	2019
<p>Förvaltningsmål F1.10 Digitalisera kommunens logistikflöden.</p>	IT	2020
<p>Förvaltningsmål F1.11 Avveckla verksamhetssystemet IFS.</p>	IT	2019–2020

2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Uppsala är nyskapande och utmanande. Uppsala har en stark ställning som evenemangs- och mötesstad. Uppsala är en attraktiv kommun för kulturskapare att bo och verka i. Invånare och besökare ges möjlighet till meningsfull fritid och rekreation där kulturell infrastruktur och det offentliga rummet bidrar till en nära, trygg och inspirerande miljö. Tryggheten ska öka i hela Uppsala. I Uppsala är trygghet inte ett privilegium för några få utan en rättighet för alla och Uppsala ska inte ha något särskilt utsatt område. Ett starkt områdesarbete förebygger och förhindrar social oro. Insatser för att bekämpa kriminaliteten kombineras med förebyggande åtgärder som ger resultat. Arbetet med att skapa förutsättningar för jämlik, jämställd och tillgänglig kultur, idrott och fritid fortsätter. Företag väljer Uppsala som ett attraktivt alternativ för nyetableringar och företagande. Successivt förbättras villkoren för företagare. Uppsala är en kommun där nya och befintliga företag ges förutsättningar att starta och växa. Med de nya företag som etablerar sig här och befintliga som expanderar får fler Uppsalabor ett arbete att gå till. Samarbeten med Uppsalas universitet gör Uppsala till en stark kunskapsstad. Uppsala tar vara på innovationskraften bland kommunens entreprenörer, underlättar för innovationer och startupföretag samt utgör testbädd för ny teknik och smarta tjänster. I Uppsala finns goda förutsättningar för socialt företagande. Grön affärsutveckling främjas och Uppsala bidrar med nya gröna jobb, moderna lösningar och exportmöjligheter av grön teknik.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
Nämndmål N2.1: I Uppsala kommun är säkerhet en viktig värdering och säkerhetsarbetet utvecklas kontinuerligt.	Säkerhet och beredskap	2019–2020
Prioriterad leverans 2019		
Nämndmål N2.2: Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter. Förväntad effekt: Stärkt förmåga att hantera samhällsstörningar. Uppföljning: Utvärdering av inträffade händelser och övningar visar på en stärkt förmåga jämfört med tidigare. Uppföljning av antal leveranser.	Säkerhet och beredskap	2019
Nämndmål N2.3 Utreda omfattning av framtida behov av resurser för att i ökad utsträckning locka arrangemang och event till Uppsala inom ramen för Convention Bureaus verksamhet. (KS, DUAB)	Näringsliv och destination	2019
Uppdrag 2.1 Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten.	Social hållbarhet	2019
Uppdrag 2.2: Inled ett systematiskt arbete med att bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis och andra myndigheter. (KS)	Säkerhet och beredskap	2019–2021
Uppdrag 2.3: Stärka planeringen av det civila försvaret. (KS)	Säkerhet och beredskap	2019–2020
Prioriterad leverans 2019		
Uppdrag 2.4: Utveckla årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet i samband med kommunkoncernens årsredovisning i syfte att successivt förbättra näringslivsklimatet. (KS och DUAB) Förväntad effekt: Att raketklättra i Svenskt näringslivs och andra rankingar, vara en topp 10-kommun för företagen. Uppföljning: Årlig analys och uppföljning med konkreta förflyttningpunkter och målsättningar.	Näringsliv och destination	2019–2022
Uppdrag 2.5: Främja företagande på landsbygden. (KS)	Näringsliv och destination	2019–2022
Uppdrag 2.6: Vidta de åtgärder som krävs för att nå EU:s luftkvalitetsmål i Uppsala. (GSN, KS och MNH)	Ekologisk hållbarhet	Löpande
Uppdrag 2.9: Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut.	Kansli	2019–2022

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F2.1 Se över kommunens försäkringsskydd och utveckla det systematiska riskhanteringsarbetet.</p> <p>Förväntad effekt: Krav och förväntningar från kommunens försäkringsbolag efterlevs. En tydlig och gemensam process för lärande från inträffade händelser och ett förebyggande fokus. Mindre sårbarhet för försäkringsfrågor. En mer attraktiv part för återförsäkringsmarknaden och på sikt sänkta kostnader. Uppföljning: Årsrapport Svenska Kommun Försäkrings AB. Identifierade utvecklingsbehov är hanterade.</p>	Säkerhet och beredskap	2019–2020
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F2.2 Teckna ett nytt samverkansavtal med polisen som inkluderar allt gemensamt arbete och höjer ambitionsnivån. Arbetet mot organiserad brottslighet utgår från befintlig samverkan.</p> <p>Förväntad effekt: Utvecklad samarbetsförmåga och underlättande av framtida samarbeten. Uppföljning: Fler samarbetsområden. Fler internt och externt har fått kunskapshöjande åtgärder kring ekonomisk brottslighet. Stärkt förmågan att förhindra, försvåra och polisanmäla brott mot välfärdssystemet.</p>	Säkerhet och beredskap	2019–2020
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F2.3 Genomföra och utvärdera arbetet med handlingsplan Gottsunda/Valsätra samt ta fram förslag på modell för hur kommunen ska arbeta för att motverka segregation.</p> <p>Förväntad effekt: Kunskap om arbete i segregerade områden som kan generaliseras och spridas. Uppföljning: En modell för arbete i segregerade områden finns framtagen.</p>	Social hållbarhet	2019–2020
<p>Förvaltningsmål F2.4 Implementera ett kundstödssystem för att möjliggöra bättre och mer samordnad service till enskilda företag och organisationer.</p>	Näringsliv och destination	2019–2020
Kommunledningskontorets egen utveckling	Ansvarig	Tidplan
<p>Förvaltningsmål F2.5 Säkerställa kommunledningskontorets förmåga att hantera extraordinär händelse, till exempel genom utvecklad samverkan med andra aktörer samt utbildning och övning.</p>	Säkerhet och beredskap	2019
<p>Förvaltningsmål F2.6 Ta fram och fastställa ledningsplaner för ledning av kommunledningskontorets verksamhet vid allvarlig störning.</p>	Säkerhet och beredskap	2019

3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

När Uppsala växer skapas nya möjligheter för ekonomisk tillväxt samtidigt som sociala klyftor minskar och ekosystem ska bevaras och stärkas. I Uppsala ska stad och land utvecklas tillsammans. Den hållbara stads- och landsbygdsutvecklingen säkerställer likvärdig tillgång till boende, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser. Uppsala kommun ska vara landets bästa landsbygdskommun med god tillgång till mötesplatser, affärer, skolor, arbetsplatser och kommunikationer. Den lokala utvecklingen av näringslivet samt byggande på landsbygden främjas.

Uppsala ska vara världsledande i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat. Kommunen tar ansvar och motverkar klimatförändringarna genom omställning till fossilfritt 2030 och ett klimatpositivt Uppsala 2050. Det ställer krav på kraftfulla insatser inom bland annat transporter, byggande, energi och livsmedel. Kommunens energi ska komma från förnybara källor. Uppsala är Sveriges bästa cykelstad. Det egna markinnehavet ska säkra en långsiktig stads- och landsbygdsutveckling som tar hänsyn till rekreation, biologisk mångfald och vattenresurser. Vid eventuell exploatering av värdefull natur och åkermark bör det kompenseras genom exempelvis naturvårdsinsatser i andra områden. Uppsalas vatten, naturområden och parker håller hög kvalitet och finns nära invånarna. Luft- och livskvalitet ska förbättras i stadskärnan med hänsyn till verksamheter och boende i city och deras behov.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
Nämndmål N3.1: Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat.	Ekologisk hållbarhet	Löpande
Nämndmål N3.2: Utveckla det strategiska arbetet för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.	Social hållbarhet	2019-
Prioriterad leverans 2019		
Uppdrag 3.1: Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala. Förväntad effekt: Få effekt och kraft internt och sedan externt. Uppföljning: Mäta antal innovationsinsatser och mäta konkreta handlingar och projekt med effekt.	Näringsliv och destination	2019–2020
Uppdrag 3.2: Utveckla den strategiska planeringen för ökad jämlikhet, ökad trygghet och minskad segregation.	Social hållbarhet	2019–
Uppdrag 3.4: Ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030. (KS)	Ekologisk hållbarhet	2019
Uppdrag 3.7: Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer främja testbäddar och klimatsmart innovation i Uppsala. (KS)	Ekologisk hållbarhet	2019–2020
Uppdrag 3.8: Öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera, samt vidta åtgärder för att öka försäljningen på Återbruket.	Ekologisk hållbarhet	2019–2020
Uppdrag 3.10 Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.	Ekologisk hållbarhet	2019–2021
Uppdrag 3.18: Det ska upprättas en solkommunstrategi, vilken bland annat rymmer mål om att samtliga av kommunkoncernen ägda fastigheter, där så är möjligt, ska ha solceller på sina tak år 2025. (KS och samtliga bolag)	Ekologisk hållbarhet	2019

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F3.1 Revidera åtgärdsprogram för luft och genomföra åtgärder för att säkerställa bättre luftkvalitet på Kungsgatan.</p> <p>Förväntad effekt: Miljökvalitetsnormerna för luft överskrider inte på Kungsgatan. Uppföljning: Avläsning av uppmätta halter i december år 2020.</p>	<p>Ekologisk hållbarhet</p>	<p>2019–2020</p>
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F3.2 Utveckla informationen om miljö och klimat på uppsala.se och etablera minst tre viktiga interna eller externa samarbeten som får uppmärksamhet på grund av sitt modiga och innovativa tänkande för att förstärka en hållbar utveckling.</p> <p>Förväntad effekt: Underlättande av framtida samarbeten och marknadsföring av Uppsala som en samarbetskommun. Nya relationer med andra kommuner, företag och organisationer. Uppföljning: Beskrivning av minst tre exempel och nya viktiga relationer med koppling till hållbarhetsarbetet. Mätning av antal besök på hemsidan samt antal relaterade artiklar i media.</p>	<p>Ekologisk hållbarhet</p>	<p>2019</p>

4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Välfärd och god folkhälsa ska bygga ett hållbart Uppsala. Att investera i barns utveckling är en av de viktigaste vägarna till social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa och utbildning. Barnets bästa ska alltid sättas i första rummet. Idrott och fritidsverksamhet samt föreningslivet stärker demokratin och möjliggör möten, kunskap, upplevelser och integration. I Uppsala är vi tydliga med vilka värderingar och normer som gäller i en demokrati. Uppsala är en öppen, jämställd och solidarisk kommun som berikas av mångfald och tar ansvar för en bra integration. Integrationen ska bli snabb och jämställd. Näringslivet i Uppsala är en naturlig partner för att förbättra integration och möjliggöra nyanländas inträde på arbetsmarknaden. Utifrån ett inkluderande och normkritiskt förhållningssätt ska klyftorna mellan människor och områden minska. God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. En god fysisk och psykisk hälsa är väsentlig för alla aspekter i livet. Orsakerna till den ökande psykiska ohälsan är komplexa och Uppsala arbetar och samverkar för att utveckla insatser och nya lösningar som främjar psykisk hälsa och åstadkomma en god och jämlik vård. Uppsala ska vara ett bra samhälle att åldras i. Uppsala kommun ska jobba för att förbättra folkhälsan och se till att fler äldre klarar sig längre på egen hand. Äldres erfarenheter och kunskaper ska tas tillvara. Aktivt arbete för att motverka åldersdiskriminering och digitalt utanförskap, bryta ofrivillig ensamhet och öka de äldres egenmakt gör att äldre har möjlighet att leva ett gott liv, i trygghet och oberoende. Idrott, fritid och kultur utgör en starkt bidragande faktor för folkhälsa och livskvalitet.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
Nämndmål 4.1: HBTQ-personer, både invånare och medarbetare, ska känna sig välkomna, inkluderade och trygga med att bli professionellt bemötta i kommunens verksamheter.	Social hållbarhet	2019
Uppdrag 4.1: Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk. (KS och AMN)	Social hållbarhet	Vid behov
Uppdrag 4.3: Ta fram handlingsplan i syfte att förbättra ungas psykiska hälsa samt stärka samordningen mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Upplandsstiftelsen. (KS)	Social hållbarhet	2019
Uppdrag 4.4: Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga, bland annat genom att utöka Uppsala ungdomsjours arbete mot barn i lägre åldrar. (KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN och IFN)	Social hållbarhet	2020
Uppdrag 4.10: Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering samt bättre och jämställd integration. (KS)	Social hållbarhet	2019
Uppdrag 4.11: Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter.	Social hållbarhet	2019

5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder och arbetstillfällen som möter den förväntade befolkningsökningen. För att kunna dra nytta av möjligheterna när vi blir fler och förbättra den goda livsmiljön ska kommunen skapa förutsättningar för att det byggs 2000 till 3000 nya bostäder och skapas 2000 nya arbetsplatser årligen. Uppsala har en god blandning av verksamhetsmiljöer och en flexibel bostadsmarknad med mångfald i utbudet, i täta och blandade miljöer. Nya arbetsplatser har hög prioritet i planarbetet. Den nya bostadsförmedlingen stärker kommunens attraktionskraft och underlättar för de bostadssökande. En ökad andel hyresrätter möjliggör för fler att skaffa eget boende. En väl fungerande arbetsmarknad bidrar till den attraktiva och trygga staden. I Uppsala ska alla bidra och fler invånare ska komma i arbete. Det betyder att alla som kan jobba ska jobba. I samverkan med bland andra universiteten utvecklas de kunskapsintensiva branscherna, vilket ger förutsättningar för utveckling av bygg-, service- och tjänstenärningar. Stöd och innovativa lösningar utvecklas för personer som står långt från arbetsmarknaden. Att tidigt lära sig svenska och ta steget in på arbetsmarknaden är vägen till en snabbare och bättre integration i det svenska samhället. Att ställa sociala krav i upphandling är ett sätt för kommunen att öka sysselsättningsgrad och social integration. Förutsättningar skapas för att fler personer med funktionsnedsättning ges möjlighet till arbete och sysselsättning.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
Uppdrag 5.1: Tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen årligen. (KS)	Näringsliv och destination	2019–2022
Uppdrag 5.4: Etablera lärcentrum med vuxenutbildning, SFI och arbetsmarknadsverksamhet i Gottsunda för att förbättra tillgängligheten med avsikt att särskilt stärka nyanlända kvinnors ställning på arbetsmarknaden. (KS och AMN)	Social hållbarhet	2020
Uppdrag 5.5: I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.	Gemensam service	Löpande

Kommunledningskontorets egen utveckling	Ansvarig	Tidplan
Förvaltningsmål F5.1 Erbjud platser för arbetsmarknadsinsatser och feriearbete.	Alla	2019

6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

En utbildning av god kvalitet ger ökad kunskap för alla och är en av de viktigaste grunderna för välstånd, hälsa och jämlikhet. Utbildningen och lärandet ska utgå från evidens och beprövad erfarenhet. All utbildning ska främja och utveckla värderingar, kunskaper och färdigheter som bidrar till hållbar utveckling. En skola som kompenserar för olika förutsättningar och bakgrund, som bostadsområde och sociala förhållanden, är en förutsättning för ett jämlikt samhälle. Modellen för skolval utvecklas för att kunna tillgodose önskemål i så hög utsträckning som möjligt och kommunala skolor och fristående skolor behandlas likvärdigt. Alla Uppsalas skolor ska vara framgångsrika och präglas av studiero, trygghet och fokus på kunskap.

Utbildningen ska ge barn och elever förutsättningar att minst nå kraven för godkända kunskapsmål och nå gymnasieexamen. För att lyckas ges elever förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning genom att deras utveckling och lärande stimuleras i en trygg miljö under hela utbildningskedjan, från förskola till gymnasium. Varje barn ges rätt stöd för att klara av kunskapsmålen. Förskola och skola ska ha tillräckliga kunskaper och resurser för att möta barn med särskilda behov. Elevhälsan bidrar till att den psykiska hälsan ökar. Oavsett ålder ges förutsättningar för ett livslångt lärande, ständig utveckling, god livskvalitet, minskade kunskapsklyftor och goda utbildningsresultat. Det ska finnas möjligheter till omskolning för att tillgodose arbetslivets och samhällets krav på ökad kompetens. Uppsala verkar för ett stärkt samarbete med Uppsalas båda universitet.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
Uppdrag 6.1: Förbättra kompetensförsörjningen inom förskolan genom vidareutbildning och karriärbytarspår för medarbetare. (KS, UBN)	HR	2020-
Uppdrag 6.5: Riktlinjer för tilläggsbelopp ska tas fram som ger varje barn det stöd som behövs för en fungerande skolgång. (UBN och KS)	Ekonomi	2019

7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Uppsalas invånare har möjlighet till ett aktivt liv. Invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun. Alla har rätten att bestämma över sitt liv och styra sin vardag. Stöd, vård och omsorg har god kvalitet och utformas utifrån individens behov och förutsättningar. Moderna hjälpmedel och digital teknik ska användas för att öka självständigheten och därmed upplevelsen av trygghet, frihet och tillgänglighet för invånare med funktionsnedsättning och deras anhöriga. Individens egna resurser tas till vara. Tidiga och förebyggande insatser prioriteras för att utjämna klyftorna. Grupper som har störst behov beaktas särskilt och skyddet för utsatta barn stärks.

Äldreomsorgen ska kännas trygg för Uppsalas äldre och deras anhöriga. Det ska finnas valfrihet för äldre att välja utförare av omsorg, samtidigt som kvaliteten alltid ska värnas. Kvaliteten inom äldreomsorgen ska stå i fokus, både i egen och i upphandlad verksamhet. Tillgänglighets-skapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av särskilda boendeformer.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
Uppdrag 7.2: I syfte att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället och näringslivet. (KS, ÄLN, SCN, OSN och IFN)	Social hållbarhet	2020
Uppdrag 7.4: Inleda arbete med Region Uppsala för införande av ett lokalt Seniorkort. (KS och ÄLN)	Social hållbarhet	2020

8. Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Kommunens verksamhet har mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och rättvisa som utgångspunkt. Uppsala kommun ska vara en föregångskommun där ett aktivt demokratiarbete leder till invånare som förstår hur de kan påverka och hur beslut fattas. Uppsalas invånare är delaktiga och har inflytande. Uppsalas invånare har åsikter och förslag om kommunens utveckling och är en resurs som ska tas till vara. Tekniska lösningar och strategiska kommunikationsval används för en innovativ, lyhörd och inkluderande medborgardialog. En aktiv dialog ska föras med fackförbund, företag, föreningsliv och civilsamhället. Kommunen verkar för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande och stärker underrepresenterade gruppers förutsättningar till deltagande och inflytande. Särskild hänsyn ska tas till barns- och ungdomars perspektiv. Ett starkt civilsamhälle skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhällslivet. Ett starkt partnerskap mellan flera aktörer bidrar till samhällsutvecklingen.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
Nämndmål N8.1: I Uppsala har alla som bor och verkar möjlighet till insyn och delaktighet i kommunens utveckling.	Social hållbarhet	2020
Uppdrag 8.1: Öka valdeltagande under 2019 i kommande EU-parlamentsval i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)	Social hållbarhet	2019
Prioriterad leverans 2019		
Uppdrag 8.2: Utveckla och samordna kommunens synpunktshandling och felanmälan i form av en väg in för medborgare. (KS)	Gemensam service	2019–2020
Förväntad effekt: Ökad andel frågor, felanmälningar och synpunkter kan hanteras i första ledet, vilket förväntas ge upplevelsen av ökad service i kommunen. Uppföljning: Kontaktcenter finns på plats. (Gemensam service)		
Förväntad effekt: Synpunkter används systematiskt som förbättringsförslag och möjlig innovation även på koncernövergripande nivå. Uppföljning: Statusuppföljning månatligen. (Kvalitet och planering)		
Uppdrag 8.3: Utökade e-tjänster och digitala lösningar för synpunkter, klagomål och frågor, med kunden medborgaren i fokus. (KS)	Kvalitet och planering	2019
Prioriterad leverans 2019		
Uppdrag 8.4: Förenkla administration och ansökning av föreningsstöd. (KS)	Social hållbarhet	2019
Förväntad effekt: Det är enklare för föreningar att ansöka om föreningsstöd. Uppföljning: IT-systemet finns på plats.		
Uppdrag 8.5: Genomföra trygghetsvandringar och medborgardialoger om trygghet för att tillsammans med invånare identifiera möjliga åtgärder för att öka tryggheten. (KS och GSN)	Social hållbarhet	2019
Uppdrag 8.7: Inkludera unga i beslutsprocesser i frågor som rör dem, där samarbetet med elevkårer kan stå som förebild även för andra politikområden.	Social hållbarhet	2019
Uppdrag 8.8: Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering.	Kansli	2019–2020
Uppdrag 8.10: Rättighetsbaserat arbetssätt vidareutvecklas utifrån erfarenheter av pilotprojekt 2018. (KS)	Social hållbarhet	Löpande

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F8.1 Säkra resurser och arbetssätt för ett säkert och tillgängligt genomförande av förtidsröstning och europaparlamentsval 26 maj. Alla röstmottagare ska utbildas och ges rätt ersättning. Allt material ska återställas och ordnas inför kommande val.</p> <p>Förväntad effekt: Högt valdeltagande, få incidenter och avvikelser och inga överklagningar. Uppföljning: Enligt projektplan. Enkät och utvärdering som grund för process- och rutinbeskrivning inför valet 2022.</p>	Kansli	2019
<p>Prioriterad leverans 2019</p> <p>Förvaltningsmål F8.2 Bistå med metod och projektledare för att ta fram underlag till nämndernas informationshanteringsplaner. Bidra till en god arkivorganisation inom samtliga nämnder och bolagsstyrelser.</p> <p>Förväntad effekt: Kvalitativ, digital och rättssäker informationsförvaltning. Uppföljning: Vid del- och helårsuppföljning av KS /KLK VP 2019. Förvaltningsspecifika tidplaner.</p>	Kansli	2019–2020

9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet i alla kontakter med invånare, företag, organisationer och besökare. Verksamhetens kvalitet utvecklas kontinuerligt utifrån innovationer, omvärldsbevakning och ständiga förbättringar. Invånares, brukares och medarbetares erfarenheter och kompetens ska tas till vara i utveckling av verksamheten.

Kommunen ska som attraktiv arbetsgivare utveckla ett inkluderande och normkritiskt förhållningssätt. Uppsala ska vara en föregångskommun vad gäller att anställa personer med funktionsnedsättning. Kommunen har ledare som fungerar som kulturbärare i förbättring, förändring och medskapande. Kommunen har medarbetare med rätt kompetens att möta invånare, företag, organisationer och besökare. Ett aktivt arbete för ett jämställt och hållbart arbetsliv där god social och organisatorisk arbetsmiljö kombineras med bra villkor och utvecklingsmöjligheter lägger grunden till förmågan att både attrahera och behålla medarbetare. I Uppsala gäller lika lön för lika arbete och alla medarbetare har rätt till heltid. I arbetet med kommunens upphandlingar ska de fackliga organisationerna och näringslivsorganisationer involveras för att värna schyssta arbetsvillkor och sund konkurrens.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan	Ansvarig	Tidplan
Nämndmål N9.1: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande. .	HR	2019-
Nämndmål N9.2: Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap och allas del i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.	HR	2019-
Nämndmål N9.3: Kommunen kännetecknas av hög service, tillgänglighet och effektivitet.	Kvalitet och planering	2019–2021
Prioriterad leverans 2019		
Uppdrag 9.1: Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken. Förväntad effekt: Ökad förmåga för kommunens kompetensförsörjning. Större resultat av insatser för förvaltningarna. Uppföljning: Underlag för beslut klart (samverkat, berett och förankrat). Strategi för arbetsgivarvarumärke och särskiljande bild av kommunen som arbetsgivare framtagen och aktiverad.	HR	2019
Uppdrag 9.3: I högre utsträckning erbjuda vikarier inom kommunens verksamhet utbildning och validering för att kunna få fast tjänst. (KS)	HR	2019
Uppdrag 9.5: Förbättra företagets villkor i Uppsala med möjlighet till enklare kontakter, ökad ömsesidig förståelse och snabbare handläggning. (KS, GSN och PBN)	Näringsliv och destination	2019–2022
Uppdrag 9.6: Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön.	HR	2019-
Uppdrag 9.8: Ta fram åtgärdsprogram för att främja fysisk aktivitet, frisknärvaro och ökade hälsotal bland anställda i Uppsala kommun samt ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget. (KS)	HR	2019
Uppdrag 9.9: Identifiera riskgrupper för psykosocial sjukfrånvaro och utifrån det stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och hållbar arbetsmiljö för att minska sjukfrånvaro och upplevd negativ stress. (KS, ÄLN, OSN och UBN)	HR	2019
Uppdrag 9.10: Ta fram en plan på hur kommunens utköpskostnader ska minska. (KS)	HR	2019

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
Förvaltningsmål F9.1 Ta fram en tydlig, attraktiv och särskiljande bild av oss som arbetsgivare både generellt och för identifierade verksamhetskritiska bristkompetenser. Aktivitet F9.1.1 Utveckla "Karriärsidor" för vår synlighet som arbetsgivare på uppsala.se	HR	2019
Förvaltningsmål F9.2 Utveckla kompetens och metoder för personalekonomi kopplat till bemanningsplanering samt hälsofrämjande insatser.	HR	2019
Förvaltningsmål F9.3 Utveckla kompetens och stöd i förändringsledning.	HR	2019
Prioriterad leverans 2019		
Förvaltningsmål F9.4 Ta fram ett servicelöfte samt riktlinjer för telefoni och e-post. Förväntad effekt: Ett tydligt åtagande och normerande styrning som möjliggör ett gott bemötande. Uppföljning: Resultat i SCB:s medborgar-undersökning och Kommunens kvalitet i korthet (KKiK).	Kommunikation	2019
Prioriterad leverans 2019		
Förvaltningsmål F9.5 Införa en ny version av uppsala.se där uppsala växer, näringsliv och eventuellt vård- och omsorgswebben är integrerade. Förväntad effekt: Förbättrad medborgarservice för medborgarna. En mer attraktiv kommun för näringsliv, etablerare och potentiella medarbetare. Uppföljning: Resultat i webbmätningar.	Kommunikation	2019–2020
Prioriterad leverans 2019		
Förvaltningsmål F9.6 Ta fram riktlinjer för intern kommunikation samt en kravspecifikation för nytt intranät. Förväntad effekt: Förbättrad internkommunikation för kommunens chefer och medarbetare. Uppföljning: På sikt genom resultat i medarbetarundersökningen	Kommunikation	2019
Förvaltningsmål F9.7 Utforma en modern informationshantering.	Utveckling och utredning	2019–2021
Prioriterad leverans 2019		
Förvaltningsmål F9.8 Införa ett digitalt handläggargstöd (DHS) för samtliga nämnder och några bolagsstyrelser. Utveckla en digital process för nämndhandlingar. Förväntad effekt: En transparent ärendeprocess som underlättar samarbetet mellan förvaltningar och vissa bolag. Ärendesystemen DokÅ, Ecos och ByggR ersätts. Digitalisering av allt bevarande. Uppföljning: Vid uppföljningstidpunkter i projektplanen samt ordinarie verksamhetsuppföljning.	Kansli	2019–2020
Förvaltningsmål F9.9 Införa e-arkiv som gör arkiverad information långsiktigt tillgänglig och användbar.	Kansli	2019
Prioriterad leverans 2019		
Förvaltningsmål F9.10 Ta fram en handlingsplan som samlar våra utvecklingsinsatser för att nå målet om en modern arbetsplats. Förväntad effekt: Tydlig plan för aktivering av nya arbetssätt och metoder. Möta det ökande behovet av ett hållbart arbetsliv (arbetsmiljö, arbetstid, tillit, verksamhetsstyrning, högre HME och NKI). Ger förutsättningar för en mer effektiv kompetensförsörjning och träffsäker ledarutveckling. Minskade kostnader för licenser, förvaltning och tid som åtgår för att leta efter information. Uppföljning: I enlighet med kommande projektplan. Plan för aktivering och identifierade ledarbeteenden framtagna. Aktivitet F9.10.1 Ta fram tydliga beskrivningar av kompetenskrav för ledare och medarbetare avseende dialoger, metoder och digitala arbetsformer. (HR) Aktivitet F9.10.2 Identifiera önskade ledarbeteenden och ta fram en plan för aktivering av ledarbeteenden. (HR) Aktivitet F9.10.3 Ta fram en plan för utveckling av dubbla digitala lösningar för lagring och delning av information. (Utveckling och utredning)	Utveckling och utredning	2019–2021
Förvaltningsmål F9.11 Etablera förutsättningar för att utveckla, producera, leverera, administrera och följa upp e-utbildningar.	Utveckling och utredning	2019

Kommunövergripande styrning	Ansvarig	Tidplan
<p>Prioriterad leverans 2019 Förvaltningsmål F9.12 Byta telefonleverantör i kommunen. Förväntad effekt: Årlig besparing på 20 miljoner kronor under avtalsperioden. Uppföljning: Löpande enligt projektplanens olika leverenstillfällen.</p>	IT	2019
<p>Prioriterad leverans 2019 Förvaltningsmål F9.13 Se över samtliga leverantörsavtal och utpekade avtalsförvaltare inom IT i syfte att stärka leverantörsstyrning, ge ökad leverans och kostnadsbesparingar. Förväntad effekt: God leverantörsstyrning ökad leverans och kostnadsbesparing. Uppföljning: Uppföljning varje kvartal.</p>	IT	2019
<p>Prioriterad leverans 2019 Förvaltningsmål F9.14 Identifiera vita fläckar och prioriterade områden för analys. Ta fram en årsplan för löpande analyser. Konkretisera samarbetet med universitetet för samhällsutvecklingsanalyser. Förväntad effekt: Förbättrad analysförmåga. Vi gör analyser inom rätt områden. Uppföljning: Statusuppföljning månatligen.</p>	Kvalitet och planering	2019-
<p>Prioriterad leverans 2019 Förvaltningsmål F9.15 Kartlägga och visualisera processen för nämnders och bolagsstyrelser planering och uppföljning med rutiner och mallar. Ta fram kravspecifikation för upphandling av systemstöd. Förväntad effekt: Ökad förståelse för processen och enklare att göra rätt. Förbättrad leverans i delarna, mer fokus på analys och mindre tid för administrering av processen. På sikt förbättrat IT-stöd för verksamheten i processen. Uppföljning: Statusuppföljning månatligen.</p>	Kvalitet och planering	2019-
<p>Förvaltningsmål F9.16 Utveckla ett effektivt projektarbete.</p>	Utveckling och utredning	2019
<p>Förvaltningsmål F9.17 Tydliggöra och kommunicera beredningsprocessen. Aktivitet F9.17.1: Tillgängliggöra information digitalt till alla förtroendevalda. (Kansli) Aktivitet F9.17.2: Se över nämndernas delegationsordningar till följd av ny mandatperiod. (Kansli) Aktivitet F9.17.3: Utbilda nya förtroendevalda. (Kansli) Aktivitet F9.17.4: Utveckla förtroendevaldas säkerhet. (Säkerhet och beredskap) Aktivitet F9.17.5: Kommunicera inför och efter nämnd. (Kommunikation)</p>	Kansli	2019
<p>Förvaltningsmål F9.18 Anskaffa systemstöd för att styra och leda kvalitet inom socialförvaltningen.</p>	IT	2019

Kommunledningskontorets egen utveckling	Ansvarig	Tidplan
<p>Förvaltningsmål F9.19 Säkerställa ett strukturerat arbete för kompetensförsörjning genom hela kedjan från att synas som arbetsgivare till introduktion, kompetensutveckling och avveckling av medarbetare.</p> <p>Aktivitet F9.19.1 Göra en kompetensinventering för överblick över behov av kompetens-försörjning på kort och lång sikt. Översyn av AID-koder, titlar och roller.</p> <p>Aktivitet F9.19.2 Identifiera faktorer som bidrar till en positiv berättelse om oss som attraktiv arbetsgivare.</p> <p>Aktivitet F9.19.3 Säkerställa att avslutssamtal genomförs.</p>	HR-chef KLK	2019
<p>Förvaltningsmål F9.20 Ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.</p> <p>Aktivitet F9.20.1 Minimera negativ stress genom en tydlig organisation där chef och medarbetare vet vad som förväntas.</p> <p>Aktivitet F9.20.2 Planera för dialogträning, individuellt och i grupp.</p>	HR-chef KLK	2019
<p>Förvaltningsmål F9.21 Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap som möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap och allas del i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.</p> <p>Aktivitet F9.21.1 Göra en översyn av chefers förutsättningar.</p> <p>Aktivitet F9.21.2 Utveckla chefs-API för att inspirera i ledarskapet och skapa helhetssyn inom förvaltningen.</p> <p>Aktivitet F9.21.3 Fortsätta aktivering av värdegrund.</p>	HR-chef KLK	2019
<p>Förvaltningsmål F9.22 Utveckla matristeamen i syfte att mer samordnat stödja förvaltningarna genom den normativa styrningen.</p>	Stabsdirektör	2019
<p>Förvaltningsmål F9.23 Säkerställa och synliggöra hur de samlade stabsverksamheterna bidrar till att skapa effektivitet, kvalitet och verksamhetsnytta i kommunen.</p>	Stabsdirektör	2019
<p>Förvaltningsmål F9.24 Möjliggöra enade arbetssätt och enad styrning som Ett kommunledningskontor.</p> <p>Aktivitet F9.24.1 Samordna närliggande processer för bästa effektivitet och utvecklingsarbete.</p>	Kvalitet och planering	2019
<p>Förvaltningsmål F9.25 Strukturerad och samordnad uppföljning av nyckeltal inom olika stödfunktioner.</p> <p>Aktivitet F9.25.1 Identifiera relevanta nyckeltal.</p> <p>Aktivitet F9.25.2 Ta fram en gemensam och samordnad årsplanering för nyckeltalsuppföljning.</p>	Kontorsgrupp	2019

Budget 2019

Kommunledningskontorets driftbudget utgår från Mål & budget och budget är i balans. Inom kommunledning uppgår kostnaderna till 1 581 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag som uppgår till 371 miljoner kronor, taxor, avgifter, övriga intäkter och fördelning av stabskostnader och IT-verksamheten uppgår till 1 210 miljoner kronor.

I kommunledningskontorets budget för 2019 finns riktade satsningar från Mål och budget på ungefär 26 miljoner kronor. Satsningarna omfattar bland annat åtgärder som syftar till att stärka den sociala hållbarheten. Fokus ligger på trygghet och säkerhet framför allt i Gottsunda och Valsätra. Satsningar är också riktade mot att stärka möjligheter till företagande och innovation, framför allt inom tech-sektorn. Ytterligare ett område är satsningar för Uppsala som evenemangsstad där resurser riktas mot bland annat idrottsarrangemang som O-ringen och innebandy-VM.

Kommunledningskontoret 2019				
belopp i miljoner kronor	Årsarbetare netto	Kostnader	Kommunbidrag	Övrig finansiering
KLK - ledning	1	20	371	1 210
Staber	514	719		
Ledning	1	2		
Ekonomi	108	97		
Kommunikation	85	81		
HR inklusive personalorganisation	124	120		
Upphandling	25	22		
IT	172	397		
Kansli, strategi och planering	142	284		
Ledning	1	2		
Kvalitet och planering	17	19		
Hållbarhet Social & Ekologisk	30	55		
KS - avgifter & bidrag	0	45		
Utveckling och utredning	9	11		
Säkerhet och beredskap	9	51		
Kansli	63	53		
Kansli, politik	14	48		
Gemensam service	652	517		
Ledning	3	0		
Avdelning service	78	121		
Avdelning måltisservice	355	296		
Avdelning städservice	216	100		
Näringsliv och destination	12	42		
Kommunledningskontoret 2019	1 322	1 581	371	1 210

Kommunledningskontorets investeringsram uppgår till 54 miljoner kronor. Till det tillkommer pågående investeringar som ännu inte avslutats och fortsätter under 2019. Kvarvarande medel av pågående investeringar uppgår preliminärt till 14 miljoner kronor och fastställs i samband med årsbokslutet.

Kommunledningskontoret - investeringsmedel 2019 (belopp i mnkr)	
	Budget 2019
IT	41
Övrigt	13
Pågående, överföring av ram från 2018	fastställs senare
Total budget	54

Ärenden till kommunstyrelsen

Genom att i samband med verksamhetsplaneringen identifiera kommande ärenden till kommunstyrelsen säkerställs en väl fungerande ärendeprocess.

Ärenden för politisk	Ansvarig	Tidplan
Utvecklad ägarstyrning i bolagskoncernen	Ekonomi	2019
Reviderat åtgärdsprogram för luft	Ekologisk hållbarhet	Höst 2019 – 2020
Handlingsplan för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030 (ev. tjänstemannanivå)	Ekologisk hållbarhet	2019
Handlingsplan för snabbare etablering samt bättre och jämställd integration	Social hållbarhet	2019
Reviderad besöksnäringstrategi	Näringsliv och destination	Höst 2019
Strategisk kompetensförsörjningsplan för kommunstyrelsen	HR	2019
Strategisk kompetensförsörjningsplan för hela kommunen	HR	Höst 2019
Eventuellt strategi/plan för hälsofrämjande arbete i kommunen	HR	2019
Beslut om konstruktion för rätt till deltid	HR	2019
Identifiera tillgångar för möjlig avyttring	Ekonomi	2019
Reviderad riktlinje för sociala investeringar	Social hållbarhet	2019-
Inrätta en mikrofond för sociala företag	Social hållbarhet	2019-
Plan för reservkraft och aktualisering av Styrel	Säkerhet och beredskap	2019–2020
Reviderad sponsringpolicy	Kommunikation	2019
Genomföra klimatvecka	Ekologisk hållbarhet	2019
Handlingsplan för att nå målen om installerad solenergi	Ekologisk hållbarhet	2019
Handlingsplan för att förbättra ungas psykiska hälsa	Social hållbarhet	2019
Barn och ungdomspolitiskt program och handlingsplan	Social hållbarhet	2019
Policy och riktlinje för internationellt arbete	Kvalitet och planering	2019
Reviderad riktlinje för styrdokument	Kvalitet och planering	2019
Reviderad riktlinje för nämnder och bolags verksamhetsplanering, uppföljning samt interna kontroll	Kvalitet och planering	2019
Inrättande av upphandlingsråd	Upphandling och inköp	2019
Riktlinjer för tilläggsbelopp som ger varje barn det stöd som behövs	Ekonomi	2019
Informationshanteringsplan för kommunstyrelsen samt informationshanteringsplaner för ekonomi- och HR-handlingar	Kansli	2019
Riktlinjer för Uppsala kommuns webbnärvaro	Kommunikation	2019–2020
Reviderade studentriktlinjer	Näringsliv och destination	Höst 2019
Reviderad delegationsordning	Kansli	T2 2019

Risker

En risk är en osäkerhetsfaktor som kan påverka möjligheterna att uppnå kommunledningskontorets mål. I riskanalysen identifieras och värderas risker och åtgärder tas fram för hur riskerna ska hanteras. Åtgärder hanteras antingen i verksamhetsplanen eller internkontrollplanen.

Hot mot demokratin: Risk för förtroendeskada och odemokratiska beslut till följd av att kommunen inte upptäcker påverkansoperationer i tid. Risk för att intresset för att arbeta som förtroendevald minskar till följd av hästskt debattklimat och hot. Hanteras genom åtgärder om stärkt säkerhetsskydd och ökad säkerhet för förtroendevalda.

Digitalisering: Risk för ineffektiv digitalisering och informationssäkerhetsbrister till följd av avsaknad av gemensamma prioriteringsprocesser, brister i digital kompetens och otydliga strukturer för informationshantering. Hanteras genom åtgärder om koordinering och prioritering av digitaliseringsinitiativ, stärkt digitaliseringskompetens och modern informationshantering. Informationssäkerhet hanteras även i internkontrollplanen.

Kompetensförsörjning: Risk för att verksamheten inte har rätt kompetens och ledare till följd av generationsväxling, en rörlig arbetsmarknad, nya kompetenskrav och otillräckliga förutsättningar för ledaruppdraget. Hanteras genom åtgärder om en stärkt kompetens- och ledarförsörjning och ett rimligt och hanterbart ledaruppdrag.

Ekonomisk sårbarhet: Risk för minskade ekonomiska resurser till kärnverksamheten på grund av konjunktur nedgång med påtagliga följder för sysselsättning och kommunens ekonomi, hög belåning och stigande räntor. Hanteras genom åtgärder om att identifiera möjliga tillgångar för avyttring samt översyn av resursfördelningsmodellen.

Miljö- och klimatsomställning: Risk för att kommunen inte lyckas klara miljö- och klimat-omställningen i tillräckligt snabb takt för ett hållbart samhälle. Hanteras genom åtgärder om att kommunen ska vara i framkant i omställningen och säkerställa ett fossilfritt Uppsala 2030.

Ökat servicetryck: Risk för förtroendeskada till följd av att kommunen inte verksamhetsutvecklar i den takt som medborgarens förväntningar förändras. Hanteras genom åtgärder om att utveckla kommunens medborgarservice och synpunktshantering samt fler e-tjänster.

Bristande information: Risk för att felaktig information om kommunen sprids via kanaler som kommunen inte kan ansvara för och att medborgare inte nås av den information de behöver på grund av att de inte använder de informationskanaler som kommunen använder. Risk för att medarbetare inte har rätt information om kommunen och bidrar till att sprida felaktig eller otillräcklig information. Hanteras genom åtgärder om att utveckla kommunens webbnärvaro och internkommunikation.

Sannolikhet					
4				Hot mot demokratin	Digitalisering
				Kompetensförsörjning	
3		Ökat servicetryck	Ekonomisk sårbarhet	Miljö- och klimat-omställning	
2		Bristande information internt och externt			
1					
		1	2	3	4 Konsekvens

Uppföljning

Uppföljning av kommunledningskontorets verksamhetsplan görs i samband med apriluppföljning, delårsbokslut per augusti samt vid årsbokslut. Uppföljningen kommer att följa den uppföljningsplan som är en bilaga till kommunstyrelsens verksamhetsplan.

Indikatorer och nyckeltal

I Mål och budget 2019–2021 finns indikatorer kopplade till inriktningsmålen. I kommunstyrelsens verksamhetsplan beskrivs vilka indikatorer och kompletterande nyckeltal som gäller för kommunstyrelsen. Kommunledningskontoret väljer för egen del att följa ett urval av nyckeltal enligt tabellen nedan.

Nyckeltal	Uppföljning	Syfte
Resultat per stab och avdelning, med kommentarer från cheferna.	Månadvis	På sikt ska uppföljning av nyckeltalet samt vidtagna åtgärder leda till bättre budgetar och prognoser genom att cheferna får koll på bland annat kostnader, intäkter och periodiseringar.
Verksamhetskostnader, personalkostnader samt övriga kostnader.	Månadvis	Genom att det framgår vilka kostnader som snabbare och i högre grad kan påverkas under pågående budgetår ska nyckeltalets gruppering av kostnader underlätta vid val av kostnadseffektiverande åtgärder
Antal årsarbetare	Månadvis	Nyckeltalet används för att följa målsättningen om en effektiv verksamhet.
Sjukfrånvaro	Månadvis	Nyckeltalet används för att följa målsättningen om en hälsofrämjande arbetsmiljö.
Årsarbetstidssaldon	Tertial	Uppföljning görs av avvikelser samt vidtagna åtgärder.
Kompetensförsörjning	Månadvis	Genom en standardiserad månadsrapportering på enhetsnivå kring rekrytering, uppsägning och pensionering som fångar nuläge och nära framtid möjliggörs samordning av rekryteringar vilket i sin tur ger förutsättningar för effektivisering och intern rörlighet.

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Kommunstyrelsen

Handläggare:
Ola Hägglund

Datum:
2019-03-20

Diarienummer:

Version/DokumentID:
1:2

Månadsrapport

Februari 2019

Sammanfattande kommentarer

Tabell 1: Intern resultaträkning 2019 (inklusive kommuninterna poster)

Belopp i tkr	Utfall	Budget	Avvikelse utfall/budget	Utfall	Budget
	jan-feb 2019	jan-feb 2019		jan-feb 2018	helår 2019
Verksamhetens intäkter	2 239 510	2 251 201	-11 691	2 126 179	13 260 770
Verksamhetens kostnader	-4 283 064	-4 294 529	11 464	-4 029 358	-25 007 065
Avskrivningar	-39 417	-39 702	285	-37 088	-241 633
Verksamhetens nettokostnader	-2 082 971	-2 083 030	59	-1 940 267	-11 987 928
Skatteintäkter	1 817 562	1 817 000	562	1 760 009	10 902 000
Generella statsbidrag och utjämning	237 333	218 322	19 011	191 780	1 309 933
Finansiella intäkter	37 868	47 832	-9 965	33 954	285 387
Finansiella kostnader	-29 619	-43 675	14 056	-26 000	-260 574
Extraordinära poster	0	0	0	0	0
Resultat	-19 827	-43 550	23 722	19 476	248 818

Månadsrapporten per februari bygger på kommunfullmäktiges beslutade mål och budget 10-11 december 2018 (KSN-2017-3559). Den 25 februari 2019 fattade kommunfullmäktige beslut om justering av budgetram 2019 (KSN-2019-0250) där 118 mnkr tillkom i intäkter från generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, samtidigt utökades kommunbidraget med 79 mnkr (varav borttagna effektiviseringar 57 mnkr). Beslutet påverkar nämnderna såväl som finansförvaltningens intäkter och kostnader. Dessa budgetjusteringar har emellertid per februari inte gjorts i ekonomisystemet, därmed tar månadsrapporten per februari ej hänsyn till förändringarna. I nästkommande månadsrapport per mars kommer budget och kommunbidrag att vara uppdaterade.

För februari 2019 redovisar kommunen ett underskott om 19,8 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 23,7 i förhållande till budget för perioden, dock blir avvikelsen mindre när hänsyn tas till kommunfullmäktiges beslut den 25 februari. Periodens resultat är 39,3 mnkr lägre än motsvarande period 2018. En helårsprognos kommer att lämnas i samband med delårsuppföljningen per mars.

Finansförvaltningen redovisar ett överskott om 17,7 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 17,5 mnkr i förhållande till budget för perioden. Den huvudsakliga orsaken är att de generella statsbidragen och kommunalekonomiska utjämningen är 19 mnkr högre än budgeterat. Detta beror på att finansförvaltningens budget per februari inte justerats enligt kommunfullmäktiges beslut den 25 februari. Skatteintäkterna ligger i nivå med budget. Intäkterna för PO-pålägg är lägre än budgeterat med drygt 7 mnkr främst på grund av att lönesumman är lägre än förväntat. De finansiella intäkterna och kostnaderna är lägre än budgeterat.

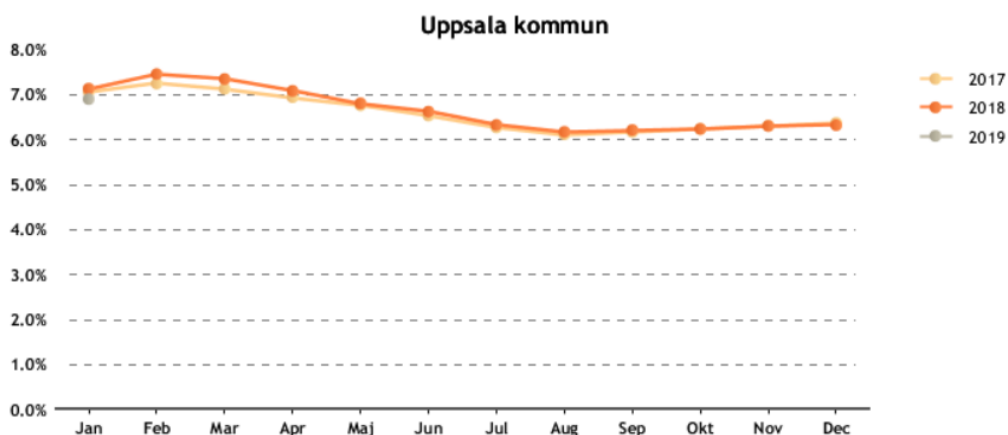
För perioden redovisar nämnderna tillsammans ett underskott om 37,5 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 6,2 mnkr i förhållande till budget för perioden (se tabell 2 nedan under rubriken "Resultat per nämnd"). Uppmärksamma att när hänsyn tas till kommunfullmäktigebeslutet 25 februari förbättras respektive nämnds resultat eftersom intäkterna (kommunbidrag) enligt beslutet utökas på helårsbasis.

Ett underskott mot budget för perioden finns inom socialnämnden, omsorgsnämnden, äldre- och samhällsbyggnadsnämnden, plan- och byggnadsnämnden, räddningsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Övriga nämnder har överskott i förhållande till budget för perioden. En helårsprognos kommer att lämnas i samband med delårsuppföljningen per mars.

Omsorgsnämndens underskott återfinns framförallt inom ordinärt boende och då främst inom personlig assistans, underskottet beror på högre personalkostnader än budgeterat. Även äldrenämndens underskott är förenat med högre personalkostnader som följd av övertaganden av vårdboenden till egen regi från extern regi, underskottet återfinns framförallt inom särskilt boende. Omsorgsnämnden och äldrenämnden står inför betydande utmaningar och hade redan vid ingången av 2019 underskott i sina verksamheter. Nämnderna arbetar intensivt med åtgärdslistor som kommer att presenteras i delårsuppföljningen per mars.

Underskottet inom socialnämnden återfinns framförallt inom verksamheten för ensamkommande, bedömningen är dock att nämnden kommer att uppnå ekonomi i balans. Nämnden har fortsatt utmaningar inom barn- och ungdomsverksamheten. Gatu- och samhällsbyggnadsnämndens underskott är förenat med ökade kapitalkostnader, vinterväghållning samt att vägbidrag utbetalats tidigare än budgeterat. Underskottet inom plan- och byggnadsnämnden beror på minskade intäkter inom detaljplaneverksamheten som följd av att ärenden inte beslutats enligt plan. Räddningsnämndens underskott beror på oklarheter i lokalhyreskostnader, bedömningen är dock att nämnden kommer att uppnå ekonomi i balans. Underskottet inom miljö- och hälsoskyddsnämnden beror på en eftersläpning av intäkter och utfärdandet av årsfakturor för tillsyn, bedömningen är att intäkterna tillkommer under mars-april månad och att nämnden uppnår en ekonomi i balans.

Sjukfrånvaro

I januari 2019 hade Uppsala kommun en ackumulerad total sjukfrånvaro om 6,9 procent. Det är i nivå med den ackumulerad sjukfrånvaro vid samma tidpunkt 2017, som då låg på 7,1 procent. Den totala utplanade trend som började under 2017 har hållit i sig under året, och en tillfällig ökning under vintermånaderna är en normalfluktuation.

Äldrenämnden redovisar av nämnderna den högsta sjukfrånvaron med 9,1 procent i januari 2019, vilket är något högre än samma tidpunkt föregående år (8,5 procent). Näst högst sjukfrånvaro har omsorgsnämnden som redovisar strax över 7 procents sjukfrånvaro, tätt följd av utbildningsnämnden med 7,0 procent. Lägst sjukfrånvaro redovisar räddningsnämnden med drygt 2 procents frånvaro, följd av miljö- och hälsoskyddsnämnden som redovisar strax under 4 procent.

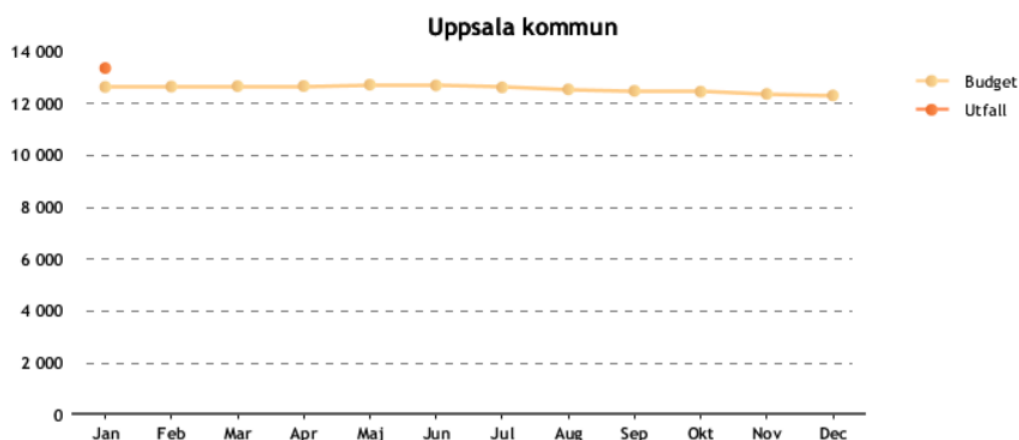
Generellt sett så har Uppsala kommun följt med den nationella trenden med en ökande sjukfrånvaro de senaste tre åren. Dock har trenden stabiliserats under 2017 och

efter en kortvarig ökning under 2018 års första månader höll trenden i sig under hela 2018. Dock ser vi inte någon spontan sänkning av sjukfrånvaron.

Lång- och korttidssjukfrånvaro ackumulerad

I januari 2019 var den ackumulerade långtidssjukfrånvaron 3,3 procent, vilket är något lägre än motsvarande period föregående (3,7 procent). Den ackumulerade korttidssjukfrånvaron var i januari 3,6 procent, vilket är något högre än motsvarande period föregående år (3,4 procent). Den något högre korttidsfrånvaron kan förklaras av att vi går in i en mer infektionstät årstid. Kulturnämnden redovisar en ökad långtidssjukfrånvaro jämfört med de två senaste åren, men ökningen är inte markant.

Medarbetare

Antalet medarbetare enligt SKL ligger i januari något över budget. Ingen av nämnderna rapporterar att avvikelser är oroande, vilket kan antas bero på att förändrad servicebehov och förändrade interna förutsättningar som ligger inom ett normalt fluktuationsintervall.

Resultat per nämnd

Tabell 2: Resultat (intäkter-kostnader) 2019				
Belopp i tkr	Utfall jan-feb 2019	Budget jan-feb 2019	Avvikelse utfall/budget	Utfall jan-feb 2018
Utbildningsnämnden (UBN)	-18 984	-35 862	16 878	2 524
Arbetsmarknadsnämnden (AMN)	1 337	210	1 127	3 654
Socialnämnden (SCN)	-3 483	-209	-3 274	8 630
Omsorgsnämnden (OSN)	-7 120	2 732	-9 853	-979
Äldrenämnden (ÄLN)	-8 712	3	-8 714	3 047
Kulturnämnden (KTN)	1 731	-118	1 849	-30 895
Idrotts och fritidsnämnden (IFN)	7 516	53	7 463	2 399
Gatu och samhällsmiljönämnden (GSN)	-9 718	-7	-9 711	-2 810
Plan och byggnadsnämnden (PBN)	-1 816	0	-1 816	-3 666
Namngivningsnämnden (NGN)	10	1	9	3
Räddningsnämnden (RÅN)	-1 405	831	-2 235	-746
Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN)	-772	366	-1 138	1 360
Överförmyndarnämnden (ÖFV)	205	-180	386	122
Valnämnden (VLN)	158	1	157	817
Kommunstyrelsen (KS)	3 508	-11 559	15 067	-1 004
KS - kommunledningskontoret (KLK)	1 009	-12 363	13 371	9 749
KS - stadsbyggnadsförvaltningen (SBF)	2 500	804	1 696	-10 753
Totalsumma nämnder	-37 545	-43 739	6 194	-17 546
Finansförvaltningen	17 717	189	17 528	37 022
Totalsumma kommun	-19 827	-43 550	23 722	19 476

Utbildningsnämnd (UBN)

Periodens resultat är ett underskott om 18,9 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 16,9 mnkr i förhållande till budgeterat underskott 35,9 mnkr för perioden.

Avvikelser för systemledarrollen (hemkommun), med ett överskott om 10,4 mnkr, återfinns inom främst grundskola och beror på färre elever än budgeterat för perioden. Uppskjutet beslut om nya barn- och elevsättningar 2019 till verksamheterna leder också till att en lägre ersättning än budgeterat utbetalas. Ersättningsnivåerna kommer att justeras från maj månad.

Avvikelser återfinns även inom den kommunala huvudmannen med 6,5 mnkr lägre underskott än budgeterat. Intäkterna är lägre till följd av uppskjutet beslut om ersättningar. Lägre intäkter balanseras av att kostnaderna avviker mer mot budget än intäkterna. Personalkostnaderna inom grundskola är lägre vilket beror på att nya statsbidrag för framförallt Likvärdig skola inte har nyttjats enligt budget. Planering av insatser enligt statsbidraget pågår. Övriga kostnader är också lägre och främst inom gymnasieskola, kostnaderna bedöms dock uppkomma senare under året och uppnå årsbudget.

Sjukfrånvaron är 0,5 procent lägre i januari än föregående år. Långtidssjukfrånvaron har sjunkit inom alla skolformer. Inom förskola, som har den högsta sjukfrånvaron, är den 0,9 procent lägre än 2018. Antal årsarbetare är 5 355, vilket är 164 fler än januari 2018. Ökningen är inom grundskola och gymnasieskola.

Arbetsmarknadsnämnd (AMN)

Periodens resultat är ett överskott om 1,3 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 1,1 mnkr i förhållande till budgeterat överskott 0,2 mnkr för perioden. Avvikelse beror främst på att schablonintäkterna blev 3,8 mnkr högre än budgeterat för perioden.

Vuxenutbildningen visar ett underskott om 4,4 mnkr vilket är 0,3 mnkr lägre än budgeten för perioden. Avvikelsen beror på att många kurser startar i början på året och att de externa utförarna fakturerar halva avgiften vid kursstart. De högre kostnaderna motverkas till stor del av högre schablonintäkter från Migrationsverket.

Ekonomiskt bistånd visar ett underskott om 3,2 mnkr vilket är 5,3 mnkr lägre än budgeterat. Den totala kostnaden för utbetalat ekonomiskt bistånd även inkluderat nyanlända visar ett underskott mot budgeten uppgående till 2,1 mnkr för perioden.

Nyanlända visar ett överskott om 5,5 mnkr vilket är 2,9 mnkr högre än budgeten för perioden. Avvikelsen kan förklaras med intäktssidan där schablonintäkterna är högre än budgeterat.

Arbetsmarknadsenheten visar ett överskott om 3,2 mnkr vilket är 3,5 mnkr högre än budgeten för perioden. Avvikelsen beror främst på en dubbelbokförd intäkt som ombokas (justeras) i mars.

Sjukfrånvaro och antal medarbetare kommenteras och analyseras nästkommande månad.

Socialnämnd (SCN)

Periodens resultat är ett underskott om 3,5 mnkr, vilket är en negativ avvikelse på 3,3 mnkr i förhållande till budgeterat underskott 0,2 mnkr för perioden.

Verksamhet ensamkommande har den största negativa avvikelsen på 2,7 mnkr. Det är lägre intäkter reserverat, men under året bedöms fortfarande budgeten för ensamkommande att hålla.

I övriga verksamheter är avvikelserna inte så stora, politisk verksamhet har en negativ avvikelse på 0,2 mnkr och familjerätt samt familjerådgivning har en negativ avvikelse på 0,3 mnkr.

Inflödet av ärenden är fortsatt högt inom förvaltningens verksamheter och rekryteringsläget är fortsatt ansträngt inom barn och ungdomsverksamheten. Förvaltningen planerar och förbereder utveckling, anpassningar och effektiviseringar för att uppnå budget i balans på både kort och lång sikt.

I januari 2019 låg sjukfrånvaro på 6,6 procent, den korta på 3,0 procent och den långa på 3,6 procent. Siffrorna ligger därmed på nästan exakt samma nivåer som i januari 2018. Antalet medarbetare på plats i januari 2019 var 513 av totalt 757. Antal medarbetare enligt SKL var 608. Antalet medarbetare på plats i januari 2018 var 513 av totalt 783.

Omsorgsnämnd (OSN)

Periodens resultat är ett underskott om 7,1 mnkr, vilket är en negativ avvikelse på 9,9 mnkr i förhållande till budgeterat överskott om 2,7 mnkr för perioden.

Det är verksamheter inom ordinärt boende och då främst personlig assistans som står för underskottet. Totalt underskott för ordinärt boende är 10,1 mnkr, varav 6,9 mnkr är

kopplat till personlig assistans samt 1,9 mnkr till övriga insatser inom ordinärt boende. Verksamheten har högre personalkostnader än budgeterat, vilket är förenat med omställningskostnader vid förändrat antal brukare med omfattande behov samt ökade volymer (antal brukare). Verksamheten har dessutom stora svårigheter att få in timanställda till specifika ärenden som kräver särskild kompetens och inskolning, verksamheten behöver därför beordra in befintlig personal som leder till höga övertidskostnader.

Andra utmaningar som nämnden ser är ökade kostnader inom hemtjänsten som har sin grund i en ny kostnadsmodell. Detta tillsammans med ökade utmaningar inom socialpsykiatri där antalet svåra fall ökar och lösningarna blir kostsamma samt svåra att förutse och prognosticera.

Sjukfrånvaron för januari är något högre än genomsnittet. Korttidsfrånvaron är högre och följer de säsongsbetonade sjukdomarna. Antal medarbetare jämför med budget är högre och anledningen till detta är att timanställda medarbetare inte läggs in i budgeten.

Äldrenämnd (ÄLN)

Periodens resultat är ett underskott om 8,7 mnkr. Störst budgetavvikelse finns inom nämndens största verksamhetsgren särskilt boende med ett underskott på 10,5 mnkr. En stor del av nämndens underskott förklaras av högre personalkostnader än i budget där särskilt boende svarar för en markant del.

Inom särskilt boende har en kraftig utökning av personalstyrkan skett under delar av 2018 och början av 2019 vilket följer av flera övertaganden av vårdboenden till egen regi från extern regi, nio stycken totalt. Via övertaganden av vårdboenden med det antal som nu skett följer också kostnader som i ett tidigt skede är svåra att budgetera/prognosticera, däribland personalkostnader.

Intäkterna har ett mindre överskott mot budget. Detta trots att externa intäkter från försäljning av bland annat hjälpmedel inom hälso- och sjukvård har en negativ avvikelse mot budget. Intäkter från taxor och avgifter, som är en av nämndens största externa intäktskällor, är i linje med budget men som följd av nya taxor och avgifter 2019 klart över intäktsnivån som fanns motsvarande period föregående år.

Nämndens övriga större verksamheter är i linje med budget. Nämnden arbetar aktivt med resultatförstärkande åtgärder och har ett större effektiviseringskrav utlagt på flera verksamheter inom egen regin.

Sjukfrånvaron har ökat jämfört med samma period 2018. Åtgärder har genomförts under hösten men inte fått tillräcklig genomslagskraft. Under 2019 kommer åtgärder att vidtas för medarbetare med hög korttidsfrånvaro genom att varje chef ska ha omtankesamtal och ta fram individuella handlingsplaner för att sänka korttidsfrånvaron. Ökade övertidskostnader på grund av svårigheter att rekrytera till vissa enheter samt ökat antal timmar i hemvården gör att utfallet ligger över budget.

Kulturnämnd (KTN)

Periodens resultat är ett överskott på 1,7 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 1,8 mnkr i förhållande till budgeterat underskott 0,1 mnkr för perioden.

Avvikelse återfinns inom verksamheterna natur- och kulturcentrum, kulturskolan samt bidrag till kulturlivet. Avvikelse beror på försenad rekrytering, lägre intäkt av elevavgifter än budgeterat samt extraordinär intäkt i samband med en investering i Sävja kulturcentrum, liksom återföring från balansen när Hagby bygdegård återtog sin ansökan om investeringsstöd. Försenad rekrytering av naturpedagog påverkar i viss grad verksamheten för Biotopia och Naturskolan. I samband med marsprognosen kommer nämnden att ta ställning till avvikelse.

Den totala sjukfrånvaron under januari månad överstiger sjukfrånvaron från december 2018, vilket överensstämmer med sjukfrånvaron totalt för Uppsala kommun. Framförallt den långa sjukfrånvaron överstiger de två tidigare åren. Antal medarbetare är normal för kulturnämnden, och föranleder inga särskilda insatser.

Idrotts- och fritidsnämnd (IFN)

Periodens resultat är ett överskott om 7,5 mnkr. Den huvudsakliga förklaringen till avvikelsen är att utbetalning av föreningsbidrag för sammankomst- och aktivitetsstöd sker först i april men budgeterats i januari. Detta kommer att justeras i mars. Stormen Alfrida har inneburit kostnader för röjning av elljusspårarna med 0,5 mnkr. I övrigt ligger resultatet i huvudsak enligt budget.

Sjukfrånvaro/medarbetare kommenteras under KS-stadsbyggnadsförvaltningen.

Gatu- och samhällsmiljönämnd (GSN)

Periodens resultat är ett underskott om 9,7 mnkr. Avvikelse återfinns inom gata-park-natur och beror på ökade kostnader gällande kapitalkostnader för aktiverade anläggningar från kommunstyrelsen (mark- och exploatering) på totalt 0,8 mnkr. Vinterväghållningen har ökade kostnader på totalt 7 mnkr, behovet av insatser har varit större än beräknat samt att utlastning av snö från stadskärnan har varit stort för att minimera risker och säkerställa framkomlighet. Vägbidragen har betalats ut tidigare än budgeterat vilket innebär att avvikelsen är 3,4 mnkr högre kostnader än budget. Inom avdelningen finns dessutom avvikelse på ökade intäkter gällande markavtal 2,2 mnkr, dessa intäkter avser helår 2019.

Sjukfrånvaro/medarbetare kommenteras under KS-stadsbyggnadsförvaltningen.

Plan- och byggnadsnämnd (PBN)

Periodens resultat är ett underskott om 1,8 mnkr. Avvikelsen beror på minskade intäkter på totalt 5,3 mnkr, varav detaljplaneverksamheten står för 4,1 mnkr. Lägre intäkter beror på att pågående ärenden ännu inte kommit fram till beslut enligt plan. Lägre personalkostnader samt lägre kostnader för utbetalda bostadsanpassningsbidrag för perioden gör att periodens resultat sammantaget hamnar på underskott 1,8 mnkr.

Sjukfrånvaro/medarbetare kommenteras under KS-stadsbyggnadsförvaltningen.

Namngivningsnämnd (NGN)

Periodens resultat är ett nollresultat om 0,0 mnkr, vilket är i linje med budget för perioden. Inga avvikelser finns att rapportera.

Sjukfrånvaro/medarbetare kommenteras under KS-stadsbyggnadsförvaltningen.

Räddningsnämnd (RÄN)

Periodens resultat är ett underskott om 1,4 mnkr, vilket är en negativ avvikelse på 2,3 mnkr i förhållande till budgeterat överskott 0,8 mnkr för perioden. Periodens negativa resultat beror bland annat på oklarheter i lokalhyreskostnader. Bedömningen är att en ekonomi i balans kommer att uppnås, om man bortser från oklarheterna kring lokalhyreskostnaderna.

Statistiken visar på lägre total sjukfrånvaro än samma period förra året. Inga avvikelser från budget avseende antal medarbetare på plats.

Miljö- och hälsoskyddsnämnd (MHN)

Resultatet för perioden är ett underskott om 0,7 mkr, vilket är en negativ avvikelse på 1,1 mnkr i förhållande till budgeterat överskott 0,4 mnkr för perioden. Avvikelsen beror på eftersläpning av intäkter och utfärdandet av årsfakturor för tillsyn enligt miljöbalken, detta på grund av en ny taxa från 2019. Miljöbalkens taxor kommer att debiteras ut under mars och april.

Verksamheten kostnader följer budget, inga avvikelser att kommentera.

Både den långa och korta sjukfrånvaron är låg. Jämfört med januari 2018 så är totala sjukfrånvaron nästan 2 procent lägre i januari 2019. Antal medarbetare är 76 tillsvidare tjänster samt nio personer som har tidsbegränsade anställningar.

Överförmyndarnämnd (ÖFN)

Periodens resultat är ett överskott om 0,2 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 0,4 mnkr i förhållande till budgeterat underskott 0,2 mnkr för perioden. Avvikelsen återfinns inom förvaltningens kansli och lägre lönekostnader än budgeterat. Detta beror på två vakanta tjänster i januari, dessa har tillsatts under februari. Nämnden har även fått anvisningsschabloner från Migrationsverket som inte fanns med i budget.

Något lägre sjukskrivningstal än föregående år. Antal medarbetare enligt budget.

Valnämnd (VLN)

Periodens resultat är ett överskott om 0,2 mnkr. Överskottet förklaras av att kostnad för valkansli ännu inte fördelats om till valnämnden.

Kommunstyrelsen (KS)

Periodens resultat för kommunstyrelsen är ett överskott om 3,5 mnkr, vilket är en positiv avvikelse på 15,1 mnkr i förhållande till budgeterat underskott 11,6 mnkr för perioden. Kommunledningskontoret står för 1,0 mnkr av periodens överskott och stadsbyggnadsförvaltningen för 2,5 mnkr av överskottet.

KS – Kommunledningskontoret (KLK)

Periodens resultat är ett överskott på 1,0 mnkr, vilket är 13,4 mnkr högre än budgeterat underskott på 12,4 mnkr. Ledningsfunktionen inom kommunledningskontoret har

lägre kostnader än budgeterat vilket främst beror att förfogandemedel inte har nyttjats i budgeterad omfattning. Likaså har området för kansli, strategi och planering lägre kostnader än budgeterat främst inom hållbar utveckling. Inom stabsverksamheten har kostnaderna varit lägre då verksamhet inte har kommit igång fullt ut i planerad omfattning. Gemensam service bidrar också till det högre resultatet främst genom ökade volymer inom måltidsservice. Näringsliv och destination har ett resultat som är i nivå med budget för perioden.

Sjukfrånvaron för januari månad ligger ungefär i paritet (något lägre) med föregående år samma period. Utfallet för antal medarbetare enligt SKL följer budget.

KS – Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF)

Periodens resultat är ett överskott på 2,5 mnkr, vilket är 1,7 mnkr högre än budgeterat överskott 0,8 mnkr för perioden. Större avvikelser finns dock i underliggande verksamheter där mark- och exploateringsverksamheten visar underskott medan fastighetsverksamheten och strategisk planering har överskott.

Mark- och exploateringsverksamhetens underskott uppgår till 20 mnkr vilket är en negativ avvikelse med 20,9 mnkr mot budgeterat för perioden. Avvikelsen förklaras i hög grad av att historiska poster driftsredovisats i samband med pågående kvalitetsgenomgångar av projekt. Avvikelse finns även i Ulleråkers fastighetsförvaltning och Bygglogistikcenter. Intäkter från markförsäljning förväntas komma senare under året.

Fastighetsverksamhetens överskott uppgår till 18,2 mnkr, vilket är en positiv avvikelse med 18,3 mnkr mot budget för perioden. Avvikelsen är främst relaterad till hyresintäkter och hyreskostnader, där hyresintäkterna är 16,6 mnkr lägre än budgeterat. Dessa möts av lägre hyreskostnader om 33,7 mnkr jämfört med budget. Det finns en osäkerhet i debiteringen av hyresintäkterna. Analys pågår och reglering görs i mars för att få fram en tillförlitlig prognos för året. Avvikelsen bedöms vara tillfällig och bedöms inte påverka årsutfallet negativt.

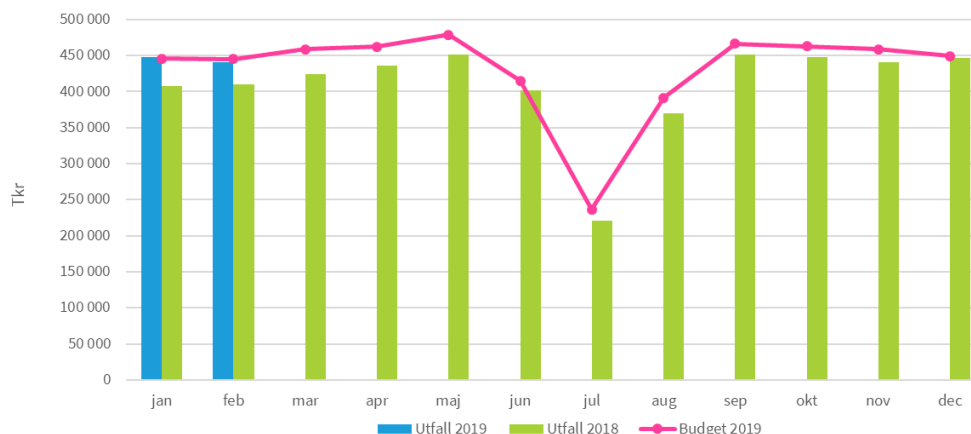
Överskottet inom strategisk planering uppgår till 4,3 mnkr. Avvikelsen beror på lägre konsultkostnader än budgeterat i inledningen av året, främst avseende projekt kopplade till Uppsalapaketet som följd av försenade beslut. Kostnaderna förväntas öka senare under året.

Kommentarer om sjukfrånvaro och antal medarbetare avser alla medarbetare inom stadsbyggnadsförvaltningen och styr därmed även mot nämnderna GSN, PBN, NGN, IFN och delar av KS-KLK. Sjukfrånvaro i januari är 1,5 procent lägre än motsvarande månad 2018. Medarbetare enligt SKL enligt budget.

Tabell 3: Resultat per verksamhet 2019 (nämnder totalt)

Belopp i tkr	Utfall jan-feb 2019	Budget jan-feb 2019	Diff utfall/budget	Aktuell status
Politisk verksamhet (1)	-1 227	-356	-871	🚫
Infrastruktur, skydd m.m (2)	-20 569	1 752	-22 321	🚫
Kultur, övrigt (31)	979	0	979	🟢
Bibliotek (313)	782	0	782	🟢
Musikskola/kulturskola (314)	-480	0	-480	🚫
Fritid, övrigt (32)	9 423	41	9 382	🟢
Fritidsgårdar (323)	96	0	96	🟢
Förskola (411)	-2 976	-7 190	4 214	🟢
Öppen förskola (412)	-179	256	-435	🚫
Pedagogisk omsorg 1-5 år (413)	4 257	4 309	-52	🚫
Fritidshem m.m. (421, 422, 425)	5 510	2 814	2 696	🟢
Öppen fritidsverksamhet (424)	245	-118	363	🟢
Förskoleklass (431)	1 594	2 242	-648	🚫
Grundskola (432)	-22 985	-21 869	-1 115	🚫
Grundsärskola (433)	-2 158	-7 434	5 276	🟢
Gymnasieskola (434)	-4 800	-9 009	4 210	🟢
Gymnasiesärskola (435)	-617	653	-1 270	🚫
Grundläggande vuxenutbildning (441)	-150	-516	365	🟢
Gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning (442)	-7 299	-4 078	-3 221	🚫
Särskild utbildning för vuxna (450)	145	-1 283	1 429	🟢
Svenska för invandrare (460)	3 499	1 759	1 740	🟢
Övrig vuxenutbildning (470-480)	-229	-272	43	🟢
Öppen verksamhet, äldre (51)	2 272	-20	2 292	🟢
Ordinärt boende, äldre (521)	3 867	505	3 362	🟢
Särskilt boende, äldre (522)	-12 459	-494	-11 965	🚫
Öppen verksamhet, personer med funktionsnedsättning (53)	-829	431	-1 260	🚫
Ordinärt boende, personer med funktionsnedsättning (541)	2 137	4 319	-2 182	🚫
Särskilt boende, personer med funktionsnedsättning (542)	-4 767	-4 275	-492	🚫
Insatser enligt LSS, assistansersättning enligt SFB och HSL (55)	-4 105	1 848	-5 953	🚫
Färdtjänst/Riksfärdtjänst (56)	3 206	0	3 206	🟢
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna (571-572)	1 329	1 299	30	🟢
Barn- och ungdomsvård (573)	-1 002	-831	-170	🚫
Ekonomiskt bistånd (574)	-3 234	2 064	-5 297	🚫
Familjerätt och familjerådgivning (58)	-234	37	-271	🚫
Flyktingmottagande (61)	3 205	1 974	1 231	🟢
Arbetsmarknadsåtgärder (62)	3 184	-301	3 484	🟢
Affärsverksamhet (7)	2 818	366	2 453	🟢
Kommunledning och gemensam verksamhet (8)	4 205	-12 359	16 564	🟢
Totalsumma verksamheter	-37 545	-43 739	6 194	🟢

Lönekostnader 2019 (tkr)

Arvodesberedningen

Protokoll

Handläggare:

Anna Lind, Helena Wottle

Protokoll från arvodesberedningen

Datum: 25 februari 2019

Tid: 10.30 - 12.00

Närvarande

Marlene Burwick (S), ordförande
Gunnar Hedberg (M), vice ordförande
Jan Ulmander (C)
Anders A Aronsson (L)
Johan Edstav (MP)
Liza Boëthius (V)

Anna Lind, förhandlingschef
Helena Wottle, handläggare

Mötespunkter

1. Val av justerare

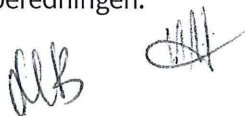
Anders A Aronsson (L) utses att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

2. Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan fastställs enligt utsänt förslag.

3. Föregående minnesanteckningar

Till protokollet noterades att minnesnoteringarna från sammanträdet med arbetsgruppen för ersättningsfrågor 2018-11-08 har justerats och utsänts till de ledamöter som då ingick samt även delgivits de nya ledamöterna i arvodesberedningen.

4. Arvode till nytt utskott i överförmyndarnämnden

Nämndutskott har rätt till arvode enligt § 3 i regelverket.

5. Bruttosamordningsfråga - Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF)

Förhandlingschefen redogör för samordning av ålderspension enligt KPR-F (normalpensionsreglemente för heltidssysselsatta kommunala förtroendevalda).

Beslut

Förvaltningen får i uppdrag att färdigställa ett beslutsunderlag i ärendet, enligt med Sveriges kommuners och landstings (SKL:s) komplettering, för beslut i kommunstyrelsen i sin funktion som pensionsmyndighet för Uppsala kommuns förtroendevalda.

6. Sammanträdesarvode för kommunalråd

Regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2019-2022, § 42, lyder:

Kommunalråd som har deltidsuppdrag får ett månadsarvode som motsvarar uppdragets omfattning i procent.

Kommunalråd som har deltidsuppdrag och får arvode i procent av månadsarvodet för riksdagsledamöter kan även få månadsarvode för uppdrag i nämnd eller styrelse. Summan av kommunalrådsarvode och månadsarvode får inte överstiga 100 procent av månadsarvodet för riksdagsledamöter.

Denna paragraf och § 41, *Kommunstyrelsens ordförande får 130 procent och kommunstyrelsens vice ordförande får 110 procent av månadsarvodet för riksdagsledamöter*, har en inte helt klar samstämmighet och förhållandet dem emellan bör förtydligas.

Beslut

Förvaltningen får i uppdrag att redovisa förslag till förtydligande av § 42 i kommande revidering inför ny mandatperiod 2022.

7. Jämställdhetsrådets ersättningsrätt

Gällande regler omfattar inte rätt till sammanträdesarvode för beredningar utsedda av kommunstyrelsen eller samrådsorgan/intressentsammansatta organ (§ 3). Interimistiskt beslut som inkluderar detta har fattats av förhandlingschef 13 februari 2019 enligt följande:

att första meningen § 3a i regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2019-2022 tolkas enligt följande:

Sammanträden med kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder, styrelser, nämndutskott, beredningar utsedda av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige, revisionens sammanträden samt samrådsorgan/intressentsammansatta organ inrättade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

MLB *[Signature]*

Beslut

Förvaltningen får i uppdrag att redovisa förslag till revidering av § 3 vid beredningens nästa sammanträde.

8. Information om intjänad pensionsrätt

Förhandlingschefen redovisar information om intjänad pensionsrätt.

9. Övriga frågor

Uppföljning av regelverk och ekonomiskt utfall

Beslut

Förvaltningen får i uppdrag att följa upp och redovisa nödvändiga förslag till revidering hösten 2019. Ytterligare revideringar ska, om nödvändiga, samlas till ett tillfälle per år.

Förvaltningen får i uppdrag att i början av vart år sammanställa översiktlig uppföljning av arvodesutbetalningar per nämnd inom Uppsala kommun för föregående år.

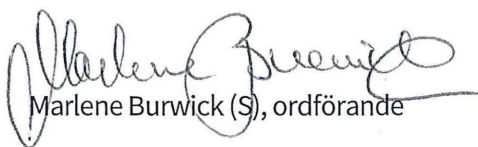
10. Nästa sammanträde

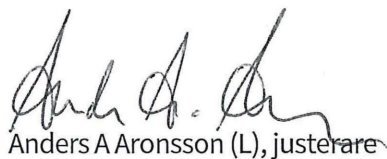
Nästa sammanträde: 29 april 2019 kl 10.30-12.00.

Helena Wottle

Mötessekreterare

Justerare

Marlene Burwick (S), ordförande

Anders A Aronsson (L), justerare

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-03-27

Plats och tid: Stationsgatan 12, klockan 15.00 – 18.30

Beslutande: Eva Christiernin (S), ordförande
Åsa Strahlemo (MP), 1:e vice ordförande
Per-Olof Forsblom (V), 3:e vice
ordförande
Inga-Lill Sjöblom (S) ej §§ 55-56
Rezene Tesfazion (S)
Eric Kapinga (S)
Gunilla Oltner (S)
Michael Holtorf (M)
Vivianne Eriksson (M)
Ludvig Arbin (L)
Viviane Obaid (C)
Leif Boström (KD)
Lena Borg (V)
Lisen Burmeister (SD)
Theo Herold (M)
Mohammed Mekrami (S)
Sami Bechara (S) §§ 55-56

Ersättare: Sami Bechara (S) ej §§ 55-56
Leyla Demirel (L)
Thess Lorin (MP)
Åse Karlsson (M)
Gunnar Granberg (C)
Eva Moberg (KD)
Jan-Olof Råman (SD)

Övriga deltagare: Kaisa Björnström, direktör

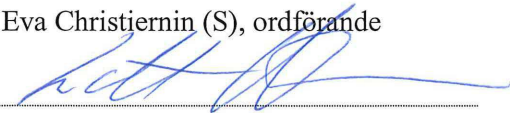
Utses att justera: Per-Olof Forsblom (V)

Paragrafer: 45 - 62

Justeringens plats och tid: Stationsgatan 12 den 29 mars 2019

Underskrifter:
Eva Christiernin (S), ordförande

Per-Olof Forsblom (V), justerare

Lotta von Wowern, sekreterare

ANSLAG/BEVIS Protokoll är justerat. Justeringen har meddelats genom anslag på kommunens anslagstavla.

Organ: Socialnämnden**Datum:** 2019-03-27**Sista dag att överklaga:** 2019-03-27**Anslag sätts upp:** 2019-04-01

Protokollet finns tillgängligt på: www.upsala.se och socialförvaltningen, Stationsgatan 12

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-03-27

§ 54

**Rapport om socialnämndens insatser för socialt utsatta EU-medborgare
SCN-2017-0385****Beslut**

Socialnämnden beslutar

att godkänna rapporten,**att** överlämna rapporten till kommunstyrelsen.**Sammanfattning**

Enligt kommunstyrelsens beslut i juni 2016 (KSN-2016-0594) ansvarar socialnämnden för stödinsatser riktade till målgruppen socialt utsatta EU-medborgare. Stödinsatserna ska omfatta drift av ett härbärke och dagcenter, så länge som behov finns, samt ett uppsökande arbete riktat särskilt till att uppmärksamma barn och ungdomar ur målgruppen. Kommunstyrelsen beslutade om en särskild årlig återrapportering av socialnämndens insatser i samband med återrapporteringen av tertial tre.

Rapporten ger en sammanfattning av socialnämndens arbete med socialt utsatta EU-medborgare under 2018. Arbetet berör flera verksamheter inom kommunen, andra verksamheter och myndigheter. Socialförvaltningen har under året verkat för en fortsatt samverkan internt och externt. Civilsamhället är fortsatt en viktig samarbetspart i arbetet.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse den 7 mars 2019.

Eva Moberg (KD) anmäler jäv och deltar inte i beslutet.

Socialnämnden
Rapport

Datum:
2019-03-27

Diarienummer:
SCN-2017-0385

Handläggare:
Ulf Eiderbrant

Rapport om socialnämndens insatser för socialt utsatta EU-medborgare för 2018

Sammanfattning

Socialnämnden har under 2018 valt att avsluta samarbetet med Uppsala stadsmission avseende dagcentret Crossroads. En utökad satsning har gjorts på den uppsökande verksamheten genom Uppsala ungdomsjour. Den uppsökande verksamheten omfattar nu en heltidstjänst. Härbärgat flyttade i september till nya lokaler på Kronparksgården. Antalet platser har minskats till 16. Behovet av härbärgesplatser var som under 2017 lågt under sommarhalvåret med en topp i december.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2016-05-25 att uppdra till socialnämnden att ansvara för driften av ett härbärke och en dagverksamhet för EU-migranter, samt att utveckla den uppsökande verksamheten gentemot EU-migranter som vistas i Uppsala. En återrapportering av arbetet ska ske årligen i samband med återrapportering av tertial tre. Kommunbidraget för verksamheterna uppgick 2018 till 4,3 miljoner kr.

Föredragning

Socialnämnden har under 2018 valt att förstärka det uppsökande arbetet och att utveckla bidraget till Uppsala stadsmission och dagcentret Crossroads. Socialnämndens bedömning är att dagcentret inte fyllde den funktion av stödjande insats till målgruppen som under de första åren som verksamheten var igång. När verksamheten tvingades att lämna lokalerna på Seminariegatan så saknades också alternativa lokaler för verksamheten.

Tjänsten som uppsökare gentemot målgruppen socialt utsatta EU-medborgare ingår i socialförvaltningens ungdomsjour. Uppsökaren arbetar främst mot att uppmärksamma barn ur målgruppen som riskerar att fara illa. Barn som utnyttjas för tiggeri och prostitution står nu i fokus. Att uppmärksamma människohandel i olika former som berör målgruppen i samverkan med polisen är numera en viktig del i uppsökarens arbete. Antalet barn som följer med sina föräldrar för att tigga i Uppsala har minskat betydligt under 2018. Troligen finns det ett samband mellan det uppsökande arbetet och att berörda föräldrar får information om det olämpliga i att barnen vistas utan ordnat boende i Sverige. Några händelser med omhändertagande av barn kan också haft betydelse för att färre barn är med sina föräldrar till Uppsala.

Socialnämnden har under året samverkat med Länsstyrelsernas nationella samordnare och deltagit i ett utbyte med Rumänien. En delegation från Rumänien besökte under året Uppsala och representanter från socialförvaltningen deltog i en workshop i Bukarest. Lokalt har samarbetet mellan civilsamhället, socialförvaltningen och polisen varit väldigt viktigt för att utveckla arbetet.

Härbärgat för socialt utsatta EU-medborgare har under året hållit öppet under större delen av året. Verksamheten sköts av föreningen Hjälp till behövande. Härbärgat flyttade i september till nya lokaler på Kronparksgården, Eva Lagervalls väg. Med de nya lokalerna är antalet sängplatser reducerat till ungefär hälften så många. Under 2017 infördes en begränsning med max tre månaders boendetid på härbärgat. Den begränsningen har haft effekt med en tydlig minskning av efterfrågan på platser. Erfarenheterna från tidigare år är att efterfrågan på platser är lågt under sommarhalvåret och man valde därför att hålla stängt under några veckor i juli och augusti. Föreningen har lämnat en statistik över antalet besökare under hösten 2018:

Under perioden september till december har 28 personer (unika) bott på härbärgat, 17 män och 11 kvinnor. 86 procent av besökarna stannade fyra veckor eller mindre. Beläggningen varierade från 4 till 12 personer under perioden med ett genomsnitt med 8 personer per vecka. Besökarna kommer från Rumänien och främst från olika byar på landsbygden. Den sammanlagda medelåldern för besökarna var 46 år. Den äldste var 77 år och den yngste 18 år.

Polisen beskriver ett behov av tillfälliga boenden för personer utsatta för människohandel och där polisen har ingripit mot brottsligheten. Vid ingripande mot illegala bosättningar ser polisen ett fortsatt behov av härbärgesplatser att hänvisa till, även om det behovet har minskat. Det är numera vanligt att övermattningar sker i bilar och att man flyttar på sig snabbt när polisen ingriper.

Uppsala stadsmission avvecklade dagcentret Crossroads i oktober 2018. Efter stängningen noterar socialnämnden en liten ökning av klagomål från handlare i centrum om utnyttjande av toaletter och störningar i affärer. Handlarna har hört av sig till kommuninformationen, till uppsökaren och till polisen. Störningar och klagomål mot nedskräpning vid illegala bosättningar på kommunal mark har också framförts till socialnämnden.

018 69 44 99

boiu@boiu.se

gillaboiu

boiu.se

VERKSAMHETS-20 BERÄTTELSE 18

Innehåll

Förord	5
2018 i siffror	6
30 år med barnrätt i Uppsala – nu ser vi framåt	8
Organisation	10
Personal och styrelse	10
Det här gjorde vi 2018	11
Vi gav stöd och råd	12
Vi informerade	14
Vi påverkade	18
Vi stärkte barns och ungas röster	20
Avtal med Region Uppsala	22
Medlemsaktiviteter	22
Företagssamarbeten	22
Sociala medier och webb	23
Ekonomi	24
Region Uppsala	26
Kunskap om barnets behov och rättigheter	27
Beslut som berör barn och unga	28
Dialog med barn som patient och anhörig	29
Barn med särskilda behov av samverkan och skydd	30

Förord

30 ÅR HAR gått sedan vi startade. Grunden är densamma, det vill säga barns röster om stöd, råd och att kunna påverka. Verksamheten utvecklas kontinuerligt utifrån det och annat som sker i samhället. Att föräldrar, andra närstående och personal som arbetar med och för barn tar ökade kontakter är något vi märkt av och uppskattar. Vi behöver jobba tillsammans!

2018 blir ett speciellt år att se tillbaka på eftersom kommunstyrelsen beslutade om att vår förening skulle få möjlighet att ingå **Idéburet offentligt partnerskap (IOP)** med Uppsala kommun. Att det skedde samma dag som Sveriges riksdag tog beslut om att barnkonventionen ska bli lag 2020 gjorde oss extra glada och nöjda. En önskan som blev verklighet!

AV DE PROJEKT som pågått i år är jag extra stolt över det treåriga projektet, som avslutats under året. Ett mycket gott exempel som ger förskolebarn, nyanlända barn och barn med olika funk-

tionsvariationer kunskap om barns rättigheter. Genom framställt material och metoder som förmedlats har projektet fått stor spridning och uppskattats av de pedagoger och barn som använt det runt om i landet.

Glad är jag också över att vår förening får fler och fler medlemmar. Vi är nu många som i våra olika sammanhang i vardagen har kunskap om barns rättigheter och kan sprida vad som pågår i Uppsala kommun och Region Uppsala. Det gör vi via vår hemsida och nyhetsbrev. Fler får möjligheter att påverka och ha synpunkter utifrån ett barnrättsperspektiv. Samverkan och samarbete behövs i olika former och med många.

2019 VILL JAG att fler kommuner i länet än Uppsala ska ta del av den kunskap och de metoder för att förverkliga barnkonventionen som föreningens kompetenta medarbetare kan ge.

2020 ska barnkonventionen bli lag!

Gunilla Oltner, ordförande

5 bästa hos BOiU 2018

Vi ger stöd och råd, informerar och utbildar, påverkar och stärker barns och ungas röster. Det här är det som vi är stoltast över 2018.

30 år för barnrätten

BOIU FYLLDE 30 år och firade bland annat med att beställa videokonstverket *Tusen barn tecknar framtiden* och att ha ett flerdagars-evenemang i Gränby-staden. Den nytillverkade Barnrättsmaskinen gör succé.

► boiu.se/30

Nätverket barnanpassad vård

NÄTVERKET BARNANPASSAD VÅRD, ett samarbete mellan BOiU och barnsjukvården i Skåne, Gävleborg och Uppsala, tog fram kriterier för vad som är tillräckligt anpassad sjukvård för barn och unga.

► barnanpassadvard.se

Partnerskap

I JUNI BESLUTADE

Uppsala kommun att ingå idéburet offentligt partnerskap med BOiU från och med årsskiftet 2019. Föreningen får därmed en formellt starkare ställning i kommunen och mer stabil ekonomi. Samma dag (!) antog riksdagen förslaget att barnkonventionen ska bli svensk lag 2020.

In my shoes

VI HAR INLETT samarbete med organisationen Child and family training i Storbritannien och forskaren Karin Fångström på Uppsala universitet för att kunna erbjuda utbildningar intervjumetoden In my shoes.

► boiu.se/inmyshoes

Expertrådet

BOIU INRÄTTADE UNDER hösten ett expertråd, bestående av ensamkommande ungdomar, med syfte att stötta kommunen och verksamheter med sakkunskap.

► boiu.se/ensamkommande-expertrad

2018 i siffror

1250

barnrättsmemorin
utdelade eller sålda

1500

exemplar av Ord
utdelade

2852

följare på sociala medier

95

stödärenden
hanterade

30

år för barn-
rätten i
Uppsala

3

oros-
anmälningar
gjorda

4000

barn har fått del av
Barnrättskalendern

77

år gammal
Barnrätts-
prisvinnare

1

nytt
Arvsfonds-
projekt

8000

exemplar av Word
utdelade

230%

fler medlemmar än förra året

111

arbetstimmar ägnade
stödärenden

2465

unga har vi träffat

40 600

besökare till våra
webbplatser

43

ansökningar om
Guldkantsbidraget
hanterade

118

lärare över hela Sverige
har fått egna exemplar
eller klassuppsättningar av
boken *Ser du mig*

63 000

filer med undervisningsmaterial nedladdade

23

sommarjobbare
och praoelever

191

beställningar i
webbutiken

3153

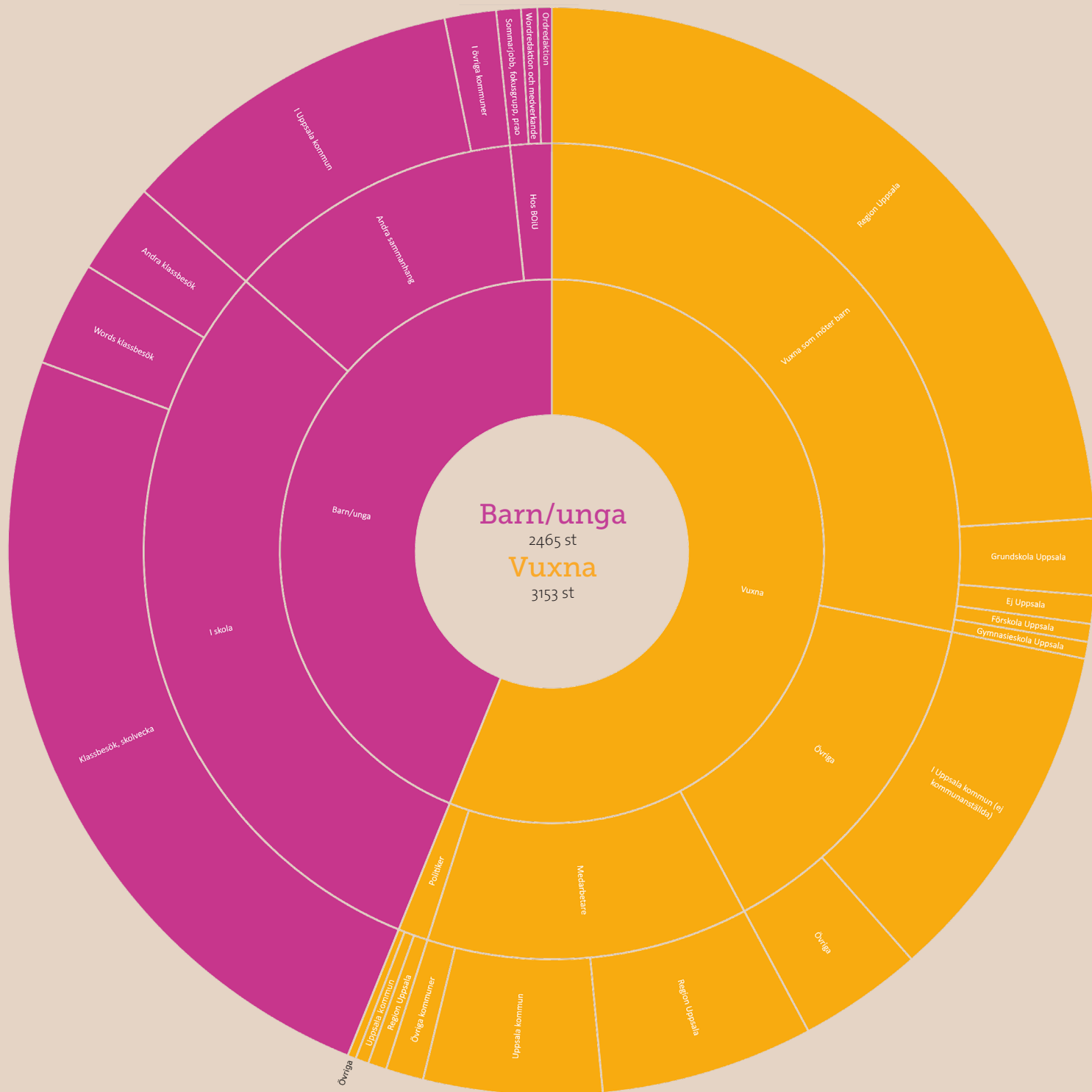
vuxna har vi träffat

277

lärare från hela Sverige
har beställt **999**
handledningar med
barnrättsmaterial

52

barn och
ungdomar
har skapat
tidningar hos
OSS

Personer vi träffat

Sammanställningen nedan visar fördelning av personer vi träffat utifrån kategori. Personer vi träffat inom Arvsfondsprojekt är ej medräknade.

► Svårt att läsa? Förstora diagrammet på boju.se/2018/diagram

30 år med barnrätt i Upp

1988 startades en barnombudsmannaverksamhet i Uppsala av den ideella föreningen Jourtelefonen för barn och ungdom, på uppdrag av Uppsala kommun. 2018 firade vi alltså att Uppsalas barn och unga har kunnat vända sig till ett fristående, lokalt barnombud i 30 år!

Den tolvåring som sökte hjälp hos Barnombudsmannen 1988 kan nu ha egna tolvåringar – som i sin tur kan ha fått en Barnrättskalender av oss i klassrummet, läst eller deltagit i redaktionen för tidningen Ord, eller påverkat vård, skola eller politik genom något av våra delaktighetsforum.

Firandet

FRAMFÖR ALLT FIRADE vi barnombudsverksamhetens 30 år genom att synas och träffa barn och vuxna vid ett flerdagarsevenemang i Gränbystaden i maj.

Den nytillverkade Barnrättsmaskinen och det specialbeställda videokonstverket *Tusen barn tecknar framtiden* bidrog till att vi mötte hundratals barn. Vi hann prata med dem om att barn har rättigheter och visa att BOiU finns för att ge stöd och råd eller hjälpa till om de vill påverka.

Den 20 november hölls en kombinerad barnrättsprisutdelning (läs mer på sidan 13) och avslutning på jubileumsåret, för särskilt inbjudna personer som bidragit till BOiU:s arbete, i Vasasalen på Uppsala slott. Festen var också release av boken *Framåt*: alla gäster fick varsitt exemplar direkt från Barnrättsmaskinen (mer om maskinen på sidan 15).

Bilder från firandet i Gränbystaden.

Tusen barn tecknade framtiden

VI BAD UNDER våren över 1000 Uppsalabarn att teckna sina svar på frågan ”En bättre framtid för barn – hur ser den ut och vad behövs för att det ska kunna bli så?”

Teckningarna användes sedan i konstnären Martin Lima de Farias digitala ljus-, ljud- och bildkonstverk *Tusen barn tecknar framtiden*, där teckningarna kombineras till en slumpad evighetscykel där ett kalejdoskopiskt öga blickar in i framtiden.

Stora bilden: vid premiärvisningen i Gränbystaden projicerades konstverket *Tusen barn tecknar framtiden* i en barnpool med vatten. Infällt: stillbild ur videokonstverket. Ovan: fyra av de över 1000 teckningar som används i verket.

Uppsala – nu ser vi framåt

Text ur jubileumsboken *Framåt – en bok som tittar bakåt: 30 år med barnrätt i Uppsala.*

Flyttar positioner

EN SAMBANDSCENTRAL FÖR barnrätt i kommun och region – det är en av de formuleringar Lisa Skiöld väljer för att beskriva

30-åringen BOiU. Föreningen sitter på omvärldsanalys, nätverk och kunskap som är användbar för många aktörer och individer. Långsiktigheten gör att kunskap behålls inom organisationen.

– Vi bidrar också till att flytta fram positionerna för barns delaktighet, så att vi själva inte ens behöver vara med ”där det händer” längre. Det är en när-vi-inte-behovs-seger. Å andra sidan, jag

har svårt att se att någon annan än en civilsamhällesaktör skulle kunna exempelvis vara ute i skolor och ge barnrättslektioner på ett trovärdigt sätt.

Men 2020 blir barnkonventionen lag och allt ordnar sig av sig självt. Eller?

– Det kommer ju inte det. Lagar och inriktning från riksdagen är viktig, men det krävs mycket verkstad och nötande för att det ska bli verklighet.

– Det vi ser som en av de största vinsterna med att barnkonventionen ska bli lag är att barnrätten hamnat i fokus. Fler kommer att efterfråga eller tvingas till verksamhetsutveckling för att följa det som alla egentligen skulle ha följt sedan Sverige ratificerade barnkonventionen 1990.

Uppsala kommun har sedan starten varit verksamhetens huvudfinansiär. På senare år har avtal med landsting/region tillkommit. Ändå är en av uppgifterna för BOiU att kritisera finansiärerna där barnrätten brister. Hur undviker BOiU att bli en tandlös maskot?

– En framgångsfaktor för att ha kunnat verka så här är att kommunen har valt att satsa på en extern part som kan kritisera, och har välkomnat det. Och att vi kritiserar på ett respektfullt sätt för att behålla förtroendet.

OCH UTMANINGAR ÄR det inte ont om. Stela kommunala strukturer, kränkningar i skolan och brister i lagstöd och verktyg inom familjerätt är tre exempel som Lisa ger. Att kunna verka i länets övriga kommuner står också på önskelistan och efterfrågas av kommunernas medarbetare – men på avtalsfronten är det trögjobbat.

Den största utmaningen för BOiU är ändå att väga mellan olika slags problem och olika utsatta grupper.

– Vi brukar inte säga att vi arbetar med utsatta barn – vi arbetar med barn. Vi tror att det breda arbetet gynnar alla. Det är också det som gör att vi kan ha ett lätttsamt tilltal i allt från grafisk profil, illustrationer, språkvalet på sociala medier, hur vi agerar i möten och föreläsningar.

– Och vi tror att det tilltalet når ut till fler vuxna som kan göra skillnad. Barnrätt behöver inte vara gravallvar och elände. Det är ganska roligt faktiskt.

Framåt – en bok som tittar bakåt

I BOKEN FRAMÅT – en bok som tittar bakåt: 30 år med barnrätt i Uppsala vill vi på BOiU berätta om en del av vad vi gör och har gjort, och dessutom inspirera och uppmuntra så att det skapas fler lokala, fristående barnombud runt om i Sverige. Efter 30 år är det hög tid att fler följer efter Uppsala.

I *Framåt* finns en mängd berättelser och intervjuer som på olika sätt beskriver vad BOiU är, vad vi har åstadkommit och vad vi vill. Möt Love som fick det att ljusna, Virve som fick ett vykort, Gunilla som startade en telefon, Mårten som gick ut i inneskorna och Andreas som blev ambassadör – och fler av de personer som bidragit till att göra Barnombudet i Uppsala län till vad det är i dag.

boiu.se/30

Mer om jubileet, plus länkar till ljud, film och annat material från 30 års barnrättsarbete.

Organisation

1985 startade Barntelefonen sin verksamhet – en ideell förening med jourtelefon för barn och unga i Uppsala. 1988 fick föreningen i uppdrag av Uppsala kommun att starta en barnombudsmannaverksamhet. Det blev den första lokala barnombudsmannen i Sverige.

Verksamheten har sedan vuxit och utvecklats till att bli mer strategiskt inriktad och att omfatta fler områden inom barns rättigheter. Jourtelefonen finns i dag kvar i form av rådgivning via telefon, mejl, webb och sociala medier. Vi arbetar främst i Uppsala kommun och Uppsala län. Föreningens huvudsakliga finansiering kommer från Uppsala kommun och Region Uppsala med god komplettering av projektbidrag från Allmänna arvsfonden.

Föreningens namn

- **Barntelefonen** 1985–1987
- **Jourtelefonen för barn och ungdom** 1987–1995
- **Barnombudsmannen i Uppsala – en ideell förening** 1995–2017
- **Barnombudet i Uppsala län från** 2017

Personal och styrelse

Anställda

UNDER 2018 HAR BOiU haft cirka 7 årsarbetare motsvarande heltid.

Anställda under året: Lisa Skiöld, Martin Price, Mårten Markne, Fredrik Norén, Anna Sabelström◻ (Knas hemma), Åsa Tingström◻, Karin Mellin, Josefin Högberg (Barnrätt för alla, likarättsprojekt), Samer Dirawi◻, Johannes Dahlkvist*, Karin Sehlin^, Jenny Simeonidis^, Max Otterman^, Ahmad Saleh^, Hedvig Oppitz^, Francesca Bertolino (städ), samt 17 st sommarjobbare^.

Praktikanter under året: Felicia Eriksson, Europaprogrammet med inriktning på offentlig rätt, Södertörns högskola; Sadia Dost, juristprogrammet, Örebro universitet, Jessica Dannefalk, masterprogrammet i barn- och ungdomsvetenskap, Stockholms universitet; Malin Selling, juristprogrammet, Uppsala universitet; Milly Langhammer, masterprogrammet i mänskliga rättigheter, Uppsala universitet.

* Påbörjad tjänst under året

◻ Avslutad tjänst under året

^ Vissstidsanställd

Styrelse

STYRELSEN VÄLJS AV årsmötet på ett eller två år i taget.

Styrelsen bestod efter årsmötet 2018 av Gunilla Oltner, ordförande; Ulf Wennström, Emma Ericsson, Dalila Moghrabi, Björn Dahlman, Mohima Mumin, Johanna Fjellborg, Paulina Rodriguez Milovic.

Referensgrupp för barnombudet för Region Uppsala

Anna-Karin Vaz-Contreiras, Salima Farhad, Alf Ahlstedt därefter Eleonora Stålenhag, Thomas Eriksson, Birgitta Ekholm Lejman, Amanda Ternstedt, Lisa Skiöld, Gunilla Oltner och Martin Price.

Styrgrupp för Knas hemma

Lisa Skiöld, Gunilla Oltner, Anna Sabelström och Andreas Svensson från styrelsen i föreningen Knas hemma.

Medlemmar

DEN 31 DECEMBER 2018 hade föreningen 249 medlemmar, vilket innebär en ännu större proportionell ökning av medlemsantalet än 2017, det år då medlemsantalet fördubblades.

Förklaringar till detta kan vara att årsmötet 2017 beslutade om kostnadsfritt medlemskap och att vi vid publika evenemang som Kulturnatten, Engagemangsmässa och juriststudenternas Kontaktdagar har varit tydligare än tidigare med att det är möjligt att bli medlem i föreningen.

Det här gjorde vi 2018

BOiU arbetar för att alla barn och unga ska få den hjälp de behöver och att alla barn och unga ska kunna påverka sin vardag och samhället.

Detta gör vi genom att ge stöd och råd, informera, påverka och stärka barns och ungas röster. På de följande sidorna beskriver vi vår verksamhet som den såg ut 2018.

Vi gav stöd och råd: sid 10–11

BOiU ger stöd och hjälp till barn och unga, och till vuxna som finns nära ett barn som behöver hjälp. Vi lyssnar, vägleder, hänvisar, stöttar, lobbar och medlar.

Vi finns på telefon, mejl, webb och sociala medier. Vi kan träffas om den som söker hjälp vill det.

Mer stöd och råd

På boiu.se har vi samlat länkar till ställen där barn och unga kan få stöd och hjälp.

boiu.se

Vi informerade: sid 12–15

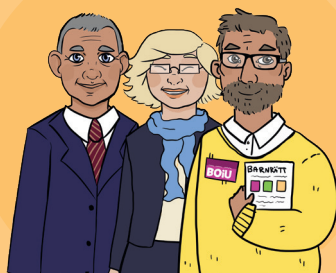
BOiU informerar och utbildar om barnrätt och påverkan.

Vi träffar barn och unga, politiker och medarbetare, personal som möter barn och vuxna nära barn.

Material

På boiu.se finns allt vårt material om barns och ungas rättigheter samlat. Där finns material både för barn och vuxna. En del finns också att beställa i webbutiken.

- ▶ boiu.se/material
- ▶ butik.boiu.se

Vi påverkade: sid 16–17

BOiU driver frågor som är viktiga för barn och unga i Uppsala.

Vi granskar och ger stöd till Uppsala kommuns och Region Uppsalas arbete för barnets rättigheter. Mycket återstår att göra för att barns rättigheter fullt ut ska förverkligas i Uppsala.

Vi stärkte barns och ungas röster: sid 18–19

BOiU skapar möjligheter för barn och unga att påverka, och vi informerar om rätten att påverka. Oftast gör vi detta när vi träffar barn och ungdomar i skolor. Vi skapar också möten mellan barn/unga och beslutsfattare.

Sedan 2006 ger vi ut tidningen Word, som görs av och för gymnasieungdomar i Uppsala. 2017 fick Word småsyskonet Ord, för yngre barn.

Vi gav stöd och råd

Vi ger stöd och råd om barns och ungas konkreta rättigheter och möjligheter att få den hjälp de behöver. Ärenden med stor variation kommer via telefon, mejl och sociala medier eller när vi träffar barn och unga.

Ärenden 2018

2018 HAR ANTALET enskilda ärenden sjunkit något jämfört med föregående år, från 104 till 95. Snittet på ett nytt ärende cirka var tredje arbetsdag gäller dock fortfarande.

En möjlig förklaring är att fler har hittat rätt via hemsidan direkt, istället för att behöva vända sig till oss först, vilket skulle kunna avspeglas i det ökade besöksantalet på hemsidan. Totalt antal besökare på hemsidan var 19 000. Det går dock inte att se hur många som var stödsökande.

Av de som kontaktat oss för stöd utgör föräldrar nästan hälften och personer som arbetar med barn utgör en fjärdedel. Endast tre barn/unga har själva kontaktat oss för stöd under 2018.

Inget enskilt ämnesområde sticker ut. En dryg tredjedel av ärendena rör enskilda barns rättigheter inom olika verksamheter, och de allra flesta som hör av sig om detta är föräldrar. Andelen ärenden som rör migration fortsätter att sjunka sedan vi rekordåret 2016 införde denna separata kategori, och utgör 2018 11 % av ärendena.

De allra flesta ärendena har avslutats efter endast en kontakt, medan något enstaka ärende har inneburit många kontakter och långvarigt arbete. Personalen på BOiU har under 2018 arbetat med stödärenden i effektiv tid cirka 111 timmar.

Vi gjorde tre orosanmälningar till socialtjänsten under året.

Guldkontsbidraget

GULDKANTSBIDRAGET AVSER ATT sätta guldkant på tillvaron för barn och unga, genom att föreningar, kommunal verksamhet och organisationer kan söka bidrag för att genomföra sommaraktiviteter som riktar sig till barn och unga upp till 20 år i Uppsala län.

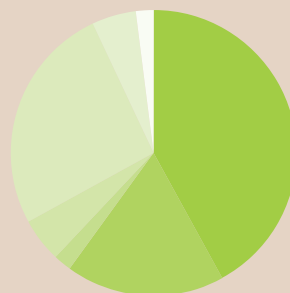
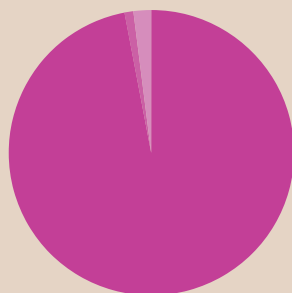
Guldkontsbidraget delas ut av Uppsala läns Barnavårdsförbund. Fördelningen av bidraget beslutas av styrelsen för Uppsala läns Barnavårdsförbund. BOiU hanterar ansökningar och annan administration av bidraget sedan 2017.

2018 inkom 43 ansökningar, varav styrelsen för Uppsala läns Barnavårdsförbund helt eller delvis beviljade 37.

► Mer information på boiu.se/guldkant

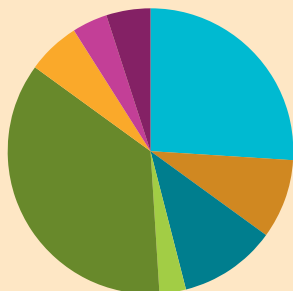
Hjälpsökande

Vuxna	Förälder
15–18 år	Övrig familj
Under 12 år	Drabbad
	Vän/bekant
	Yrkesperson (skola, hälsa, vård)
	God man
	Oklart

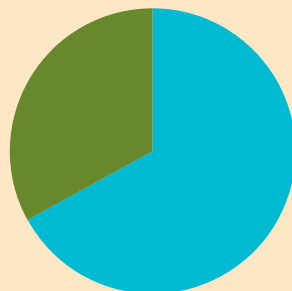

Ämnesområden

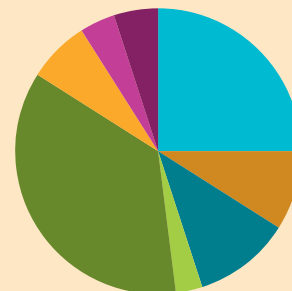
Familjekonflikter
Kränkningar
Flykt
Psykisk ohälsa
Rättighetsfrågor
Våld och/eller övergrepp
Funktionsnedsättning
Övrigt

Alla
Antal: 95

Barn
Antal: 3

Vuxna
Antal: 92

Vi informerade

Vi informerar och utbildar barn, unga och vuxna om barnrätt och delaktighet. Vi träffar barn och unga, politiker och medarbetare inom kommun och Region Uppsala, personal som möter barn och vuxna nära barn. Olika verksamheter som möter barn och unga använder oss som informationskälla för att hitta material och tips.

Vi har sett en fortsatt ökad efterfrågan från kommunens verksamheter att utveckla barnrättsarbetet, och en fortsatt stor efterfrågan inom Region Uppsalas verksamheter.

Barnrättskalendern

GENOM VÄGGKALENDERN BARNRÄTTSKALENDERN ger vi fler barn möjlighet att lära känna sina rättigheter via daglig påminnelse i hemmet och skolan, till exempel vad gäller stöd och skydd, och att få påverka både sin vardag och samhället.

I början av höstterminen 2018 delade vi för tredje året ut Barnrättskalendern till alla elever i över 30 femteklasser. Dessutom delades en kalender ut till varje klass på de skolor vi besökte.

I samband med besöken genomförde vi en barn-

rättslektion och en påverkansövning i varje klass. Åsikter från eleverna sammanställdes och togs vidare till beslutsfattare i berörda nämnder.

► boiu.se/material

Vecka 54

VECKA 54 ÄR BOiU:s satsning för att informera om barnets rättigheter och möjliggöra delaktighet hos skolelever på högstadiet. I Vecka 54 ingår barnrättslektioner och lunchhäng tillsammans med organisationer, verksamheter och politiker. Åsikter

Kulturnatten

I BOiU:S TÅLT på Drottninggatan hölls i år Barnval. I ett valbås fick barn och unga rösta bland förslag som togs fram vid klassbesök med Barnrättskalendern i början av höstterminen. Läs mer under Barnrättskalendern.

Förutom att delta i val kunde besökare också använda vår Barnrättsmaskin. Vi träffade återigen hundratals barn och vuxna varav många fick med sig flera flygblad om barns rättigheter och en reflex som påminner om att barn ska få synas.

► boiu.se/resultatet-i-barnval-2018

Från Kulturnatten: besökare kunde använda Barnrättsmaskinen (i bakgrunden på den stora bilden) och de som röstat i Barnvalet fick en tatuering med texten "Jag har rätt."

från eleverna sammanställs och tas vidare till beslutsfattare i berörda nämnder.

2018 genomfördes vecka 54 på Tunabergsskolan och Almunge skola, där vi höll barnrättslektioner i samtliga klasser och därmed träffade 514 elever och 31 skolpersonal.

► boiu.se/boiu-i-skolan

Barnrättspriset

BARNRÄTTSPRISET DELAS UT av BOiU sedan 2011. Priset ska gå till en verksamhet eller person som arbetat aktivt med att stärka barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention.

2018 gick priset till Fyrisgården med följande motivering:

”Fyrisgården har under 77 år bidragit med unika aktiviteter för barn i alla åldrar. De skapar en arena för möten mellan generationer, mitt i staden. De har varit en röst och agerat i praktiken för att barn och unga oavsett funktionalitet ska kunna få en aktiv fritid och möjlighet till inflytande i samhället.”

► boiu.se/barnrättspriset

Novemberkalendern

JULKALENDERN I NOVEMBER, den 20 luckor långa Novemberkalendern, genomfördes för tredje året. I kalendern användes denna gång teckningar som gjorts för konstverket *Tusen barn tecknar framtiden* för att berätta om rättigheterna i barnkonventionen (se sidan 6).

► boiu.se/novemberkalendern

Behöver du hjälp

PÅ BOIU.SE SAMLAR vi information om var barn och närstående vuxna kan få hjälp i olika frågor. Vi sprider information om detta genom affischer på förskolor och skolor och vi har haft många pluggannonser i UNT. En kort informationsfilm om länksamlingen finns också bland de filmer som rullar på tv-skärmarna på Upplands boservice arena/Fyrisfjädern.

Antalet unika besökare på boiu.se var 2018 19 000. Av tekniska orsaker går det inte att se hur många av dessa som specifikt letat information om stödverksamheter.

► boiu.se

Likarättsprojekt

ETT TREÅRIGT PROJEKT med medel från Arvsfonden inleddes i maj 2018. Inom projektet ska det tas fram en grundläggande webbaserad introduktion om likarättsfrågor till förskolor och skolor. Den ska utformas med en version vardera till barn/elever, personal och till närstående vuxna och ta upp främjande, förebyggande och åtgärdande arbete för en trygg förskola och skola.

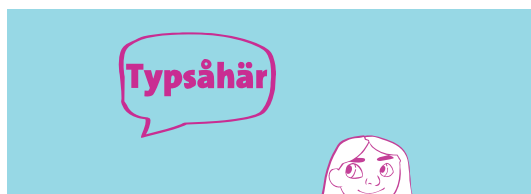
Projektet ska även bidra med att öka kunskapen om socialtjänstens funktion. Målgrupperna för webbintroduktionen är delaktiga i framtagsprocessen.

► boiu.se/likarattsprojektet

#bytposition

#BYTPOSITION ÄR BOIU:S event i sociala medier där åldersmaktordningen sätts under lupp. Det genomfördes för tredje gången under en vecka våren 2018. Vi fick bland annat hjälp av en grupp studenter vid Södertörns högskola, som producerade några kortfilmer på temat.

► boiu.se/bytposition

Typsåhär

VI DRIVER SEDAN hösten 2017 Facebooksidan Typsåhär med folkhälsomedel från Region Uppsala för att nå ut med tips och stöd till föräldrar och andra vuxna nära barn. Sedan hösten 2018 finns Typsåhär också på Instagram. Antalet följare har vuxit under året och inläggen har i vissa fall nått cirka 500 personer.

► facebook.com/typsahar

Samtal på BOiU

AMBITIONEN ÄR ATT vid ett tillfälle per termin bjuda in vuxna nära barn till föreläsning och samtal. I år blev det rekordmånga tillfällen. Teman var ”Hur hjälper du ditt stressade barn” och ”När tålmodet tryter – vad du kan göra som förälder”, båda med Paulina Rodriguez Milovic, ”Barn, sexuella kränkningar och övergrepp” med Ulla Thorslund (i samarbete med NBV), ”Bristar i barns behov av omsorg” med Hans Åberg (vid två tillfällen, varav ett som lunchevenemang) samt ”Alkisbarn och stolt!” med Hillevi Wahl (i samarbete med NBV och Junis).

Utbildningar

Samverkansdagen

SEDAN 1999 ARRANGERAR vi Samverkansdagen, en studiedag om samverkan mellan olika yrkesgrupper, på temat ”När du misstänker att ett barn far illa”. Över 200 blivande läkare, psykologer, sjuksköterskor och socionomer träffas varje gång och lär av varandra.

2018 genomfördes två utbildningsdagar. Samverkansdagen genomförs inom avtalet med Region Uppsala.

► boiu.se/barnskydd

In my shoes

I SEPTEMBER GENOMFÖRDES första tillfället med utbildning i intervjumetoden In my shoes. Delta-gare var personal inom socialtjänst, elevhälsa och föräldravägledning. I samband med utbildningen hölls även ett kostnadsfritt seminarium med en utbildare från England som berättade om forskningen bakom metoden.

► boiu.se/inmyshoes

Verksamheter inom Uppsala kommun som utbildats/fått verksamhetsutvecklingsstöd under året

PLAN OCH BYGGNADSAVDELNINGEN: vi var bidragande i framtagning av riktlinjer för barns utemiljö samt framtagande av aktivitetsplan inom barnrätt. Vi bidrog även i samband med riktlinjer för lekplatser.

Vi höll workshop med personal inom Fritid Uppsala och föreläsning inom projektet Effektivare mottagande, riktat till personal inom flera förvaltningar som möter ensamkommande.

Vi bidrog i processen med att ta fram ett nytt barn- och ungdomspolitiskt program.

Vi har bidragit i planering och justering av underlag för kompetenslyft om barnrätt inom kommunen.

För socialtjänsten

- Deltagit i referensgrupp samt haft plats i styrgrupp för projektet Kursändring som haft till syfte att kunna behålla och rekrytera nya socialsekreterare. Har där framförallt drivit frågan att det blir roligare att arbeta om det går att göra det med mer delaktighet från barnen.
- Arbetat med gruppen Nya på jobbet på socialförvaltningen samt med en av ungdomsenheterna, om barnkonventionen som lag och om delaktighet.
- Påbörjat ett arbete för att ta fram material för att öka delaktigheten för barn inom socialtjänsten.

Utbildningar och uppdrag utanför uppdraget med Uppsala kommun

UTBILDNING OCH FRAMTAGANDE av handlingsplan om barnrätt med familjecentral i Knivsta, delvis inom uppdraget med Region Uppsala, delvis på uppdrag av Knivsta kommun. Föreläsning för utbildningsförvaltningens ledning och nämnd i Knivsta, om delaktighet och trygghet.

Uppdrag åt Arvsfundsprojektet Skolan som arena. Test av metod för att hantera kränkningar och konflikter i skolmiljö, inspirerad av Anatol Pikas metoder, samt presentation av upplägget.

Ledarutbildning för ledare som höll i Fyrisfjädersn summer camp, samt kortare presentation för deltagande barn på lägren.

Presentation för personal i SUV (styrgrupp för ungas välbefinnande) i Östhammars kommun.

Uppdrag åt Länsstyrelsen i Uppsala län att göra en kartläggning av barnrättsperspektiv inom funktionshinderspolitiken i länet. Fokus på skolans anpassningar efter NPF samt delaktighet vid anpassningen, samt delaktighet inom LSS-utredningar. Rapporten färdigställs i början av 2019.

Deltagande i referensgruppen för Arvsfundsprojektet Osynligt sjuk, som drivs av Riksförbundet cystisk fibros med målet att skapa en podd av barn och unga med sjukdomarna cystisk fibros och primär ciliär dyskinesi.

Deltagande i referensgrupp för projektet Barnsäkert som går ut på att screena föräldrar

på barnvårdscentraler för att förebygga barns våldsutsatthet.

Vi fick bidrag från Delmos för att göra en kartläggning och behovsanalys samt ta fram en plan för arbete mot segregation och för ökad delaktighet i samhället.

Barnrätt för alla

ARVSFONDSPROJEKTET BARNRÄTT FÖR alla avslutades våren 2018. Materialet som producerades inom projektet finns kvar nedladdningsbart och online samt i vissa fall i fysisk form. Under året har materialet spritts vidare över Sverige genom projektets hemsida och BOiU:s webbutik, samt via utbudet.se som tillhandahåller kostnadsfritt undervisningsmaterial för lärare.

Målgruppen för materialet är barn i särskolan, barn med NPF, nyanlända barn och yngre barn. Delar av materialet finns i olika varianter för att så många barn som möjligt ska kunna lära sig om sina rättigheter. Materialet har varit mycket uppskattat av personal inom förskola och särskola.

En informationsfilm om materialet producerades under våren i samarbete med filmbyrån Populate och personal och elever på en skola.

Online

Memorspelet Rättvänt spelades över 3000 gånger
Samspel spelades över 2700 gånger

Fysiskt material

Det fysiska materialet har spritts relativt jämnt över landet.

Memorspelet Rättvänt: cirka 1250 st har delats ut eller sålts.

Barnrätt för alla-lådan (diskussionsmaterialet Samspel och memoryt Rättvänt, samt lärar-/vuxenhandledning): ca 700 st har delats ut eller sålts.

Nedladdning

63 000 filer med material och handledning har laddats ned från hemsidan.

utbudet.se

Häften med lärarmaterial: 999 st har skickats ut, relativt jämnt spritt över hela landet.

► barnrättföralla.se

Ser du mig?

BOKEN *Ser du mig? Nyanlända barn och unga berättar* av BOiU:s tidigare medarbetare Karin Sehlin innehåller berättelser från barn och unga som nyligen flytt till Sverige. Boken gavs ut 2017 av Karin Sehlin med stöd från Röda Korset. 2018 trycktes en ny, uppdaterad upplaga. BOiU hanterade ekonomi, administration och distribution för att göra utgivningen möjlig.

Båda upplagorna av boken har funnits till försäljning i webbutiken och har funnits för kostnadsfri beställning för lärare i hela landet på utbudet.se. De 999 exemplar som distribuerats via utbudet.se gick åt på bara några dagar.

► Beställ boken på butik.boiu.se

Figurerna i diskussionsmaterialet Samspel.

Rättvänt: online och som fysiskt spel.

Lärarhandledning till materialet.

Bilderna kommer från informationsfilmen om materialet. Den finns att se på hemsidan.

Webbshop

WEBBSHOPEN ÄR EN kanal för försäljning av våra tygkassar, reflexer och annat profilmaterial, och för distribution av det fysiska materialet i projektet Barnrätt för alla. Även medlemskap i föreningen går att teckna den vägen.

► butik.boiu.se

Nytt material

Välkommen till BVC

I SAMARBETE MED barnhälsovården inom Region Uppsala har vi tagit fram en folder för de allra minsta. Den skickas hem till alla barn i regionen inför 18-månaderskontrollen och riktar sig till barnet, med målet att öka barnets förståelse och delaktighet i besöket. Arbetet har gjorts inom avtalet med Region Uppsala.

2015 gjorde vi motsvarande foldrar för 3-, 4- och 5-årskontrollerna.

► boiu.se/material

Profilmaterial

OLIKA PROFIL- OCH informationsmaterial har nyproducerats eller fått ny design under året, bland annat en tygkasse och en gnuggistatuering. Allt profil- och informationsmaterial har liksom tidigare år tagits fram inom BOiU.

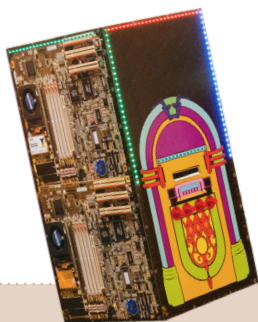
En del profilmaterial har sålts via webbutiken och en hel del har delats ut vid event och i andra sammanhang.

Jubileumslogotyp

För 30-årsjubileet togs en speciell logotyp fram, som anknyter till både den ordinarie logotypen och till siffran 30. Logotypen har använts under 2018.

BOiU
1988–2018

Barnrättsmaskinen 2.0

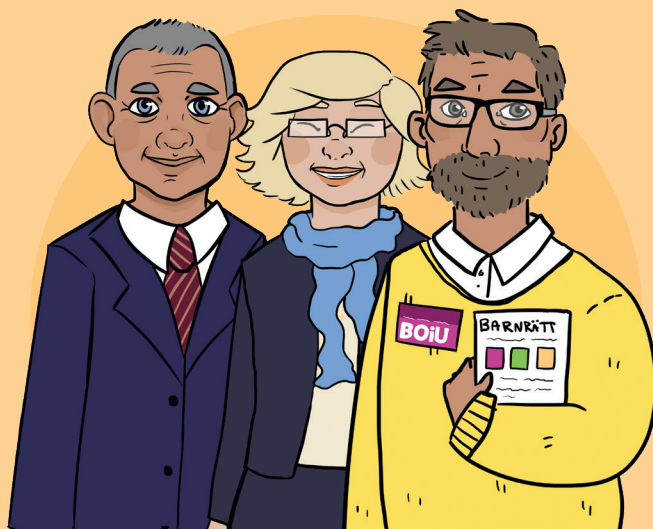
FUNKTIONEN I BARNRÄTTSMASKINEN är enkel: Ett barn går fram till maskinen, trycker på en knapp, och ut kommer barnanpassad information om en rättighet. Maskinen är lite mystisk, blinkar och har knappar som det bara inte går att låta bli att trycka på.

Den första versionen av maskinen var gjord av papp och uppgraderades inför 30-årsjubileet av en ny maskin av metall och med belysning. Maskinen designades av personal på BOiU och kunde, tack vare bidrag från Länsförsäkringar Uppsala och Wallin advokatbyrå, produceras i ett samarbete mellan BOiU, Toni reklam och Reklamteknik.

Sedan debuten vid jubileumsfirandet i Gränby-staden har maskinen varit med på flera publika event.

Ett barn plockar ut rättighetsinformation ur Barnrättsmaskinen på Kulturmattn. Barnrättsmaskinen är också en plats för ostört arbete.

Vi påverkade

BOiU lyfter frågor som är viktiga för att barnets rättigheter ska gälla för alla barn i kommunen och regionen. I vårt arbete ingår granskning av kommunens och regionens arbete för barnets rättigheter. Vi utgår ifrån rapporter, forskning, enskilda som hör av sig och sakfrågor som vi undersöker.

Fokusfrågor 2018

ÅRSMÖTET 2018 ANTOG en handlingsplan där ett antal fokusfrågor under arbetsområdet Påverkan valdes ut: Sexuella övergrepp (förebygga, stöd, rutiner), Föräldrastöd, Psykisk ohälsa. Nedan finns en genomgång som visar hur det gick. Vi har även särskilt fokuserat på frågor utöver de som årsmötet valde ut.

Sexuella övergrepp

Vi fick en artikel på temat publicerad i UNT och hade ämnet som tema på såväl en av utbildningsdagarna via Barnskyddsrådet då temat var ”#metoo – barn och unga – hur går vi vidare?” och på ett ovanligt välbesökt Samtal på BOiU om ”Barn, sexuella övergrepp och kränkningar” med psykolog Ulla Thorslund.

Föräldrastöd

Vi har inom detta område framförallt arbetat med sociala medie-kanalen Typsår och deltagit i länsövergripande nätverk för att hålla oss uppdaterade.

Psykisk ohälsa

Vi har engagerat oss en del inom området hemmasittare och vilket stöd och insatser som erbjuds från kommunen. Flera stödärenden har handlat om detta ämne.

Övriga frågor

BOiU framförde under året kritik mot att en omorganisation inom socialförvaltningen innebär att barn som återkommer till socialtjänsten har betydligt lägre chans att få samma handläggare som tidigare, och mot att omorganisationen inte föregicks av någon form av barnrättsligt beslutsunderlag.

Barnskyddsrådet

BARNSKYDDSRÅDET VERKAR FÖR att barn som behöver skydd ska få bättre hjälp. Rådet ska öka kunskapen och samarbetet inom och mellan olika professioner och verksamheter, och arbeta för samverkan och verksamhetsutveckling utifrån barnets rättigheter.

Genom samarbete i och ordförandeskap för Barnskyddsrådet i Uppsala län har vi 2018 anordnat två kostnadsfria utbildningsdagar, tema ”#metoo – barn och unga – hur går vi vidare?” och ”Att förhindra ett barns risk att dö.”

Barnskyddsrådet administreras inom avtalet med Region Uppsala.

► Läs mer på boiu.se/barnskydd

1177

VI INGÅR I nätverket av sakkunniga granskare av texter till 1177.se och granskar texterna utifrån ett barnrättsperspektiv.

Vi har också varit rådgivare vid genomförandet av direktåtkomst av vårdjournaler via internet för minderåriga, både nationellt och för Region Uppsalas arbete.

Barnanpassad vård

NÄTVERKET BARNANPASSAD VÅRD, ett samarbete mellan BOiU och barnsjukvården i Skåne, Gävleborg och Uppsala, tar fram kriterier för vad som

BOiU i media

BOIU FÖREKOM 23 gånger i redaktionella inslag under 2018 och skrev en debattartikel.

Nyhetsinslag och intervjuer

Datum	Rubrik	Medium
2018-03-27	Kolla kollegan ger ökad kvalitet	Dagens medicin
2018-03-27	Oro för barns rätt vid nätvård	Dagens medicin
2018-04-12	Familjehemsplaceringar och Knas hemma	SR Uppland
2018-04-18	De gillar papperstidningen	UNT
2018-04-27	Idékraft på barnsjukhuset	UNT
2018-05-05	Så pratar du med barnen om sex	UNT
2018-05-16	Uppsalas barnombud firar 30 år	UNT
2018-05-17	Barnombudet i Uppsala län 30 år	SR Uppland
2018-05-18	Barnombudet i Uppsala firar 30 år	UNT
2018-05-31	Samarbete för barns rättigheter	Uppsalatidningen
2018-06-21	Hallå där, Mårten Markne	Uppsalatidningen
2018-06-27	Här växer barnens tidning fram	UNT
2018-07-09	Tre röster från länet om Almedalsveckan	SVT Uppsala (webb+tv)
2018-08-06	Elevernas mejl åtkomlig för alla inom kommunen	UNT
2018-08-10	Politikersamtal om droger hos Barnombudet	UNT
2018-08-16	Elever larmar om narkotika	Uppsalatidningen
2018-09-13	Vi träffar Barnombudet i Uppsala	DHB Dialog
2018-10-18	Utbildar om barns rättigheter	Uppsalatidningen
2018-11-05	Om barnrättslagen, Martin Price	SR Uppland
2018-11-05	Om barnrättslagen, Steven Lucas	SR Uppland
2018-11-20	Fyrisgården får barnrättspris	UNT
2018-11-29	Tonårsfristad fyller 40 år	Uppsalatidningen
2018-12-09	30 år med barnen på sin sida	UNT

Debattartiklar och insändare

Datum	Rubrik	Medium
2018-10-19	Straffa inte stökiga elever	UNT

är tillräckligt anpassad sjukvård för barn och unga.

Kriterierna utgör grunden för arbetet med att undersöka verksamheten. Liknande verksamheter gör kollegiala granskningar av varandra med stöd av nätverket och får ett avslutande omdöme. I omdömet lyfts styrkor och svagheter med råd till fortsatt förbättringsarbete. Åsikter från alla som är en del av verksamheten; barn, unga patienter, föräldrar och medarbetare är en viktig del av granskningen.

► barnanpassadvard.se

Vi stärkte barns och ungas röster

Vi skapar möjligheter för barn och unga att påverka.

Framtidens ungdomsinflytande i Uppsala kommun

VI HAR UNDER hösten 2018 inventerat andra kommuners arbete med ungdomsinflytande och med detta som underlag tagit fram en modell för ett strukturerat arbete med ungdomsinflytande som passar i Uppsala. Vi hoppas att den på sikt ska kunna implementeras.

► Läs rapporten på boiu.se/framtidensungdomsinflytande

Unga på BOiU

Kommunutvecklare

FÖR FJÄRDE ÅRET i rad hade vi sommarjobbade ungdomar. 2018 var de 17 stycken.

Sommarjobbarnas uppgift var att försöka förändra något som de tycker fungerar dåligt i samhället, eller införa något som saknas. Innan de sätter igång får de en utbildning i barns och ungas rättigheter, hur beslut fattas i kommunen samt påverkansmetoder.

En grupp valde att försöka få till en förändring av läroplanen i historia för grundskolan då de upplevde att den är allt för centrerad kring europeisk historia.

► boiu.se/sommarjobb

Praoelever och ungdomscoacher

VI HADE I olika perioder sex praoelever som producerade material till hemsida, Word och sociala medier samt gav oss sina perspektiv på vår verksamhet.

Ungdomsredaktörer

TVÅ SKRIBENTER I Wordredaktionen deltog som ungdomsledare under arbetet med Ord.

Vecka 54 och Barnrättskalendern

I VECKA 54 och vid de klassbesök som görs med Barnrättskalendern samlar BOiU in, sammanställer

och skickar vidare åsikter till beslutsfattare i berörda nämnder. Läs mer under Vi informerade.

Underlag till det barn- och ungdomspolitiska programmet

NÅR VI DELAT ut Barnrättskalendern och genomfört Vecka 54 har hundratals barn givit synpunkter och förbättringsförslag, som vi sedan bidragit med vid framtagandet av ett nytt barn- och ungdomspolitiskt program för Uppsala kommun.

Knas hemma

UNDER 2018 AVSLUTADES andra omgången av ett Arvsfondsprojekt kring Knas hemma. Föreningen står nu på egna ben, har fått bidrag från Socialstyrelsen och driver ett eget Arvsfondsprojekt. BOiU är fortfarande involverad som senior rådgivare till föreningen Knas hemma.

► knashemma.se

Word

WORD HAR LIKSOM tidigare planerats, producerats och distribuerats av gymnasieungdomar i Uppsala, med ungas perspektiv. Den har delats ut på gymnasieskolor och på andra ställen där unga finns, samt till politiker med flera.

Fyra nummer gavs ut under 2018, med tema Spring is coming, Valet är ditt, Stress och Äntligen november. Hemsidan skalades under året ner, men har ändå fått ett ökat besökarantal jämfört med

Framsidorna på Word årgång 13 (2018).

föregående år. Den planerade satsningen på sociala medier blev inte av.

Vid vårterminens slut pensionerades stora delar av redaktionen eftersom de tog studenten. En ny redaktion rekryterades till höstterminen.

Vi har erbjudit hela klasser att vara med som gästskribenter i enstaka nummer. Det är ett bra koncept som dock har varit lite svårt att få till, främst på grund av att det är ont om tid i deras scheman. Vi kommer fortsätta leta efter fungerande former för konceptet.

► tidningenword.se

Ord #2: redaktion och framsida.

Ord

TIDNINGEN ORD ÄR Words småsyskon: ett magasin som görs av 10-15-åringar. Veckan efter midsommar 2018 gjordes det andra numret av en 24 personer stark redaktion i två åldersindelade grupper. Redaktionerna höll till på Stadsbiblioteket och Gottsundabiblioteket och leddes av personal från BOiU tillsammans med ungdomsledare, varav två från Wordredaktionen.

Liksom vid arbetet med Word så bestäms innehållet i Ord av deltagarna, även om många idéer förbereds av personal från BOiU.

Tidningen distribuerades vid skolstart till i första hand alla bibliotek i kommunen och samtliga skolor i kommunen med elever i årskurserna 4–9.

Ord genomfördes i samarbete med Bibliotek Uppsala inom ramen för kommunens sommarlovsprogram, tack vare statsbidrag.

Under året skickades ansökan till Allmänna arvsfonden för att försöka skapa en periodisk tidskrift för yngre, liknande Word. Ansökan avsågs med motivering att den inte var tillräckligt nyskapande.

► tidningenord.se

Avtal med Region Uppsala

Sedan 2012 har föreningen Barnombudet i Uppsala län arbetat för Region Uppsala enligt avtal. Centralt i avtalet har varit att tillhandahålla en funktion benämnd "barnrättsombud."

ARBETET UTGÅR FRÅN fyra teman för systematiskt genomförande av barnets rätt i *Region Uppsalas handlingsplan för barnets rätt 2018–2020*: Kunskap om barns behov och rättigheter, barnrättsperspektiv i beslut som rör barn och unga, dialog med barn som patient och anhörig, barn med särskilda

behov av samverkan och skydd. En fullständig redovisning av verksamheten inom avtalet med Region Uppsala sker separat från BOiU:s verksamhetsberättelse.

- ▶ Läs verksamhetsberättelsen på sidan 26
- ▶ Läs mer på boiu.se/region

Medlemsaktiviteter

VI HAR HAFT ett tillfälle med utbildning i barnrätt för medlemmar i föreningen. Medlemmarna bjuds också in till Samtal på BOiU och får utöver det

vanliga nyhetsbrevet även ett separat medlemsbrev några gånger per år.

Företagssamarbeten

BOiU har under året lagt arbete på att hitta fler samarbetspartners inom privat sektor.

SAMARBETE MED WALLIN advokatbyrå, Fyrisfjädern och Bananteatern gjorde det ekonomiskt möjligt att trycka och distribuera Barnrättskalendern. Wallin, Länsförsäkringar, Toni reklam och Reklamteknik bidrog till att vi kunde skapa Barnrättsmaskinen 2.0.

Tack vare Cajsas kök kunde vi avsluta 30-årsfirandet i Vasasalen på Uppsala slott, inklusive utdelning av Barnrättspriset och releasefest för

boken *Framåt – en bok som tittar bakåt: 30 år med barnrätt i Uppsala*. Gäster var särskilt inbjudna personer som bidragit till BOiU:s arbete.

Under Kontaktdagarna för jurister genomförde Ahlford advokatbyrå en omröstning om vart besökarna tyckte att byrån skulle skänka en summa pengar istället för att ha dyra gåvor att ge bort till besökarna. Omröstningen ledde till att BOiU vann.

Sociala medier och webb

Sociala medier

All statistik i detta avsnitt kommer från respektive socialt medium, gäller 2018-21-31, och är gällande demografiska data baserad på de uppgifter som användare själva angivit.

TOTALT HADE VI 2852 följare 31 december 2018.

Facebook är det sociala medium där BOiU har flest följare och även mest interaktion med följarna.

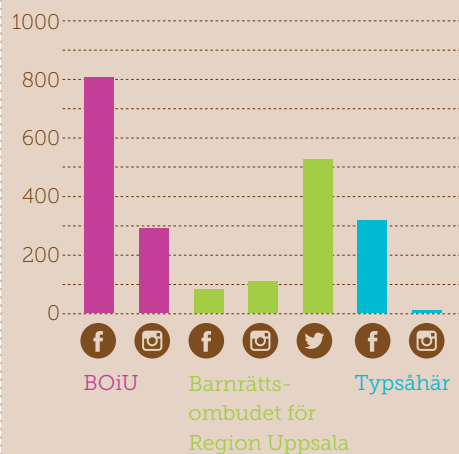
På Facebook är BOiU liksom tidigare störst bland kvinnor 35–44 år. Nästan 8 av 10 följare är kvinnor.

Målet för Typsår har varit att nå upp till 500 följare efter 2 år. Antalet följare har legat ganska stilla sedan en inledande snabb ökning 2017 och efter 1,5 år är vi uppe i drygt 300. Under hösten började

Typsårhar också publicera på Instagram. Interaktiviteten har ökat jämfört med startåret tack vare mer annonsering på Facebook.

BOiU har även konton på Snapchat, Kik och Whatsapp. Dessa används inte aktivt utan finns som en möjlig kontaktväg för hjälpsökande barn och unga. Under 2018 har BOiU:s Twitterkonto varit vilande. Words sociala medier har i princip varit inaktiva sedan 2015.

Antal följare på sociala medier (2018-12-31)

Youtube

BOIU HAR EN kanal på Youtube. Den används främst som publik lagringsplats och för att kunna länka till från hemsida och sociala medier. Det finns inget mål att få många prenumeranter eller stor aktivitet i kanalen. Under hösten har alla filmer vi producerat lagts upp på Youtube.

► boiu.se/youtube

Besökare på webbplatser

boiu.se hade över 19 000 unika besökare under 2018. Det innebär nästan en 60-procentig ökning av besökarantalet och återspeglas framför allt i en lägre grad av minskat besökande under sommaren och en generell ökning under hösten. Vissa toppar

i besöksstatistiken går att koppla till pr-insatser eller evenemang.

Även **tidningenword.se** såg en rejäl ökning av besökarantalet jämfört med året innan, från 3100 till cirka 5600. Värt att notera är att ingen marknadsföring gjorts för tidningenword.se utöver annonser i papperstidningen.

barnrättföralla.se hade 14 000 unika besökare. Drygt 63 000 filer med barnrättsmaterial laddades ner.

tidningenord.se hittades av 2000 unika besökare.

Statistikfunktionen för **ungaexperter.se** koplades på först i december, och även webbplatsen **barnanpassadvard.se** startades så pass sent under året att mätning inte är meningsfullt.

Ekonomi

Kommentarer

DET ÄR SPÄNNANDE, ibland lite väl, att bedriva en ideell förening som expanderar och vill mycket. Att våga ta steget att utöka lokaler, för att kunna få plats med personal som eventuellt blir finansierade via medel som söks till exempel. Men att inte vilja hamna i risken att inte våga och sen inte få plats om det blir beviljat.

Under 2018 har vi fått klart att vi får en något mer stabil situation inför 2019 från Uppsala kommuns sida. Vi har också fortsatt arbetet med att hitta fler alternativa inkomstkällor. Vi har sökt, och beviljats, en hel del medel, och gjort uppdrag mot ersättning, som vi inte visste att vi skulle få i början av året. Vi har också sökt medel som vi inte har beviljats.

Under 2018 har föreningen fått ökat självförtroende och vi vågar i högre grad ta betalt för det arbete och de kunskaper vi kan erbjuda utanför våra partnerskap och avtal.

Intäkter

OFÖRUTSEDDA INTÄKTER VAR uppdrag åt Arvsfundsprojektet Skolan som arena, samarbete med Fyrisfjädern, uppdrag åt Länsstyrelsen i Uppsala län om funktionshinderspolitiken och kartläggning om segregation med medel från Delegationen mot segregation, Delmos.

Liksom 2017 fördelades statliga medel till lovaktiviteter via kommunen och möjliggjorde att det kunde genomföras två parallella dagläger med redaktioner till tidningen Ord under sommaren.

Vi har också fått tillskott av medel från företagssamarbeten med Wallin advokatbyrå, Länsför säkringar och Ahlford advokatbyrå.

Kostnader

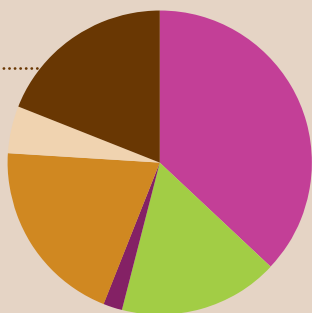
TACK VARE ÖKADE intäkter gjordes en satsning på att kartlägga och ta fram en bra metod för ungas delaktighet i Uppsala kommun. Vi satsade också extra på 30-årsjubileet med en ny Barnrättsmaskin och ett specialbeställt konstverk.

I april 2018 vågade vi också språnget att ta över grannlokalen när den blev ledig. Vi var då rätt trångbodda, framför allt för att vi hade så mycket material som vi producerat och distribuerade.

Initialt lyckades vi förhandla till oss lägre hyra. Utökningen har ändå lett till ökade kostnader, även att inreda lokalen (även om detta har gjorts budgetmässigt och med en del skänkta möbler).

Intäkter

Bidrag Uppsala kommun	
Region Uppsala	2
Barnavårdsförbundet	
Likarättsprojektet	1,3
Knas hemma	1,4
Övriga intäkter	

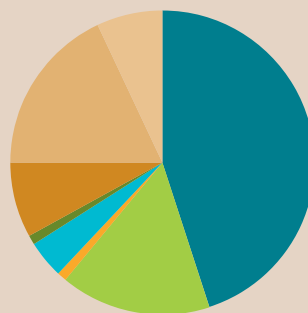
Diagrammet speglar inte bokföringen utan visar faktiskt intäkter som funnits tillgängliga under 2018. Diagrammet skiljer sig därför från det ekonomiska utfallet i tabellen nedan.

Övriga intäkter

Annonsintäkter Word	Wallin advokatbyrå
Ahlford Advokatbyrå	Länsförsäkringar
Skolan som arena	Life foundation
Delegationen mot segregation	Fyrisfjädern
Länsstyrelsen	Sommarlovspengar för Ord

Kostnader

Kanslikostnader	Likarättsprojektet	1,3
Region	Barnrätt för alla	1,4
Word	Knas hemma	1,4
Info/kommunikation		
Styrelse		

BOiU ekonomiskt utfall jämfört med budget 2018

Aktivitet	Budget 2018 (kr)	Utfall 2018 (kr)	Utfall i %
Intäkter	4 050 000	5 225 499	129
Bidrag	3 480 000	3 949 615	113
<i>Uppsala kommun</i>	2 300 000	2 300 000	100
<i>Region Uppsala ²</i>	940 000	2772	0
<i>Projektstöd Region Uppsala ²</i>	125 000	0	0
<i>Barnavårdsförbundet</i>	115 000	115 000	100
<i>Arvsfonden, Likarättsprojekt ³</i>	1 282 628	1 282 628	100
<i>Arvsfonden, Barnrätt för alla ^{4,5}</i>		-76 668	
<i>Arvsfonden, Knas hemma ⁴</i>		325 883	
Övriga intäkter	570 000	1 275 884	224
Kostnader	4 024 000	6 453 561	160
Styrelse	30 000	20 862	70
Kanslikostnader	2 724 000	2 871 202	105
Info, kommunikation	150 000	277 827	185
Word	180 000	8 6077	48
Region Uppsala	940 000	1 009 656	107
Arvsfonden, Likarättsprojekt		526 704	
Arvsfonden, Barnrätt för alla		1 183 603	
Arvsfonden, Knas hemma		477 630	
Verksamhetsresultat	26 000	-1 228 062	

Noter

¹ Arvsfonden

² Intäkt för 2018 bokförd på 2017

³ Inleddes den 1 maj

⁴ Avslutades den 30 april

⁵ Intäkt blev bokförd dubbelt 2017, därför minusintäkt 2018

Region Uppsala

Verksamhetsberättelse aktiviteter Region Uppsala 2018 – gällande handlingsplanen för barnets rättigheter

Bakgrund och läsanvisning

REGION UPPSALA MEDVERKAR till att genomföra barnets rättigheter i alla verksamheter som arbetar på dess uppdrag. ”Regionplan och budget 2019-2021” nämner särskilt genomförandet av handlingsplanen och de skyldigheter som följer av bestämmelsen om ”barnets bästa” i hälso- och sjukvårdslagen (5 kap 6 §) och tandvårdslagen (3 §).

Verksamhetsberättelsen sammanställer övergripande uppnådda resultat av förvaltningarnas mål och aktiviteter enligt regionövergripande ”Handlingsplan för att förverkliga barnets rättigheter 2018-2020” (Dnr LS2018-004). Utöver vad som redovisas här görs mycket annat bra för barn och unga inom Region Uppsala. Exempel som barnrättsombudet uppmärksammat listas som exempel i en ruta efter varje tema. Privata utförare omfattas precis som de offentliga utförarna av handlingsplanen och avtalet om stöd från barnrättsombudet. Den systematiska aktiviteten hos privata utförare är dock låg.

Handlingsplanen är organiserad i fyra tema: **Kunskap om barnets behov och rättigheter, Beslut som berör barn och unga, Dialog med barn som patient och anhörig samt Barn med särskilda behov av samverkan och skydd.** Handlingsplanen beskriver aktiviteter för nivåerna regionövergripande, förvaltning samt verksamhet. I denna verksamhetsberättelse är texten för vissa aktiviteter något förkortade.

Region Uppsalas barnrättsombud Martin Price gör verksamhetsberättelsen enligt uppdrag i ”Avtal mellan Region Uppsala och föreningen Barnombudet i Uppsala län” (Dnr LS2017-0589). Kopplat till avtalet finns en politisk referensgrupp med fyra möten per år. Verksamhetsberättelsen har diskuterats i referensgruppen innan den skickas till regionstyrelsen.

Handlingsplanen 2018-2020 beslutades 8 maj 2018, vilket innebär ett kort verksamhetsår för förvaltningarna. Under 2018 eller tidigt 2019 kommer alla berörda förvaltningar att ha upprättat en egen aktivitetsplan baserat på den regionövergripande. Det är en huvuduppgift för barnrättsombudet att stödja och följa aktivitetsplanerna och de resultaten blir grunden för verksamhetsberättelsen 2019.

Observera att mål och aktiviteter inte enkelt kan jämföras. Vissa är enkla att genomföra medan andra kräver betydligt större insats. Varje aktivitet ges en samlad bedömning om hur den är genomförd eller bedöms kunna genomföras under planperioden. För att underlätta för läsaren används också färger:

- **grön**
- **gul**
- **röd**.

► Läs handlingsplan och aktivitetsplan på publicdocplus.lul.se

Tema 1

Kunskap om barnets behov och rättigheter

Aktivitet 1

- Regionplan och budget betonar fortsatt systematiskt arbete. **Helt**

Kommentar

Handlingsplanen nämns samt särskild text om ”barnets bästa” i hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen.

Aktivitet 2

- Regiondirektör beslutar om handlingsplan. **Helt**
- Förvaltningar upprättar aktivitetsplaner. **Nästan helt**
- Verksamheter arbetar med och följer upp aktivitetsplanerna. **Liten grad**

Kommentar

Dessa har aktivitetsplan: Folk tandvården, Kultur & bildning, Habilitering (del i ”nära vård”), Akademiska, Kollektivtrafiken, Lasarettet i Enköping.

Dessa gör aktivitetsplan 2019: Fastighet & service, ”Nära vård och hälsa” samt två privata vårdgivare LiTa och Aleris.

Inget beslut om plan: Resurscentrum, Varuförsörjningen, Regionkontoret. Inte heller från verksamheter med bidrag från Region Uppsala som Upplandsmuseet och Upplandsstiftelsen.

Barnrättsombudet tar regelbunden kontakt med förvaltningarna om genomförandet, samt skickar en kvartalsrapport till dem. Viss egenkontroll sker

men behöver stärkas. Handlingsplanen eller barnets rättigheter nämns inte alls i Region Uppsala årsberättelse för 2017.

Aktivitet 3

- Att barnrättsombudet är en resurs för kunskap om och systematiska arbetsätt för barnets rätt. **Helt**
- Förvaltningar efterfrågar samarbete med barnrättsombudet och säkerställer kunskap i verksamheterna. **Delvis**
- Verksamhetschef säkerställer att berörd personal får utbildning från Pingpong och barnrättsombudet med mera. **Delvis**

Kommentar

Region Uppsala har avtal med föreningen Barnombudet i Uppsala (BOiU) för åren 2018-2020, om funktionen barnrättsombud. Martin Price arbetar heltid och kollegor på BOiU är tillgängliga inom delar av genomförandet av avtalet. Politisk referensgrupp finns utsedd av regionstyrelsen med fyra möten per år. Kontaktperson finns på regionkontoret.

Barnrättsombudet tillfrågas ibland inför utbildningar i frågor relaterade till barnets rättigheter. Övrigt samarbete såsom rådgivning i enstaka fall.

Förvaltningarna säkerställer ännu inte kunskap om barnets rätt hos medarbetare. Undantag är verksamhet inom psykiatri och Folk tandvården som i samarbete med barnrättsombudet inventerar behov och genomförande av utbildning.

Exempel tema 1: Kunskap om barnets behov och rättigheter

- Alla aktuella planer och dokument finns på översikt i Publicdocplus
- På Pingpong är nu 2 500 medarbetare godkända i utbildningen om barnets rätt. 1 100 är godkända i utbildningen om orosanmälan *Vera*.
- Barnanpassad vård är ett nätverk som Barnsjukhuset och barnrättsombudet varit med att bilda. Kvalitetskriterier och modell för självskattning och granskning finns för de som vill stärka sitt systematiska arbete i all sjukvård där barn och unga är patient. På Akademiska har plastikkirurgi samt barnsektionen inom AnOpIva ansökt om att få ingå. Många verksamheter i landet är nu med i nätverket och de stora professionsföreningarna står bakom.
  - ▶ Läs handlingsplan och aktivitetsplan på publicocplus.lul.se
  - ▶ barnanpassadvard.se

Tema 2

Beslut som berör barn och unga

Aktivitet 1

- Barnrättsperspektivet ska beaktas i beslut, rutiner och riktlinjer som rör barn, unga och familjer, på alla nivåer. **Liten grad**
- Verksamhetschef följer upp beslut. **Inget**

Kommentar

I barnrättsperspektivet ryms dels den vuxnes bedömning av vad som är barnets behov samt så långt möjligt vad berörda barns inställning är.

När beslut fattas av chefer och politiker deltar inte barn och unga. När beslut fattas om vård om barnet är inflytandet för den unge i regel lågt. Därför vilar ansvaret tungt på vuxna att ”särskilt beakta barnets bästa”, som också är en bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen, patientlagen samt tandvårdslagen. När barnet är patient ska det så långt som möjligt få uttrycka sin inställning (patientlagen). Sist men inte minst blir FN:s barnkonvention lag i Sverige den 1 januari 2020.

Här saknas det - såvitt barnrättsombudet bedömer - systematiskt arbete inom Region Uppsala, trots den egna handlingsplanen och tydliga bestämmelser i sjukvårdens lagar. I regionkontorets Ärendehandbok ingår Barnkonsekvensanalys med bild och text som ett rekommenderat underlag men uppföljning av användningen görs inte. Inför nya rutiner och större beslut finns bara enstaka träffar

på barnets rätt i diarierna 2018 för nämnder och regionkontoret.

Ska Region Uppsala genomföra denna aktivitet under planperioden krävs snabbt och tydligt uppdrag från högsta ledningen så att barnrätt tar plats i ordinarie beslutsstöd och beslutsmallar samt att de beslutsunderlag och rutiner som saknar barnrättsperspektiv inte godkänns.

Aktivitet 2

- Tjänstemanna- och politiska ledningen efterfrågar vid behov information och stöd från Region Uppsalas barnrättsombud för att omsätta barnets rättigheter i beslut. **Lite, inget**

Kommentar

Aktiviteten är ett erbjudande till de som fattar beslut på högre nivåer om barn. Barnrättsombudet kan inte bevaka beredningen inför alla beslut i Region Uppsala, men är tillgänglig på förfrågan. Behov av ett tydligt barnrättsperspektiv finns, baserat både på de beslut som fortlöpande tas om barn och unga men också utifrån att det bor över 70 000 barn och unga i länet. Bara några enstaka beslut om verksamhet eller rutiner är framtagna med stöd av barnrättsombudet. Exempelen nedan är de enda beslut som barnrättsombudet känner till där barnrättsperspektiv ingått i underlaget.

Exempel tema 2: Beslut som berör barn och unga

Flera informella kontakter med regionkontorets e-hälsoenhet om rutiner med mera kring direktåtkomst för journal samt videomöte med vårdcentral. Barnrättsombudet är också rådgivare åt Inera på området.

Barnsjukhuset har i några fall bett om barnrättsliga råd. Tydligast inför beslutet om samvård på Neonatal av 95f och en rutin för bidrag till peruk för barn med cancer.

Kollektivtrafikkförvaltningen skickade remiss till barnrättsombudet om sin strategi för regionbusstrafik. Vårt svar utgick från deras handlingsplan för barnets rätt.

Regionkontoret bad om och fick ett yttrande kring åtgärder för barns hälsa i skyddade boenden.

Ett regionråd bad om fördjupning gällande rapporterade brister i systematik kring anmälningsskyldighet för barn som far illa. Regionrådet skrev initiativ till Regionstyrelsen.

Tema 3

Dialog med barn som patient och anhörig

Aktivitet 1

- Säkerställa att det finns kunskap om och utarbetade arbetssätt för hur barnets inställning på bästa sätt kan inhämtas, utifrån barnets ålder och mognad.

Delvis

- Säkerställa att rutin finns för individuell mognadsbedömning för att klargöra barnets besluts-kompetens.

Delvis

Kommentar

Samlat omdöme om denna aktivitet pendlar mellan delvis och lite genomförd. Delvis - för att många enskilda medarbetare som möter barn som patient och anhörig har förmåga och vilja att inhämta barnets uppfattning. Lite – för att verksamheterna inte säkerställer att synpunkter inhämtas, eller sammanställer synpunkterna. Huvudmannen Region Uppsala har därför liten eller ingen kunskap om vad unga patienter tycker om verksamheten. Nationell Patientenkät tillfrågar vårdnadshavaren istället för patienten när denne är under 15/16 år. Tandvården däremot har riktad enkät till barn 7-16 år samt digital väntrumsenkät till barn 3-6 år.

Under hösten 2018 har ett underlag till grundläggande rutin för individuell mognadsbedömning tagits fram av barnrättsombudet med stöd av en

bred remissgrupp. Den har medfört många praktiska och juridiska diskussioner om vårdnadshavarens roll, integritet, kallelser med mera. Underlaget är nu lämnat till chefsläkarna på Regionkontoret. Under 2019 kommer rutin, ev riktlinje och utbildning att nå ut till många som efterfrågat stöd i att bedöma barnets mognad för delaktighet.

Aktivitet 2

- Säkerställa att barns och ungdomars perspektiv tas tillvara i regionövergripande processer i samverkan med region Uppsalas barnrättsombud. **Lite/mget**

Kommentar

Enligt "Regionplan och budget" är några av de stora övergripande processerna ekonomi, regional utveckling, samverkan med kommuner, kollektivtrafik, nära vård samt kultur. Närliggande är arbetet med första linjen mot psykisk ohälsa. Ingen av processerna har regelbunden eller planerad dialog med barn och unga. I några fall har processledare haft inledande möte med barnrättsombudet om lämpliga kanaler till barn och unga, men det har inte resulterat i varken enstaka eller återkommande dialoger.

Exempel tema 3: Dialog med barn som patient och anhörig

Patient med diabetes erbjuds redan i 8-10-årsåldern att träffa behandlaren enskilt utan vårdnadshavare. Dock görs det inte i strid med vårdnadshavarens eller barnets vilja.

Tydligare rutiner har införts för den ungas inflytande inom folktandvård, tex vid tandreglering.

Kollektivtrafiken planerar mars 2019 workshop om ungas delaktighet i planeringen. Regionkontoret planerar integrera barnets rätt i arbetet med RUS.

Barnrättsombudet har deltagit i Nätverket första linjen mot ungas psykiska ohälsa för att bidra med barnperspektiv.

Barnsjukhuset har sedan flera år rådsgrupper med "Unga Experter" som bidrar med förslag och perspektiv till verksamheten. Samarbetar också med Idékraft.

► ungaexperter.se

► Idékraft på akademiska.se

Tema 4

Barn med särskilda behov av samverkan och skydd

Aktivitet 1

- Länsgemensamma riktlinjen ”Samordnad individuell plan (SIP)” revideras enligt plan. **Helt, troligen**

Kommentar

SIP är en unikt stark bestämmelse i både socialtjänstlag och hälso- och sjukvårdslag som infördes 2010. Planen ska upprättas vid behov och efter samtycke från patient. När samverkan faktiskt görs, och hur barn och unga görs delaktiga i processen varierar. Det bör vara ett prioriterat utvecklingsområde. Genom den så kallade utskrivningslagen (2017:612) kan SIP få en tydligare funktion åtminstone för barn och unga i specialiserad sjukvård.

Ett digitalt verktyg *Prator* stödjer nu kommunikation och dokumentation mellan huvudmännen. Barnsjukhuset är nu pilotprojekt för hur *Prator* ska kunna användas även för barn och unga som vårdats i slutenvård.

Viktigt att alla berörda särskilt tar hänsyn till ”barnets bästa” som är en skyldighet enligt patientlag, hälso- sjukvårdslag och socialtjänstlag.

Aktivitet 2

- Region Uppsalas riktlinje för orosanmälan revideras enligt plan. **Delvis**
- Medarbetare med ett hälso- och sjukvårdsuppdrag genomgår Pingpong-kurs om anmälningskyldighet. **Stora brister**
- Uppföljning av aktiviteter på alla nivåer redovisas i patientsäkerhetsberättelsen. **Delvis**

Kommentar

Samlat arbete på området har påbörjats vilket är positivt. Riktlinjen behöver en juridisk genomlysning och bör beslutas chefsläkargrupp.

1 100 medarbetare godkända i utbildningen Vera, vilket är en liten andel av dem som omfattas av anmälningskyldighet.

Planering pågår för uppföljning av orosanmälningar, med användning av formulär i Cosmic och åtgärdskod. Informationsattsning under 2019. Redovisning sker om möjligt inom patientsäkerhetsberättelsen.

Aktivitet 3

- Regionövergripande handlingsplan angående barnet som anhörig revideras. **Helt**
- Säkerställa att handlingsplanen är känd i verksamheterna. **Delvis**
- Anställda som möter allvarligt sjuk med minderåriga barn (enligt 5:7 HSL) eller minderårigt syskon till patient ska verka för det anhöriga barnets rätt. **Brister**

Kommentar

Projektledare finns på regionkontoret för genomförandet. Handlingsplanen revideras planenligt. Barnrättsombudet möter ofta frågor om genomförandet av detta åtagande i verksamheterna. Planen om anhöriga barnet och åtagandet i lagen får kan anses kända i verksamheterna. Stöd för dokumentation av åtgärder finns i Cosmic. Men, systematiken i att säkerställa åtagandet i 5:7 HSL gentemot den sjuka och dennes barn/syskon finns bara i enstaka enheter.

Exempel tema 4: Barn med särskilda behov av samverkan och skydd

För barn med omfattande behov som också har insatser på korttidsboende (eller stora insatser i hemmet) brister vårdens tillgänglighet på grund av att habiliteringens medicinska enhet bara är bemannad kontorstid.

För barn som utöver insatser på korttidsboende enligt LSS också har beteendeproblematik behövs stärkt kunskap i boenden om bemötande och barnens särskilda behov. Habiliteringen vill samarbeta med kommunerna om detta.

För svårt sjuka barn med omfattande behov där vård i livets slutskede behövs hamnar de lätt mellan lagarnas och huvudmännens stolar. Vårdens möjligheter och det genomförande som kan beviljas inom LSS behöver ytterligare samordnas.

Länsgemensam rutin för ansvar och utredning när ett barn har förmodad neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) beslutades 2018. Den kan leda till bättre samordning.

verksamheter i remissförandet vid förmodad NPF-problematik

Det övergripande systematiska arbetet med orosanmälan är eftersatt i Region Uppsala, men ett politiskt beslut i regionstyrelsen 180529 har gett ny kraft.

Exempel på verksamheter som har plan, resurser och genomförande av rättigheter för anhöriga barn är: somatiska vuxenakuten, onkologisk dagavdelning samt delar av psykiatrin på Akademiska.

Det här vill vi

BOiU vill att FN:s barnkonvention ska förverkligas.

Barn och unga ska ha kunskaper om sina rättigheter, och våga och vilja kräva sina rättigheter.

Vuxna ska våga och vilja ge mer makt och stöd till barn på barns villkor, och se barns egen kompetens.

Så här gör vi

Vi vet att det vi gör har stor betydelse för många barn och unga i Uppsala.

Barnombudet i Uppsala län är den som ser till att barns rättigheter gäller på riktigt. Vi ger konkret stöd till barn och unga som behöver det. Vi möter barn, unga, yrkespersoner, forskare och beslutsfattare. Vi lägger fram förslag och opinionsbilder.

1985 startade Barntelefonen, en ideell förening med jourtelefon för barn och unga i Uppsala. 1988 fick föreningen i uppdrag av Uppsala kommun att starta en barnombudsmannaverksamhet. Det blev den första lokala barnombudsmannen i Sverige. Sedan 2017 heter föreningen Barnombudet i Uppsala län.

Verksamheten omfattar numera många områden inom barns rättigheter. Jourtelefonen finns kvar i form av rådgivning via telefon, mejl, webb och sociala medier. Vi arbetar främst i Uppsala kommun och Uppsala län.

Tycker du att barns rättigheter är viktiga? Bli medlem!

Som medlem håller du med om att alla barn är lika mycket värda, och att alla har rätt att uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på. Medlemskapet är kostnadsfritt!

► Läs mer på boiu.se/medlem

Omslagsillustration: Rebecca Karlén
Läs verksamhetsberättelsen digitalt på boiu.se/2018

BOiU
1988–2018

 018 69 44 99

 gillaboIU

 boiu@boiu.se

 boiu.se

Barnombudet i Uppsala län – en ideell förening. Organisationsnummer 817602-5198.
Verksamhetsberättelse 2018.

PROTOKOLLSUTDRAG

Sammanträdesdatum: 2019-03-26

§ 16**Årsredovisning 2018 för Uppsala Stadshus AB
USAB-2019/17****Beslut**

Uppsala stadshus AB beslutar

att godkänna årsredovisning för 2018, **bilaga 1**,**att** överföra balanserade vinstmedel om 1 839 761 857 kronor i ny räkning, i enlighet med vinstdisposition i årsredovisningens förvaltningsberättelse,**att** godkänna redovisningen av uppföljningen av moderbolagets internkontrollplan för 2018 i **bilaga 2**,**att** godkänna bolagens verksamhetsuppföljning i enlighet med **bilaga 3**, samt**att** anmäla årsredovisningen till kommunstyrelsen.**Sammanfattning**

Moderbolaget Uppsala Stadshus AB och dess 14 helägda dotterbolag redogör för verksamheten som bedrivits under 2018 i årsredovisningen i bilaga 1. I årsredovisningen redovisas även koncernens och moderbolagets resultat och ställning för räkenskapsår 2018.

Revisionen av årsbokslutet har inte medfört några väsentliga noteringar och revisorerna planerar därför att upprätta en revisionsberättelse enligt standardutformningen för samtliga bolag i koncernen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 7 mars 2019.

Handläggare
Hermansson Flodin Eva
Jusufbasic Bisera

Datum
2019-03-07

Diarienummer
USAB-2019/17

Styrelsen för Uppsala Stadshus AB

Årsredovisning 2018 för Uppsala Stadshus AB

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

att godkänna årsredovisning för 2018, **bilaga 1**,

att överföra balanserade vinstmedel om 1 839 761 857 kronor i ny räkning, i enlighet med vinstdisposition i årsredovisningens förvaltningsberättelse,

att godkänna redovisningen av uppföljningen av moderbolagets internkontrollplan för 2018 i **bilaga 2**,

att godkänna bolagens verksamhetsuppföljning i enlighet med **bilaga 3**, samt

att anmäla årsredovisningen till kommunstyrelsen.

Ärendet

Moderbolaget Uppsala Stadshus AB och dess 14 helägda dotterbolag redogör för verksamheten som bedrivits under 2018 i årsredovisningen i **bilaga 1**. I årsredovisningen redovisas även koncernens och moderbolagets resultat och ställning för räkenskapsår 2018.

Revisionen av årsbokslutet har inte medfört några väsentliga noteringar och revisorerna planerar därför att upprätta en revisionsberättelse enligt standardutformningen för samtliga bolag i koncernen.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samarbete med samtliga dotterbolag i koncernen.

Föredragning

Året har präglats av arbetet med att möta ett växande Uppsala, vilket ökar behovet av infrastruktur i form bostäder, skolor, vatten- och avloppshantering, anläggningar för idrott, fritid och parkering. Utbyggnaden har medfört att nya produktioner under året tagits i drift och att investeringsnivåerna varit fortsatt höga. Under året har även händelser utanför koncernens kontroll skett, så som väderrelaterade händelser, bränder och skadegörelse på koncernens fastigheter.

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgick till 280 (621) miljoner kronor. I resultatet 2017 och 2018 ingick poster av engångskaraktär, bland annat återläggning av nedskrivning, utrangeringar, skadestånd och försäkringsersättningar. Efter justering för dessa uppgick resultatet till 283 (235) miljoner kronor och var 48 miljoner kronor högre än föregående år.

De enskilt största jämförelsestörande posterna under 2018 är försäkringsersättning för branden i Gottsundaskolan och skadeståndskostnad kopplad till skyfallet i juli 2018. Branden innebär att Uppsala kommuns Fastighets AB fick en försäkringsersättning om 53 miljoner kronor. Skyfallet medförde att Uppsala Vatten och Avfall ålades ett skadestånd om 29 miljoner kronor.

Som en följd av investeringstakten har bolagskoncernen under året vuxit. Det utökade fastighetsbeståndet är i första hand i Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB och Uppsalahem AB. Det större fastighetsbeståndet har ökat koncernens hyresintäkter, drift- och personalkostnader samt härigenom ökat koncernens resultat jämfört med tidigare år.

Investeringar lånefinansieras till stor del vilket ökat både låneskulden och räntekostnaderna. Det fortsatt gynnsamma räntelaget har emellertid dämpat ökningen av räntekostnaderna och medfört att dessa kunnat hållas på en låg nivå. Koncernens genomsnittliga ränta på den externa låneskulden uppgår till 1,4 (1,6) procent och har under året sjunkit med 0,2 procentenheter.

Koncernens investeringar uppgick till totalt 2 906 (2 745) miljoner kronor. Bland bolag med större investeringar märks Uppsalahem AB som investerade för totalt 866 (1 161) miljoner kronor. Investeringarna omfattar både nyproduktion och förnyelse av befintligt bestånd. Under året påbörjade Uppsalahem AB bland annat byggandet av 133 nya lägenheter. Uppsala Kommun Skolfastigheter AB:s investeringar uppgick till 807 (784) miljoner kronor och avsåg ny- och tillbyggnader, ombyggnationer samt underhåll av befintliga skolor och förskolor. Uppsala Vatten och Avfall AB har under året investerat 362 (340) miljoner kronor i bland annat utbyggnad av vatten- och avloppsnät, investeringar i Kungsängsverket, ny röt-kammare och ny förbehandling vid biogasanläggningen. Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB:s investeringar uppgick till 365 (174) miljoner kronor och avsåg huvudsakligen den nya arenan på Studenternas och de kommersiella delarna i anslutning till denna. AB Uppsala Kommuns Industrihus investerade 214 (121) miljoner kronor i om- och nybyggnationer, bland annat ombyggnationen av kvarteret Noatun och en fortsatt utbyggnad av Vaksala-Eke.

Moderbolagets resultat efter finansiella poster uppgick till -24 (-22) miljoner kronor. Resultatet är en följd av räntekostnaderna som löper på bolagets låneskuld. I syfte att nyttja möjligheten till resultatutjämnning har koncernens skattemässiga resultat samlats i moderbolaget. I resultatutjämnningen har de dotterbolag som redovisar ett skattemässigt underskott erhållit ett koncernbidrag av moderbolaget. På samma sätt har de dotterbolag som redovisar ett skattemässigt överskott lämnat koncernbidrag till moderbolaget. Årets redovisade resultat efter skatt uppgick till -12 (-1) miljoner kronor. Förslaget i årsredovisningens vinstdisposition, i **bilaga 1**, är att årets resultat och tidigare års balanserade vinstmedel överförs i ny räkning.

Samtliga bolag i koncernen utom ett, Uppsala bostadsförmedling AB, uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv. Uppsala bostadsförmedling AB bär 2018 inte sina egna kostnader i och med att verksamheten både utökats och bytt lokaler. Ambitionen är att bolaget under kommande år ska anpassa verksamheten och därefter kunna bära sina egna kostnader.

Kommunfullmäktige fattade 2007 beslut om reglemente för intern kontroll som berör samtliga nämnder och bolag inom kommunkoncernen. Under 2015 beslutade fullmäktige om riktlinjer för riskanalys och internkontroll med tillhörande mallar. Dessa riktlinjer har ytterligare uppdateras under 2016. Riktlinjerna sätter miniminivån för arbetet med internkontroll inom Uppsala kommun. Uppföljning av Uppsala Stadshus AB internkontrollplan för 2018 finns i **bilaga 2**. Den interna kontrollen är genomförd enligt plan och är utan anmärkningar.

Bolagens rapportering och uppföljning av arbetet med inriktningsmål och uppdrag framgår av **bilaga 3**. Den samlade bedömningen av bolagens arbete är att de uppnått övervägande delar av det som de planerat för en önskvärd utveckling inom inriktningsmålen. En klar majoritet av fullmäktiges uppdrag löper på enligt plan eller är färdiga. 13 av uppdragen bedöms som färdiga. I ett av uppdragen är arbetet försenat.

Ekonomiska konsekvenser

Årsredovisning för Uppsala Stadshus AB föranleder inga ekonomiska konsekvenser.

Joachim Danielsson
Verkställande direktör

Uppsala Stadshus AB
556500-0642
Årsredovisning
räkenskapsår 2018

Innehåll

Ordförande har ordet.....	4
Ledning och styrning	5
Kommunfullmäktige	5
Lagstiftning.....	5
Ägarpolicy	5
Den operativa ägarstyrningen.....	5
Moderbolagets roll.....	6
Uppföljning av dotterbolag	6
Revision	6
Internkontroll	7
Översikt Stadshuskoncernen.....	8
Nyckeltal.....	9
Ägardirektiv för samtliga bolag	10
Uppsala Stadshus AB.....	11
AB Uppsala Kommuns Industrihus	13
Fyrishov AB.....	15
Destination Uppsala AB.....	17
Uppsalahem AB	19
Uppsala bostadsförmedling AB.....	21
Uppsala Kommuns Fastighets AB	23
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	25
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	27
Uppsala Kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB.....	29
Uppsala Konsert och Kongress AB	31
Uppsala Parkerings AB	33
Uppsala R2 AB.....	35
Uppsala stadsteater AB	35
Uppsala Vatten och Avfall AB.....	37
Förvaltningsberättelse	40
Väsentliga händelser i bolagskoncernen 2018.....	40
Resultat och ställning.....	42
Fem år i sammandrag.....	42

Koncernen	42
Moderbolaget.....	43
Investeringar	43
Finansiering.....	44
Miljöredovisning.....	44
Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer	46
Resultaträkning för koncernen.....	48
Balansräkning för koncernen	49
Kassaflödesanalys för koncernen	52
Resultaträkning för moderbolaget	53
Balansräkning för moderbolaget	54
Kassaflödesanalys för moderbolaget	57
Redovisningsprinciper och värderingsregler	58
Noter till resultat- och balansräkningar	65

Ordförande har ordet

Uppsala är en av Sveriges mest attraktiva kommuner, vilket för med sig en stark befolkningsökning, en expansiv arbetsmarknad och stark tillväxt. Samtidigt är Uppsala en del av ett samhälle och en värld som står inför behovet av att göra stora klimatomställningar, minska klyftorna mellan människor och skynda på utvecklingen för ett jämställt samhälle. Därför genomförs åtgärder för att stärka den ekonomiska, ekologiska och sociala hållbarheten.

De kommunala bolagen är viktiga aktörer i Uppsalas utveckling såväl i staden som på landsbygden. En hållbar tillväxt kräver omfattande investeringar i kommunal infrastruktur som skolor, bostäder, vatten- och avloppssystem, transportinfrastruktur samt platser för umgänge och motion.

Befolkningsökningen och den demografiska utvecklingen i Uppsala ställer krav på att vi har en långsiktigt hållbar ekonomi. Ordning och reda i kommunkoncernens ekonomi är en förutsättning för morgondagens välfärd. Under året har arbete med ägarstyrning och uppföljning fortsatt att utvecklas vilket är en förutsättning för att användning av de ekonomiska resurserna sker på ett så optimalt sätt som möjligt.

Inom Uppsalas Stadshus AB och dess dotterbolag bedrivs omfattande och betydelsefulla verksamheter. Dotterbolagen svarar för en stor del av investeringarna och utvecklingen av den kommunala infrastrukturen, därför är deras bidrag avgörande för att skapa framtidens Uppsala. Året har präglats av ett intensivt arbete med pågående underhålls-, om- och tillbyggnadsprojekt i flertalet bolag. Uppsalahem AB har startat produktionen av 133 nya hem. Uppsalahem AB har även som första och enda hyresvärden i Uppsala slopat inkomstkrav vid nyuthyrning av bostäder och därigenom har bolaget tagit ett viktigt steg för att förenkla för alla invånare att kunna få en hyresbostad i Uppsala. Uppsala bostadsförmedling AB har förmedlat 5 712 lediga bostäder, vilket är en ökning med nästan 50 procent sedan förra året. Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB:s ombyggnation av Studenternas idrottsplats pågår för fullt. Flertalet nya förskolor, grundskolor och gymnasieskolor håller på att byggas. Om- och tillbyggnationen av stadshuset pågår och förväntas stå klart i början av år 2021. Kommunkoncernens dotterbolag bidrar också i hög grad till att stärka Uppsalas roll som en kulturell och demokratisk mötesplats. Uppsala konsert- och kongress AB (UKK) har besökts av närmare 376 000 personer under det året. Totalt genomfördes 275 publika evenemang på UKK. Stadsteatern har haft välbesökta föreställningar på teaterns alla fyra scener. Fyrishovs simakademi har i samverkan med skolan och Uppsala simsällskap, för tredje året i rad erbjudit sommarsimskola.

I Uppsala är vi stolta över våra framgångsrika kommunala bolag. En tydligt uttalad samsyn – ett Uppsala - skapar en stark grund att arbeta utifrån. År 2018 var ett bra år för bolagen inom Uppsala Stadshus AB. Ägardirektiven är i hög grad uppfyllda och resultatet är 209 miljoner kronor. Jag vill slutligen rikta ett stort tack till medarbetare och förtroendevalda i de kommunala bolagen som alla har bidragit till Uppsalas goda utveckling under 2018. Nu fortsätter vi och tar oss an framtidens utmaningar tillsammans.

Erik Pelling
Ordförande, Uppsala Stadshus AB

Ledning och styrning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige i Uppsala har det övergripande ansvaret för och beslutar om vilka verksamheter som ska bedrivas av kommunen. Vissa av dessa har organiserats i aktiebolagsform. Uppsala kommuns fullmäktige beslutar årligen om mål och budget som är det främsta styrdokumentet för all kommunal verksamhet, oavsett i vilken associationsform verksamheten bedrivs. Mål och budget gäller en treårsperiod med ett budgetår och två planår. Styrdokumentet består av inriktningsmål med underliggande uppdrag och ägardirektiv, avkastningskrav och investeringsramar för såväl nämnder som de kommunala bolagen.

De helägda bolagen bildar en aktiebolagskoncern med Uppsala Stadshus AB som moderbolag. Koncernen ägs till 100 procent av Uppsala kommun och består av 15 aktiebolag, varav 3 är underkoncerner.

Lagstiftning

Kommunala bolag omfattas av en lagstiftning som är mer omfattande än för privata och publika bolag. Bolagen lyder under aktiebolagslagen och kommunallagen. För kommunala bolag gäller även förvaltningslagen (om motivering, underrättelse och anvisning för hur beslut kan överklagas) och offentlighets- och sekretesslagen som reglerar rätten att ta del av allmänna handlingar. Offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser tillgodoses bland annat genom att bolagens handlingar är offentliga och att moderbolagets och dotterbolagens styrelseprotokoll publiceras på kommunens webbplats. Offentligheten har utökats genom att moderbolaget och dotterbolagen publicerar kallelse och dagordning till kommande styrelsemöten på kommunens webbplats. Dessutom finns arkivlagen, lagen om offentlig upphandling och lagen om allmänna vattentjänster.

Ägarpolicy

Genom ägarpolicy för de helägda kommunala bolagen i Uppsala kommun regleras förhållandet mellan kommunen och dess bolag. Ägarpolicy syftar till att effektivisera den kommunala verksamheten som bedrivs i bolagsform. Därför ska kommunen vägleda sina bolag i frågor som rör strategisk inriktning, mål, ambitions- samt risknivåer. Utöver det säkerställs att kommunfullmäktige utövar ett bestämmande inflytande över den kommunala verksamheten som sker i bolagsform. Inflytandet ska ske på ett sådant sätt att kommunkoncernens totala verksamhet blir ändamålsenlig och effektiv samt styrbar ur både ett professionellt och ett demokratiskt perspektiv. Precis som de verksamheter som bedrivs i förvaltningsform är bolagens verksamheter en del av kommunkoncernen.

Den operativa ägarstyrningen

Kommunfullmäktige har delegerat den operativa ägarstyrningen till styrelsen i Uppsala Stadshus AB. Bolagskoncernen arbetar inom områden som är till nytta för kommunens invånare, till exempel bostadsförsörjning, fastighetsförvaltning, fritids- och kulturverksamhet, vatten- och avfallsverksamhet och produktion av biogas.

Den löpande förvaltningen i moderbolaget Uppsala Stadshus AB utför bolagets verkställande direktör enligt 8 kap 25 § aktiebolagslagen.

Moderbolagets roll

Moderbolagets roll definieras av såväl bolagsordningen som av ägardirektiv som årligen fastställs av kommunfullmäktige i mål- och budgetdokumentet. Förutom de bolagsgemensamma ägardirektiv som gäller samtliga bolag inom Stadshuskoncernen, har kommunfullmäktige fastställt även bolagsspecifika ägardirektiv. Samtliga ägardirektiv framgår längre fram i årsredovisningen.

Uppföljning av dotterbolag

Uppföljning av bolagens verksamhet sker löpande och i kommunens årsredovisning eftersom den även innefattar de kommunala bolagen. Uppsala Stadshus AB följer upp dotterbolagens verksamheter utifrån kommunfullmäktiges direktiv. Bolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Revision

Koncernens bolag revideras av upphandlade revisorer samt lekmannarevisorer utsedda av kommunfullmäktige.

Internkontroll

År 2007 fattade kommunfullmäktige ett beslut om att godkänna ett reglemente för internkontroll som gäller för alla nämnder, styrelser och bolag inom kommunkoncernen. Utöver det beslutade fullmäktige 2016 om riktlinjer för riskanalys och internkontroll med tillhörande mallar. Riktlinjerna sätter miniminivån för arbetet med internkontroll inom Uppsala kommun.

Syftet med internkontrollreglementet är att säkerställa ändamålsenlig och effektiv verksamhet, en tillförlitlig ekonomisk rapportering, att lagar och förordningar följs och att kommunens tillgångar säkras. I reglementet tar kommunfullmäktige hänsyn till Uppsala kommuns styrmodell och ägarstyrningen av de helägda bolagen.

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen uppsiktsplikt över all verksamhet som sker i den kommunala organisationen. Därför är uppföljningen av alla internkontrollplaner ett viktigt moment för att säkerställa en fullgod uppsikt över verksamheterna.

Samtliga bolag, inklusive moderbolaget, upprättar årligen en internkontrollplan. Efter årets slut följs planerna upp av respektive bolag. Bolagens uppföljning av internkontrollplaner översänds till och sammanställs av kommunledningskontoret. En samlad avrapportering över bolagens och nämndernas uppföljning av internkontrollplaner sker till kommunfullmäktige i samband med att årsredovisningen för kommunkoncernen läggs fram.

På www.uppsala.se finns en gemensam webbsida för kommunens nämnder, styrelser och bolag där alla internkontrollplaner är tillgängliga och regelverken dokumenterade.

Översikt Stadshuskoncernen

Uppsala Stadshuskoncern består av moderbolaget Uppsala Stadshus AB och dess 14 dotterbolag, varav 3 är underkoncerner. Se organisationsskiss på sida 85. Ett av dotterbolagen, Uppsala R2 AB, är sedan flera år tillbaka ett vilande bolag.

Uppsala Stadshus AB ägs i sin helhet av Uppsala kommun.

Resultat och nyckeltal

Nedan presenteras resultat och nyckeltal för Uppsala Stadshuskoncernen för de senaste fem åren.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	952	912	868	807	755
Rörelsens intäkter, miljoner kronor	3 278	3 038	2 808	2 721	2 710
Nettoomsättning, miljoner kronor	3 047	2 853	2 740	2 636	2 579
Balansomslutning, miljoner kronor	25 725	23 666	21 401	19 707	18 757
Resultat efter finansiella poster, miljoner kronor	280	621	157	111	181
Resultat efter skatt, miljoner kronor	209	465	77	58	148
Eget kapital, miljoner kronor	4 960	4 675	4 210	4 200	4 156
Räntabilitet på eget kapital, %	6%	13%	4%	3%	4%
Investeringar, miljoner kronor	2 906	2 746	1 898	1 626	1 476
Soliditet, %	19%	20%	20%	21%	22%

Resultatet efter finansiella poster uppgick 2018 till 280 (621) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster, så som återförda nedskrivningar, realisationsresultat, försäkringsersättningar och skadeståndskrav. Rentat för dessa poster var resultatet 283 (235) miljoner kronor. Nettoomsättningen ökade med 240 miljoner kronor mellan åren vilket huvudsakligen förklaras av fler färdigställda och uthyrda produktioner.

Balansomslutningen per 31 december 2018 var 25 725 (23 666) miljoner kronor. Balansomslutningen har ökat med 2 059 miljoner kronor sedan förra året. Den höga investeringstakten i koncernen driver en högre balansomslutning och påverkar soliditeten.

Resultatet och investeringarna kommenteras vidare under bolagsavsnitten längre fram i årsredovisningen.

Nyckeltal

Nedan presenteras nyckeltal för stadshuskoncernens bolag och underkoncerner. Ett av dotterbolagen, Uppsala R2 AB, är sedan flera år tillbaka ett vilande bolag.

Belopp i miljoner kronor	Medelantal anställda		Netto-omsättning		Resultat efter finansiella poster		Balans-omslutning		Justerat eget kapital		Soliditet (%)		Investeringar	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Uppsala Stadshus AB	0	0	7	7	-24	-22	6 554	6 267	4 056	4 042	62%	65%	0	0
AB Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	26	27	159	170	33	25	1 446	1 243	712	672	49%	54%	214	121
Fyrishov AB	98	97	104	91	-10	-16	389	384	51	51	13%	13%	7	32
Destination Uppsala AB	20	19	23	13	2	2	12	19	1	2	10%	9%	0	0
Uppsala bostadsförmedling AB	27	21	1%	24	-0,8	2	29	28	7	7	25%	26%	2	3
Uppsalahem AB, koncern	259	256	1 351	1 284	294	665	11 991	11 735	4 368	4 137	36%	35%	866	1161
Uppsala Kommuns Fastighets AB, koncern	18	17	99	91	42	-1	1 042	959	207	206	20%	22%	56	75
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	0	0	25	34	-13	-7	604	371	208	175	38%	47%	191	47
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	72	57	562	519	42	47	6 203	5 590	785	760	13%	14%	807	784
Uppsala Kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB	18	14	73	57	2	-3	1 094	736	43	47	4%	6%	365	174
Uppsala Konsert och Kongress AB	67	68	57	51	-34	-34	61	83	36	36	59%	44%	4	4
Uppsala Parkerings AB	29	35	89	81	31	27	233	207	14	13	6%	6%	37	2
Uppsala R2 AB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	92%	93%	0	0
Uppsala stadsteater AB	97	95	12	17	-73	-70	105	103	88	85	314 %	83%	4	2
Uppsala Vatten och Avfall AB	221	206	576	520	5	21	3 091	2 655	386	243	12%	9%	362	340

Ägardirektiv för samtliga bolag

Kommunfullmäktige fastställer ägardirektiv som gäller för samtliga dotterbolag och bolagsspecifika ägardirektiv. De bolagsspecifika ägardirektiven och vad som görs inom ramen för dessa framgår av respektive bolagsavsnitt.

Ägardirektiven är i hög grad uppfyllda. Där de inte är uppfyllda pågår förberedande arbete för att direktiven ska uppfyllas under år 2019.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Kommunfullmäktige har beslutat om ett antal styrdokument. Dessa omfattar och ska tillämpas av samtliga nämnder och bolag.

Dotterbolagen ska verkställa kommunfullmäktiges och moderbolagets beslut som är av ägarkaraktär.

Bolagen ska se till både bolagskoncernens och kommunens bästa i såväl verksamhetsbeslut såsom strategiska beslut.

Respektive bolag ska genom affärsplanen synliggöra dess bidrag till uppfyllelse av fullmäktiges inriktningsmål, uppdrag och prioriteringar uttryckta i styrdokument samt generella och bolagsspecifika ägardirektiv (se kapitel Mål och uppdrag för nämnder och styrelser). Samråd och dialog mellan bolag och ägare ska ske inför styrelsens fastställande av affärsplan.

Bolagen ska verka för värdeskapande samarbeten inom bolags- och kommunkoncernen.

Bolagen ska arbeta med klimatdriven affärsutveckling och energieffektiviseringar.

Bolagen ska stödja systematisk tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar, klimatneutrala transporter samt materialval med hög miljöprestanda.

Bolagen ska bidra till en hållbar utveckling genom att använda gröna obligationer där så är tillämpligt.

Bolagen ska sträva mot att ha godkänd miljöcertifiering.

Dotterbolagen ska följa fastställda redovisningsprinciper för koncernen. Särskilda värderingsfrågor ska lösas i samråd med Uppsala Stadshus AB.

Dotterbolagen ska anmäla följande till Uppsala Stadshus AB

1. årligt fastställande av affärsplaner med strategiska mål för de närmaste tre åren,
2. fastställande av budget och prognos för verksamheten,
3. pågående och planerade investeringar,
4. ställande av säkerheter,
5. bildande/avveckling av bolag,
6. köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant,
7. köp eller försäljning av fast egendom,
8. månadsrapportering samt
9. årsbokslut och delårsbokslut.

Investeringar eller annat strategiskt beslut som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd inom Uppsala kommun ska anmälas till eller godkännas av Uppsala Stadshus AB. Frågor av principiell beskaffenhet ska godkännas av kommunfullmäktige.

Rekrytering och förhandling av anställningsvillkor för verkställande direktören i dotterbolagen ska ske i enlighet med process fastställd av styrelsen för Uppsala Stadshus AB.

Uppsala Stadshus AB

Uppsala Stadshus AB är moderbolag i stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala Stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i stadshuskoncernens samtliga 14 dotterbolag, varav 3 är underkoncerner.

Moderbolaget svarar för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning samt ekonomisk kontroll och uppföljning. Moderbolaget har inga anställda.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	-	-	-	-	-
Nettoomsättning, mnkr	7	7	8	5	4
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	0%
Balansomslutning, mnkr	6 554	6 267	5 745	5 547	5 239
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-24	-22	-23	97	194
Justerat eget kapital, mnkr	4 056	4 042	4 000	3 975	3 819
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	2%	6%
Investeringar, mnkr	-	-	-	-	-
Soliditet, %	62%	65%	70%	72%	72%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -24 (-22) miljoner kronor. Det lägre resultatet 2018 beror i huvudsak på högre konsultkostnader till följd av den rättsliga processen kring Skatteverkets nekade ränteavdrag.

Bolagets låneskuld per balansdagen var 1 715 (1 666) miljoner kronor, vilket är en ökning med 49 miljoner kronor sedan föregående år.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Moderbolaget ska verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär och följa upp att dotterbolagen arbetar utifrån de av kommunfullmäktige uppsatta ägardirektiven. Uppsala Stadshus AB svarar för aktiv ägarstyrning och strategisk planering inom bolagskoncernen.

Moderbolaget ska svara för samordningen av bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för bolagen.

Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och inom kommunkoncernen.

Moderbolaget ska svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning av bolagskoncernen samt för utveckling av effektivare styrning.

Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämning inom Stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter.

Moderbolaget ska vara en central funktion som möjliggör och skapar förutsättningar för dotterbolagen att fokusera på sina kärnverksamheter. I syfte att uppnå detta ska moderbolaget bland annat ansvara för:

- Ägardirektiven och uppföljningen av dessa
- Löpande dialog med dotterbolagen
- Initiera samarbete i samordnings-/utvecklingsgrupper inom t.ex. ekonomi-, fastighets-, värderings-, investerings- och miljöfrågor och underlätta/driva projektinriktat arbete
- I samverkan med dotterbolagen sätta upp förslag på avkastningskrav samt följa upp och avrapporterar dessa.
- Löpande bevakning och uppföljning av investeringar och avyttringar.

Till följd av fullmäktiges beslut om utökade investeringsramar för projekten nya studenternas och om- och tillbyggnad av stadshuset ges Uppsala Stadshus AB möjlighet att utöka investeringsramen för Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB med 30 miljoner kronor och Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB med 80 miljoner kronor. Medlen avser oförutsedda ej budgeterade kostnader i projekten och får tas i anspråk efter Uppsala Stadshus AB:s godkännande.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

AB Uppsala Kommuns Industrihus

AB Uppsala Kommuns Industrihus är ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen.

Bolaget startades 1972 och hyr sedan dess ut kontors-, industri- och lagerlokaler till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor. Den uthyrningsbara ytan uppgår till cirka 190 000 kvadratmeter fördelade på 33 fastigheter. Bolaget erbjuder lokaler för olika ändamål till konkurrenskraftiga priser, för att öka nyföretagandet och för att erbjuda lösningar till Uppsalas näringsliv när lokalbehovet ändras.

Verksamheten bedrivs i huvudsak inom tre huvudområden; förvaltning, uthyrning och utveckling. Bolaget arbetar kontinuerligt med att anpassa verksamheten utifrån ägardirektiven och med att utveckla och förädla fastighetsbeståndet utifrån hållbarhet. Det kontinuerliga utvecklingsarbetet består i ett flertal mindre underhållsprojekt och ett fåtal stora genomgripande om- och nybyggnationer.

AB Uppsala Kommuns Industrihus bildar tillsammans med sina nio dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	26	27	24	22	19
Nettoomsättning, mnkr	159	170	168	152	160
Andel av koncernens nettoomsättning, %	4%	5%	5%	5%	6%
Balansomslutning, mnkr	1 446	1 243	1 146	1 089	1 026
Resultat efter finansiella poster, mnkr	33	25	32	9	41
Justerat eget kapital, mnkr	712	672	614	650	637
Räntabilitet på eget kapital, %	5%	4%	5%	1%	6%
Investeringar, mnkr	214	121	94	106	61
Soliditet, %	49%	54%	54%	60%	62%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 33 (25) miljoner kronor. Årets resultat innehåller en realisationsvinst på 13 miljoner kronor för försäljningar av mark till Uppsala kommun. Resultatet innehåller även resultateffekter för utrangeringar och hyresförändringar mot brandförsvaret på sammanlagt 12 miljoner kronor. Justerat för dessa jämförelsestörande poster var årets resultat 32 (25) miljoner kronor. Det högre resultatet 2018 förklaras av tillkommande intäkter för hyresgäst Anpassningar och lägre kostnader för skador.

Investeringarna uppgick till 214 (121) miljoner kronor. Samtliga investeringar under året har avsett om- och nybyggnationer. Bolaget har fortsatt med ombyggnationer av hus A i kvarteret Noatun, ett projekt som påbörjades redan 2016. Därutöver har två nya större projekt påbörjats, nya byggnader i Vaksala Eke och byggandet av Bygglogistikcenter.

Det totala marknadsvärdet på bolagets fastigheter var 2 195 (2 171) miljoner kronor. Fastigheternas bokförda värde uppgick till 1 099 (1 048) miljoner kronor.

Bolaget uppfyller avkastningskravet på 32 miljoner kronor i och med att resultatet före finansiella poster uppgick till 39 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

AB Uppsala Kommuns Industrihus ska vara ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen. Det näringspolitiska uppdraget ska leda till en attraktiv kommun byggd på ett mångfacetterat och diversifierat näringsliv.

Bolaget ska på ett effektivt sätt erbjuda ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser.

Bolaget ska pröva särskilda lokaler för inkubatorverksamhet.

Bolaget ska arbeta strategiskt för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Strategiskt instrument för tillväxt och utveckling

I takt med att Uppsala kommun expanderar omvandlas gamla industriområden till bostadsområden för att kunna tillgodose ett växande behov av centralt belägna bostäder. För att tillgodose näringsidkares behov av verksamhetslokaler behövs därför både en förtätning inom befintliga industriområden och utveckling av nya. Bolaget har under året bedrivit ett antal olika utvecklingsprojekt med syftet att tillgodose detta behov.

Ändamålsenliga lokaler

AB Uppsala kommuns Industrihus ser kontinuerligt över fastighetsbeståndet och bevakar marknaden så att bolaget kan identifiera de behov som finns i Uppsala. Genom att bolaget erbjuder alternativ till privata fastighetsägare och bidrar till en större mångfald av lokaler får fler företag möjlighet att hitta en lokal som passar just deras verksamhet till ett konkurrenskraftigt pris.

Vakansgraden den 31 december 2018 var 16 (11) procent. Den ökade vakansgraden beror på tomställning av lokaler i Librobäck inför kommande förändringar av området.

Näringslivets utveckling, nyetableringar och inkubatorsverksamheter

AB Uppsala kommuns Industrihus har ett nära samarbete med näringslivsenheten i Uppsala kommun som aktivt deltar i nätverk och olika entreprenörssammanhang för att skapa nya kontakter med potentiella egenföretagare, näringsidkare och inkubatorsverksamheter. Under 2018 intensifierades samarbetet med företagsinkubatorn Drivhuset och Almi för att nå fler egenföretagare. För att främja det lokala entreprenörskapet stödjer AB Uppsala Kommuns Industrihus också Företagsänglarna som partner och Ung Företagsamhet som guldpartner. Bolaget har även en kontinuerlig dialog med olika företagarforum, studenter och forskare som har behov att testa produkter och affärsidéer.

Fyrishov AB

Fyrishov AB äger och driver besöksområdet Fyrishov, en av Sveriges mest besökta arenor med drygt 1,3 miljoner besök under 2018. Bolaget driver också det populära stadsdelsbadet Gottsundabadet i Gottsunda Centrum med nästan 85 000 besök under 2018.

På Fyrishov finns en stor badanläggning som innehåller ett äventyrsbad, en simbassäng med olympiska mått, undervisnings- och träningsbassänger, relaxavdelning och utomhusbad med tillhörande parkområde. Här erbjuds även träning, tävlingar och aktiviteter för både nybörjare och elitidrottare. Varje år genomförs på Fyrishov tävlingar och evenemang inom idrott, men även många möten, mässor och evenemang inom andra områden. Till verksamheten hör också en stugby och camping som har öppet året runt samt ett aktivitets- och parkområde utomhus med beachvolleyboll, bangolf, fotboll och kanotuthyrning och parkeringar.

I april 2017 beslutade Uppsala kommunfullmäktige om att ge bolaget i uppdrag att bygga en ny simhall samt att utveckla den befintliga badanläggningen på Fyrishov. Därutöver fick bolaget i uppdrag att utreda byggnationen av en ny entré till Fyrishovsanläggning. Under 2018 har arbete med ändring av detaljplan pågått och en förstudie påbörjats.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	98	97	96	96	94
Nettoomsättning, mnkr	104	91	101	103	96
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	4%	4%	4%
Balansomslutning, mnkr	389	384	332	334	339
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-10	-16	-8	-4	-8
Justerat eget kapital, mnkr	51	51	9	7	13
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Investeringar, mnkr	7	32	9	19	8
Soliditet, %	13%	13%	3%	2%	4%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -10 (-16) miljoner kronor. Under 2017 var äventyrsbadet stängt för renovering under perioden april-september. Årets högre resultat beror i huvudsak på att äventyrsbadet varit i drift under hela 2018. Under sommaren 2018 var Gottsundabadet stängt för renovering. Intäktsbortfallet från stängningen kompensades av fler badgäster på Fyrishovs utepad i och med den varma sommaren.

Årets investeringar var 7 (32) miljoner kronor. Under året har bolaget renoverat receptionen och foajén, utrustat Hall A med trägolv samt investerat i ny ljud- och ljus teknik för att kunna arrangera idrottsevenemang på nationell och internationell nivå.

Bolaget uppfyller avkastningskravet på -11 miljoner kronor i och med att resultatet före finansnetto var -6 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Fyrishov AB ska bidra till en ökad folkhälsa genom att erbjuda en arena för fritid, idrott, bad, och rekreation som är välkomnande för alla.

Arenan och badet, som besöksattraktion, ska stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun.

Bolaget ska samverka med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.

Bolaget ska tillhandahålla en plats för aktiviteter för förbättrad folkhälsa, särskilt bland äldre, samt för skolidrott till Uppsalas skolor.

Bolaget ska verka för ökad simkunnighet i Uppsala, bland annat genom att tillhandahålla en plats för simundervisning till Uppsalas skolor.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bad, idrott och fritid

Bolagets kärnverksamheter är bad, idrott, fritid och rekreation med fokus på folkhälsa och simkunnighet. Simskolor för barn, unga, vuxna och anpassade grupper finns både på Fyrishov och på Gottsundabadet.

Många Uppsalabor tränar på Fyrishov eller Gottsundabadet, genom skolan, i en förening eller individuellt. Fyrishov är också hemmaarena för många av Uppsalas idrottare. Från och med säsongen 2018/2019 har Uppsala Basket herrar Fyrishov som sin hemmaarena.

I samband med seniorluncherna har bolaget erbjudit en rad hälsoaktiviteter för seniorer, exempelvis simträning, aquazumba, avguss och bowling.

Flertalet av evenemangen på Fyrishov under 2018 var skol- och idrottsevenemang. Men också mässor, möten, konferenser och festivaler av olika slag förekom.

Affärsmässig samhällsnytta

Bolaget bidrar direkt genom sin verksamhet till en ökad samhällsnytta för Uppsala, till exempel med ökad simkunnighet, ökad folkhälsa och en del av besöksnäringens utveckling.

Bolagets anläggningar har hög tillgänglighet, i öppettider, fysisk tillgänglighet och socioekonomiska faktorer. Fyrishovs simakademi har för tredje året i rad erbjudit sommarsimskola för Sprint-elever i samverkan med skolan och Upsala simsällskap. Under 2018 fick Fyrishov, via Utbildningsförvaltningen medel från Socialstyrelsen inom ramen för det nationella uppdraget om avgiftsfri simundervisning för förskoleklasser. Inom uppdraget erbjöds även barn i förskoleålder gratis entré på fritiden för att öka vattenvanan.

Bolaget har en genomarbetad miljöprofil med en Svanen-certifierad restaurang, Green Building certifierade multihallar och två egna solcellsanläggningar. På kundparkeringen finns laddstolpar för elbilar och bolagets fordonspark består av elfordon.

Under året ändrades kollektivtrafikens stomnät. Fyrishov nås både från centrum och via den nya ringlinjen.

Destination Uppsala AB

Destination Uppsala AB ansvarar för stadens turistinformation, att projektleda kommunens större evenemang och att samarbeta med den lokala näringen i syfte att bidra till tillväxt och utveckla mötes- och evenemangindustrin i Uppsala. Bolaget ansvarar även för marknadsföringen av Uppsala som besöksmål samt för besöksdelen av platsvarumärket Uppsala.

Bolaget ska positionera Uppsala som destination genom att marknadsföra staden till utvalda marknader och målgrupper. Målet är att skapa förutsättningar som genererar intäkter och möjliggör utveckling för Uppsalas besöksnäring.

1 januari 2017 förvärvade det vilande bolaget Uppsala R3 AB inkråmet från Destination Uppsala AB, (org.nr. 556307-5042), ett av Uppsala kommuns delägda bolag. I samband med inkråmsförvärvet ändrades bolagets namn till Nya Destination Uppsala AB och i början av 2018 ändrades bolagets namn åter till Destination Uppsala AB. Jämförelsesiffrorna i tabellen nedan avser den vilande verksamheten i Uppsala R3 AB för åren 2014-2016.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	20	19	0	0	0
Nettoomsättning, mnkr	23	13	0	0	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	0%	0%	0%	0%
Balansomslutning, mnkr	12	19	0	0	0
Resultat efter finansiella poster, mnkr	2	2	0	0	0
Justerat eget kapital, mnkr	1	2	0	0	0
Räntabilitet på eget kapital, %	154%	101%	-	-	-
Investeringar, mnkr	-	-	-	-	-
Soliditet, %	10%	9%	97%	97%	100%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 2 (2) miljoner kronor och är i nivå med föregående år.

Bolaget uppfyller avkastningskravet på 0 miljoner kronor i och med att resultatet före finansiella poster var 2 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska arbeta i enlighet med den fastställda Strategi för besöksnäringen. (KF 2014-11-24)

Bolaget ska utveckla och marknadsföra den del av varumärket Uppsala som rör besöksnäringen. Detta ska ske i nära samarbete med näringslivet och andra externa aktörer utifrån den av kommunstyrelsen beslutade varumärkespositionen. (KS 2016-04-06)

Bolaget ska värva och utveckla evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar i Uppsala. Arbetet sker i nära samarbete med angränsade kommuner, organisationer, näringslivet och universiteten i syfte att stärka Uppsalas position inom besöksnäringen.

Bolaget ska koordinera samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar samt projektleder evenemang på uppdrag av Uppsala kommun eller externa aktörer.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Besöksnäringstrategi

Bolaget har under året arbetat i enlighet med den fastställda Strategi för besöksnäringen och baserat val av insatser utifrån lagd strategi.

Platsvarumärke Uppsala

Under året har bolaget gjort flertalet marknadskampanjer och insatser för att stärka platsvarumärke Uppsala och öka platsens attraktivitet som besöksmål. Insatser har gjorts mot valda marknader och målgrupper, i samarbete med näringslivet och andra externa aktörer.

Värkning av evenemang

Bolaget värvar och utvecklar evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar till Uppsala. Arbetet har skett i nära samarbete med lokala förvaltningar, föreningsliv och näringslivet. På grund av Uppsalas periodvisa brist på hotellkapacitet har fokus legat på att värva beläggning under helger och månader som statistiskt är mindre intensiva. Ett stort fokus har också lagts på utvecklings- och utvärderingsmätningar med återkommande uppsalaevenemang.

Arenor

Bolaget koordinerar samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar genom partnerskapet Uppsala Convention Bureau.

Projektledning

Bolaget projektleder evenemang och utvecklings- och samverkansprojekt på uppdrag av Uppsala kommun eller externa uppdragsgivare. Under året har femton uppdrag genomförts, nio evenemang och sex utvecklings- och samverkansprojekt. Uppdragen varierar i storlek, tid och resurser.

Uppsalahem AB

Uppsalahem AB är moderbolag i en koncern med fyra dotterbolag. Uppsalahem AB är ett allmännyttigt kommunalt bostadsbolag.

Bolaget bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla hyresfastigheter och erbjuda boenden för olika faser i livet. Bolaget erbjuder även bostäder för studenter, ungdomar och seniorer. Målet är att skapa trygga, trivsamma och hållbara boendemiljöer. Uppsalahem AB är Uppsalas ledande bostadsbolag med cirka 16 000 bostäder, inklusive bolagets studentbostäder. Totalt bor nästan 30 000 Uppsalabor i bolagets hyresrätter.

Förutom bostäder förvaltas även lokaler till en yta av drygt 75 000 kvm. Uppsalahem är en av Uppsalas största byggherrar.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	259	256	269	262	253
Nettoomsättning, mnkr	1 351	1 284	1 222	1 181	1 132
Andel av koncernens nettoomsättning, %	44%	45%	45%	45%	44%
Balansomslutning, mnkr	11 991	11 735	10 618	9 652	9 070
Resultat efter finansiella poster, mnkr	294	665	224	233	235
Justerat eget kapital, mnkr	4 368	4 137	3 533	3 306	3 074
Räntabilitet på eget kapital, %	7%	16%	6%	7%	8%
Investeringar, mnkr	866	1 161	832	847	785
Soliditet, %	36%	35%	33%	34%	34%

Ekonomiskt utfall

Uppsalahem redovisar ett resultat efter finansiella poster på 294 (665) miljoner kronor, vilket är 371 miljoner kronor lägre än föregående år. I resultatet föregående år ingick flera jämförelsestörande poster från realisationsvinster, utrangeringar, försäkringsersättningar och återförda nedskrivningar på totalt 404 miljoner kronor. Även årets resultat innehåller jämförelsestörande poster, men med ett betydligt lägre belopp. Justerat för dessa jämförelsestörande poster uppgick årets resultat till 275 (261) miljoner kronor. Det högre resultatet 2018 förklaras huvudsakligen av att beståndet ökat med fler nyproducerade hyresbostäder.

Investeringarna 2018 var 866 (1 161) miljoner kronor. Huvuddelen av investeringarna består av nyproduktion av hyresbostäder. Det totala marknadsvärdet på bolagets fastigheter var per den 31 december 2018 24 409 (22 268) miljoner kronor, inklusive pågående projekt. Till pågående projekt räknas igångsatt nyproduktion, byggrätter som exploateras och råmark. Fastigheternas bokförda värde, inklusive pågående projekt, uppgick till 11 591 (11 076) miljoner kronor. Övervärdet vid årsskiftet uppgick till 12 818 (11 192) miljoner kronor.

Bolaget uppfyller avkastningskravet på 367 miljoner kronor i och med att resultatet före finansiella poster, rensat för jämförelsestörande poster, var 398 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsalahem AB ska, som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga bostäder, främst hyresfastigheter i Uppsala.

Uppsalahem AB ska erbjuda kunderna boende för olika faser i livet. Med utgångspunkt i den av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för bostadsförsörjning, ska Uppsalahem bidra till att nya lägenheter tillkommer i kommunen.

Utifrån allmännyttans grunder och affärsmässiga principer ska Uppsalahem söka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter per år.

Uppsalahem ska vara en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling och därmed samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla nya och renovera befintliga stadsdelar.

Uppsalahem ska öka byggande av flerfamiljshus på landsbygden.

I arbetet med hållbar stadsutveckling ska Uppsalahem särskilt fokusera på energibesparingar i hållbara renoveringsmodeller utifrån socialt, ekologiskt såväl som ekonomiskt perspektiv samt att minska boendesegregationen och social oro.

Uppsalahem ska verka för ett brett utbud av kommersiell och samhällelig service i de områden där Uppsalahem verkar.

Uppsalahem ska erbjuda minst sju procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter AB Uppsalahem hyr ut per år).

Uppsalahem ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Uppsalahem bidrar till hållbar tillväxt

En del av nyuthyrningen är dedikerad till bostadssociala ändamål. 15 % (49 lägenheter) av nyuthyrningen under 2018 har hyrts ut till Uppsala kommun för bostadssociala ändamål. För 2018 har ytterligare 166 lägenheter hyrts ut till nyanlända.

Marknaden

Under 2018 fortsatte trenden med pausade bostadsrättsprojekt och rapporter om längre försäljningstider. Flera bostadsrättsaktörer valde under året att omvandla planerade bostadsrätter till hyresrätter på grund av den svaga försäljningen. Kommunens ambition är att bostadsbyggandet ska uppgå till 2 000 - 3 000 nya bostäder årligen. I detta läge är det viktigt för bolaget att dels prioritera mellan nyproduktionsprojekt och dels hålla nere hyrorna vid nyproduktion och renovering.

Fortsatt nyproduktion

Bolaget har under året börjat bygga 133 nya bostäder samt haft inflyttning i 528 färdigställda bostäder. Under de senaste åren har flera andra byggherrar valt att bygga hyresrätter i Uppsala, det gör att Uppsalahem inte ensamt behövt ta ansvar för hyresrätterna i Uppsala.

Miljö och energieffektivisering

Bolagets mål är att minska energianvändningen med 40 procent vid alla renoveringar. Vid nyproduktion och renovering undersöks möjligheterna att använda sig av ny energiteknik. Under 2018 har bolaget installerat två nya solvärmearläggningar.

Fordonsflottan byts ut successivt för att fasa ut fossila bränslen, samt att materialval görs med hänsyn till miljö. Energieffektiviseringen har hittills resulterat i en minskning med 18 procent sedan 2007.

Bolaget strävar efter blandade upplåtelseformer i hela Uppsala och har under året jobbat med utökad samverkan kring trygghet.

Uppsala bostadsförmedling AB

Uppsala bostadsförmedling AB förmedlar hyresrätter från hyresvärdar till bostadssökande i Uppsalaregionen. Hyresvärdar är både privata och allmännyttiga bostadsbolag. Förmedling av bostäder sker i en öppen och transparent förmedlingstjänst till den bostadssökande som har längst kötid och uppfyller hyresvärdens kriterier. God service, enkelhet och tillgänglighet präglar bolagets tjänster och kontakter med bostadssökande, hyresvärdar och övriga intressenter.

Under 2018 har bostadsförmedlingen förmedlat 5 712 lediga bostäder, vilket är en ökning med nästan 50 procent sedan året innan. Den 31 december 2018 fanns drygt 100 000 bostadssökande i bostadskön, en ökning med 8 procent sedan föregående årsskifte.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	27	21	18	3	-
Nettoomsättning, mnkr	26	24	7	0	-
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	0%	0%	-
Balansomslutning, mnkr	29	28	26	13	-
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-0,8	2	-6	-2	-
Justerat eget kapital, mnkr	7	7	7	7	-
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	24%	neg	neg	-
Investeringar, mnkr	2	3	8	3	-
Soliditet, %	25%	26%	28%	56%	-

Ekonomiskt utfall

Resultatet uppgick till -0,8 (2) miljoner kronor och är 2,8 miljoner kronor lägre än föregående år. I utfallet ingår kostnader hänförliga till bolagets flytt till nya lokaler. Rensat för dessa jämförelsestörande poster avviker resultatet 2 miljoner kronor jämfört med föregående år. Bolaget hade inga jämförelsestörande poster under 2017. Avvikelsen är hänförlig till högre personalkostnader kopplade till en växande organisation. Kostnadsökningen har dämpats något av att bolaget haft en högre nettoomsättning som förklaras dels av ett ökat antal bostadssökande, dels ett ökat antal förmedlade bostäder.

Bolaget uppfyllde inte avkastningskravet på 0,5 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster var -0,2 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 2 (3) miljoner kronor och avser investeringar i den nya lokalen som bolaget flyttade till våren 2018.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala bostadsförmedling AB ska vara kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsalaregionen.	Bostadsförmedlingen ska bära sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt vid behov avgift för förmedling.
Bostadsförmedlingen ska ha god kunskap om och marknadsför bostadsmarknaden i Uppsalaregionen.	Bostadsförmedlingen ska ha möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.
Bostadsförmedlingen ska verka för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med särskilt fokus på ungdomar.	Bolaget ska spela en viktig roll inom det bostadssociala området.

Bolaget uppfyller 2018 alla kommunfullmäktiges ägardirektiv utom ett. Bolaget bär 2018 inte sina egna kostnader i och med att verksamheten både utökats och bytt lokaler. Ambitionen är att bolaget under kommande år ska anpassa verksamheten och därefter kunna bära sina egna kostnader.

En effektiv hyresrättsmarknad med enkelt inträde

Uppsala bostadsförmedling AB ska bidra till en effektiv hyresrättsmarknad. Bolagets strategi är att erbjuda en enkel, trygg, transparent och effektiv förmedlingsprocess som säkerställer förmedling efter kötid och hyresvärdarnas kriterier. Under 2018 har bostadsförmedlingen förmedlat 5 712 lediga bostäder, vilket är en ökning med 48 procent jämfört med 2017. Bolaget har avtal med 27 hyresvärdar.

Uppsala bostadsförmedling AB verkar för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med särskilt fokus på ungdomar. Bolagets strategi är att vara tillgängliga samt erbjuda service och tjänster med hänsyn till målgruppers olika förutsättningar och behov. Riktade informationsinsatser till ungdomar har skett under 2018.

Verksamhet i Uppsalaregionen

Verksamheten stärker regionens attraktionskraft och underlättar för de bostadssökande. En ökad andel hyresrätter möjliggör för fler att skaffa eget boende. Under 2018 har bostäder förmedlats i fem olika kommuner. Bolagets verksamhet finansieras av de bostadssökande. Bolagets mål är dels att sökande ska uppleva att de, till en rimlig kostnad, kan stå i bostadskön för att få en bostad, dels att bostadssökande har lika möjligheter genom bolagets förmedlingstjänst.

Bolaget har under 2018 gjort marknadsinsatser till hyresvärdar mot ersättning. Försäljning av efterfrågade tjänster kan komma att vara en större del av finansieringen i framtiden. Uppsala bostadsförmedling AB spelar en viktig roll inom det bostadssociala området. Samverkan med andra verksamheter i kommunen och intresseorganisationer genomförs i syfte att underlätta för olika målgrupper att kunna söka bostäder via bostadsförmedlingen.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Uppsala Kommuns Fastighets AB är moderbolag i en koncern med tre dotterbolag. Bolaget äger och förvaltar cirka 72 000 kvadratmeter uthyrningsbar yta fördelat på elva fastigheter. De flesta fastigheterna finns i stadsdelen Gottsunda. Fastigheterna omfattar tre centrumanläggningar för handel, varav den största är Gottsunda Centrum, och cirka 300 hyresbostäder. Utöver det förvaltar bolaget även lokaler för vård, skola, idrott och kultur.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	18	17	19	18	18
Nettoomsättning, miljoner kronor	99	91	87	85	84
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	3%
Balansomslutning, miljoner kronor	1 042	959	913	859	820
Resultat efter finansiella poster, miljoner kronor	42	-1	-3	-3	-6
Justerat eget kapital, miljoner kronor	207	206	204	226	221
Räntabilitet på eget kapital, %	20%	neg	neg	neg	neg
Investeringar, miljoner kronor	46	75	95	56	41
Soliditet, %	20%	22%	22%	26%	27%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 42 (-1) miljoner kronor, vilket är 43 miljoner kronor högre än föregående år. Rensat för jämförelsestörande poster, som främst avser försäkringsersättning kopplat till branden i Gottsundaskolan, är resultatet 6 miljoner kronor lägre än föregående år. Bolaget hade inga jämförelsestörande poster under 2017.

En stor del av avvikelserna förklaras av högre avskrivningar hänförliga till Skogenprojektet, ett projekt som aktiverades 2017. Härutöver har bolaget under året genomfört en omorganisation som resulterat i omställningskostnader och konsultinsatser. I samband med oroligheter i Gottsundaområdet har kostnader uppkommit för skador på fastigheten och säkerhetsrelaterade åtgärder. Denna kostnadsökning har kunnat dämpas med något högre intäkter från nya hyresgäster och en lägre räntekostnad efter att lån har lagts om till lägre räntenivåer.

Bolagets resultat före finansiella poster och rensat för jämförelsestörande poster uppgick till 1 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed inte ägarens avkastningskrav på 13 miljoner kronor.

Investeringarna uppgick till 46 (75) miljoner kronor och är 29 miljoner kronor lägre än föregående år. Den lägre investeringsnivån beror på att hyresgäst Anpassningar hänförliga till nya hyresgäster senarelagts.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala kommuns Fastighets AB är kommunens redskap för att bygga, äga och utveckla samt förvalta lokaler och centrumanläggningar och andra lokaler för handel. Bolaget kan även äga bostäder i anslutning till centrumanläggning.

Bolaget ska vara en motor i utvecklingen av lokala stadsdels- och tätortscentrum och stärkt social sammanhållning i kommunen.

Bolaget ska erbjuda, om kommunen begär det, upp till fem procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsala Kommuns Fastighets AB hyr ut per år).

Bolaget ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Gottsunda Centrum

I strategin för Gottsunda Centrum utgår bolaget från de viktigaste framgångsfaktorerna; dagligvaruhandeln, parkeringarna och kulturen. Gottsunda Centrum har idag mycket framgångsrika livsmedelsaktörer som tillsammans med Systembolaget utgör centrumets ryggrad. Markparkeringar är en ovärderlig resurs och en viktig framgångsfaktor. Gottsunda Kulturhus har ett omfattande utbud av kulturella aktiviteter. Här finns bibliotek, samlings-salar, biosalong, konstateljéer och olika scener för dans och musik. Sammantaget ger det centrumet en unik prägel och ett mervärde som saknas på andra håll.

Social sammanhållning

Genom att följa strategin för Gottsunda Centrum kommer, enligt bolaget, arbetet för stärkt social sammanhållning att utvecklas. Även om centrumutvecklingen kraftigt bidragit till en positiv utveckling för stadsdelen de senaste 6-9 åren är det dock långt kvar innan Gottsundas stämpel som utanförskapsområde försvunnit. Nyckeln till att långsiktigt säkra utvecklingen ligger i att stärka stadsdelen socialt och skapa en enhet av södra Uppsala.

Bolaget har arbetat med detta genom att driva Kulturpunkten som aktivt samverkar med de fasta institutionerna i kommunen. Exempel på evenemang är Gottsunda HipHop och SHOUTOUT SyskonSKAP som anordnades för andra året i rad tillsammans med Kulturrådet.

Bolaget driver, tillsammans med Kulturförvaltningen, även ett pilotprojekt som går ut på att tillhandahålla områdesvärdar som ska arbeta tillsammans med polis och socialtjänst för att trygga området.

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB bedriver uthyrning av lokaler, huvudsakligen till de olika specialverksamheter som Uppsala kommun har ansvar för. Bolaget äger bland annat stadshuset och Uppsala konsert- och kongresshuset samt flera brandstationer. Det övergripande verksamhetsmålet är långsiktig förvaltning av fastigheterna genom förvärv, avyttring, ägande och bebyggande. Medborgarnas, de kommunala verksamheternas och de berörda nämndernas behov ska säkerställas.

Verksamheten bedrivs i huvudsak inom tre områden; förvaltning, uthyrning och projektutveckling. Bolaget arbetar kontinuerligt med att anpassa verksamheten utifrån ägardirektiven och att utveckla och förädla fastighetsbeståndet med hållbarhet som ledstjärna.

Bolaget har gemensam administration med systerbolaget AB Uppsala Kommun Industrihus. Bolagets styrelse utgörs av representanter från systerbolagets styrelse. Sammantaget innebär det att bolaget drivs utifrån samma regler och rutiner som AB Uppsala Kommun Industrihus.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	0	0	0	0	0
Nettoomsättning, miljoner kronor	25	34	41	37	36
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	1%	1%
Balansomslutning, miljoner kronor	604	371	357	378	390
Resultat efter finansiella poster, miljoner kronor	-13	-7	1	-7	-2
Justerat eget kapital, miljoner kronor	208	175	180	186	190
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	1%	neg	neg
Investeringar, miljoner kronor	191	47	9	5	6
Soliditet, %	38%	47%	50%	49%	49%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -13 (-7) miljoner kronor. Det lägre resultatet 2018 är till övervägande del en konsekvens av att stadshuset tomställdes sommaren 2017 inför om- och tillbyggnaden av fastigheten och att hyresintäkterna därmed blev lägre. Bolaget har dessutom haft höga el- och uppvärmningskostnader under året relaterat till den kalla och långa vintern.

Årets investeringar var 191 (47) miljoner kronor. Den högre investeringsnivån beror på om- och tillbyggnaden av stadshuset.

Bolagets resultat före finansiella poster uppgick till -10 miljoner kronor vilket innebär att ägarens avkastningskrav på - 8 miljoner kronor inte uppfylls.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska särskilt fokusera på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de olikartade specialfastigheter som ingår i beståndet.

Utifrån tidigare beslut att utveckla stadshuset ska Förvaltningsfastigheter AB genomföra byggprojektet Stadshus 2020, under förutsättning att igångsättnings-tillstånd har beviljats av Uppsala Stadshus AB.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Förvaltning och utveckling

Bolaget har fortsatt arbetet med att identifiera, planera och genomföra underhåll i fastighetsbeståndet och sköter sedan två år tillbaka fastighetsförvaltningen i egen regi. En rad underhållsåtgärder har genomförts under 2018, exempelvis byten av ventilationsanläggningar i flera fastigheter och renovering av klimatskalet på Disponentvillan i Ekeby.

I stadshusprojektet har under 2018 arbete utförts med bland annat rivning, schaktning och saneringsåtgärder i byggnaden och av marken. Det nya stadshuset beräknas vara klart för inflyttning till sommaren 2021.

Hållbarhet

Flera åtgärder har gjorts för att spara energi i fastighetsbeståndet och hållbarhetsfrågorna har varit högt prioriterade. Ett flertal energibesparande åtgärder har genomförts och de två första solcellsanläggningarna har installerats på deltidbrandstationer i Storvreta och Skyttorp.

Stadshusprojektet är det projekt som har störst påverkan i närmiljön. Bolaget fokus på hållbarhet är hög där målet är att certifiera stadshuset enligt kraven för BREEAM Excellent.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB äger, förvärvar, avyttrar, bygger och förvaltar skolfastigheter. Beståndet omfattar idag 134 fastigheter och växer i takt med att nya skolor och förskolor byggs. Fastighetsbeståndet är förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Bolagets uppgift är att erbjuda ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet inom Uppsala kommun. Därigenom ska bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolagets fastighetsbestånd hyrs till största delen ut till Uppsala kommun.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	72	57	38	37	24
Nettoomsättning, miljoner kronor	562	519	497	477	461
Andel av koncernens nettoomsättning, %	18%	18%	18%	18%	18%
Balansomslutning, miljoner kronor	6 203	5 590	4 882	4 657	4 388
Resultat efter finansiella poster, miljoner kronor	42	47	22	2	22
Justerat eget kapital, miljoner kronor	785	760	694	734	744
Räntabilitet på eget kapital, %	5%	6%	3%	0%	3%
Investeringar, miljoner kronor	807	784	500	249	315
Soliditet, %	13%	14%	14%	16%	17%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 42 (47) miljoner kronor. I resultatet ingick jämförelsestörande poster i form av försäkringsersättningar och utrangeringar. Justeras årets och föregående års resultat för jämförelsestörande poster var 2018 års resultat 9 miljoner kronor högre än föregående år. Uthyrning av nyproduktion och moduler har ökat bolagets intäkter, men också genererat högre fastighetsrelaterade kostnader och avskrivningar. Under året har organisationen vuxit och genererat högre personalkostnader. I och med den snörrika och kalla vintern har snöröjnings- och uppvärmningskostnaderna väsentligt överstigit föregående års motsvarande kostnader. Investeringsportföljen består av många och stora projekt som driver högre finansiella kostnaderna.

Bolagets resultat före finansiella poster, och rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 158 miljoner kronor. Därmed har ägarens avkastningskrav om 105 miljoner kronor uppfyllts.

Bolagets marknadsvärde på fastighetsbeståndet, exklusive pågående projekt, uppgick per 31 december 2018 till 6 434 (5 244) miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 190 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen avser främst färdigställda fastigheter för nyproduktion och värdehöjande renoveringar, bland annat Tiundaskolan, Lindbacken och Jumkil. Direktavkastning på fastighetsbeståndet var 5,7 (5,8) procent.

Årets investeringar uppgick till 807 (784) miljoner kronor. Den höga investeringsnivån beror på att bolaget producerat flera nya skolor och förskola. Under året färdigställde bolaget tre nya grundskolor och tre förskolor med sammanlagt 1 450 nya skol-och förskoleplatser.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden arbeta fram samverkansmodeller för kostnads- och energieffektiva och ändamålsenliga lokallösningar.

Bolaget ska ha en ledande roll i planeringen och genomföra utbyggnaden av pedagogiska fastigheter för ett växande Uppsala och ta särskilt ansvar för att erbjuda lokaler av god kvalitet och konkurrenskraftiga hyror.

Bolaget ska utgå från det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.

Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma utbildningslokaler, bland annat i enlighet med beslutet om giftfria förskolor.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Hållbarhet

Bolaget har under året bland annat fokuserat på att kvalitetssäkra energidata. Detta har möjliggjort att energidata kunde tas fram hela fastighetsbeståndet. Arbetet pågår fortfarande med mätinsamling genom fjärravläsning i syfte att få en bättre överblick över energiförbrukningen. Fem nya soleanläggningar har tagits i bruk och bolaget har nu totalt 13 anläggningar och cirka 0,8 kWp installerad effekt i beståndet.

Under året har andelen fordon med fossilfria bränslen utökats från 23 procent till 54 procent. Utfasning av eldningsolja fortgår och sex stycken oljepannor har byggts bort.

Giftfria och jämställda förskolor

Genom miljöprovning av produkter och genomaktivt arbete med anvisningar har bolaget arbetat med att tydliggöra material och utförande i projekten. Detta i syfte att minimera förekomsten av farliga ämnen i skolor och förskolor. Under året har miljöprovning av produkter i den egna driften genomförts och utbyte till mer miljövänliga produkter pågår. Åtgärdsplan för giftfria utemiljöer för förskolan har upprättats efter genomförd inventering.

Bolagets arbete med jämställdhetsintegrering enligt CEMR fortlöper. I en jämställdhetsanalys undersöktes förutsättningar för jämställdhet i våra utemiljöer med Bergaskolans utemiljö som pilotobjekt. Resultatet arbetas in i rutiner när det gäller utformning av lektytor.

Uppsala växer smart och hållbart

Genom ansvarsfull resursanvändning och bra materialval har Uppsala kommun Skolfastigheter AB bidragit till att Uppsala växer smart och hållbart. Flera utvecklingsprojekt har skett inom ramen för samarbetet med STUNS.

Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB

Uppsala kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB äger 46 fastigheter med en sammanlagd yta som uppgår till 48 600 kvadratmeter. Utöver de fastigheterna äger bolaget 271 hektar mark. Bolaget utvecklar och förvaltar Uppsalas största utbud av arenor och platser för idrott, fritid, rekreation och evenemang. Anläggningarna finns på attraktiva platser i centrala Uppsala och i natursköna områden inom hela Uppsala kommun.

Uppsala kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB ska genom nytänkande och ett klimatsmart tänkande förbättra standarden i fastighetsbeståndet och bidra till bästa möjliga tillgänglighet och användande av mark och lokaler.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	18	14	12	9	5
Nettoomsättning, miljoner kronor	73	57	72	69	67
Andel av koncernens nettoomsättning, %	2%	2%	3%	3%	3%
Balansomslutning, miljoner kronor	1 094	736	552	357	330
Resultat efter finansiella poster, miljoner kronor	2	-3	16	5	-2
Justerat eget kapital, miljoner kronor	43	47	43	44	44
Räntabilitet på eget kapital, %	5%	neg	37%	11%	neg
Investeringar, miljoner kronor	365	174	114	49	26
Soliditet, %	4%	6%	8%	12%	13%

Ekonomiskt utfall

Resultat efter finansiella poster uppgick till 2 (-3) miljoner kronor. Jämförelsestörande poster har under året och föregående år inte varit av betydande belopp. Avvikelsen mot föregående år beror främst på att bolaget färdigställt projekt som genererat positiva driftnetton. I takt med att bolaget ökat investeringsnivåerna har även de finansiella kostnaderna ökat. Investeringsökning och det större fastighetsbeståndet har lett till den växande organisationen och därigenom högre personalkostnader. Under året att personalstyrkan utökats med 4 personer.

Bolagets resultat före finansiella poster och rensat för jämförelsestörande poster uppgick till 14 miljoner kronor, vilket innebär att ägarens avkastningskrav på 10 miljoner kronor har uppfyllts.

Årets investeringar uppgick till 365 (174) miljoner kronor. Den ökade investeringsvolymen beror på att några stora investeringsprojekt, bland annat fotbollsarenan Studenternas och Österängen IP.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med idrotts- och fritidsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden planera för en flerfunktionell användning av lokaler, mark och anläggningar.

Bolaget ska fokusera på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet.

Bolaget ska verka för att erbjuda bra och kostnadseffektiva lokaler och anläggningar.

Bolaget ska verka för att ytterligare förbättra tillgängligheten.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Klimatdriven affärsutveckling och energieffektivisering

Bolaget jobbar med energieffektiviseringsåtgärder i samband med varje större underhållsprojekt. De större åtgärderna under 2018 avsåg Bälungebadet och omfattar ombyggnation av styrsystemet för solpaneler, installation av luftvärmepumpar och ombyggt VA- system. Naturvårdsverket har beviljat en ansökan inom ramen för programmet Stadsinnovationer – spetsteknik. I och med detta fick bolaget möjlighet att testa en hydrofobsand som förväntas reducera uppvärmningsbehovet av konstgräsplaner och därmed minska miljö- och hälsopåverkan från dessa.

Förbättrad standard och kostnadseffektivitet

Bolaget arbetar systematiskt för att öka anläggningarnas standard, ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet. Bolaget har fokuserat på ett antal prioriterade anläggningar vars underhåll varit eftersatt sedan flera år tillbaka. I det bestånd som togs över vid bolagiseringen var underhållet väldigt eftersatt, och bolaget har därför ökat takten i underhållsarbetet.

Förbättrad tillgänglighet

Underhållsplanen innehåller alltid åtgärder för att förbättra tillgängligheten, både utanför och intill anläggningarna. Under 2018 har målsättningen varit att åtgärda 70% av de identifierade otrygga miljöerna, såsom belysning och buskage vid entréer.

Uppsala Konsert och Kongress AB

Uppsala Konsert och Kongress AB bedriver konsert-, kultur-, kongress- och restaurangverksamhet i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Bolaget hyr även ut lokaler samt arrangerar kongresser, konferenser, möten, mässor, utställningar och evenemang. Bolaget driver även en restaurang och lunchservering.

Konsert och kongresshuset består av stora salen (1 150 platser), sal B (600 platser), sal C (120 platser), sal D (800 platser bankett, alternativt 1 500 platser stående publik) och flera konferens- och mötesrum. Sedan 2016 finns ytterligare en scen i restaurangdelen som rymmer mellan 200 och 600 besökare.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	67	68	67	67	65
Nettoomsättning, mnkr	57	51	60	52	51
Andel av koncernens nettoomsättning, %	2%	2%	2%	2%	2%
Balansomslutning, mnkr	61	83	55	48	40
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-34	-34	-28	-34	-34
Justerat eget kapital, mnkr	36	36	3	3	2
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Investeringar, mnkr	4	4	6	2	1
Soliditet, %	59%	44%	5%	6%	5%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -34 (-34) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster blev resultatet -33 miljoner kronor, vilket är 1 miljon kronor högre än föregående år. Bolaget hade inga jämförelsestörandeposter under 2017. Under 2018 har fler konferenser genererat både högre konferens- och restaurangintäkter. Bolaget har under året även haft högre konsultkostnader för bland annat implementering av nya system och genomlysningsprojekt. Av den anledningen har årets intäktsökning inte fått så stort genomslag på det redovisade resultatet.

Bolaget har uppfyllt ägarens avkastningskrav om -34 miljoner då det redovisade resultatet före finansiella poster, justerat för jämförelsestörande poster, uppgick till -33 miljoner kronor.

Årets investeringar var 4 (4) miljoner kronor och avsåg utbyte av teknisk utrustning samt inredning i restaurang, kök och övriga lokaler.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Konsert & Kongress AB ska tillhandahålla en mötesplats för musik och övrig kultur för alla målgrupper.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Ett hus för alla

Under 2018 inleddes en rad nya samarbeten för att ytterligare stärka huset som en mötesplats för upplevelser, lärande och samvaro för alla Uppsalabor. Tillsammans med Re:Orient arrangerades festivalen Curious Classics som presenterade konstmusik från hela världen. Festivalen Poesi utan gränser, där högstadie- och gymnasieungdomar framför egen poesi skriven på andra språk än svenska, har sedan länge arrangerats årligen i Uppsala och under 2018 genomfördes den med lyckat resultat för första gången på Uppsala Konsert och Kongress. Under året fick Uppsala även en Internationell Litteraturfestival som invigdes på Uppsala Konsert och Kongress. Bolaget inledde också ett långsiktigt samarbete med Kungliga Musikhögskolan där masterstudenter erbjuds att göra sitt examensarbete i Uppsala.

Under 2018 arrangerades 361 möten med 43 350 deltagare. Utvärderingar som genomfördes under året visade att Uppsala Konsert och Kongress AB var särskilt bra på stora och internationella evenemang.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB erbjuder parkeringskunder, både privatpersoner, fastighetsägare och näringsidkare parkeringslösningar med hög kvalitet till rimliga priser. Bolaget har en aktiv roll i de olika planeringsprocesserna för att bidra till att de övergripande trafikpolitiska målen uppnås.

Bolaget äger ett parkeringsgarage (Centralgaraget) och förvaltar ytterligare två (Kvarnengaraget och Stadshusgaraget) med sammanlagt cirka 600 platser. Bolaget förvaltar dessutom all gatumarksparkering på allmän plats (cirka 10 000 parkeringsplatser) och 2 500 platser på kommunal kvartermark. Bolaget deltar i ett antal garageprojekt, där endast projektet Dansmästaren är inne i en byggprocess.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	29	35	28	5	1
Nettoomsättning, mnkr	89	81	70	65	53
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	2%	2%
Balansomslutning, mnkr	233	207	180	178	166
Resultat efter finansiella poster, mnkr	31	27	19	16	16
Justerat eget kapital, mnkr	14	13	13	20	13
Räntabilitet på eget kapital, %	221%	208%	146%	80%	127%
Investeringar, mnkr	37	2	2	0	4
Soliditet %	6%	6%	7%	11%	8%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 31 (27) miljoner kronor. Rensat från jämförelsestörande post var resultatet 5 miljoner högre än föregående år. Bolaget hade inga jämförelsestörande poster under 2017. Det högre resultatet är främst kopplat till avgiftshöjningar, införande av kvällstaxa och nya avgiftsområden. Dessa infördes under 2017 och har fått helårseffekt i resultatet 2018. Även ökningen i parkeringsanmärkningar och kontrollavgifter har bidragit till högre intäkter. Kostnader för administration, inhyrd personal, säkerhets- och personalkostnader har ökat under året. Kostnadsökningen är främst kopplat till övertagandet av personal för parkeringsservice från Uppsala kommun. Övertagande skedde i maj 2017, men har fått full effekt 2018.

Bolaget uppfyller inte ägarens avkastningskrav på 40 miljoner kronor då det redovisade resultatet före finansiella poster uppgick till 34 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att införandet av ett nytt avgiftsområde, i Salabacke, skjutits framåt i tiden. Införandet av nya avgiftsområden har inte bolaget rådighet över då frågan beslutas av kommunfullmäktige.

Årets investeringar uppgick till 37 (2) miljoner kronor. Den högre investeringsvolymen är hänförlig till den nya parkeringsanläggningen Dansmästaren som påbörjats under 2018.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Parkering AB ska i samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden pröva strategi avseende parkeringslösningar med syfte att säkerställa en framtida hållbar finansiering.

Bolaget ska aktivt bidra till att målen i Parkeringspolicy för Uppsala kommun uppnås.

Bolaget ska arbeta för en ökad digitalisering av verksamheten, exempelvis digitala parkeringslednings- och betalsystem.

Bolaget ska verka för ett mobilitetsperspektiv på resande genom att tillhandahålla parkering för bil- och cykelpool.

Bolaget ska säkerställa att, i syfte att tillgodose parkeringsbehovet i centrala Uppsala, senast 2021 skapa 600 nya parkeringsplatser i ett eller flera parkeringsgarage och/eller vid kollektivtrafikförsörjda pendlarparkeringar. Utbyggnaden ska mötas av borttagna parkeringsplatser på markplan.

Bolaget ska i samverkan med plan- och byggnadsnämnden utveckla rutiner för aktiv hantering av parkeringsköp.

Bolaget ska i de egna parkeringsanläggningarna arbeta med differentierade avgifter och andra marknadsincitament i syfte att hålla hög belägningsgrad i garagen.

Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Digitala möjligheter

Bolaget jobbar ständigt med att se över de digitala möjligheterna. Under året har bolaget reducerat antalet betalleverantörer med mobilbetalningar från fem till två. Detta har skett i syfte att underlätta för parkeringskunder att välja mellan olika leverantörer men med samma betalvillkor.

Det pågår ett arbete med digitala tillstånd för boende- och hyrparkering. Under det kommande året kommer bolaget att arbeta med kontaktlösa betalningar för bolagets betalautomater.

Mobility management

Bolaget driver tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen dels ett projekt med cykelgarage vid stationen, dels utvecklingen av nya avgiftsbelagda områden. Utöver detta arbetar bolaget aktivt tillsammans med gatu- och samhällsmiljönämnden kring mobility management där cykelparkeringshuset och bolagets kommande mobilitetsanläggningar studeras utifrån perspektivet hållbart resande. En gemensam ansökan har lämnats till Energimyndigheten under januari 2019 i förhoppning om att erhålla finansiering för att kunna testa mobilitetsanläggningarna i Rosendal och cykelparkeringshuset. Dessa ska utgöra en testbädd för att studera möjligheterna i ett hållbart resande.

Bolaget arbetar med frågan om att etablera ett centralt parkeringsgarage med 600 platser i syfte att minska gatumarksparkeringarna i stadens centrala delar.

Utökad möjlighet för laddning av elbilar

Bolaget arbetar kontinuerligt med utbyggnaden av laddstolpar, både i centrala lägen som i yttre delar. Bolaget har ansökt om och erhållit bidrag för laddplatser till det nya parkeringshuset Dansmästaren. Bolaget har under året samverkat med andra koncernbolag och etablera laddplatser på deras publika parkeringsplatser.

Uppsala R2 AB

Uppsala R2 AB är ett vilande bolag och bedriver för närvarande ingen verksamhet.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteaters vision är att vara Sveriges främsta konstnärliga teater och en ny typ av lokal scen med internationell utblick. Genom kombinationen av en bred och spetsig repertoar är teatern en av landets mest uppmärksammade stadsteatrar. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad.

Varje år tar omkring 80 000 personer del av stadsteaterns utbud med ett 20-tal egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter. Teatern bedriver även gästspel utanför huset inom performance, nycirkus och dans samt samarbetar med teatrar i och utanför Sverige. Uppsala stadsteater har också dramapedagogisk verksamhet.

Förutom dekorateljéerna som ligger på Bolandsgatan ryms alla scener samt kontor och tillverkning i teaterhuset på Kungsgatan. I teaterhuset finns också Teaterrestaurangen, Teaterbaren, Kulturkaféet och galleriet Offkonsten c/o Teatergalleriet.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	97	95	98	97	95
Nettoomsättning, mnkr	12	17	14	13	21
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	1%	0%	0%	1%
Balansomslutning, mnkr	105	103	33	30	29
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-73	-70	-71	-68	-65
Justerat eget kapital, mnkr	88	85	11	11	11
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Investeringar, mnkr	4	2	7	1	4
Soliditet, %	83%	83%	34%	38%	38%

Ekonomiskt utfall

Resultat efter finansiella poster uppgick till -73 (-70) miljoner kronor. Det lägre resultatet beror huvudsakligen på lägre intäkter då teatern haft färre kända uppsättningar än året innan och därmed inte haft lika många besökare. Teatern har under året arbetat med att sänka kostnaderna kopplade till sina produktioner och göra något mindre produktioner. Antalet besökare 2018 var 78 161 (83 277) stycken.

Bolaget uppfyller ägarens avkastningskrav på -74 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster uppgick till -73 miljoner kronor.

Årets investeringar var 4 (2) miljoner kronor och avsåg till övervägande del interiör och teknik.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala stadsteater AB ska, främst genom produktion av scenkonst med egen ensemble, aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

Uppsala stadsteater AB ska presentera egna produktioner och samarbeten, samt tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.

Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bidrar till utveckling av kulturlivet

Under en säsong arbetar ett stort antal konstnärer från Sverige och övriga världen tillsammans med teaterns ensemble i längre perioder. Detta bidrar till den konstnärliga utvecklingen och är avgörande för att teatern ska behålla sin starka position nationellt.

Teatern har gjort cirka 29 egna originalverk och fyller huset med verksamhet under högsäsong. Under året har intressanta gästspel bjudits in som ska komplettera teaterns egna repertoar och berika teaterns utveckling och publiken.

Dialog och samarbeten förs på flera nivåer med kulturförvaltningen i hela dess bredd samt fria teatergrupper och föreningar. Det sker även samarbeten med Uppsala universitet. I alla dessa forum dras nytta av varandras kompetens och stärker kulturlivet samt hittar samordningsvinster på olika plan.

Uppsala - en attraktiv stad

Teaterns position på Kungsgatan och med dess rika program som under säsongen innehåller repertoar på fyra scener bidrar till att sätta Uppsalas kulturliv på kartan. Teaterns repertoar lockar inte bara Uppsalabor utan även publik från helalänet och angränsande län. Produktioner recenserar alltid i riksmedia och har en betydande plats på Sveriges kulturkarta.

De gränsöverskridande samarbetena med universitet, högskolor, föreningar och andra teatrar har gjort teatern attraktiv inom fler områden än just scenkonstområdet både i och utanför kommunen.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB ansvarar för kommunens vatten- och avloppsförsörjning (VA) samt avfallshantering. Med avancerad teknik och stort kunnande tillgodoser bolaget Uppsalas behov av vattenförsörjning och avlopp. Bolaget tar hand om hushållsavfall, producerar biogas samt återvinner avfall. Sammantaget levererar bolaget dricksvatten och hanterar avloppsvatten för cirka 200 000 personer och ansvarar för hämtning och behandling av hushållsavfall från alla hushåll och företag inom Uppsala kommun. Bolaget producerar och levererar även biogas till bland annat stadsbussarna i Uppsala. Vid bolagets avfallsanläggning Hovgården sorteras och behandlas grov-, bygg- och industriavfall, askor, förorenade jordmassor med mera.

VA-försörjningen och den för kommunen obligatoriska avfallshanteringen finansieras via taxor enligt lagen om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken. Verksamheterna regleras även till stor del av nationella lagar och förordningar. Dessa kompletteras med föreskrifter som fastställs av kommunfullmäktige som reglerar de lokala förhållandena. VA-försörjningen och avfallshanteringen redovisas i VA-monopolet.

Biogasproduktion och Hovgårdens avfallsanläggning bedrivs enligt affärsmässiga principer. Den verksamheten redovisas i den konkurrensutsatta verksamheten.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	221	206	199	191	181
Nettoomsättning, mnkr	576	520	492	480	487
Andel av koncernens nettoomsättning, %	17%	16%	16%	16%	18%
Balansomslutning, mnkr	3 091	2 655	2 275	2 111	2 079
Resultat efter finansiella poster, mnkr	5	21	-3	8	32
Justerat eget kapital, mnkr	386	243	140	141	275
Räntabilitet på eget kapital, %	1%	9%	neg	5%	12%
Investeringar, mnkr	362	340	224	283	229
Soliditet, %	12%	9%	6%	7%	13%

Ekonomiskt utfall

Resultat efter finansiella poster uppgick till 5 (21) miljoner kronor. I resultatet ingick jämförelsestörandeposter om 31 miljoner kronor som huvudsakligen avser ett skadestånd som ålagts bolaget i och med skyfallet i juli 2018. Bolaget hade inga jämförelsestörande poster under 2017.

Kostnaden för skadestånden återfinns i sin helhet inom VA-monopolet. Uppkomna resultat inom VA-monopolet ska enligt lag regleras mot fonder i balansräkningen, mot de förutbetalda avgifterna. VA-monopolet resultat ska därför alltid vara noll. Då de förutbetalda avgifterna i brukningstaxefonden inte täcker det underskott som uppkom i monopolverksamheten 2018, till följd av skadeståndet, kommer det kvarvarande resultatet i VA-monopolet att belasta den konkurrensutsatta verksamheten med -32 miljoner kronor.

Resultatet från den konkurrensutsatta verksamheten uppgick till 37 miljoner kronor, vilket är 15 miljoner kronor högre än föregående år. Till största delen beror det på att materialhanteringen på Hovgård genererat en återbetald avfallsskatt. Biogasverksamheten redovisade ett resultat på 1 miljoner kronor.

Bolaget uppfyller avkastningskravet på 29 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster, rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 57 miljoner kronor.

Investeringarna var 362 (340) miljoner kronor. Investeringarna är framför allt hänförliga till upprustningen av reningsverket och utbyggnaden av ledningsnätet för möte en växande stad.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget ska besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för hushållsavfallstjänster.

Bolaget ska ha planeringsansvar för att, av kommunfullmäktige, fastställt dagvattenprogram tillämpas och utvecklas. Ansvar ska inkludera planering för alternativa avrinningsvägar samt hantering av markvatten och omfattar även vidareutveckling och tydliggörande av ansvarsfördelningen mellan olika aktörer.

Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan. Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas, samt verkar för att ytterligare tankställen för biogas etableras.

Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksidressen för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet.

Bolaget ska aktivt medverka i samhällsplaneringen och delta i Mälarens Vattenvårds-förbundsprojekt "Mälaren sjö för miljoner".

Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

Bolaget uppfyller 2018 kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bolagets ansvar och roll i samhällsutvecklingen

Uppsalas expansiva läge och kraftiga tillväxt innebär fler invånare, ökad utbyggnadstakt och nya arbetsplatser. Det ställer krav på de samhällsviktiga tjänster som bolaget levererar. Uppsala Vatten har en central roll att leverera rent vatten och smarta kretslopp för möjligheten att leva hållbart i ett växande Uppsala. Bolaget har under året arbetat med att säkerställa kapacitet, skydda dricksvattenresursen och ta fram förslag till möjligheter att säkra den strategiska vattenförsörjningen på lång sikt. Bolaget arbetar med en dagvattenplan där åtgärder för att minska föroreningar i dagvattnet identifieras. Bolaget bevakar påverkan på grundvatten genom att vara remissinstans i dispensärenden samt följa grundvattennivåerna och förbereder för olika scenarier. Utöver detta arbete har också implementering av beslutade riktlinjer för markanvändning påbörjats och tillämpas i beredningen av exempelvis investeringsbeslut.

För ett hållbart Uppsala

Bolaget har under året arbetat inom ett flertal områden för att på olika sätt öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera. Bland annat har bolaget fattat beslut om införande av papperspåsar för insamling av matavfall. Bolaget utökar verksamheten med tillkommande återvinningscentral med kretsloppsfunktion. Den planerade kretsloppsparken moderniseras till en ”virtuell kretsloppspark” som omfattar digitala lösningar, lokal och nationell samverkan mellan aktörer samt stöd för utveckling av innovativa lösningar. Allt med syftet att kostnadseffektivt öka andelen återbrukade artiklar.

Klimatomställning i fordonsflottan

Arbetet med att nå målet fossilfri fordonsflotta år 2020 fortgår genom en hög utbytestakt av egna fordon och kravställning på entreprenörers fordon och bränsle. Informationsinsatser i bolaget har också bidragit till minskad bränsleförbrukning och färre och kortare transportvägar.

Utveckling av biogasverksamheten

Bolaget har under året utvecklat biogasverksamheten ytterligare. En ny rötchammare och förbehandlingslinje invigdes i november. En ny tankstation har byggts och kommer att tas i drift under 2019. Under året har också fortsatta utredningar och satsningar genomförts för att möta en ökad efterfrågan på biogas.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Uppsala Stadshus AB avger härmed berättelse över bolagets verksamhet för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2018.

Uppsala Stadshus AB (organisationsnummer 556500-0642) ägs till 100 procent av Uppsala kommun (organisationsnummer 212000-3005). Uppsala Stadshus AB med 14 helägda dotterbolag utgör Uppsala Stadshuskoncern. Denna ingår och konsolideras in i Uppsala kommunkoncern, vilken redovisas i Uppsala kommuns årsredovisning.

Moderbolaget Uppsala Stadshus AB har ett övergripande ansvar för att leda och samordna verksamheten i koncernen i enlighet med ägardirektiv och avkastningskrav som beslutas av kommunfullmäktige i Uppsala kommun.

I Uppsala stadshuskoncernen bedrivs bostadsförsörjning, fastighetsförvaltning, handel med fastigheter, kultur- och fritidsverksamhet, vatten- och avfallsverksamhet, parkeringsverksamhet, bostadsförmedling och produktion av biogas.

Enligt beslut i kommunfullmäktige råder personunion mellan Uppsala Stadshus AB och kommunstyrelsens arbetsutskott. Därigenom består styrelsen av nio ledamöter, varav en är arbetstagarrepresentant. Utöver det finns fyra suppleanter. Verkställande direktör i moderbolaget är Joachim Danielsson, tillika stadsdirektör i Uppsala kommun.

Väsentliga händelser i bolagskoncernen 2018

Fortsatt hög investeringstakt

Under 2018 har investeringarna i bolagskoncernen varit fortsatt höga. Uppsala växer vilket ökar behovet av infrastruktur, så som bostäder, skolor, vatten- och avloppshantering, anläggningar för idrott, fritid och parkering med mera.

Dotterbolagen har sökt och beviljats elva igångsättningstillstånd för att påbörja investeringar som var och en överstiger 50 miljoner kronor. Uppsalahem AB har bland annat ansökt om investeringstillstånd för renoveringar av befintligt hyresbestånd i kvarteret Blåklinten och Rackarberget samt även för nyproduktion av 99 hyreslägenheter i Bäcklösa. Uppsala Vatten och Avfall AB har beviljats tre igångsättningstillstånd som avser ny återvinningscentral i Brillinge, renovering och modernisering av reningsverket i Kungsängen samt investeringar i huvudledningar för vatten och avlopp mellan Rosendal och Ulleråker till Kungsängen. Upprustning av reningsverket och de nya huvudledningarna är en av förutsättningarna för att kunna klara stadens utbyggnad.

Uppsala parkering AB har erhållit tillstånd att påbörja parkeringshuset Dansmästaren. Dansmästaren är det första samarbetsprojektet, med systerbolaget Uppsalahem AB, som blir en så kallad 3D fastighet där tre funktioner samlas i en och samma fastighet. Parkeringsplatser såväl som kommersiella lokaler och studentbostäder kommer att byggas tillsammans av de två systerbolagen.

De övriga investeringarna som beviljats igångsättning under året avser renovering av fastigheten i kvarteret Noatun. Fastigheten har ett antikvariskt värde och den ägs och förvaltas av AB Uppsala kommun Industrihus. Bolaget har för ambition att ytterligare utveckla kvarteret för att kunna erbjuda attraktiva kommersiella lokaler i centrala

Uppsala. En annan fastighet med antikvariskt värde är Brantingskolan. Uppsala kommun Skolfastigheter AB har beviljats igångsättningstillstånd och har påbörjat renovering samt utbyggnad av Brantingskolan som kommer att inrymma 720 elever när den är iordningsställd.

Uppsala kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB har beviljats start avseende en ny idrottshall som ska byggas i direkt anslutning till den nybyggda skolan i Lindbacken.

Gottsundabadet i Gottsunda Centrum har haft stora renoveringsbehov. Under perioden maj-september var badet stängt för renovering.

Slopät inkomstkrav vid nyuthyrning av Uppsalahems hyresrätter

Uppsalahem AB har under 2018 haft ca 1 000 lägenheter i produktion varav hälften av dessa har även färdigställts under året. Under året startades nyproduktion av 133 bostäder, samtliga i Dansmästaren. Uppsalahem AB har som första och enda hyresvärden i Uppsala slopat inkomstkrav vid nyuthyrning av bostäder och därigenom har bolaget tagit ett viktigt steg för att förenkla för alla invånare att kunna få en hyresbostad i Uppsala.

Årets skyfall

Skyfallet i slutet av juli gjorde att många avlopp inte fungerade som de skulle med konsekvensen att många såväl privatpersoner som företag i Uppsala har fått skador på sina fastigheter. Skyfallet har resulterat i många försäkringsärenden, särskilt till Uppsala Vatten och Avfall AB, vilket hittills resulterat i skadeståndskrav om ca 29 miljoner kronor. Med anledning av det uppkomna skadeståndskravet finns det för första gången i bolagets historia en negativ resultat effekt från VA-monopolet. Det uppkomna skadeståndskravet översteg den reserv om 9 miljoner kronor som bolaget hade gentemot abonnenterna i form av förutbetalda avgifter. Resterande del av underskottet påverkar bolagets resultat negativt med 32 miljoner kronor.

Bränder och skador på fastigheter

Uppsala kommun Skolfastigheter AB har drabbats av flera bränder på sina fastigheter. I juni totalförstördes en byggnad som hörde till Hågdalsskolan i en brand och ytterligare tre bränder har förekommit under 2018. I oktober drabbades Gottsundaskolan. Två av tre huskroppar totalförstördes och den tredje fick omfattande skador i branden. Fastigheten ägs av Uppsala kommuns Fastighets AB. Förutom branden i Gottsundaskolan drabbades bolaget av skadegörelser på sitt kontor i samband med att en bomb kastades in.

Svenska bandyfinalen åter i Uppsala

Svenska bandyfinalen arrangeras från och med 2018 återigen på Studenternas IP i Uppsala, efter att i fem år spelats i Stockholm. Destination Uppsala AB har därmed återigen fått uppdraget att projektleda och genomföra bandyfinalen.

Bostadsförmedlingens flytt till nya lokaler

Uppsala bostadsförmedling AB startade sin verksamhet 1 juni 2016. Under våren 2018 flyttade bolaget in i nya lokaler på Stationsgatan för att bli mer tillgängligt för

kunderna som behöver besöka förmedlingen. Bolaget förmedlade 5 712 bostäder under 2018, vilket är en ökning med nästan 50 procent sedan året innan.

Muntlig förhandling i Förvaltningsrätten

Flera dotterbolag har av skatteverket nekats avdrag för räntor på vissa lån från Uppsala kommun. Bolagen har överklagat skatteverkets beslut avseende beskattningsår 2014. Frågan prövades i förvaltningsrätten under hösten 2018. Förvaltningsrätten dömde till skatteverkets fördel, men bolagen har överklagat domslutet till kammarrätten i Stockholm då bolagen anser att förvaltningsrätten inte tagit ställning till bevisningen. Utgången i den rättsliga processen kommer att ge svar på om avdragsrätt föreligger eller inte och om även skatteverkets beslut för de år som också följer efter 2014 ska överklagas.

Resultat och ställning

Fem år i sammandrag

	2018	2017	2016	2015	2014
Medelantalet anställda	952	912	868	807	755
Rörelsens intäkter, miljoner kronor	3 278	3 038	2 808	2 721	2 710
Nettoomsättning, miljoner kronor	3 047	2 853	2 740	2 636	2 579
Balansomslutning, miljoner kronor	25 860	23 666	21 401	19 707	18 757
Resultat efter finansiella poster, miljoner kronor	280	621	157	111	181
Resultat efter skatt, miljoner kronor	209	465	77	58	148
Justerat eget kapital, miljoner kronor	4 960	4 675	4 210	4 200	4 156
Räntabilitet på eget kapital, %	6%	13%	4%	3%	4%
Investeringar, miljoner kronor	2 906	2 746	1 898	1 626	1 476
Soliditet, %	19%	20%	20%	21%	22%

Koncernen

Koncernens intäkter uppgick till 3 278 (3 038) miljoner kronor, vilket är en ökning med 8 procent sedan föregående år. Koncernen har under den senaste treårsperioden haft en ökning av intäkter i och med att beståndet ökat med fler nyproducerade fastigheter.

Finansnettot var -279 (-256) miljoner kronor. Ökningen beror på den höga investeringstakten i koncernen och att en betydande del av investeringarna lånefinansieras. Finansnettots ökning har dämpats av det gynnsamma ränteläget.

Resultat efter finansiella poster uppgick till 280 (621) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster så som återförda nedskrivningar, realisationsresultat, försäkringsersättningar och skadeståndskravet. Rensat för dessa poster uppgick resultatet till 283 (235) miljoner kronor, vilket är en ökning med 48 miljoner kronor sedan föregående år. Det är framförallt det utökade fastighetsbeståndet som påverkar resultatutvecklingen. Resultatet kommenteras vidare under bolagsavsnitten i årsredovisningen.

Resultatet efter skatt var 209 miljoner kronor. I detta ingår en skattekostnad på 72 miljoner kronor, varav 53 miljoner kronor avsåg uppskjuten skatt och 18 miljoner kronor avsåg aktuell skatt. Av den aktuella skatten var 16 miljoner kronor de bolag i koncernen som av skatteverket nekats avdrag för räntor. De berörda bolagen har av försiktighetsskäl redovisat en skattekostnad och en avsättning för att möta en eventuellt nekad avdragsrätt för beskattningsåret 2018.

Balansomslutningen per 31 december 2018 uppgick till 25 860 (23 666) miljoner kronor. Den högre balansomslutningen speglar investeringstakten i koncernen. Årets investeringar var 2 906 (2 746) miljoner kronor. En stor andel av bolagens investeringar lånefinansieras. Koncernens låneskuld ökade från 16 815 miljoner kronor till 18 566 miljoner kronor under samma period, det vill säga med 1 751 miljoner kronor.

Soliditeten uppgick till 19 procent och är något lägre än föregående år och den senaste fyraårsperioden. Att soliditeten sjunker förklaras av att balansomslutningen ökar till följd av de pågående investeringarna i koncernen som till stor del lånefinansieras.

Moderbolaget

Moderbolagets intäkter uppgick till 7 (8) miljoner kronor och avser försäljning och vidarefakturering av tjänster till koncernens dotterbolag. Kostnader för köp av tjänster från Uppsala kommun och konsulter uppgick till 9 (9) miljoner kronor.

Räntekostnaderna för lån från Uppsala kommun var -22 (-21) miljoner kronor.

Efter resultatutjämnning i koncernen, i form av koncernbidrag, var årets resultat efter skatt -12 (-1) miljoner kronor.

Investeringar

För att möta utvecklingen och behålla en ekonomi i balans krävs en långsiktig strategi för kommunkoncernens investeringar. Uppsala växer vilket ökar behovet av infrastruktur, så som bostäder, skolor, vatten- och avloppshantering, anläggningar för idrott, fritid och parkering med mera. Investeringarna för 2019–2021 kommer att omfatta både ny och förnyelse av befintlig infrastruktur.

Kommunen arbetar strategiskt med att växa på ett ansvarsfullt sätt och på lång sikt klara finansiering av investeringar och de kapitalkostnader som följer med investeringarna. Självfinansieringsgraden för investeringarna måste öka. Möjliga tillgångar och investeringar har identifierats för att kunna avyttras och därigenom höja självfinansieringsgraden och begränsa upplåningen.

För investeringar över 50 miljoner kronor i bolagskoncernen krävs ett igångsättnings-tillstånd från styrelsen för Uppsala Stadshus AB. Prövningen av styrelsen ska visa om det går att begränsa investeringen, skjuta på investeringen i tid eller helt avstå om konsekvenserna till exempel visar på en bristande lönsamhet eller nytta.

Sedan 2013 sker merparten av kommunkoncernens investeringar i de kommunala aktiebolagen. I och med att Uppsala har vuxit kraftigt under de senaste åren och förväntas fortsätta att växa är behovet av investeringar stort. Investeringarna i koncernen uppgick 2018 till 2 906 (2 746) miljoner kronor, vilket är en ökning med 6 procent sedan 2017.

De största investeringarna har under året skett i Uppsalahem AB, totalt med 866 (1 161) miljoner kronor. De senaste åren har antalet byggherrar som bygger hyresrätter i

Uppsala ökat, vilket medfört att Uppsalahem kunnat minska sin nyproduktionstakt. Årets investeringar omfattar både nyproduktion och förnyelse av befintligt bestånd.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB har investerat 807 (783) miljoner kronor i ny- och tillbyggnader, ombyggnationer samt underhåll av befintliga skolor och förskolor. Under 2018 färdigställde bolaget tre nya grundskolor och tre förskolor vilket gav 1 450 nya skol- och förskoleplatser. De största projekten har varit Katedralskolan, Lindbacken, Jällaskolan, Brantingskolan, Ramsta skola och förskola, Parkens förskola samt Tiundaskolan. Bolaget har historiskt haft höga investeringsnivåer vilket förklaras både av ett stort behov av fler skolor och att fastighetsbeståndet haft en stor underhållsskuld.

Uppsala Vatten och Avfall AB:s investeringar uppgick till 362 (340) miljoner kronor. Utbyggnaden av vatten- och avlopps nätet, investeringar i Kungsängsverket, ny röt-kammare och ny förbehandling vid biogasanläggningen är de enskilt största investeringarna. Bolaget har även påbörjat utbyggnaden av huvudledningar för vatten och avlopp mellan Rosendal och Ulleråker till Kungsängen. Upprustning av reningsverket och de nya huvudledningarna är en av förutsättningarna för att kunna klara stadens utbyggnad.

Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter har investerat 365 (174) miljoner kronor under 2018. Studenternas är den enskilt största investeringen och avser fotbollsarenan och de kommersiella delarna i anslutning till den nya arenan.

AB Uppsala Kommuns Industrihus investerade 214 (121) miljoner kronor och avser om- och nybyggnationer, bland annat ombyggnationen av kvarteret Noatun och en fortsatt utbyggnad av Vaksala-Eke.

Finansiering

Under 2018 har kommunfullmäktige fastställt en ny finanspolicy för Uppsala kommunkoncern, det vill säga Uppsala kommun och dess helägda bolag. Till finanspolicyen har kommunstyrelsen fastställt nya finansiella riktlinjer som reglerar finansverksamheten. Koncernens dagliga likviditetsflöden samordnas genom ett gemensamt koncernkontosystem, där det kortsiktiga likviditetsbehovet tillgodoses. Det långsiktiga likviditetsbehovet sker genom upplåning från kommunens internbank, lån som kommunen i sin tur speglar externt. Utlåningen från kommunen till bolagen sker till marknadsmässiga villkor och motsvarar den finansieringskostnad som bolagen skulle ha haft om motsvarande upplåning skett i eget namn.

Koncernens samlade låneskuld uppgår per 31 december 2018 till 18 566 (16 815) miljoner kronor, varav låneskuld till kreditinstitut 4 000 (6 514) miljoner kronor och låneskuld till Uppsala kommun 14 566 (10 301). Skuldökningen beror på en fortsatt hög investeringsnivå i koncernen som till stor del lånefinansieras. Uppsalahems nyupplåning och refinansiering sker numera genom Uppsala kommun och inte i eget namn. Som en följd av det har bolagskoncernens skuld till Uppsala kommun ökat under 2018.

Miljöredovisning

AB Uppsala Kommun Industrihus bedriver ingen anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet enligt Miljöbalken men är certifierad enligt ISO 14001 sedan 2002. Hållbarhetsaspekterna har arbetats in helt i bolagets affärsplan och verksamhetsmål.

Under 2018 fortsatte arbetet med miljöstyrning av byggprojekt och energieffektivisering. AB Uppsala Kommun Industrihus handlar sedan ett antal år tillbaka enbart koldioxidneutral fjärrvärme och fjärrkyla och Bra Miljöval-el. Under 2018 har ytterligare nya mål tagits fram med syftet att hela bolaget ska vara klimatneutralt 2030. Bolaget har även hållit hållbarhetsutbildningar för ramavtalsleverantörer. Utöver detta har bolaget beslutat att certifiera byggprojektet Cykelfabriken enligt BREEAM. I samarbete med STUNS har bolaget fortsatt arbetet att utveckla och sprida användningen av nya energisystem.

Fyrishov AB, som bland annat erbjuder bassängbad för allmänheten, bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt § 38 förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Den anmälningspliktiga verksamheten utgör 52 procent av bolagets nettoomsättning. Bolaget har under året arbetat utifrån fem strategiska miljömål. Dessa mål är: inspiration för besökare, miljöhänsyn vid affärsutveckling, energianvändning, källsortering och återvinning av avfall samt miljömärkning av verksamheten.

Uppsalahem AB bedriver ingen tillståndspliktig verksamhet, förutom vid enstaka fall av ny- och ombyggnation. Bolaget är miljöcertifierade enligt ISO 14001. Uppsalahemkoncernen arbetar löpande med att minska den negativa miljöbelastningen som verksamheten innebär. I det stora hela medför Uppsalahems verksamhet en begränsad miljöpåverkan. Miljöarbetet styrs av en miljöpolicy som fastställs av styrelsen. Särskild miljöredovisning lämnas årligen till ägarna och klimateffekter redovisas löpande under året via kommunens hållbarhetsportal. Den sammanlagda miljörisken bedöms som låg.

Uppsala Kommuns Fastighets AB bedriver ingen anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken, men arbetar med miljöfrågor enligt ISO 14001:2015. Det pågår ett aktivt arbete med ständiga förbättringar i form av energieffektiviseringar, giftminskningar och miljöanpassning av underhållet. Särskilda miljöprogram och planer fastställs för större projekt.

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB arbetar kontinuerligt med hållbarhetsfrågor och under 2018 genomfördes ett flertal energibesparande åtgärder i fastighetsbeståndet. Bolaget har som mål att certifiera stadshuset enligt BREEAM Excellent. Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet är vägledande för arbetet och för finansieringen. De två första solcellsanläggningarna i bolagets bestånd har installerats på Storstora och Skyttorp deltidstidstationer.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, är som bolag inte tillstånds- eller anmälningspliktigt. Däremot kan enskilda aktiviteter inom bolagets uppdrag vara anmälningspliktiga enligt andra förordningar. Bolagets främsta bidrag till ett klimatpositivt Uppsala är genom att minska resursanvändningen. Skolfastigheter arbetar med certifiering av nyproduktion enligt Sweden Green Building Councils klassificering Miljöbyggnad silver och har under året anmält två projekt för certifiering. Bolaget har totalt 13 soleanläggningar i drift där fem anläggningar har tagits i bruk under 2018 och ytterligare fyra anläggningar planeras. Det pågår löpande ett aktivt arbete för att minska förekomsten av farliga ämnen i skolor och förskolor.

Uppsala Kommun Sportfastigheter AB driver inte tillståndspliktig verksamhet men kan i specifika fall behöva komma in med en anmälan till Länsstyrelsen. Bolaget har antagit en strategisk miljö- och klimatplan som baseras på kommunfullmäktiges Miljö- och klimatprogram 2014 - 2023. Under 2018 har ett aktivt arbete bedrivits inom hållbarhetsområdet. Testerna att använda hydrofob sand på konstgräsplaner som

genomfördes 2017 har resulterat i att bolaget under 2018 har använt hydrofob sand i samband med skapandet av konstgräsplan i Stenhagen. Så kallad hydrofob sand sparar pengar vid uppvärmning av gräsbädden på konstgräsplaner. Vidare har bolaget sett över sina effektabonnemang hos Vattenfall vilket sänker både förbrukning och kostnad.

Uppsala Parkerings AB bedriver ingen anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet. Bolaget satsar på miljöfrämjande teknik i verksamheten genom att några av bolagets fordon byts ut och de nya blir rena elbilar samt någon biogasbil. Bolaget satsar även på solcellsdrivna betalautomater vid inköp av nya. Vid projektering av nya parkeringshus planerar bolaget för solcellsdrift, lokal lagring av el via batterier, modern LED-belysning med styrning samt laddplatser för elbilar.

Uppsala Vatten och Avfall AB bedriver en tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet. Den gäller uttag av yt- och grundvatten för vattenproduktion, utsläpp till recipient av renat avloppsvatten och dagvatten, biogasproduktion samt verksamheten vid Hovgårdens avfallsanläggning. Den tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheten utgör 100 procent av bolagets nettoomsättning. Bolaget arbetar kontinuerligt med att minska energianvändningen i verksamheten och öka produktionen av biogas som ett alternativ till fossila bränslen. Inom energiområdet pågår en översyn av värmesystemen på de olika verken som ska öka systemens resurseffektivitet. Samtidigt installeras solceller på Kungsängsverket och på den nya kretsloppsparken. Arbetet med att nå målet fossilfri fordonsflotta år 2020 fortsätter genom en hög utbytestakt för egna fordon och kravställning gentemot olika entreprenörers fordon.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Uppsalas utveckling

Uppsala kommun växer och står inför en fortsatt stor befolkningstillväxt. Bolagen i stadshuskoncernen står för en stor del av den kommunala infrastrukturen och de investeringar som behöver göras för att möta tillväxten och Uppsalabornas framtida behov. De senaste åren har många nya bostäder och fastigheter byggts. Uppsvinget i byggproduktionen har pågått under ett antal år, med kapacitetsproblem inom byggsektorn och stigande byggpriser som följd.

Under 2018 har bostadsmarknaden mattats av med följd att ett antal bostadsrättsprojekt pausats och ett antal nyproducerade bostadsrätter omvandlats till hyresrätten. Trots marknads- och konjunktursvängningar är Uppsala en fortsatt expansiv kommun. De kommande åren sker stora satsningar på infrastruktur och stadsutveckling, bland annat med utökade järnvägsspår mellan Stockholm och Uppsala. I och med detta blir arbetsmarknadsregionerna allt mer integrerade. De närmaste åren förväntas Uppsala kommun växa med 2 000 arbetstillfällen årligen. År 2050 förväntas Uppsala ha ca 350 000 kommuninvånare.

Investeringar och ränteutveckling

En växande stad behöver investera i infrastruktur för att kunna möta den växande befolkningen och för att kunna skapa förutsättningar för ett växande näringsliv. De kommunala bolagen är kommunens verktyg för att skapa de nödvändiga

förutsättningarna för att staden ska kunna växa vilket återspeglas i bolagens fortsatt höga investeringstakt. Stora investeringar kräver en ökad finansiering, vilket till stora delar kommer från extern upplåning. Förväntan är att låneskulden kommer fortsätta att öka de närmaste åren, i takt med att Uppsala växer och att investeringarna ökar. För att begränsa låneskuldens utveckling behöver självfinansieringsgraden vara på en hög nivå och balansräkningen stärkas.

Riksbanken har inför 2019 aviserat räntehöjningar vilket betyder att Sverige kan vara på väg ut ur det gynnsamma ränteläge som varat under ett antal år. Stigande marknadsräntor kommer på sikt att leda till högre räntekostnaderna för Uppsala Stadshuskoncernen. En stor del av låneskulden är emellertid räntesäkrad med olika löptider. Räntehöjningar får därmed inte ett direkt genomslag på resultatet. Genom en ökad låneskuld och högre räntekostnader kommer resultatet successivt påverkas. Låneskulden möter väsentliga övervärden i koncernens fastighetsbestånd.

Hållbarhet

Sverige såväl som Uppsala kommun har antagit FN:s globala hållbarhetsprogram Agenda 2030 som stakar ut vägen mot ett ekologiskt, socialt, och ekonomiskt hållbart samhälle. Hållbarhetsarbete genomsyrar alla de kommunala verksamheterna i Uppsala kommun.

Uppsala ska växa smart och hållbart. För att möta utvecklingen och tillväxten samt bibehålla en ekonomi i balans, krävs en långsiktig strategi för hur bland annat kommande investeringar ska vara hållbara. De kommunala bolagen har sedan flera år tillbaka arbetat intensivt med hållbarhetsfrågor. Fastighetsbolagen inom Stadshuskoncernen har inom ramen för det arbetet bland annat sett över energifrågor och satsat i allt större utsträckning på solceller, fossilfria fordon och giftfria material vid byggnationer. För att möta Uppsalas framtida befolkningsökning behöver en hållbar utbyggnad ske av bland annat vattenförsörjningen och avfallshanteringen. Kommunens naturresurser behöver användas på ett klokt sätt. Flera av bolagen har tagit fram nya mål med syftet att hela verksamheten ska vara klimatneutral 2030.

Bolagen har på olika sätt arbetat med att minska påverkan på miljön och även konsekvenserna av framtida klimatförändringar. Hållbarhetsarbetet syftar till att identifiera risker för bland annat leveransstörningar på grund av att anläggningarna inte har klimatsäkrats och risken för påverkan av förekomst av föroreningar i miljön. Hållbarhetsarbetet omfattar även arbetet med jämställdhetsfrågor. Jämställdhetsintegrering främjar verksamhetsutvecklingen och är därför ett prioriterat område för kommunen och de kommunala bolagen. Den service och de tjänster som bolagen erbjuder ska tillgodose invånarnas behov på ett likvärdigt och bra sätt. Genom att belysa jämställdhetsperspektivet i samband med framtagning av investeringsunderlag kan man säkerställa att kommunal verksamhet når alla utifrån deras behov, oavsett kön.

De kommunala bolagen ska föregå med gott exempel genom att vara de ledande och drivande aktörerna inom områden där samhällsnyttan kostar och inte på kort sikt ger en direkt ekonomisk nytta.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel, i kronor:

Balanserade vinstmedel	1 851 930 772
Årets resultat	<u>- 12 168 915</u>
Utgående balanserade vinstmedel	1 839 761 857

Styrelsen föreslår att de stående vinstmedlen disponeras så att 1 839 761 857 kronor överförs i ny räkning.

Resultaträkning för koncernen

Resultaträkning för koncernen			
1 januari - 31 december			
Belopp i miljoner kronor		2018	2017
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	not 1, 26	3 047	2 853
Punktskatter		21	-3
Aktiverat arbete		3	6
Övriga rörelseintäkter	not 2, 25	<u>207</u>	<u>182</u>
Summa rörelsens intäkter		3 278	3 038
Rörelsens kostnader			
Driftskostnader	not 26	-784	-756
Handelsvaror		-124	-114
Övriga externa kostnader	not 3	-404	-360
Personalkostnader	not 3	-598	-552
Av- och nedskrivningar	not 4	-729	-687
Övriga rörelsekostnader	not 5	<u>-78</u>	<u>308</u>
Summa rörelsens kostnader		-2 718	-2 161
Rörelseresultat		560	877
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	not 6	22	13
Räntekostnader och liknande resultatposter	not 7	<u>-301</u>	<u>-269</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		-279	-256
Resultat efter finansiella poster	not 1	280	621
Skatt	not 8	-72	-156
Årets resultat		209	465
Hänförligt till			
Moderbolagets aktieägare		209	465
Minoritetsintresse		0	0

Balansräkning för koncernen

Balansräkning för koncernen		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	2018	2017
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
Övriga immateriella anläggningstillgångar	<u>10</u>	<u>12</u>
	10	12
Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader och mark	not 9 19 350	17 303
Maskiner och andra tekniska anläggningar	not 10 219	136
Inventarier, verktyg och installationer	not 11 1 984	1 736
Pågående nyanläggningar	not 12 <u>2 969</u>	<u>3 255</u>
	24 521	22 429
Finansiella anläggningstillgångar		
Andra långfristiga värdepappersinnehav	not 14 305	312
Uppskjutna skattefordringar	not 8,15 25	27
Fordringar hos Uppsala kommun	0	2
Andra långfristiga fordringar	not 15 <u>164</u>	<u>139</u>
	495	480
Summa anläggningstillgångar	25 026	22 921
Omsättningstillgångar		
Varulager		
Handelsvaror	<u>1</u>	<u>1</u>
	1	0
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	123	125
Fordringar hos Uppsala kommun	232	43
Övriga fordringar	275	217
Skattefordringar	19	46
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	not 16 <u>40</u>	<u>46</u>
	688	477
Likvida medel	not 17 9	268
Summa omsättningstillgångar	698	745
SUMMA TILLGÅNGAR	25 725	23 666

Balansräkning för koncernen		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	2018	2017
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Aktiekapital not 23	370	370
Övrigt tillskjutet kapital	3 007	3 007
Annat eget kapital inklusive årets resultat	1 583	1 298
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	4 960	4 675
Avsättningar not 18		
Avsättningar för pensioner	4	4
Avsättningar för övriga skatter not 8	35	35
Avsättningar för uppskjuten skatt not 8	315	269
Övriga avsättningar	<u>72</u>	<u>63</u>
	426	372
Långfristiga skulder not 19,22,24		
Skulder till kreditinstitut	2 400	3 500
Skulder till Uppsala kommun	11 204	8 350
Övriga långfristiga skulder	<u>552</u>	<u>504</u>
	14 157	12 354
Kortfristiga skulder		
Skulder till kreditinstitut not 22	1 600	3 014
Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun not 20	316	41
Skulder till Uppsala kommun	3 353	2 234
Leverantörsskulder	461	589
Skatteskulder not 8	2	13
Övriga skulder	81	58
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter not 21	370	315
	6 183	6 265
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	25 725	23 666

Rapport över förändringar i koncernens eget kapital

Belopp i miljoner kronor	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Annat eget kapital inkl. årets resultat	Minoritets- intresse	Totalt
Ingående balans 2017-01-01	370	3 007	833	0	4 210
Lämnad utdelning			0		0
Effekter av rättelser av fel			0		0
Årets resultat			465		465
Utgående balans 2017-12-31	370	3 007	1 298	0	4 675
Erhållet aktieägartillskott			70		70
Effekt av förändrad skattesats			6		6
Omräkningsdifferenser			0		0
Årets resultat			209		209
Utgående balans 2018-12-31	370	3 007	1 583	0	4 960

	2018-12-31	2017-12-31
Ej återbetalade villkorade aktieägartillskott	269	269
Fordringsägaren, Uppsala kommun, har rätt att erhålla återbetalning ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan betalning är förenlig med aktiebolagslagens vinstutdelningsregler.		

Kassaflödesanalys för koncernen

Kassaflödesanalys för koncernen		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	2018	2017
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	560	877
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
- avskrivningar (+)	720	687
- nedskrivningar (+)/återförda nedskrivningar (-)	10	-357
- realisationsvinster (-) / -förluster (+)	12	-17
- avsättningar (+)	54	0
- övriga ej kassapåverkande poster (+)/(-)	-8	-5
- erhållen ränta	22	13
- erlagd ränta	-301	-269
Inkomstskatt	-2	1
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	1 066	931
Förändring i rörelsekapital		
- ökning(-)/minskning(+) av kortfr fordringar och placeringar	-239	27
- ökning(+)/minskning(-) av leverantörsskulder	-128	234
- ökning(+)/minskning(-) av övriga kortfristiga skulder	301	-222
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 000	970
Investeringsverksamheten		
Förvärv (-) / försäljning (+) av dotterbolag	0	0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar (-)	-2 906	-2 746
Försäljning av anläggningstillgångar (+)	69	92
Förändring av övriga finansiella anläggningstillgångar	-15	-157
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 851	-2 811
Finansieringsverksamheten		
Akrieägartillskott (+)	70	0
Upptagna lån (+)	1 894	5 796
Amortering av skuld (-)	-141	-4 689
Ökning(+)/minskning(-) av kortfristiga skulder till kreditinstitut	-279	514
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	48	66
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1 594	1 687
Ökning(+)/minskning(-) av kassa och bank	-258	-153
Kassa och bank vid årets början	268	421
Kassa och bank vid årets slut	9	268

Resultaträkning för moderbolaget

Resultaträkning för moderbolaget			
1 januari - 31 december			
Belopp i miljoner kronor	2018	2017	
Rörelsens intäkter			
Fakturerad försäljning	not 2	7	<u>7</u>
Övriga rörelseintäkter ext		<u>0</u>	<u>0</u>
Summa rörelsens intäkter		7	8
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	not 3	<u>-9</u>	<u>-9</u>
Summa rörelsens kostnader		-9	0
Rörelseresultat		-2	-1
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		0	0
Räntekostnader	not 7	<u>-22</u>	<u>-21</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		-22	-21
Resultat efter finansiella poster		-24	-22
Mottaget koncernbidrag		336	398
Lämnat koncernbidrag		-380	-377
Avsättning periodiseringsfond		56	0
Skatt	not 8	<u>0</u>	<u>0</u>
Årets resultat		-12	-1

Balansräkning för moderbolaget

Balansräkning för moderbolaget		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	2018	2017
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Finansiella anläggningstillgångar		
Aktier och andelar i dotterbolag	not 13 6 411	6 178
Fordringar hos dotterbolag	48	0
Summa finansiella anläggningstillgångar	6 459	6 178
Summa anläggningstillgångar	6 459	6 178
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar		
Fordringar hos dotterbolag	95	65
Skattefordringar	0	24
Summa kortfristiga fordringar	95	89
Likvida medel		
Summa omsättningstillgångar	95	89
SUMMA TILLGÅNGAR	6 554	6 267

Balansräkning för moderbolaget		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	2018	2017
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital	not 23	
<i>Bundet eget kapital</i>		
Aktiekapital	370	370
Reservfond	<u>1 846</u>	<u>1 846</u>
Summa bundet eget kapital	2 216	2 216
<i>Fritt eget kapital</i>		
Balanserad vinst	1 852	1 783
Årets resultat	<u>-12</u>	<u>-1</u>
Summa fritt eget kapital	1 840	1 782
Summa eget kapital	4 056	3 998
Obeskattade reserver (periodiseringsfond)	0	56
Långfristiga skulder	not 19	
Skulder till dotterbolag	661	365
Skulder till Uppsala kommun	<u>1 075</u>	<u>1 195</u>
Summa långfristiga skulder	1 736	1 560
Kortfristiga skulder		
Skulder till dotterbolag	108	157
Skulder till Uppsala kommun	533	363
Skatteskulder	0	11
Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun	Not 20	121
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	<u>1</u>	<u>1</u>
Summa kortfristiga skulder	761	652
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	6 554	6 267

Rapport över förändringar i moderbolagets eget kapital					
Belopp i miljoner kronor	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Ingående balans 2017-01-01	370	1 846	1 700	83	4 000
Överföring resultat föregående år			83	-83	0
Årets resultat				-1	-1
Utgående balans 2017-12-31	370	1 846	1 783	-1	3 998
Överföring resultat föregående år			-1	1	0
Erhållet aktieägartillskott			70		70
Årets resultat				-12	-12
Utgående balans 2018-12-31	370	1 846	1 852	-12	4 056
			2018-12-31		2017-12-31
Ej återbetalade villkorade aktieägartillskott			246		246

Fordringsägaren, Uppsala kommun, har rätt att erhålla återbetalning ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan betalning är förenlig med aktiebolagslagens vinstutdelningsregler.

Kassaflödesanalys för moderbolaget

Kassaflödesanalys för moderbolaget		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	2018	2017
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	-2	-1
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
- övriga ej kassapåverkande poster (+)/(-)	-1	-1
- erlagd ränta	-22	-21
Betald inkomstskatt (-)	13	-38
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-12	-61
Förändring i rörelsekapital		
- ökning(-)/minskning(+) av kortfr fordringar och placeringar	-55	0
- ökning(+)/minskning(-) av kortfristiga skulder	-193	151
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-260	90
Investeringsverksamheten		
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar (-)	0	0
Lämnade aktieägartillskott (-)	0	-131
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	-131
Finansieringsverksamheten		
Erhållna aktieägartillskott	70	0
Erhållet koncernbidrag (+)	25	17
Lämnat koncernbidrag (-)	-133	-126
Upptagna lån (+)	50	150
Ökning(-)/minskning(+) av övriga finansiella anläggningstillgångar	-48	0
Erhållen utdelning (+)	0	0
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	296	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	260	41
Ökning(+)/minskning(-) av kassa och bank	0	0
Kassa och bank vid årets början	0	0
Kassa och bank vid årets slut	0	0

Redovisningsprinciper och värderingsregler

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Bedömningar och uppskattningar

Företagsledningen gör bedömningen att fastigheternas verkliga värden överstiger de bokförda värdena och att inga nedskrivningsbehov föreligger. I not 9 framgår hur värderingarna har gjorts och vilka antaganden som använts.

Skatteverket har i ett ställningstagande gett uttryck för en skärpt tillämpning av reglerna för ränteavdrag för koncerninterna lån. Den reviderade tolkningen av reglerna började gälla från och med den 11 mars 2014. Skatteverket har i linje med ställningstagandet beslutat att inte medge avdrag för räntor på lån från Uppsala kommun för sju av bolagen i stadshuskoncernen. Det gäller lån där Uppsala kommun inte har motsvarande externa upplåning, så kallade reverslån. De bolag som berörs har gjort avsättningar i bokslutet för den skattekostnad som de ej avdragsgilla räntorna medför. Företagsledningens uppfattning är att räntekostnaderna på koncerninterna lån bör vara avdragsgilla eftersom skuldförhållandena mellan bolag och kommun är affärsmässigt motiverade. Skatteverkets beslut kommer därför att överklagas.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. De redovisas i den omfattning som det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget, därför kan intäkterna beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans av produkten eller tjänsten till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms och rabatter.

Ränteintäkter och utdelning har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Hyresintäkter redovisas i den period som uthyrningen avser.

I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning.

Prissättning för försäljning av produkter och tjänster för vatten- och avfallsverksamhet, som bland annat regleras i va-lagen, sker med hänsyn till självkostnadsprincipen. Taxorna ska täcka verksamhetens kostnader över tid.

Offentliga bidrag

Offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestationer redovisas som intäkt, när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt, när prestationen utförs. Offentliga bidrag som hänför sig till förvärv av en anläggningstillgång minskar tillgångens anskaffningsvärde (eller redovisas som en förutbetalad intäkt).

Finansiella instrument

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som är omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Räntebärande finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som direkt kan hänföras till upptagande av lån korrigerar lånets anskaffningsvärde och periodiseras enligt effektivräntemetoden

I likvida medel ingår kassa, disponibla tillgodohavanden och kortfristiga placeringar.

Leverantörsskulder värderas till det belopp som leverantörerna väntas betala.

Säkringsredovisning

Då transaktionen sker dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner är effektiva under den period som säkringen har identifierats.

Orealiserade värdeförändringar på säkringsinstrumentet och den säkrade posten, som är hänförliga till den säkrade risken, redovisas inte givet att kraven för säkringsredovisning uppfylls. Vid säkring av ränterisk redovisas den erlagda respektive erhållna räntan på säkringsinstrumentet i samma period som den då räntan på den säkrade posten redovisas, det vill säga de realiserade värdeförändringarna redovisas i samma period i resultatet.

Säkringsredovisningen kan avslutas av två huvudsakliga skäl:

- Säkringsinstrumentet förfaller, säljs, löses eller avslutas på annat liknande sätt.
- Säkringen inte längre uppfyller kraven för säkringsredovisning.

Upphör säkringsredovisningen värderas och redovisas både säkringsinstrumentet och den säkrade posten enligt principerna för värdering vid det första redovisningstillfället men utifrån förhållandena vid den tidpunkt när säkringen upphör. Principerna för värdering vid det första redovisningstillfället innebär att en derivattillgång värderas enligt lägsta värdets princip och en derivatskuld värderas till det negativa verkliga värdet på balansdagen. Resultateffekter som uppkommer när säkringen upphör redovisas i resultaträkningen.

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris minskade med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder.

Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärdet minskat med ett beräknat restvärde om detta är väsentligt. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden.

Inom koncernen sker årlig värdering av koncernens fastigheter. Uppsalahem AB gör en samordnad värdering varje år. Övriga fastighetsbolag gör årliga interna värderingar, men låter externa värderare göra kontrollvärdering av ett antal fastigheter.

Byggnader och mark skrivs ned i de fall marknadsvärdet bedöms understiga det bokförda värdet och skillnaden är av bestående karaktär. Nedskrivning sker till det lägsta av det bokförda värdet och marknadsvärdet. Återföring av tidigare nedskrivningar sker i de fall fastigheternas värde återhämtas.

Avyttringar och förvärv av fastigheter redovisas per tillträdesdatum.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Företaget och koncernen tillämpar den så kallade ”aktiveringsmodellen” avseende internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar. Metoden innebär att samtliga utgifter som uppfyller kriterierna i K3 aktiveras som immateriell anläggningstillgång och skrivs av under tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan på byggnader och mark, maskiner, inventarier med mera har beräknats på dotterbolagens ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Dessutom har koncernens resultat belastats med avskrivningar enligt plan på övervärden som hänför sig till byggnader.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas inom koncernen:

Fastighetsrelaterade komponenter:

Markanläggning

20-27 år (3,7 - 5,0 procent)

Markinventarier

3-50 år (2,0 - 33,3 procent)

Byggnadsinventarier

3-50 år (2,0 - 33,3 procent)

Stomme och grund

20-100 år (1,0 - 5,0 procent)

Tak

15-50 år (2,0 - 6,7 procent)

Fasad

25-100 år (1 - 4 procent)

Installationer

15-50 år (2,0 - 6,7 procent)

Inre ytskikt

15-50 år (2,0 - 6,7 procent)

Hyresgäst Anpassning (lokaler)

Antagen längd på hyresgäst Anpassning

Övrigt

50 år (2 procent)

Övriga anläggningstillgångar:

Inventarier

3-5 år (33 - 20 procent)

Datorer, IT-investeringar

3-4 år (33 - 25 procent)

Maskiner och andra tekniska anläggningar

5-20 år (20 - 5 procent)

Fordon

5-10 år (20 - 10 procent)

Övriga anläggningstillgångar:

Immateriella anläggningstillgångar

5 år (20 procent)

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när bolaget har en förpliktelse, legal eller formell, på grund av en inträffad händelse och när det är sannolikt att ett utflöde av resurser som är förknippat med ekonomiska fördelar kommer att krävas för att uppfylla förpliktelsen och beloppet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fonderade medel inom taxefinansierad verksamhet

För den taxefinansierade va- och hushållsavfallsverksamheten regleras balansposternas saldon för förutbetalda intäkter och avgifter mot resultatet. Reglering innebär att de redovisade resultaten för dessa verksamheter är noll. Intäkterna och avgifterna har som mål att balansera över en tre till fem års cykel.

Leasing

Ett leasingavtal enligt de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren, klassificeras som ett finansiellt leasingavtal. De leasingavtal som inte är finansiella klassificeras som operationella.

Tillgångar som hyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som en materiell anläggningstillgång och värderas initialt till det lägsta av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasing-avgifterna vid ingången av avtalet. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- och kortfristiga skulder. De leasade tillgångarna skrivs av över respektive tillgångs nyttjandeperiod. Leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Leasingavgifter som erläggs under operationella leasingavtal redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal där bolag inom Uppsala Stadshuskoncernen är leasegivare intäktsredovisas linjärt över leasingperioden.

I juridisk person redovisas samtliga leasingavtal, både finansiella och operationella.

I koncernen redovisas tillgångar som leasas genom ett finansiellt leasingavtal som en materiell anläggningstillgång samtidigt som framtida leasingavgifter redovisas som skuld.

För närvarande har bolagen i Uppsala Stadshuskoncernen endast tecknat operationella leasingavtal.

Ersättning till anställda efter avslutad anställning

Koncernen har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Skatter

Redovisad skatt utgörs av aktuell samt uppskjuten skatt. Den aktuella skatten baseras på periodens resultat och beräknas på balansdagens skattesats. Skatt som betalas eller erhålls under det aktuella året klassificeras som aktuell skatt. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Vid ändring av skattesatser redovisas förändringen i koncernens resultaträkning.

Skatter redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital.

Uppskjuten skatt vilken betalas i framtiden eller reducerar framtida skatt, redovisas för differenser mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, så kallade temporära skillnader. De temporära skillnaderna har i huvudsak uppkommit genom förvärv av fastigheter efter 2001.

Även kostnader som är skattemässigt avdragsgilla, senare än de redovisas i resultaträkningen, kan ge upphov till uppskjutna skattefordringar. Uppskjuten skatt beräknas på de skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den uppskjutna skattefordran realiserar eller den uppskjutna skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till skattemässiga underskottsavdrag redovisas, i den mån det bedöms som sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas i framtiden. Vid varje balansdag omprövas den uppskjutna skattefordrans redovisade värde och reduceras i den mån det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga. I den mån det senare bedöms som sannolikt, att tillräckliga överskott kommer att finnas tillgängliga, återförs reduktionen.

Värdering av samtliga skatteskulder och skattefordringar sker till nominella belopp.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgodohavanden.

Koncernredovisning

Förvärvsmetoden

Koncernredovisningen omfattar de bolag, i vilka moderbolaget har direkt eller indirekt, ett bestämmande inflytande.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion där koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs anskaffningsvärdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuellt minoritetsintresse.

Skillnaden mellan anskaffningskostnaden för dotterbolagsaktierna och de genom förvärvsanalysen bestämda nettotillgångarna hos dotterbolagen utgör koncernmässigt övervärde i fastigheter. Övervärden som hänförs till specifika

tillgångar har en avskrivningstid som motsvarar den underliggande tillgångens avskrivningstid.

I förvärvskalkylen för Uppsala Stadshus AB:s förvärv av fastighetsbolag från Uppsala kommun uppkom ett övervärde som allokerades till fastigheter. Någon uppskjuten skatt hänförlig till övervärdet vid förvärvet redovisas inte då någon uppskjuten skatt inte kalkylerades vid värderingen av köpeskillingen.

Minoritetsintresse redovisas till verkligt värde, det innebär att minoritetsintresse har andel i goodwill. Förvärv eller avyttring av andelar i företag som är dotterföretag, både före och efter förändringen, redovisas som en transaktion mellan ägarna inom eget kapital.

I koncernredovisningen faller koncern-företagens bokslutsdispositioner bort och ingår i det redovisade resultatet efter avdrag för uppskjuten skatt. Detta innebär att koncernföretagens obeskattade reserver i koncernens balansräkning fördelas mellan uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Utöver vad som framgår om bokslutsdispositioner och obeskattade reserver så överensstämmer samtliga i koncernredovisningen tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper med de som beskrivs och tillämpas av moderföretaget.

Närmast överordnade moderföretag, som upprättar koncernredovisning, i vilken företaget ingår är Uppsala kommun (org.nr. 212000-3005) som också är moderföretag för hela koncernen. Moderföretaget har säte i Uppsala.

Redovisning av tillskott och koncernbidrag i moderbolaget

Lämnade aktieägartillskott redovisas som en ökning av andelens redovisade värde. Erhållna aktieägartillskott redovisas som en ökning av eget kapital.

Både erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

Fordringar, skulder och avsättningar

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder och avsättningar värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan (se även finansiella instrument och avsättningar ovan)

Redovisade belopp i resultaträkningar, balansräkningar och noter

Alla poster i resultaträkningar, balansräkningar och noter är registrerade med sina exakta värden i tusentals kronor. Avrundningsdifferenser kan därför förekomma då beloppen, som anges i miljoner kronor, i resultaträkningarna, balansräkningarna och noterna i årsredovisningen, summeras.

Nyckeltal

Justerat eget kapital =	Eget kapital + 78 procent av obeskattade reserver
Räntabilitet på eget kapital =	<u>Resultat efter finansiella poster</u> Justerat eget kapital
Soliditet =	<u>Justerat eget kapital</u> Balansomslutning
Balansomslutning =	Summan på vardera sidan av en balansräkning, det vill säga summan tillgångar eller summ eget kapital och skulder.

Noter till resultat- och balansräkningar

NOT 1 - SEGMENTSREDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2018	2017
Fastighetsförvaltning		
Bruttoomsättning	2 359	2 235
Koncerninternt	<u>-43</u>	<u>-43</u>
Nettoomsättning	2 316	2 192
Resultat efter finansiella poster	416	739
Fritid och kultur		
Bruttoomsättning	173	160
Koncerninternt	<u>-2</u>	<u>-1</u>
Nettoomsättning	171	159
Resultat efter finansiella poster	-117	-120
VA och avfall		
Bruttoomsättning	576	520
Koncerninternt	<u>-65</u>	<u>-55</u>
Nettoomsättning	511	465
Resultat efter finansiella poster	5	21
Övrigt		
Bruttoomsättning	57	45
Koncerninternt	<u>-8</u>	<u>-7</u>
Nettoomsättning	49	37
Resultat efter finansiella poster	-23	-19
Totalt		
Bruttoomsättning	3 165	2 959
Koncerninternt	<u>-118</u>	<u>-106</u>
Nettoomsättning	3 047	2 853
Resultat efter finansiella poster	280	621

NOT 2 - ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER I KONCERNEN RESP. FAKTURERAD FÖRSÄLJNING I MODERBOLAGET**Belopp i miljoner kronor****Övriga rörelseintäkter koncernen**

	2018	2017
Förvaltningsarvoden och diverse försäljning	5	26
Realisationsvinst avyttring anläggningstillgång	43	52
Statligt bidrag teaterverksamhet	4	16
Ersättning för skador- försäkringsersättningar	61	12
Övriga intäkter	93	75
	207	182

Fakturerad försäljning moderbolaget

	2018	2017
Fakturerad försäljning	7	7
Varav till andra koncernföretag	100%	100%
Inga inköp från andra koncernbolag har skett under året		

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER**Medelantalet medarbetare**

	2018	2018	2017	2017
	Antal	varav män	Antal	varav män
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	952	56%	912	55%
Koncernen totalt	952	56%	912	55%

Fördelning mellan kvinnor och män i ledning

	2018	2018	2017	2017
	kvinnor	män	kvinnor	män
Koncernen				
Styrelseledamöter	36%	64%	43%	57%
VD och övr. ledande befattningshavare	55%	45%	74%	26%
Moderbolaget				
Styrelseledamöter	20%	80%	38%	62%
VD och övr. ledande befattningshavare	0%	100%	0%	100%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Belopp i miljoner kronor	2018	2018	2017	2017
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)**	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	404	169 (38)	378	144 (28)
Koncernen totalt	404	169 (38)	378	144 (28)

* Lön till moderbolagets VD ingår i stadsdirektörens lön i Uppsala Kommun.

** Av koncernens pensionskostnader avser 3,0 mnkr (3,0 mnkr) gruppen styrelse och VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 4,5 mnkr (4,8 mnkr).

Löner och andra ersättningar fördelad mellan styrelseledamöter m fl och medarbetare

	2018	2018	2017	2017
	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	16	388	16	362
Koncernen totalt	16	388	16	362

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER - fortsättning**Förpliktelser till verkställande direktör****Uppsalahem AB**

Uppsägningstiden för vd är 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 6 månader med en omställningsersättning motsvarande 12 månader, samma villkor oavsett vem som säger upp. Omställningsersättningen samordnas med inkomst av tjänst. Omställningsersättningen är inte semesterlönegrundande och ger inte rätt till avsättning till tjänstepension.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Uppsägningstiden för vd är 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 12 månader med lön. 12 månaders omställningsersättning (avräknas mot ny inkomst).

AB Uppsala Kommuns Industrihus

Vid uppsägning av vd från arbetsgivarens sida gäller en uppsägningstid om 12 månader. Vid uppsägning från vd:s sida gäller en uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från bolagets sida ska ersättning motsvarande 12 månadslöner (omställningsersättning) utbetalas efter sista arbetsdag. Omställningsersättningen är inte semesterlönegrundande och ger inte rätt till avsättning av tjänstepension.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Från vd:s sida är uppsägningstiden 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida ska ersättning motsvarande sex månader plus tolv månader utbetalas månadsvis om uppsägning inte är att likställa med avskedande enligt § 18 LAS i vilket fall reglerna uppsägningslön och engångsersättning inte gäller.

Uppsala Kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB

Från vd:s sida är uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolaget återgår vd till ospecificerad tillsvidare anställning vid kommunledningskontoret i Uppsala kommun.

Uppsala Parkerings AB

VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.

Fyrishov AB

Enligt anställningsavtal med vd gäller sex månaders uppsägning från dennes sida. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 12 månader.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteaters vd har ett tidsbegränsat förordnande fram till 31 juli 2020. Ingen möjlighet till uppsägning finns för VD. Om arbetsgivaren säger upp avtalet i förtid har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner. Om kortare tid än 12 månader till avtalets utgång föreligger så blir omställningsersättningen motsvarande den återstående tiden.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Vid uppsägning från bolagets sida äger vd rätt till en uppsägningstid på 6 månader, samt en omställningsersättning på 12 månadslöner. Vid uppsägning från vd:s sida föreligger en uppsägningstid om 6 månader.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Vid uppsägning från bolagets sida äger vd rätt till en uppsägningstid på 6 månader, samt en omställningsersättning på 12 månadslöner. Vid uppsägning från vd:s sida föreligger en uppsägningstid om 6 månader.

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER fortsättning**Belopp i miljoner kronor**

Revisors arvode	Koncernen			Moderbolaget
	2018	2017	2018	2017
Revisionsuppdrag (lagstadgad revision)				
EY	0,0	0,8	0,0	0,0
PWC	1,8	1,4	0,1	0,1
KPMG	0,6	0,4	0,0	0,0
Lekmannarevisorer	0,3	0,5	0,1	0,1
Totalt	2,7	3,1	0,2	0,2
Revisionsverksamhet (utöver revisionsuppdraget)				
EY	0,0	0,0	0,0	0,0
PWC	0,2	0,2	0,0	0,0
KPMG	0,1	0,0	0,0	0,0
Totalt	0,2	0,2	0,0	0,0
Skatterådgivning				
EY	1,7	1,4	1,5	0,8
PWC	0,8	0,1	0,0	0,0
KPMG	0,1	0,0	0,0	0,0
Totalt	2,5	1,5	1,5	0,8
Övriga tjänster (t.ex. juridiska tjänster som rör annat än skatter)				
EY	0,2	0,3	0,0	0,0
PWC	0,9	0,2	0,4	0,1
KPMG	0,1	0,0	0,0	0,0
Övriga	0,1	0,0	0,0	0,0
Totalt	1,2	0,5	0,4	0,1

NOT 4 - AV- OCH NEDSKRIVNINGAR**Belopp i miljoner kronor**

	2018	2017
(koncernen)		
Mark och markanläggning	38	25
Byggnader som utgör anläggningstillgång	563	549
Maskiner	18	17
Inventarier	109	94
Totalt	729	686

NOT 5 - ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER**Belopp i miljoner kronor**

	2018	2017
(koncernen)		
Bokfört värde vid utrangering av inventarier	43	23
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	11	0
Övrigt	25	5
Totalt	78	28

NOT 6 - RÄNTEINTÄKTER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Ränteintäkter och liknande resultatposter	22	13

NOT 7 - RÄNTEKOSTNADER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
Moderbolaget		
Ränta till Uppsala kommun	22	21
Koncernen		
Ränta	301	269
	301	269
varav avseende Uppsala kommun	162	139

NOT 8 - SKATT				
Belopp i miljoner kronor	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Skatt på årets resultat				
Aktuell skatt	-18	-26	0	0
Uppskjuten skatt	-53	-129	0	0
Summa skatt på årets resultat	-72	-156	0	0
Avstämning av effektiv skattesats				
Redovisat resultat före skatt	280	621	-24	-22
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (22%)	-62	-137	5	5
skatteeffekt av:				
Bokföringsmässiga avskrivningar på byggnader	-122	-32	0	0
Ej avdragsgilla nedskrivning	0	-2	0	0
Avskrivning på uppskrivningar	-2	0	0	0
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-14	-20	0	0
Skatt på årets ej avdragsgilla räntor	-16	-19	0	0
Skattemässiga avskrivningar på byggnader	136	104	0	0
Ej skattepliktiga intäkter	1	5	0	0
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	-53	-130	0	0
Uppskjuten skatteintäkt avseende temporära skillnader	0	25	0	0
Effekt av koncernbidrag	0	0	10	-5
Effekt av periodiseringsfonder/boksl disp	48	43	-12	0
Övrigt	13	7	-2	0
Redovisad skatt	-72	-156	0	0
Nominell skattesats för svenska aktiebolag utgör för år 2018 22,0 % (22,0 % för år 2017).				
Uppskjutna skattefordringar				
Redovisade uppskjutna skattefordringar avser:				
Nedskrivning av fordringar	0	1	0	0
Underskottsavdrag	0	0	0	0
Temporära skillnader	26	26	0	0
Övrigt	-1	0	0	0
Summa uppskjutna skattefordringar	25	27	0	0
Uppskjutna skatteskulder				
Redovisade uppskjutna skatteskulder avser:				
Skattemässiga överavskrivningar	2	33	0	0
Periodiseringsfonder	5	6	0	0
Temporära skillnader	310	230	0	0
Övrigt	-2	1	0	0
Summa uppskjutna skatteskulder	315	269	0	0
Skatteskulder				
Avser inkomstskatt	2	13		

NOT 9 - BYGGNADER OCH MARK		
Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Mark och markanläggningar		
Ingående anskaffningsvärden	2 889	2 525
Årets anskaffningar	20	166
Årets försäljningar/utrangeringar	-46	-25
Omklassificeringar	463	223
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 326	2 889
Ingående avskrivningar	-132	-108
Ack avskrivningar sålt uttrangerat	0	0
Årets avskrivningar	-32	-25
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-164	-132
Ingående nedskrivningar	0	0
Årets nedskrivning	-7	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-7	0
Utgående planenligt restvärde	3 156	2 757

NOT 9-BYGGNADER OCH MARK - fortsättning		
Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Byggnader		
Ingående anskaffningsvärden	19 725	18 474
Årets anskaffningar	24	75
Årets försäljningar/utrangeringar	-70	-62
Omklassificeringar	2 227	1 238
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	21 906	19 725
Ingående avskrivningar	-4 828	-4 322
Årets försäljningar/utrangeringar	20	21
Årets avskrivningar	-549	-527
Omklassificeringar	0	-1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 357	-4 828
Ingående uppskrivningar	360	375
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	0	-2
Omklassificeringar uppskrivningar	0	0
Årets avskrivning på Uppskrivning	-13	-13
Utgående ackumulerade uppskrivningar	347	360
Ingående nedskrivningar	-711	-1 058
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Ackumulerade nedskrivning sålt/utrangerat	0	0
Återförd nedskrivning	9	357
Omklassificeringar	0	13
Årets nedskrivningar	0	-22
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-701	-711
Utgående planenligt restvärde	16 194	14 546
Byggnader och mark totalt		
Utgående planenligt restvärde	19 350	17 303
Uppgifter om förvaltningsfastigheter		
Redovisat värde	19 570	17 134
Verkligt värde	35 823	31 205

Uppsalahem AB värderar hela sitt bestånd med hjälp av extern värderare. Uppsala Fastighets AB har gjort interna värderingar. Övriga bolag har utfört interna värderingar, men låtit externa värderare göra kontrollvärdering av ett antal fastigheter. Samtliga bolagsvärderingar bygger på kassaflödesberäkningar. Uppsalahem AB tillämpar en så kallad samordnad värdering. Kalkylräntan för hyresbostäder varierar mellan 3 (3,8) och 7,1 (7,3) procent beroende på risk, med ett viktat snitt på 5,6 (5,9) procent. För övriga typer av fastigheter ligger kalkylräntan på ca 8 procent.

Sport- och Rekreationsfastigheter AB samt Fyrishov AB är svårvärderade och ingår därför inte i värdena på förvaltningsfastigheterna.

Förvaltningsfastigheter AB genomför en omfattande om- och nybyggnation av Stadshuset (Dragarbrunn 25:1).

NOT 10 - MASKINER OCH ANDRA TEKNISKA ANLÄGGNINGAR

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Ingående anskaffningsvärden	230	212
Årets anskaffningar	2	9
Årets försäljningar/utrangeringar	0	-2
Omklassificeringar	98	11
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	330	230
Ingående avskrivningar	-93	-78
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	0	2
Årets avskrivningar	-18	-17
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-111	-93
Utgående planenligt restvärde	219	136

NOT 11 - INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Ingående anskaffningsvärden	2 346	2 121
Årets anskaffningar	29	164
Årets försäljningar/utrangeringar	-11	-16
Omklassificeringar	329	76
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 692	2 346
Ingående avskrivningar	-610	-529
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	12	14
Årets avskrivningar	-109	-94
Omklassificeringar	0	-1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-708	-610
Utgående planenligt restvärde	1 984	1 736

NOT 12 - PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Ingående anskaffningsvärden	3 255	2 476
Årets anskaffningar	2 831	2 563
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Omklassificeringar	-3 117	-1 784
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 969	3 255
Ingående investeringsbidrag	0	0
Årets investeringsbidrag	0	0
Utgående investeringsbidrag	0	0
Utgående planenligt restvärde	2 969	3 255

NOT 13 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
Ingående värde	6 262	5 760
Lämnade aktieägartillskott	233	502
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 495	6 262
Ingående nedskrivningar	-84	-84
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-84	-84
Utgående planenligt restvärde	6 411	6 178

NOT 13 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG -
fortsättning

Dotterbolag Belopp i miljoner kronor	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal aktier och andelar	Ägd del av aktiekapital	Bokfört värde 2018 2017	
Uppsalahem AB	100%	100%	1 668	166,8	4 107	3 874
Uppsala Kommuns Fastighets AB	100%	100%	6 000	6,0	167	167
Uppsala Parkerings AB	100%	100%	50	0,3	22	22
AB Uppsala Kommuns Industrihus	100%	100%	5 650	56,5	809	809
Fyrishov AB	100%	100%	5 000	5,0	21	21
Uppsala stadsteater AB	100%	100%	20 560	5,1	80	80
Uppsala Konsert och Kongress AB	100%	100%	1 550	1,5	36	36
Uppsala Vatten och Avfall AB	100%	100%	5 000	5,0	189	189
Uppsala bostadsförmedling AB	100%	100%	1 000	0,1	7	7
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	731	731
Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	50	50
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	191	191
Uppsala R2 AB	100%	100%	2 000	0,2	0	0
Destination Uppsala AB	100%	100%	2 000	0,2	0	0
					6 411	6 178

Dotterbolag och dotterdotterbolag	Organisations- nummer	Säte
Uppsalahem AB	556137-3589	Uppsala
- Kretia i Uppsala Kvarngärdet AB	556831-8348	"
- Uppsalahem Eksättagården AB	556862-0461	"
- Kretia 2 Fastighets AB	556938-3929	"
- Uppsalahem Elmer AB	556862-0453	"
Uppsala Kommuns Fastighets AB	556099-5077	"
- Storzvreta Centrum AB	556833-8312	"
- Fastighetsbolaget Storzvreta HB	916514-6029	"
- Gottsunda Marknad AB	556643-0608	"
Uppsala Parkerings AB	556044-4498	"
AB Uppsala Kommuns Industrihus	556162-6606	"
- Uppsala Kommuns Industrihus Förvaltnings AB	556396-3403	"
- Uppsala Kommuns Industrihus Rälsen HB	916671-9535	"
- Uppsala Kommuns Industrihus Brand HB	969643-4480	"
- Förvaltningsbolaget Industrihus Kölen KB	916634-0183	"
- Uppsala Industrihus Cykeln AB	556445-3859	"
- Uppsala Industrihus Västland AB	556181-2412	"
- DLIJ Förvaltning AB	556694-5183	"
- Industrihus i Eke AB	556701-2157	"
- AB Boländerna 32:2	556997-5591	"
Fyrishov AB	556380-4524	"
Uppsala stadsteater AB	556009-4095	"
Uppsala Konsert och Kongress AB	556414-8301	"
Uppsala Vatten och Avfall AB	556025-0051	"
Uppsala bostadsförmedling AB	556109-6628	"
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	556911-0751	"
Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB	556911-0744	"
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	556911-0736	"
Uppsala R 2 AB	556457-1452	"
Destination Uppsala AB	556457-1460	"

NOT 14 - ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Ingående värden	311,86	205,79
Årets anskaffning	-6,56	106,07
Årets avyttringar	0,00	0,00
Utgående värde	305,30	311,86

Avser	Bokfört värde		Marknadsvärde	
	2018	2017	2018	2017
Insatskapital SCR	0,01	0,01	0,01	0,01
Svensk Turism	0,01	0,01	0,01	0,01
Obligation	305,24	311,81	309,05	314,87
HBV andel	0,04	0,04	0,04	0,04
Totalt	305,30	311,86	309,11	314,92

NOT 15 - ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Uppskjuten skattefordran	25	27
Fordran investeringsmoms	132	108
Övriga långfristiga fordringar	2	1
Handpenning	30	30
Totalt	189	166

NOT 16 - FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Förutbetalda hyror	5	5
Övriga förutbetalda kostnader	20	26
Upplupna intäkter	10	10
Övriga poster	4	5
Totalt	40	46

NOT 17 - KASSA OCH BANK

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Kassamedel	0	1
Disponibla tillgodohavanden	9	267
Totalt	9	268

NOT 18 - AVSÄTTNINGAR

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
---------------------------------	-------------	-------------

Pensioner**Pensioner och liknande förpliktelser**

Belopp vid årets ingång	4	5
Årets avsättningar	0	0
Under året ianspråkstagna belopp	0	0
Under året återförda belopp	0	0
Belopp vid årets utgång	4	4

Övriga skatter

Belopp vid årets ingång	32	37
Justering IB föregående år	3	0
Årets avsättningar	18	16
Under året ianspråkstagna belopp	-18	-17
Under året återförda belopp	0	-4
Belopp vid årets utgång	35	32

Uppskjuten skatteskuld

Belopp vid årets ingång	272	141
Justering IB föregående år	-3	0
Årets avsättningar	55	67
Under året ianspråkstagna belopp	-1	64
Under året återförda belopp	-8	0
Belopp vid årets utgång	315	272

Övriga avsättningar

Belopp vid årets ingång	63	62
Årets avsättningar	8	1
Under året ianspråkstagna belopp	0	0
Under året återförda belopp	0	0
Belopp vid årets utgång	72	63

Totalt belopp vid årets utgång	426	372
---------------------------------------	------------	------------

Uppsala Vatten och Avfall AB har gjort fondering av medel för den framtida återställningen av Hovgårdens avfallsanläggning. Fondering är beräknad utifrån ett nuvärde på den bedömda framtida återställningskostnaden. Deponifonden uppgår till 33,7 mnkr i årsbokslut 2018.

NOT 19 - LÅNGFRISTIGA SKULDER**Belopp i miljoner kronor**

Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning 1-5 år efter balansdagen.

	2018	2017
Moderbolaget		
Skulder till dotterbolag	661	365
Skulder till Uppsala kommun	1 075	1 195
	1 736	1 560
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	2 200	3 300
Skulder till Uppsala kommun	9 804	6 973
Övriga långfristiga skulder	40	30
	12 045	10 302

Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.

	2018	2017
Moderbolaget		
Skulder till dotterbolag	0	0
Skulder till Uppsala kommun	0	0
	0	0
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	200	200
Skulder till Uppsala kommun	1 400	1 378
Övriga långfristiga skulder	512	474
	2 112	2 052

NOT 20 - CHECKRÄKNINGSKREDIT**Belopp i miljoner kronor**

	2018	2017
Moderbolaget		
Beviljad kredit	150	150
Koncernen		
Beviljad kredit	1 379	1 254

NOT 21 - UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
(koncernen)		
Semesterlöneskuld	26	25
Sociala avgifter	4	4
Upplupna räntor	29	26
Upplupna lönekostnader	8	6
Förskottsbetalda hyror	97	95
Förutbetalda intäkter	92	23
Förutbetalda brukningsintäkter VA-verksamhet	0	9
Förutbetalda hushållsavfallsavgifter	3	63
Skadestånd	29	0
Övrigt	83	63
Totalt	370	315

NOT 22 - STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Belopp i miljoner kronor	2018	2017
---------------------------------	-------------	-------------

Koncernen**Ställda säkerheter**

För egna skulder och avsättningar
avseende långfristiga skulder till kreditinstitut:

- Fastighetsinteckningar	601	810
Summa ställda panter	601	810

Eventualförpliktelser

Borgensförbindelser	0	0
Garantiförbindelser	2	2
Övriga eventualförpliktelser	3	3
Summa eventualförpliktelser	5	5

Moderbolaget

Ställda panter	Inga	Inga
-----------------------	-------------	-------------

Eventualförpliktelser

Moderbolaget har lämnat kapitaltäckningsgaranti till samtliga dotterbolag.

Not 23 - ANTAL AKTIER

	2018		2017	
	Kvotvärde	Antal	Kvotvärde	Antal
Koncernen	1 kr	370 000	1 kr	370 000
Moderbolaget	1 kr	370 000	1 kr	370 000

NOT 24 - UPPLYSNINGAR OM FINANSIELLA INSTRUMENT**Säkringsredovisning****Uppsalahem AB**

I Uppsalahems finanspolicy, avsnitt 9 Derivatinstrument, står det:

”Derivatinstrument, s.k. kurssäkringsinstrument, får endast användas för att förändra eller eliminera de ränte- och valutarisker som uppstår i koncernen och ska därför alltid vara kopplade till en underliggande exponering. Framtida upplåning för planerade investeringar får också säkras.

Endast sådana derivatinstrument eller kombinationer av instrument får användas där finansfunktionen har god insikt om instrumentens funktion, prissättning och risker. Användandet av derivatinstrument förutsätter också administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer.”

Uppsalahem kommer att använda ränteswappar, ränteswappar med framtida start (forwardswappar) samt räntetak (cappar). Säkringsinstrument kan vara ett instrument, en andel av ett instrument eller en grupp av instrument.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Omvandling från rörlig till fast ränta på 2 lån om totalt 170 Mkr. Effektiviteten är 100% av beloppet, men med en längre löptid på derivatet än kapitalbindningen på lånen. Dock är detta godkänt av kommunens finansutskott och därmed är risken pga skillnaden i löptid övertagen kommunen som är motpart för bägge transaktionerna.

NOT 25 - OFFENTLIGA BIDRAG**Uppsala Parkerings AB**

Bolaget har blivit beviljade medel under 2018 från Naturvårdsverket i samband med projektet "Morgondagens Mobilitetshus". Projektet syftar till att ta fram innovativa lösningar för energi- & effektbesparingar. 412,5 tkr har utbetalats juni 2018 och motsvarar 50% av det totala bidraget och resterande i samband med godkänd slutredovisning, senast augusti 2019.

Uppsala stadsteater AB

Bolaget har erhållit verksamhetsstöd från Samverkansmodellen om 17,7 miljoner kronor, till vilken Statens kulturråd fördelar medel till län och regioner, som i sin tur fördelar anslagen inom respektive län/region. Bidraget söks årligen från Kultur och bildning i Region Uppsala. Under verksamhetsåret har teatern även tagit del av projektstöd från Kultur och bildning Region Uppsala och från Statens kulturråd gällande barn och ungdomsprojekt.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Bolaget har erhållit lönebidrag samt trygghetsanställningsbidrag på sammanlagt 0,2 miljoner kronor av arbetsförmedlingen för år 2018.

Uppsala Vatten har även beviljats klimatinvesteringsstöd med 6,7 miljoner kronor från Naturvårdsverket för uppförande av tankstation för komprimerad biogas. Årets utbetalda investeringsbidrag från Naturvårdsverket är 75 % av totalbeloppet det vill säga 5,0 miljoner kronor. (Bokfört i balansräkningen)

Bolaget har även beviljats bidrag från Länsstyrelsen på 0,5 miljoner kronor avseende lokalt vattenvårds projekt. Årets utbetalda del uppgår till 75 % dvs 375 tkr. (Bokfört i resultaträkningen) Uppsala Vatten har även beviljats bidrag från Naturvårdsverket på 350 tkr avseende projektet smarta vattennät. Årets utbetalda del uppgår till 50 % dvs 175 tkr. (Bokfört i resultaträkningen)

Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB

Bolaget har under året mottagit 821 252 kr i offentliga bidrag. Bidraget avsåg bidrag för upprustning av utemiljön på Ramsjö förskola. I och med att Skolfastigheter godtagit bidragen har företaget förbundit sig att bedriva skolverksamhet på Ramsjö i 10 år framåt, eller återbetala delar av bidragen.

Uppsalahem AB redovisar i resultaträkningen 2018

Bolaget har under året mottagit 457 tkr i bidrag från Uppsala kommun för en trygghetsvärdinna i ett av deras områden.

Uppsala Bostadsförmedling AB

Bolaget har under året mottagit 15 710 tkr från Arbetsförmedlingen.

Not 26 - OPERATIONELL LEASING

Belopp i miljoner kronor	2018		2017	
	Koncernen	Koncernen	Moderföretaget	Moderföretaget
Kostnadsförda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal	60	57	0	0
Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal				
Ska betalas inom 1 år	54	54	0	0
Ska betalas inom 1-5 år	143	152	0	0
Ska betalas senare än 5 år	15	16	0	0
Tillgångsslag				
Fordon	3	2		
Kontorsinventarier	1	0		
Lokaler	55	54		
Övrigt	1	1		
	60	57		

Koncernen har väsentliga leasingavtal som avser olika typer av lokaler, t.ex. teater, kontor, arkiv, verkstad och garage.

Hyresintäkter

Kontraktsförfallostruktur	2018		2017	
	Antal kontrakt i koncernen	Kontraktsvärde i koncernen	Antal kontrakt i moderföretaget	Kontraktsvärde i moderföretaget
Lokaler				
inom ett år	294	236	0	0
senare än ett år men före fem år	595	1 448	0	0
senare än fem år	64	689	0	0
Summa lokaler	953	2 373	0	0
Bostäder	17 212	973	0	0
Garage och p-platser	7 133	25	0	0
Övrigt	85	3	0	0

Hyresavtal avseende bostäder och garage ingås normalt tillsvidare där hyresgästen har möjlighet att säga upp avtalet med 3 månaders uppsägningstid.

Not 27 - FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION**Belopp i miljoner kronor**

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	1 851 930 772
Årets resultat	<u>-12 168 915</u>
Utgående balanserade vinstmedel	1 839 761 857

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att:

Till aktieägarna utdelas	0
i ny räkning överförs	<u>1 839 761 857</u>
	<u>1 839 761 857</u>

Not 28 - VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER BALANSDAGENS SLUT

Inga väsentliga händelser efter balansdagen har identifierats.

UPPSALA STADSHUS AB
Org nr 556500-0642

Uppsala den / 2019

Erik Pelling
Ordförande

Caroline Hoffstedt

Fredrik Ahlstedt

Stefan Hanna

Mohamad Hassan

Rickard Malmström

Jonas Segersam

Tobias Smedberg

Torsten Falk
Arbetstagarrepresentant

Joachim Danielsson
Verkställande Direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den / 2019

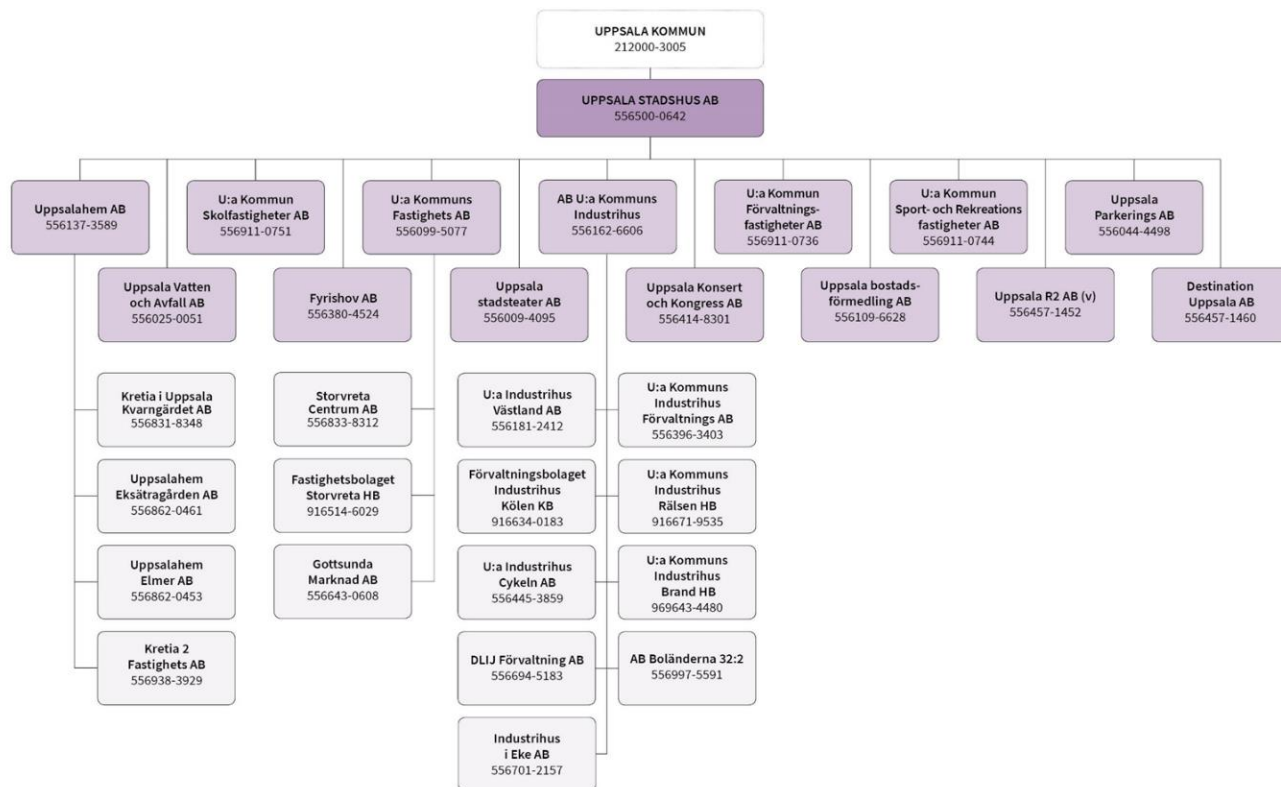
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Bo Åsell
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Helene Westberg
Auktoriserad revisor

UPPSALA STADSHUS AB
Org nr 556500-0642

Uppsala Kommun äger 100 procent av Uppsala Stadshus AB som är moderbolag i Uppsala Stadshuskoncernen. Moderbolaget äger i sin tur 100 procent av dotterbolagen. (v) = vilande bolag

UPPSALA STADSHUS AB

Internkontrollplan 2018

Underbilaga till Bilaga 1J: Riskanalys och Internkontrollplan för USAB avs 2018

En internkontrollplan ska svar på följande frågor: **Vad** ska kontrolleras? **När** ska kontrollen genomföras? **Hur** ska kontrollen genomföras? **Vem** ska utföra kontrollen?

Vad	Kontrollmoment	VAR/HUR?	Ansvarig för kontroll	Kontrollen utförs	Kontrollen utförd (datum)	På uppdrag av den ansvarige, kontrollen utförd av samt ev kommentar
Låneskuldens storlek	Finns beslut/dokumentation?	I samband med upprättande av affärsplan beräknas kommande lånebehov. Kommunstyrelsen fastställer årligen limit för upplåningen.	Finanschef	Beslut 1 gg/år i styrelse	2018-12-28	Bisera
Investeringsprocess	Finns fastställd process och efterlevs den?	Koncernövergripande investeringsprocess finns i samband med budget och prognos. Uppföljning sker månatligen. För investeringar över 50 mnkr beviljas igångsättningstillstånd av moderbolagets styrelse.	Styrelsen	Månatligen	2018-12-28	Bisera (från och med 2019 sker uppföljning per april, augusti och december)
Bolaget har kontroll över skattesituationen	Följs skattesituationen?	Skatteläget följs fortlöpande i koncernen samt i samband med deklaration och bokslut.	Finanschef	Kontinuerligt	2018-12-28	Bisera
Bolaget upprättar bokslut och prognoser för koncernen där väsentliga risker och osäkerheter kommenteras	Finns beslut/dokumentation?	Bolagen kommenterar risker och osäkerheter i bokslut och prognoser. USAB kommenterar risker för koncernen.	Vd	Beslut 3 ggr/år i styrelse	2018-12-28	Bisera
Ägarstyrning och ägarpolicy (existens, fullständighet, uppföljning)	Finns beslut/dokumentation?	Ägarpolicy är fastställd av Kommunfullmäktige 2005-03-21. Ägarstyrningen i form av ägardirektiv och avkastningskrav och utdelningsprinciper fastställs varje år i Mål och budget	Vd	Beslut 1 gg/år i styrelsen	2018-12-28	Bisera (en uppdatering av ägarpolicy har gjorts och ska presenteras för KF under våren 2019)
Förteckningar som beskriver ansvar och befogenheter inom organisationen	Finns beslut/dokumentation?	Attestinstruktion uppdateras en gång per år I verksamhetsplanen finns arbetsordning för styrelsen och instruktion för VD	Vd	Beslut 1 gg/år i styrelsen	2018-12-28	Bisera

UPPSALA STADSHUS AB

Internkontrollplan 2018

Underbilaga till Bilaga 1J: Riskanalys och Internkontrollplan för USAB avs 2018

En internkontrollplan ska svar på följande frågor: **Vad** ska kontrolleras? **När** ska kontrollen genomföras? **Hur** ska kontrollen genomföras? **Vem** ska utföra kontrollen?

Vad	Kontrollmoment	VAR/HUR?	Ansvarig för kontroll	Kontrollen utförs	Kontrollen utförd (datum)	På uppdrag av den ansvarige, kontrollen utförd av samt ev kommentar
Uppdaterade skriftliga rutiner som beskriver hur styrningen och uppföljningen sker.	Finns beslut/dokumentation?	Anvisningar till budget/bokslut/prognos/månadsuppföljning. + anvisningar i Mål och budgetdokumentet	Finanschef	Inför varje uppföljning/bokslut	2018-12-28	Bisera
Bolaget upprättar årligen en affärsplan och budget som innefattar en känslighetsanalys och en riskbedömning.	Finns beslut/dokumentation?	Affärsplaner upprättas årligen. Dotterbolagen kommenterar risker och osäkerheter i affärsplanerna. USAB kommenterar risker för koncernen i verksamhetsplanen.	Vd	Beslut 1 ggr/år i styrelsen	2018-12-28	Bisera
Uppfyllelse av avkastningskrav	Rapporterar bolagen? Konsolideras koncernen?	Enligt uppföljningsplan i USAB:s verksamhetsplan	Styrelsen	Beslut i styrelsen: Prognos apr + aug, bokslut per dec.	2018-12-28	Bisera
Uppföljning av ägardirektiv till bolagen	Rapporterar bolagen? Konsolideras koncernen?	Enligt uppföljningsplan i USAB:s verksamhetsplan	Styrelsen	Beslut i styrelsen: Per aug (prognos) + dec (bokslut)	2018-12-28	Bisera
Företaget har kompetens inom ekonomisk rapportering och inom bolagsfrågor/juridik	Finns relevanta resurser?	Bemanning på finans- och bolagsenheten samt del av tjänst som jurist	Finanschef	Beslut 1 ggr/år av VD	2018-12-28	Bisera
Arbetsordningen för styrelsen (existens, fullständighet, uppföljning)	Finns beslut/dokumentation?	Finns i arbetsordning för styrelsen (i verksamhetsplanen)	Styrelsens ordförande	Beslut 1 ggr/år i styrelsen	2018-12-28	Bisera

UPPSALA STADSHUS AB

Internkontrollplan 2018

Underbilaga till Bilaga 1J: Riskanalys och Internkontrollplan för USAB avs 2018

En internkontrollplan ska svar på följande frågor: **Vad** ska kontrolleras? **När** ska kontrollen genomföras? **Hur** ska kontrollen genomföras? **Vem** ska utföra kontrollen?

Vad	Kontrollmoment	VAR/HUR?	Ansvarig för kontroll	Kontrollen utförs	Kontrollen utförd (datum)	På uppdrag av den ansvarige, kontrollen utförd av samt ev kommentar
Instruktion för VD (existens, fullständighet, uppföljning)	Finns beslut/dokumentation?	Finns i instruktion för VD (i verksamhetsplanen)	Styrelsen	Beslut 1 gg/år i styrelsen	2018-12-28	Bisera
Förvar av aktiebrev	Finns förteckning över samtliga aktiebrev? Görs inventering av aktiebrev årligen?	Aktiebrev i samtliga dotterbolag förvaras i kassaskåpet, en inventering av aktiebrev ska göras årligen. Förteckning över aktierna, se aktiebok.	Bolagsstrateg	Inventering/år	2018-12-28	Bisera
Tertialuppföljning: moderbolaget, dotterbolagen och koncernen	Rapporterar bolagen? Konsolideras koncernen?	Enligt uppföljningsplan i Mål och budget	Styrelsen	Beslut i styrelsen: Bokslut per aug och dec, prognoser per apr och aug.	2018-12-28	Bisera
Kartläggning av interna rutiner och processer	Finns kartläggning?	Ja, finns för bokslut, budget, prognos, ärendehantering, fakturahantering, systemanvändning m m	Finanschef	Kontinuerligt	2018-12-28	Bisera
Arkiv + diariemfunktion	Finns arkiv och diariemfunktion?	Arkivbeskrivning + förteckning finns	Vd	1 ggr/år	2018-12-28	Bisera
Rapportering till bolagsverket	Sker rapportering?	I samband med styrelseförändringar + vid rapportering av årsredovisning	Bolagsstrateg	Vid behov	2018-12-28	Bisera

UPPSALA STADSHUS AB

Internkontrollplan 2018

Underbilaga till Bilaga 1J: Riskanalys och Internkontrollplan för USAB avs 2018

En internkontrollplan ska svar på följande frågor: **Vad** ska kontrolleras? **När** ska kontrollen genomföras? **Hur** ska kontrollen genomföras? **Vem** ska utföra kontrollen?

Vad	Kontrollmoment	VAR/HUR?	Ansvarig för kontroll	Kontrollen utförs	Kontrollen utförd (datum)	På uppdrag av den ansvarige, kontrollen utförd av samt ev kommentar
Företagets/koncernens organisationsstruktur är dokumenterad och uppdaterad	Finns beslut/dokumentation?	Koncernens struktur framgår av årsredovisningen.	Vd	Beslut 1 gg/år i styrelsen	2018-12-28	Bisera
Månadsuppföljning analys av utfall vs föregående år/period	Rapporterar bolagen?	Enligt standardiserad månadsrapport	Styrelsen	Information till styrelse månadsvis	2018-12-28	Bisera
Den finansiella rapporteringen kommuniceras externt	Var publiceras den finansiella rapporteringen?	På Insidan. I separat delårsrapport/årsredovisning samt i kommunens delårsrapport/årsredovisning. Separat prognos per april.	Bolagsekonom	3 ggr/år	2018-12-28	Bisera

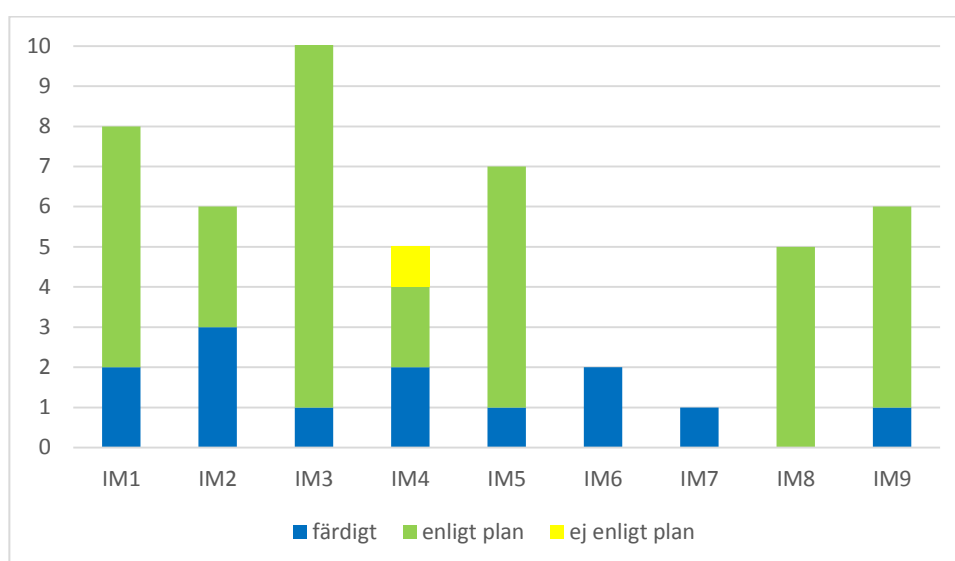
Bilaga 3 till Uppsala
Stadshus ABs
årsredovisning 2018:

Uppföljning av måluppfyllelse för inriktningsmål och uppdrag i dotterbolagen

Uppföljning av bolagens arbete med inriktningsmål och uppdrag under 2018

Den samlade bedömningen av bolagens arbete med inriktningsmål och uppdrag är att bolagen uppnått övervägande delar av det som de planerat för en önskvärd utveckling inom inriktningsmålen.

En klar majoritet av fullmäktiges uppdrag löper på enligt plan eller är färdiga. Det finns sammanlagt 51 uppdrag som bolagen har fått tilldelade. Bolagen rapporterar att 37 uppdrag går enligt plan, 13 uppdrag är färdiga och att det är ett uppdrag som inte går enligt plan.

Från diagrammet framgår att det är ett uppdrag som inte går enligt plan. Uppdraget, att inom ramen för äldrevänlig stad möjliggöra för civilsamhället att öka utbudet av aktiviteter för förbättrad folkhälsa bland äldre¹, har rapporterats blivit stoppat av fem bolag. Som förklaring till varför uppdraget blivit stoppat uppger bolagen att uppdraget inte ingår i bolagets grundverksamhet/bolagets kompetensområde.

Diagrammet ovan visar den sammanvägda uppfyllelsen av uppdragen för alla bolagen. Med sammanvägd bedömning menas att ett uppdrag har bedömts löpa på enligt plan trots att ett eller flera bolag rapporterat att uppdraget är stoppat eller ej går enligt plan. I detta fall har de bolagens påverkan på den sammanvägda bedömningen inte ansetts vara väsentlig eller aktuell. Som exempel kan nämnas uppdraget under inriktningsmål 1, att genomföra könkonsekvensbeskrivningar i samband med kommande investeringar. Trots att fyra bolag har rapporterat att det stoppat detta uppdrag är den sammanvägda bedömningen att arbetet med uppdraget går enligt plan. I denna

¹ Uppdraget hör till inriktningsmål 4, *Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna*.

sammanvägda bedömning har tre av de fyra bolag som stoppat uppdraget (UKK, Bostadsförmedlingen, Destination Uppsala) rapporterat att uppdraget inte har väsentlig relevans då deras investeringar är av mindre belopp. Skolfastigheter, som också rapporterat att det stoppat uppdraget, anser att uppdraget inte är applicerbart på bolagets verksamhet. Bolaget uppger att skolplikten och kommunens lagskyldighet att tillhandahålla förskoleplatser till alla barn ligger till grund för bolagets verksamhet och byggande av pedagogiska fastigheter.

En tabell över inriktningsmål och uppdrag för respektive bolag framgår av sammanställningen längre fram.

Översiktlig redogörelse per inriktningsmål och uppdrag

Nedan redogörs översiktligt för bolagens arbete med inriktningsmålen och det underliggande uppdragen.

Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Inom ramen för inriktningsmål 1 har bolagen för merparten av de nio underliggande uppdragen rapporterat att dessa har genomförts eller att arbetet med uppdragen går enligt plan.

De bolag som gör investeringar har en långsiktig investeringsplan. Att söka extern finansiering beskrivs av flera bolag som ett löpande arbete som numera är en regelbunden del av verksamheten. Samtliga bolag har rapporterat en sammanställning över objekt och fastigheter och under hösten har kommunen arbetat för att identifiera möjliga tillgångar att avyttra. Förslag till beslut tas fram under våren 2019. Arbetet för ökad jämställdhet fortsätter i kommunen. Skillnaden mellan kvinnors och mäns löner minskar, både bland kommunens invånare och bland anställda i kommunorganisationen. Analyser för jämställdhetsbudgetering genomförs inom i stort sett samtliga bolag och könskonsekvensbeskrivningar tas fram inom flera verksamheter i samband med investeringar. Uppsala bostadsförmedling AB rapporterar att bolaget inte påbörjat arbete med uppdraget *genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering* och som anledningen till detta anger bolaget att det behöver analysera och utreda inom vilka områden det kan vara möjligt att genomföra jämställdhetsbudgetering då bolaget har som utgångspunkt att bostadssökande ska ha lika möjligheter genom bolagets förmedlingstjänst. Skolfastigheter rapporterar att bolaget inte kommer att arbeta med uppdraget att genomföra könskonsekvensbeskrivningar. Bolaget menar att uppdraget inte kan appliceras på bolagets verksamhet då bolaget bygger pedagogiska fastigheter på beställning av kommunen. Den allmänna skolplikten och kommunens skyldighet att tillhandahålla förskoleplatser till alla barn ligger till grund för bolagets verksamhet.

Ett antal bolag, bland annat Destination Uppsala AB och Bostadsförmedling, som inte har några större investeringar har rapporterat att de inte arbetar med ett antal uppdrag med direkt koppling till investeringar då dessa anses inte vara tillämpliga på deras verksamheter.

Uppsala ska vara attraktiv att leva, verka och vistas i

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmål 2 löper på enligt plan och beräknas vara färdiga under 2019 eller 2020. För ett uppdrag, *genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya lokaler*, svarar två bolag, Ihus och Parkeringsbolaget, att uppdraget inte kommer att genomföras då bolagen anser att de inte berörs då bolagen inte tillhandahåller dessa typer av lokaler.

Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Även uppdragen inom inriktningsmål 3 löper på enligt plan. Kommunen tillsammans med kommunala bolag har tagit flera initiativ till att motverka skadlig miljöpåverkan med hjälp av tekniska lösningar. Flera bolag utvecklar arbetsmetoder för att ta till vara utvecklingsmöjligheter inom verksamheten. Uppsala Konsert och Kongress har under året fått bekräftelse på sitt digitaliseringsarbete inom kommunikation och marknadsföring, genom utmärkelsen Uppsalas mest digitaliserade företag 2018 av fler än 2 000 företag i kommunen. Flera bolag samverkar kring utvecklingen av Gottsunda och Valsätra, exempelvis med att underlätta deltagande i vuxenutbildning, förbättra utbudet av mötesplatser och öka tryggheten i området. Den sociala kompassen används bland annat som underlag för satsningar inom kultur- och fritidsområdet och även i framtagandet av lokalförsörjningsplaner. Sportfastigheter rapporterar att uppdraget kopplat till den sociala kompassen inte är relevant för bolaget då analysen utifrån den sociala kompassen görs på stadsbyggnadsförvaltningen som driver den samordnade planeringsprocessen.

Ett aktivt arbete med att minska kommunkoncernens miljöpåverkan pågår i hela kommunen. Andelen fossilbränslefria fordon i kommunens fordonsflotta har under året ökat från 50 till 70 procent. Flera av kommunens verksamheter har valt bort tjänstebil för att istället erbjuda medarbetarna cykel, el-cykel samt busskort för resor i tjänsten. Uppsala Vatten och Avfall investerar i biogasproduktionen och har en tät dialog med intressenter, branschorganisationer och andra aktörer om biogasanvändningen. Bolaget är från och med december 2018 med i Fossilfritt Sverige. Uppsala Parkerings AB har under hösten arbetat aktivt tillsammans med projektet Framtidens mobilitetshus som är ett projekt delfinansierat från Naturvårdsverket där bolaget arbetar med möjliga lösningar med batterier och solceller tillsammans med både NCC, STUNS, Uppsala universitet och leverantörsmarknaden.

Förnybar el används av hela kommunkoncernen. Elen är märkt med Naturskyddsföreningens Bra miljöval. I samband med nyproduktion av byggnader ställs höga krav avseende energi. Ett större projekt med energi i fokus under 2018 var Tiundaskolan. Flera av kommunens bolag har egna solcellsanläggningar och ytterligare anläggningar planeras. De flesta av bolagen arbetar mycket aktivt med energieffektiviseringar.

Uppsala ska vara jämlikt med goda levnadsvillkor för invånarna

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet 4 löper i de flesta fall på enligt plan och beräknas vara färdiga under perioden 2019-2021.

Arbetet med att ta fram handlingsplan för äldrevänlig stad pågår men är försenat. Planen ska beslutas av kommunfullmäktige under andra kvartalet 2019 och därefter påbörjas arbetet utifrån den. Flera bolag avvaktar vidare åtgärder till dess att handlingsplanen är färdig. Det pågår dock redan en del aktiviteter inom bolagens grunduppdrag, till exempel förmedling av trygghetsbostäder, teater och andra kulturaktiviteter under dagtid samt fysisk träning i anslutning till seniorluncher.

Sportfastigheter uppger att bolaget inte bedömer inriktningsmålet vara centralt för bolagets verksamhet, därför inväntar bolaget hyresgästens önskemål om anpassning av idrotts- och fritids anläggningar så att anläggningarna passar aktiviteter även för äldre. Bolaget har dock rapporterat att det arbetar med de underliggande uppdragen, bland annat fortsätter bolaget att ta in äldre- och jämlikhetsperspektivet i sitt tillgänglighetsarbete.

Inom ramen för uppdraget att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunen har fem bolag rapporterat att de stoppat det uppdraget. Som skäl till det anger bolagen bland annat att bolaget inte har något att tillföra i denna fråga då den ligger utanför bolagets kompetensområde.

Utbildningar i barnrätt kommer att erbjudas förvaltningar och bolag utifrån en kartläggning av behov. Barnrätt ska beaktas i beslutsärenden enligt ny digital guide för ärendehantering som är under arbete. Vilken betydelse det får att barnkonventionen blir lag 2020 utreds.

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Åtgärder inom ramen för näringslivsprogrammet har genomförts enligt plan. Fler mötesplatser än någonsin tidigare har genomförts för näringsliv, akademi och andra aktörer i Uppsala 2018. Under året har kommunen bland annat inlett en tech-satsning, haft värdskap för Nanoforum och Yrkes-SM samt gett stöd till eventet Wonder women samt Ung företagsamhets mässan. Flera verksamheter rapporterar att de tagit emot feriearbetare. Uppsalahem har under 2018 anställt cirka 130 sommarjobbare via egen rekrytering och kommunens sommarförmedling, vilket är en kraftig ökning jämfört med föregående år.

Målet att 700 personer ska få en anställning genom extratjänst mellan hösten 2017 och nyår 2018 är uppnått. Av anställningarna så har cirka 65 procent haft försörjningsstöd innan anställningen. Flertalet bolag bekräftar i sin åiterrapportering att de har tagit emot personer på extratjänster eller praktikplatser. Flera lyfter fram att de har en dialog med arbetsmarknadsnämnden kring grupper som är långt från arbetsmarknaden.

Kommunens verksamheter använder i olika grad kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service. Flera delar av kommunen har ökat denna service. Några bolag rapporterar att de inventerar om de har några interna serviceområden som kommunens sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter skulle kunna hjälpa till med.

Kommunfullmäktige beslutade i september om nya riktlinjer för markanvisning. Riktlinjerna lyfter särskilt fram frågor kring innovation och boendekostnader. Kommunen har anvisat mark för att bygga bostäder med investeringsstöd och till nya

boendeformer som till exempel kollektivhusboenden i Rosendal. Handlingsplan Bostad för alla innehåller åtgärder för att nå en större andel bostäder till lägre kostnad och att lägenheter som renoveras enbart ska få en måttlig hyreshöjning. Uppsalahem har en renoveringsmodell som innebär att hyresgästerna kan välja renoveringsnivå i lägenheten och på så sätt påverka hyrans storlek. Uppsala kommuns fastighets AB har inte planerat att arbeta med detta uppdrag.

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Det är två bolag som har uppdrag inom ramen för detta inriktningsmål. Vad avser uppdraget att utöka verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna rapporterar Skolfastigheter att uppdraget felaktigt tilldelats bolaget. Sportfastigheter rapporterar att behovsanalys är genomförd och inlagd i underhållsplaner för fastigheterna. Det andra uppdraget inom ramen för detta inriktningsmål riktar sig till Skolfastigheter och avser arbete med att bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter. Bolaget rapporterar att uppdraget är färdigt och att bolaget alltid uppfyller myndighetskrav och beaktar tillgängligheten för barn och personer med funktionsnedsättning.

Uppsalas invånare ska leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

Inom detta inriktningsmål har två bolag fått i uppdrag att utveckla fler aktiviteter till unga vuxna i kommunens stads- och landsbygdsdelar. Uppsala kommuns Fastighets AB rapporterar att uppdraget ingår i ordinarie verksamhet och verkställs framför allt i bolagets kulturverksamhets samarbete med andra aktörer i Gottsunda Kulturhus och även genom den nystartade fastighetsägarföreningen i Gottsunda/Valsätra.

Uppsalahem rapporterar att drygt 20 ungdomar och unga vuxna har anställts för arbete vid Mötesplats Gottsunda. Uppsalahem har också fört en dialog med kommunens ansvariga kring ytterligare samverkan i den här frågan.

Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Bolag beskriver ett strukturerat arbete med att fånga upp kundernas och medborgares behov som en del i sin verksamhetsutveckling. Det gör att kommunen kan utveckla sin förmåga att erbjuda service och tjänster med hänsyn till målgruppers olika förutsättningar och behov. Flera verksamheter har utvecklat möjligheterna att påverka servicen, exempelvis genom kundunderökningar, synpunktshantering och tjänstedesign.

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Antal medarbetare i bolagen har ökat för varje år de senaste fem åren och var i medeltal 952 personer under 2018. Det har inte skett några förändringar i bolagens

personalstruktur jämfört med 2017. Andelen kvinnliga anställda i bolagen är något mindre än andelen anställda män, 44 procent jämfört med 56 procent.

Bolagen rapporterar att arbete pågår med uppdraget att intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken. För att ha en god framförhållning arbetar de flesta med långsiktiga kompetensförsörjningsanalyser, parallellt med dagsaktuella åtgärder.

Översikt av måluppfyllelse för inriktningsmål och uppdrag per bolag

Översikten visar hur bolagen bedömt statusen för kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag ur Mål och budget 2018-2020.

I kolumnen total görs en sammanvägd bedömning över status för uppdrag. Sammanvägd bedömning baseras på bolagens rapporterade svar och bolagens relevans för uppdraget.

Förklaringar för bedömningen av mål

Blå	Nämnden/styrelsen bedömer att den kommer att uppnå det den planerar (eller mer) för att bidra till inriktningsmålet.
Grön	Nämnden/styrelsen bedömer att den kommer att uppnå övervägande del av det den planerar för att bidra till inriktningsmålet.
Gul	Nämnden/styrelsen bedömer att den (enbart) kommer att uppnå delar av det den planerar för att bidra till inriktningsmålet.
Röd	Nämnden/styrelsen bidrar inte till inriktningsmålet.

Förklaringar för bedömningen av uppdrag

	Uppdraget är genomfört
	Arbetet med uppdraget går enligt plan, pågår el väntar
	Arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
	Uppdraget genomförs ej

Förkortningar för bolag

IHUS	AB Uppsala Kommuns Industrihus	UKFAB	Uppsala Kommuns Fastighets AB
F-HOV	Fyrishov AB	UKK	Uppsala Konsert & Kongress AB
DUAB	Destination Uppsala	UPAB	Uppsala Parkerings AB
UBFAB	Uppsala bostadsförmedling AB	STA	Uppsala stadsteater AB
FFAB	Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB	UVA	Uppsala Vatten och Avfall AB
SKOL	Uppsala kommun Skolfastigheter AB	UHEM	Uppsalahem
SPORT	Uppsala kommun Sport-och rekreationsfastigheter AB		

Bolagsstyrelsers rapportering av mål och uppdrag	IHUS	F-HOV	DUAB	UBFAB	FFAB	SKOL	SPORT	UKFAB	UKK	UPAB	STA	UVA	UHEM	Total
3.18 Genomför åtgärder som ökar trafiksäkerheten vid förskolor och grundskolor och som främjar ett hållbart resande (2018)														
3.20 Se över hur man kan lösa byggnation av parkeringsanläggningar med lokaler i markplan för andra ändamål än parkeringsverksamheten (2018)														

Bolagsstyrelsers rapportering av mål och uppdrag	IHUS	F-HOV	DUAB	UBFAB	FFAB	SKOL	SPORT	UKFAB	UKK	UPAB	STA	UVA	UHEM	Total
Mål 4 Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna														
4.1 I samarbete med WHO:s nätverk utveckla en äldrevänlig stad (2017)														
4.3 Inom ramen för äldrevänlig stad möjliggöra för civilsamhället att öka utbudet av aktiviteter för förbättrad folkhälsa bland äldre (2018)														
4.6 Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kulturgaranti (2017)														
4.10 Genomför ett kompetenslyft in barnrätt inom kommunen (2018)														
4.11 Utreda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattensförsörjningen i Uppsala kommun (2018)														

* Bolagens kommentarer avser i mycket liten grad samverkan med civilsamhället.

